[illegible] ١١ عدد

خریطه ٤ عدد

عدد ٤

۱۱ عدد

الملك لله دخل في حفظ عبده
الحاج بشير آغا دار السعادة

وقف

نسخة الجيد من وقف حضرت مولانا صاحب الخيرات الحسان
ذيل الجود والاحسان منور مصابيح المقاصد بانوار العناية
معاقد المقاصد بمفتاح الكفاية جامع محاسن العلم والعمل حائز مجامع الشيم
الاكمل الا وهو آغا دار السعادة الحاج بشير ... الزهد والبر الكثير
من هو على كل شيء قدير حرره الفقير اليه سبحانه وتعالى
محمد امين المفتش باوقاف الحرمين
عفى عنه

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حمد بی حد و ثنای لایعد اول مالك الملك والملكوت وصاحب العز والجبروت
جل شانه وعم نواله حضرتلرینه شایسته وخلیقدرکه عنایت ازلیه وارادت
علیه سی بالجمله کائناتی حرفین ایله ابدا وانشا وکتم عدمدن اظهار وهویدا
قلدی اصناف موجوداتی ماهیات مختلفه واستعدادات متنوعه یه مظهر
قلوب احوال مخلوقاتی مغایرت ایله اثبات وجماهیر جمعیتلرینی مباینت ایله
منتظم الحرکات ایلدی غایت مقول عقلا مبادئ اشراق حکمتی جمالنده
حیران ونهایت فحول حکما وادئ عرفان تقدیری تغیرنده واله وسرکرداندر
وصلوات زاکیات وتحیات مسکیة النفحات سلطان انبیا رسول کبریا
محمد المصطفی حضرتلرینه سزاوار وحقیقدرکه آوازهٔ انا نبی السیف ایله اذان
اقطار آسمان وزمین طنین بولمشدر ونکین خاتم مهر تمکینی خاتم النبیین ایدوکی
معلوم سکان سموات وارضین اولمشدر وترضیه وتعظیم آل واصحاب واحباب
وانصارینه ایثار ونثار اولنسونکه تقویم شعائر شریعت باهره واحکام احکام
سنن سنیه ده صرف مقدور وسعی مشکورلر ایدوب مسند خلافت انلرك
پرتو وجود پرجودلریله آراسته وبساط نصفت میامن سعی همتلریله پیراسته
اولمشدر فلاجرم اولئك الابرار اقتدا واقتفاء آثارلرینه اهتدا ایدن اخیار
فوز ونجات منیعه ودرجات رفیعه یه مظهر اولمق مرجو ومأمولدر

وبعد

وبعد سبب تحریر کتاب مشکین نقاب اولدرکه جناب نسق سازکارگاه جهان
اقتضای حکمت علیه ومقتضای عنایت ازلیه ایله تجدید قواعد دین مبین
واحیای سنن فخر اولین ایچون علی وفق العاده اسباب خیر وصلاحی آماده
قلوب وقتاکه نوبت خلافت روزافزون عثمانی وعطیهٔ کبرای وراثت تخت
سلیمانی خلاصهٔ دودمان خلافت ونقاوهٔ خاندان سلطنت صاحب قران
دور زمان طلسم دخمهٔ امن وامان قامع الرفض والطغیان فاتح ممالك ایران مظهر
تأییدات حی وقیوم مولی ملوك العرب والعجم والروم الا وهو السلطان
الاعظم ابن السلطان المعظم ابو الفتوح والمغازی السلطان الغازی احمد خان
ابده الله الملك المنان حضرتلرینك شرف باب دولتلرینه اولمق مقدر ومیسر
اولدی عهد میمنت مأنوسلرنده پیرایهٔ کتابهٔ روزکار اولمغه شایان نتیجه
معالئ امور ومصالح جمهور پیاپی جلوه کر مجلای ظهور اولوب نظم سنین
در انتظام هجرت نبویه یوزقرق برحدینه واصل وعهود خلافت علیه یکرمی
التی سنه یه متواصل اولدقده اتقن اعمال حسن اشتمال اولان شاهد نورسیده
صنایع طبع عالم مثالدن منصهٔ ظهورده طرازنده حلهٔ وجود ایله خرامیده
اولارق عرض دیدار ایلدی یعنی بوفن بدیع الغور وعجیب والطول ایله تکثیر کتب
واحیای معارف فنون وزمرهٔ طلبهٔ علوم بویوزدن شاد ومسرور بیورلمق
همتنه التفات رجاسیله حالا دولت علیهٔ ابد استمرارده تشریف ساز مقام
صدارت عظمی سپایه ایله از مسند وکالت کبری وزیر پرتجیس فطنت مشیر عالی
همت بابت مبدا این الطاف وکرم دانادهٔ شهریاری معظم اعنی به حضرت ابراهیم
پاشا یسر الله مایروم ومایشاء حضرتلرینك پیشگاه مکارم دستگاهلرینه
عرض حال اولندقده نتایج افکار اصابت شعارلری وتفاریع آرای مملکت

ادالری مقترن صلاح اهل عالم ومتضمن نظام احوال امم اولوب بوفن مفیدک
حصولنه رغبت وزمرهٔ موحدینه بوطریق ایله امداد واعانت لازمهٔ ذمت
علوهمت ومهمهٔ اساطین دولت ایدوکی علم عالم شموللرنده ظاهر اولمغله
همانده عقلای اولی الابصار وفضلای ذوی الافکار ایله عجالهٔ اقداح مشاورت
ومدبران اصابت آیین دولت ایله فتح باب محاورت بیورلوب بوامر ذی شانک
اساس ومبناسی قواعد شرع مبین راسخة البنیانه تطبیق وتوفیق ایله
تأسیس وتشیید قلنمق رأی رزین صواب دیدلری بیورلمغله حالا متعهد
امانت کبری فرمان فرمای مسند فتوا عقده کشای مشکلات خلق عالم
شیخ مشایخ امم علامهٔ عصر فرید دهر مولانا عبد الله افندی حضرتلرندن
استفتا اولنوب اشرف مساعی واحسن صنایع اولمغله منافع عامه یی متضمن
برفن مفید اولدوغنی اشعار وقلم معجز رقم حکمت امیزلریله افتا وبیان بیورملریله
موجبنجه عمل اولنمق بابنده جانب شهریاری عالم پناهدن خط همایون شرف
مقرون شرفیافتهٔ صدور ومیمنت ورودیله دامان قیامته دکین عنوان
مفاخرت والسنهٔ عالمه ذکر بالجمیله وسیله صدر دفتر مآثر محمدتلری بیورلدی
بناء علی ذلک بوطبع مطبوع ورسم مرغوبک انموذج وجودی وعنوان ظهوری
اولمغیچون اقدم مبادی فنون عربیت وعنوان علوم شریعت اولان فن لغت
ایله ابتدا مناسب کورلوب کتب لغات میاننده صحاح جوهری ترجمه سی اولان
وانقولی نام کتابک جودت وندرتی وطلاب علومک رغبتی وتحصیلنک
عسرتی مقرر اولمغله طبع ورسمنه مباشرت اولنوب عون وعنایت جناب
حق ایله اتمامی مقدر وبو نسخهٔ نفیسه نک ختامی احسن وجهله میسر اولدی

فعلی

فعلی هذا همان مبادی مباشرتده ابواب الطاف علیهٔ شهریاری کشاده
وخوان همت اکسیر تأثیر خسروانی در همه جا کشیده قلنوب بوادی
سعی وطلبده جست وجو ایله دلتشنکان علوم ومعارف وصحاری جد
وکوششده تک وپو ایله طلبکاران فضائل وحقایق
اولان ارباب استعداده توفیر کتب
لغات ایله بسیار آراسته خوان
رغائب بساط دوشندی

آرزا خط همایون واشارت علیه برله کتاب مزبورک تصحیحنه مأمور
اولان فضلانک تصحیح وتنقیحه اشتغاللری اثناده کاتب چلبی
مرحومک تحفة الکبار فی اسفار البحار نام کتاب نفیسی راه جهاد سالکلرینک
بر وبحرده رهنماسی ومیدان غزا شیرلرینک پیشواسی اولمغله
نسخه سی توفیر اولنوب اسباب جنبش
جهاد بسط وتمهید وزمرهٔ ارباب
جهادک سیوف عزیمتی
تحدید اولندی

بعد ذلک ترجمهٔ تاریخ سیاح در بیان ظهور افغانیان وسبب انهدام بناء دولت
شاهان صفویان نام کتاب عبرت نمانک توفیر وتشهیریله قلوب اولی الافهام
ایقاظ ودیدهٔ بصیرت ذوی الابصار
کحل وقایع نادره سیله اکتحال
اولندی

بعد ذلك بضاعت كم نصابى بذل ايله خدمت وعبوديت لازمهٔ ذمت بندكان
صداقت انديشان اولمق فكريله بنه سمند همت حقيرانه يه تازيانهٔ غيرت
سوق وشوق ويروب تاريخ هجرتك طقوز يوز اوج سنه سنده ظهور ايدن
يكى دنيا احوالنى واللى سنه مرورينه دكين فتح وكشفنده وقوع بولان
وقايعى مشتمل اولوب بنه قرن مذكور فضلا سندن بعض فاضلك مرحوم
ومغفورله سلطان مرادخان ابن سلطان سليم خان نامنه تأليف وحديث
نو ناميله مسمى قلدوغى هند غربى تاريخى اول افرينشندن بو انه كلنجه مثلى
سبقت ايتمامش امور عجيبه يى حاوى واول قطرك ظهورين وعجايب
احوالنى وغرايب اشكالنى محتوى اولوب بو باركاه الهى وكاركاه نامتناهيده
لا يحصى ولا يعد دقايق اسرار وحقايق اوضاع واطوار مشاهده سنه برمرآت
مجلا اولمغله حقاكه اول مبدع بدايع الصنايع جناب حكيم خلاقك كمال قدرتن
تحقيق وايات حكمتنى تصديق ايدوب ساحهٔ سماحتنك كمال سعه سنى افاده
ومستمعان سمع عبرتك ايمانى زياده وارباب جهادك سيوف همت وشمشير
عزيمتلرينى تحديد واصحاب اعتقادك حصول اعتمادينى تأكيد وتشييد
ايدر بر كتاب مستطاب عبرت نصاب اولمغله عبارات
واشكاليله طبع وتمثيلنه شروع اولنوب
عون جناب حق ايله اتمامى
ميسر اولدى

ارباب اعتبار واصحاب اقتدارك سعت ساحهٔ كرم وعلو جناب محترملريدن
نياز اولنور كه رسم واملاده واقع اولان هفوات وعثراتمزى عفو وقصورمزى
صفح جميل ايله ستر بيوره لر

تاریخ الهند الغربی المسمی بحدیث نو

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

ای سپهر افریده وانجم • نه ملاء مدرك تو نه مردم • کشته از تو پدید هر دو
جهان باز هر دو جهان بکار تو کم • زهی قادر خلاق وحکیم علی الاطلاق که
چار اضداد عناصری دو حرف ایله ترکیب ونه قباب افلاکی بی عماد وستون
شش روزده ترتیب ایلمش • ریاض قدرتنده صفحهٔ افتاب بر گل تر بحار
حکمتنده ماه منیر یك نیلوفر • کتابهٔ کردونده مسطور اولان شکل هلال
هر اینه که منظور اولا کمال قدرتنه دال • واختلافات فصول هر بابدن
حکمت بی نهایتنه محل استدلال در نظم • ان صانعی که از قلم صنع او فلك •
چندین هزار صورت نقش ونکار یافت • یك قطره از بحار عطایش سحاب برد
یك شمه از شمایم لطفش بهار یافت • ودرود بی حساب • حضرت رسالت
انتسابك روح پرفتوحنه واصل اولا که اسباب چرخ انك یوزی صوینه
دونمشدر • وخلعت لولاك انك قد بالاسنه کوکدن اینمشدر شمع جمع
افلاك چراغی انك مشکاة ضمیرندن یاقر وچشمهٔ صبح صادق طینت پاکی
اشمه سندن اقر • کلمهٔ افتاب مصدر نور جبیننندن مشتق وبدر منیر
امرینه امتثالایك اشارتیله ایکی شق اولمشدر • قطعه هزاران افرین اول ذات
پاکه قدم باصدی چقوب فرق سما که انك چون قدر عالیدر فلکدن

نولا

٣
نولا کر سایه سی • دو شمزسه خاکه • وعلی اله واصحاب والاجنابه
که شاعر ماهر انلرك صددیان مفاخرنده دیمشدر اصحاب احمد
کالنجوم ووصفهم • در سما فخر ایجسن تألف یزهو به نظم البدیع وعرفه
عندی وحقك فی الهوی مسك وفی امابعد باعث تسوید صحایف اوراق
ووادی ترتیب وظایف انطباق بودر که بر مقتضای نص شریف سعادت
مقرون هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون عهد بعید وامد مدید
ایدیکه روزکار زورکارك دست قهرندن امان وپنجهٔ پر شکنجه سندن خالی
بر زمان بولدقجه نقد عمر سرمایهٔ صحنی متاع علوم ومعارف وفنون لطایفه
صرف ایدوب خزانهٔ عقل وحواس ودریچهٔ ذهن حساس ده نفایس
جواهر معانی درج ایدردم ودر اثنای این اوقات ان فی خلق السموات
والارض واختلاف اللیل والنهار لایات نداسی صماخ جانه کلدر • وصدای
خوش نواسی دل شیدایه اثر ایدوب صور اجرام عالیات ووجوه تفاصیل
کائناته عین اعتبار وچشم تأمل واختبار ایله نظر ایدردم پس کاه خمسهٔ
متحیره نك حرکات وسکناتنده حیران ودمبسته • وبنات نعشك نقشنی
ادراکده عاجز ودلشکسته قالوب نقود کواکب جدی وحملی میزان
عقل ایله وزن ایدر وکلیجهٔ شمسی محك اعتباره چالردم وکاه سکون وثبات
اقطاب وسرعت حرکات مناطق ظاهر مقتضای عقله مطابق کورنمدکجه
حل اشکالده کوشش • ودفع شبه واوهامده سعی وورزش • قلاردم
وبالجمله بو بارکاه الهی وکارکاه صنع نامتناهی ده • اول قدر دقایق اسرار
وحقایق اوضاع واطوار مشاهده ایدردم که بنان بیان عد واحصاسنده
قاصر ولسان قلم تقریر واستقصاسنده عاجز ومتحیردر وکاه اولوردیکه

مرغ عقل طیار عنصر نار و اسطقس ایله تحقیق هواسنده بچه روزکار
تحلق ایدوب بعدزان بسیط خاك ومرکز افلاکه نازل وهیئت ارض
ومعرفت طول وعرض سمتنه مائل اولوردی بیت بچشم عقل اقالیم سبعه
کنج زرست چونیك درنکری اژدهای هفت سرست مقتضاسنجه عالم
کون وفسادی مثال بوقلمون رنکارنك وکوناکون مشاهده ایدوب امن
ورفتنده تأمل وبو کلام پرانجام ایله تمثل ایدردم بیت فلکك نقشنه
ای خواجه نظر قلمزسن چرخ اطلسنه قماش ایدوکنی بلمزسن ناکاه
السن ناسده مذکور وبین الانام معروف ومشهور اولدیکه حالا بر عالم جدید
ظاهر وبدید اولدیکه سعت اکنافده ربع مسکونه معادل وکثرت
سکانده قطر معمور غالب دکلسه باری مماثل در الی هذا الان بو دیاردن
بر فرد اکا ایرمش دکل واسم ورسمندن فی الجمله خبر ویرمش دکل پس لکل
جدید لذة مقتضاسنجه دل میال مثال آب اول سویه اقدی وکشتئ خاطر
اول بحره لنکر براقدی وبو کارك اکاهلرندن فی الجمله استخبار اولندقده
امور غریبه واحوال عجیبه استماع ایلدیلر که حضرت حکیم خلاقك کمال قدرتنی
تحقیق وایات حکمتنی تصدیق ایدوب ساحهٔ سماحتنك کمال سعه سنی
افاده ومستمعان سمع عبرتك ایماننی زیاده وارباب جهادك سیوف عزمنی
تحدید واصحاب اعتقادك اعتمادینی تشیید ایدر مع ذلك زبراوایل وکتب
اقدمین انلرك شرح وبیانی کافل دکل وائمهٔ تواریخك ید طولی لری
انلرك دامن عرفانه واصل دکل فصل ازین سبب داعیهٔ سعی وطلب یوما
فیوما مزداد اولوب مظان معهوده سندن استقصا واستنقاد اولندقده
اخبار مزبوری مشتمل وروایات مسفوری محتوی ومتکفل بعض کتب
محدثه

نصف كرۀ ارضدن مرادن عبارتدر اوروپا و آسيا و افريقا اقليملرينى محيط اولان اسكى دنيانك شكل
وهيئتى و برارى و بحاردن مشتمل اولدوغى مسافه‌سى و سعتى معلوم اولمق ايچون اشبو دائره‌ده رسم و تسطير اولنمشدر

نصف كرۀ ارضدن مرادن عبارتدر امريقا هند غربى اقليملرينى محيط اولان يكى دنيانك شكل و هيئتى
و برارى و بحاردن مشتمل اولدوغى مسافه‌سى و سعتى معلوم اولمق ايچون اشبو دائره‌ده رسم و تسطير اولنمشدر

محدثه وخرایط مستحدثه بعد الترجمة والتفسیر علی طریق الاجمال تحریر
وتسطیر اولندی اکرچه امر مزبورک کمال عرفانی وادراك واذعانی بعض قواعد
هیئت ومسائل حکمته مبتنی اولمغین تهوین وتفهیم ایچون برقاچ مسئلهٔ مهمه
تقدیم اولنوب کتب معتبرات ائمهٔ ثقات دن بعض فراید لطایف وخراید
معارف سلك تحریر ورشتهٔ جمع وتسطیره نظم اولندی بعد ذلك مقصود
اصلی یه دخول وساحهٔ مراده وصول میسر اولوب بالاخره بو جریدهٔ
پرعبر وکتاب معتبر اوچ باب اوزره مرتب ومنظوم وحدیث نو نامیله
مسمی وموسوم اولدی ارباب اعتبار واصحاب اقتدارك سعت ساحهٔ کرم
وعلو جناب محترملرندن امید اولنور که بو درمنکوش سزاوار کوش هوش
اولوب میزان رغبتلری ایله قدری رفعت ومحك اعتبارلری ایله قیمتی ظاهر
اوله که زر خالص عیارك قدرنی صراف بلور تورك بلوری کورسه صرچه
صانور حق بودر که شاعر معجزبیان بو کلام حکمت نشانی خوش دیمش
شعر اشجار اکرچه هر ورقی بر کتابدر ادراکی اولمیانه جهان بر ورق دکلدر وقتاکه
بو حدیقهٔ انیقهٔ عجایب وریاض پرحیاض غرایب ازهار بدایع صنایع مبدع
متعال وصنایع پرکمال ایله بو وجه اوزره سرفراز وزلال سلسال سلسبیل
مثال روایات نادره ایله مملو وممتاز اولدی دل ناکامه بو اقدام وخاطر فاتره
بو خاطره دوشدی که ریاض مزبورنك ساحهٔ سیماسنی نهال فرخنده فال نام
نامئ سلطان کامیاب جوان بخت وپادشاه کیوان جناب اسمان تخت
فرمان فرمای سلاطین عالی مقدار شهنشاه دین پرور ودیندار بالانشین
خلافت کبری وارث نجابت سلطنت عظمی سلیمان زمان حضرت ابو الفتح
سلطان مراد بن سلیم خان ایله ارایش ایدوب رشك کلزار جنان

ومطبوع اهل دلان انس وجان ایده کلام مستطاب درستایشن ان جناب
ازلسان صاحب کتاب زهی دولت که ویرمش اکه باری مسخر ایلمش دنیاده واری
سراسر قبضه سنده ربع مسکون الی التنده خاتم کیبی کردون طوتبدر
کوس عدلی طمطراقی خراسان وصفاهان وعراقی ایرشوب ضیئی
کوش افتابه صالیدر ولوله بونه قبابه فلك کویا که برزرین اوتاغی قمر بزمنده
یا بر چراغی الهی دولتینی دائم ایله سریر معدلتنده قائم ایله ایدوب سرکشلری
فرمانده رام خلایق دولتنده بولسون ارام رضای حقی هردم طالب
اولسون عدوی کینه جوییه غالب اولسون کسوب عرقینی تیغ بی دریغی
هلال اسا اصلسون عرشه تیغی دعاسی ایرشوب هر اهل حالك بتشسون
همتی هردم رجالك چراغی عزتی تابنده اولسون نهال دولتی پاینده اولسون
اولوب سرسبز امیدی شاخساری بتشسون هر نفس بیك برك وباری
باب اول ارباب هیئت واصحاب علم حکمت متفقلردرکه باذن الله الملك القادر
جمیع اجرام افلاك وعناصر اوراق کلم مثال بربرینك درونده حال کرات
عدیده درکه کبراسی صغراسی محدق و جمیع جهاتدن مماس ومنطبق
اولوب جمله سی کرهٔ واحده شکلنه کیرمشدر وبو جمیع اجرام عالیات
وعناصر سفلیاتك چاق وسطنده برجزء متوهم واردرکه مرکز عالم وزیر پای
جمیع امدر ونماوانك اکبری واعظمی واشهری واقدمی فلك اطلسدرکه
لسان شریعتده اکا عرش دیرلر نجوم وکواکبدن معرا ونقوش مجره و
کهکشاندن مبرا اولوب محدد جهات ومعین ازمان واوقاتدر سائر افلاکی
قبضهٔ حکومت وزیردست مکننته الوب یکرمی دورت ساعتده برکره
جمیع کواکب نیرات وثابتات وسیاراتله شرقدن غربه دور ایدرپس دائما
طلوع،

طلوع وغروبنکه لیل ونهار وروز روشن وشب تارده واقع اولور انك حرکتنه
منوط ومربوطدر لا اله الا هو رب العرش العظیم وانك تحتنده واقع اولان جرم
اثیر وفلك کبیر فلك البروجدرکه لسان شرعده اکا کرسی دیرلر کواکب
ثابتات ایله محلی ومزین وتصاویر بروج اثنا عشر ایله ملوندر فلك مزبود
اکثر متأخرین قاتنده التمش التی ییلده بر درجه حرکت ایدر وجرمنده مرکوز
اولان ثوابت ایله غربدن شرقه کیدر وسع کرسیه السموات والارض
ولا یؤده حفظهما وهو العلی العظیم بعد زان فلك سابع درکه محل نحس اکبر
زحل هندو پیکردرکه بروج اثنا عشری حرکت ذاتیه سیله یکرمی طقوز ییل
وبش ای والتی کونده دور ایلر بعد زان فلك سادس درکه مقر سعد اکبر مشتری
سعادت کستردرکه اون ایکی ییلده باالتمام اقطار سمایی منزل ومقام ایدر بعد
ذلك فلك خامس درکه محل نحس اصغر مریخ جلاد منظردرکه بر ییل واون
ای ویکرمی ایکی کونده برکره نطع فلکی قطع ایدر بعد زان فلك رابعدرکه محل
خورشید انوردرکه کمال زیب وفر برله پرقدر وابتهاج ونور طلعتنه اعالی
واسافل محتاجدر صحن فلکی سیران وتقریبا اوج یوز التمش بش کونده دوران
ایدر والشمس تجری لمستقر لها ذلك تقدیر العزیز العلیم بعد ذلك فلك ثالثدر
که زهرهٔ زهرانك یری وبانوی سمانك منظری درکه دائما سیر دیار وتقریبا
سنهٔ شمسیه ده برکره تمام اوچ یوز التمش درجه دن عرض دیدار ایدر بعد
ذلك فلك ثانیدرکه محل عطارددرکه دبیر فلك دیمکله مشهور ونیر اعظم
مثال ییلده برکره دور ایدر دیمکله مذکوردر بعد زان فلك اخیردرکه قمر خوب
منظرانکله قطع منازل وطی مراحل ایدوب عوالی بروجه عروج ویکرمی
سکز کونده برکره باب اولدن خروج ایدر والقمر قدرناه منازل حتی

عاد كالعرجون القديم بو فلك اخير و جرم اثير كويا بر مجوف طوپدر كه
كائنات جوى و عالم كون و فسادى جميع جهاتدن محيطدر و كرات عناصر
واسطقسات انك درونده مرتبه سنجه قرار و ثبات بولمشدر و مقتضاى
دلايل حكمت و موجب اسباب طبيعت بودركه اخف عناصر اولان
آتش رفعت مرتبه ايله مسعود اولوب اجرام علويه سمتنه صعود ايده
و عنصر هوا كه خفت و حرارت و رقت و لطافتده طبع نارە قريبدر
كرهٔ نارن تالى و ثانى اولا بعده عنصر آب بعده عنصر ترابدن هر برى بر كرهٔ
تامه اولوب كرهٔ خاك طبيعت سفليه سى مقتضاسنجه مركز عالمه منطبق
و عنصر آب هر جهتدن آنى محيط و محدق اولا لكن عنايت ازليه و ارادت الهيه
حيوانات بريه نك خلقتنه و بسيط ارض اوزره الى اجل معلوم تعيش
و حياتنه متعلق اولوب كرهٔ ارضك بعض جهاتى عنصر آبدن بارز و ظاهر
اولدى لا جرم عنصر آب و اصل تراب ايكيسى كرهٔ واحده شكلنه كردى
بعد ذلك مرور ايام و كرور شهور و اعوام ايله هبوب رياح و جرى سيول
قطر مكشوفده تأثير و حلول ايدوب وجه ارضده تلال و وهاد و اغوار
و ايجاد احداث ايلدى و صيرورت خلا و خفت هوا سببيله قطر مكشوفى
محيط اولان دايرهٔ آب حركت و اضطراب ايدوب مواضع هاويه و مساكن
خاليه يه نزول ايلدى پس لا محاله عنصر آب منقطع و متفرق اولوب سواحل
و جبال متعين اولدى و خلال مسافات ارضده بحار و خلجان متكون
اولدى پس قاعدهٔ مذكوره مقتضاسنجه بر شخص نقطهٔ مغربدن نقطهٔ
مشرقه بر وجه استقامت سير و حركت ايلسه البته مقامنه واصل اولور
و نقطهٔ مشرقدن جهت غربيه سائر اولان شخص سنه حد مزبوره داخل اولور

كذلك

كذلك جهت جنوبدن سفر ايدن جانب شماله كذر ايدر و جهت شمالدن
سير ايدن قطر جنوبى مقر ايدر و على كل حال جانب محيط جهت فوق
و جانب مركز جهت تحت اولوب بسيط ارض و ماده سائر اولان اشخاصك
سرلرى فلك قمر و پالرى مركز عالم جهتنه واقع اولدوغى مقرر اولدى
پس بعض بلاد و مواطن بعض اخرك جهت تحتنده متمكن اولوب بلاد
مزبوره نك اشخاصى كف پالريله بر برينه مقابل اولمق متبين اولدى اصل
مزبوره بناء بعض اهالى ديمشدركه وجه ارضك بر طرفندن واقع اولان
خرم مستقيم وجه آخره كذر ايدر فرضا ارض اندلسدن بر ثقب مستقيم
واقع اولسه راست ارض صينه چقر تنبيه مسعودى مروج الذهبده
ديمشدر صاحب المجسطى زعم ايلديكه بحار و جبال و خلجان و تلال ايله
مجموع ارضك استداره سى يكرمى دورت بيك ميلدر و قطرى يعنى عرضى
و عمقى يدى بيك آلتى يوز اوتوز آلتى ميلدر و بو مدعانى دليل صحيح و موجب
صريح ايله اثبات ايلدى و كتاب مزبوردن محل اخرده ديمشدر امر مأمون ايله
بريهٔ سنجارده رصد ايتديلر و شمسك بر درجه ارتفاعنى وجه ارضدن اللى آلتى
ميل بولديلر و بو وجهدن حكم ايتديلر كه منطقهٔ مجموع بر و بحر يكرمى بيك
يوز آلتمش ميل اولمق مقرردر و مقدار قطر ارض آندن قليل و تقريبا آلتى
بيك دورت يوز اون دورت ميل و نصف عشر ميلدر و هر ميل ذراع
اسود ايله دورت بيك ذراع ايدوكى محقق و هر ذراع مقدارده يكرمى دورت
پرمقدر ابن الوردى خريده ده ديمشدر بطلميوس قاتنده استدارهٔ ارض
يكرمى دورت بيك ميل اولدوغى تقديرجه سكز بيك فرسخدر و هر ميل
ذراع مكى ايله اوچ بيك ذراعدر و ذراع مزبورك هر برى اوچ شبر و هر شبر

اون ایکی اصبع وهر اصبع بش شعیره عرضی قدردر   ونحن ارض یدی
بیك التی یوز اوتوز میل اولدوغی تقدیرا وزن ایکی بیك بش یوز قرق بش
فرسخ وثلث فرسخ در پس بسیط ارضك کابسی یوز اوتوز ایکی بیك کره
بیك والتی یوز بیك میل وایکی یوز سکسن سکز بیك فرسخ در   بعد ذلك
معلوم اوله که علماء یقین وفضلاء حکمت اینی اطباق ایتمشلردر که فلك
اطلس علی الدوام حرکت وضعیه ایله حرکت ایدر   وهر جزء سیر ایدوب
جزء اخرك محلنه کیدر مکر ایکی جزء که برینه مقابل وسکون وقرارده
احدهما اخره مماثل در   کویا محوری خراط درکه طوب فلك انلرك
اوستنده دوار   وانلر دائما ثبات وقرار ایدرلر   اول جزءلرك برینه قطب
جنوبی وبرینه قطب شمالی دیشلر وبو ایکی قطبك چاق وسطنده سطح فلکه
اوزن بر دائرهٔ عظیمه اعتبار ایدوب ادینه معدل النهار دیمشلر   ودائرهٔ
مزبوره یی اوچ یوز التمش جزءه تقسیم ایدوب هر جزءه بر درجه وهر درجه
التمش جزءه تقسیم ایدوب هر برینه بر دقیقه دیمشلر وکرهٔ ارضدن دائرهٔ
مزبوره نك محاذاتنده واقع اولان مواضعه خط استوا دیمشلر لاجرم کرهٔ
ارض بو دائرهٔ موهومه ایله ایکی قسم اولوب بر قسمی جهت قطب جنوبی
و بر قسمی جهت قطب شمالی ده واقع اولور   بعده جرم فلکده بر دائرهٔ
عظیمه دخی اعتبار ایتمشلر که قطبینه مرور ایدوب دائرهٔ معدل النهار ایله ایکی
موضعده تقاطع ایلیه و بو دائره یه دائرة الافق دیوب جانب شرقده واقع
اولان موضع تقاطعه نقطهٔ مشرق ومطلع اعتدال دیمشلر وجهت غربده
مفروض اولان محل تقاطعه نقطهٔ مغرب ومغرب اعتدال دیمشلر پس کچن
که کرهٔ ارض اوزن بو دائره یه محاذی بر دائره دخی فرض اولنه لابد سابقا مذکور
اولان

اولان ایکی قسمك هر بری ایکی قسم اولوب مجموع کرهٔ ارض اقسام اربعه یه
منقسم اولور تحقیق نصیر طوسی تذکره ده دیمشدر اکثر عمران و غالب
قری وبلدان طرف شمالده واقع در وکرهٔ ارضك معمور اولان یری
ربعین شمالینك بریدر   وارباع باقیه نك حالی مجهول ومستور یا ماء بحر ایله
بالکلیه مغموردر وبعض علما ناحیهٔ جنوبده قلت عمارته باعث مدار حضیض
شمسه قربله شدت حرارت حادث اولدیغی در دیمشلر زیرا حضیض مذکور
فی هذا الآن اواخر قوسده مکان ایتمشدر لکن نصیر طوسی بو قوله اعتماد
واعتبار ایتمیوب امر مزبورك شدت حرارته سبب اولدوغنی انکار ایلمشلر
ومولانا نظام کتاب مزبورك شرحنده نقض وابرام مسلکنه سالك
اولوب جانب حضیضده شمسك ارضه قربی شدت حرارت حداثتدوکنه
دلیل اقامت ایدوب حکم ایلمشدر که شمس بروج جنوبیه یه حلول ایتدکده
میل اعظمه قریب اولدقچه اکا مسامت اولان امکنه شدت حرارت سببیله
قابل سکنی واقامت دکلدر   پس مدار شمس حضیضنی مکشوف اولدوغی
تقدیرجه دخی شدت حردن مسکن ومقر اولمق ممکن دکلدر فقیر تقصیر
ایدرکه باب ثالثده مذکور اولان روایات متواتره اقتضا ایدرکه نصف
جنوبینك ماء بحر ایله مغمور   وعنصر ایله مستور اولمیان نواحی سنده
مدارات حضیضیه یه محاذی اولان اماکن قابل سکنی وتعیش اوله
وعرض جنوبی مقدار میل اعظمدن زائد اولدقچه شدت سرما و برودت
هوا ارتق بوله نصیر طوسی تذکره ده دیمشدر قدر مزبور یعنی قطر معمورك
اکثر اطرافی بحر محیط درو جانب غرب وشمال وجهت شرق وجنوبك
مالی معلوم اولوب ماء بحر ایله محاط اولمسی مقرردر اما جانب غرب وجنوبنك

ذکر اولندیکه منابع نیل سمتنه سائر وواخل اولنلر برجهه واصل اولدیلرکه
عرض جنوبی اون درجه دن زائد اولوب هنوز ساحل بحره واصل اولمدیلر
وقطر مزبوری دخی بحر محیط ایدوکنه دلیل بولمدیلر وشمال شرقك
دخی حالی مشوش ومکدر وبحرك احاطه سی غیر مقرردر فقیر پر تقصیر
ایدر فی زماننا جنوب غربك حالی قتی مکشوف واول قطری بالتمام بحر
احاطه ایتدوکی مشهور ومعروفدر اول سببدن که اوائل مائهٔ عاشره دن
برو پرتقال بدفعالك سفاین نکبت مکامنی جانب سبته دن بحر اوقیانوسه
داخل وسواحل مغربده سیر ایدوب جهت جنوبده واصل اولورلروانده ن
جانب شرقه متوجه اولوب منابع نیل اولان جبال قمرك وراسندن چكرلر
ومسموع اولان اوزن موضع مزبورده کلی خوف وخطر چکرلر بعده بحر قلزم
جبالندن مرور واکثر سواحل سند وهنده عبور ایدرلر وحسن اتفاق
ولطف تدبیر ایله اکثر بنادر سند وهندی تسخیر ایتمشلردر واول نواحیده
واقع بلاد اسلامیه دن نیجه سنی تضییق وابناء سبیل دن تجار مسلمینه
قطع طریق ایدرلر اکر برزمان دخی بونلره ارخاء عنان اولنه بحر قلزمه یول
بولورلر وسواحل حجازه ویمنه هجوم ایدوب مجاوران حرم محترمی رنجیده
قلورلر امر عجیب وکار غریب درکه بر بلوك طائفهٔ پرنکبت بو وجهله قوی
همت اولوب غربدن شرقه کیده لر وشدائد روزکار وبلیات بحاره تحمل
ایده لر و دیار روم وبومرز وبوم انلره نسبت نصف طریقده واقع ایکن اول
دیارك فتحنه قصد اولنمیه ونواحئ مزبورهنك تسخیرینه سلاطین عثمانیه دن
طالب بولنمیه مع ذلك اول طرفه سیر وگذر منافع بی شماری مشتمل
اولوب اسباب رغبت وموجبات قصد وعزیمت دائرهٔ عد وحددن بیرون

ومرتبهٔ

ومرتبهٔ شروح وبیاندن افزوندر اکر دیار مصریه ده سویس نامیله
معروف اولان مقامدن ترتیب سفاین وعمائر وتنفیذ جیوش وعساکر
قلنسه وانلره برامیر صاحب تدبیر وریٔس بهرام انتقام ضمیر ضم اولونسه که
کمال صلابت وفرط شجاعت ایله موصوف اولوب آیینهٔ قلبی غل طمعدن
خالی وخانهٔ درونی غیرت اسلام وتحصیل نام ایله مالی اولا ازمدتده
ضبط معاقل وتسخیر بلاد وکفار خاکساری اول قطردن طرد
وابعاد ایدردی بعد ذلك معلوم اولاکه علماء هیئت وفضلاء حکمت نقطهٔ
مغربدن نقطهٔ مشرق جهتنه واقع اولان ابعاده اطوال ودائرهٔ خط
استوادن قطبین سمتنه واقع اولان ابعاده عروض دیمشلر پس بو ایکی
اعتبارله هر بلدك ربع مسكوندن مقامی وحدی معلوم اولور وهر بلدك
بلد اخره نسبتی امتیاز وتعین بولور خواجه نصیر طوسی تذکره ده
دیمشدر جمهور مبدء اطوالی جانب غربدن اعتبار ایدوب مبدء عماراتی
جزائر خالدات دن فرض ایتمشلر وجزائر خالدات التی جزیره درکه زقاق
سبته دن خارج ومحیط غربی ده داخل وارض حبشه یه مقابل در وجزائر
مزبوره سابقا معموره وحالا ماء بحرله مغموره در وبعض کبار طول بلدی
ساحل بحر غربیدن اعتبار ایلمشلر که ایکی حدك ما بینی دور معدل النهاردن
اون درجه در وجانب شرقده منتهای عمران کنکدز دیکله معروف
مکاندر صاحب التحفه دیمشدرکه مقام مسفور علماء شرق قاتنده مقر
شیاطین اولمغله مشهوردر واطوالی جانب شرقدن اعتبار ایدنلر قتنده
مبدء اطوال محل مزبوردر وسابقا حکماء هندك رصدی اول مقامده
واقع اولمشدر وساحل بحر غربدن بعدی یوز یتمش درجه ده نهایت

بولمشدر و بو ایکی مذکور اولان منتهانك وسطنده خط استوا اوزره بر
مقام فرض ایدوب ادینه قبة الارض دیرلر و بعض القوم قبة الارضی وسط
معموره ده فرض ایدوب عرض بلدا و توزاوج و طول بلد طقسان درجه
اولدوغی مقامده دردیمشلر و علی کل حال قبة الارض مبداء غربیدن ربع
دور اوزره فرض اولنوب البته بعد مابین نهایتین نصف دور کرهٔ ارض اولور
بعد ذلك ابعاد عروض حسبیله ربع مسکونی اقالیم سبعه یه تقسیم ایتمشلر
و دائرهٔ خط استوایه موازی یدی دائره فرض ایدوب هر ایکی دائره نك
ما بیننه بر اقلیم دیمشلر لاجرم هر اقلیم اول اقلیم ثانیدن اطول بلکه هر
اقلیمك اولی اخرندن مفصل اولوب اقلیم سابعك مسافاتی جمله دن اقل اولور
پس اقالیم اولك ابتداسی بحسب العرض خط استوادن فرض اولنوب جانب
قطب شمالی یه ممتد اولور و بو اعتبار اوزره دائرهٔ خط استوا اقالیم سبعه یه
سرحد اولور لکن خط استوایه قریب اولان مواضعده قلت عمران و تفرق
بلدان سببیله جمهور قتنده اقلیم اولك مبدئی اول مقام درکه عرض اون ایکی
درجه و قرق دقیقه اوله و باعث مذکور سببیله خط استوانك وراسنده
اقالیم اعتبارینی ایتمدیلر و طرح و تقسیم طریقه سنه کیتمدیلر مع ذلك
بطلمیوس جغرافیاده حکم ایلدیکه خط استوانك وراسنده اون التی درجه
و یکرمی بش دقیقه یه وارنجه عمران و اطراف زنج و حبشه ده بعض بلدان
واردر اما اقلیم اولك وسطی بالاتفاق اول مقامدرکه عرض ١٦ درجه ٣٧
دقیقه اولوب اطول نهار ١٣ ساعت اوله اقلیم ثانینك مبدئی اول مقامدرکه
عرض ٢٠ درجه ٢٧ دقیقه اولوب اطول نهار ١٣ ساعت ١٥ دقیقه
اوله و بو اقلیمك وسطی اول مقام درکه عرض ٢٤ درجه ٤٠ دقیقه اولوب

اطول

اطول نهار ١٣ ساعت و نصف اوله اقلیم ثالثك مبدئی عرض ٢٧ درجه
٣٠ دقیقه اولوب اطول نهار ١٣ ساعت ٤٥ دقیقه اوله وسطی عرض
٣٠ درجه ٤٠ دقیقه اولوب اطول نهار ١٤ ساعت اوله اقلیم رابعك
مبدئی عرض ٣٣ درجه ٣٧ دقیقه اولوب اطول نهار ١٤ ساعت
و ربع اوله وسطی عرض ٣٦ درجه ٢٢ دقیقه اولوب اطول نهار ١٤
ساعت و نصف اوله اقلیم خامسك مبدئی عرض ٣٨ درجه ٥٤ دقیقه اولوب
اطول نهار ١٤ ساعت و نصف و ربع اوله وسطی عرض ٤١ درجه ١٥
دقیقه اولوب اطول نهار ١٥ ساعت اوله اقلیم سادسك مبدئی عرض ٤٣
درجه ٢٢ دقیقه اولوب اطول نهار ١٥ ساعت و ربع اوله وسطی عرض
٤٥ درجه ٢١ دقیقه اولوب اطول نهار ١٥ ساعت و نصف اوله
اقلیم سابعك مبدئی عرض ٤٧ درجه ١٢ دقیقه اولوب اطول نهار
١٥ ساعت و نصف و ربع اوله وسطی عرض ٤٨ درجه ١٢ دقیقه
اولوب اطول نهار ١٦ ساعت اوله و مبداء اقالیمی خط استوادن اعتبار
ایدنلر قاتنده اخر اقالیم سابع اول محل درکه عمارت و سکنی منقطع اوله و کتب
معتبره ده مسطور و السنده مشهور درکه جانب شمالده نهایت عمارتکه
قابل سکنی و اقامت در جزیرهٔ تولیدرکه عرضی التمش اوچ درجه و اطول
نهاری یکرمی ساعتدر بطلمیوس مجسطی ده دیمشدرکه التمش دورت
عرضنده دخی عمارت واردر و قطر مرقومك سکانی صقالبه دن بر قوم
نامعلومدر و جغرافیاده دیمشدرکه عرض ٦٦ دخی فی الجمله محل عمارتدر
و انلرك اطول نهاری ٢٣ ساعتدر و مقام مزبورده ساکن اولان اقوام مسیر
شمسدن بعید اولدوغی سببدن ناپخته و خام اولوب قلت ادراك و حظوظ

نفسانيه يه كمال انهماك ده و حوشه بكررلر اما قلت عمارت وتفرق سكون
واقامت سببيله مبدء اقاليمى خط استوا فرض ايتميلر قاتنده اخر اقاليم
سابع اول مقامدركه عرض ٥٠ درجه ٢٠ دقيقه اولوب اطول نهار
١٦ ساعت وربع اوله تذكره ده مذكوردركه عرض ٥٤ درجه دن تجاوز
ايتدكده اطول نهار ١٧ ساعت اولور ٥٨ درجه يه واصل اولدقده ١٨
ساعت اولور و ٦١ درجه ده ١٩ ساعت اولور و ٦٥ درجه دن
تجاوز ايتدكده ٢٢ ساعت و ٦٨ درجه يه واصل اولدقده تمام براى
اولوب ٧٣ درجه ده اوج اى ونصف اولور وعرض بلد تمام ربع دور
اولان مقامده اطول نهار نصف سنه در پس لازم كلوركه اول مقامك
سنۀ كامله سى يلك شب وروزا يچنده محصور اولوب ليل ونهار وروز روشن
وشب تار خط استوا كبى اول مقامده دخى دائما برقرار اوله قرطبى مسالك ده
ديمش اقليم اول جانب شرقدن منظور اولدوغى تقديراوزره اقاصئ بلاد
صيندن سواحل سنده مرور ايدر بعد ذلك لجۀ بحر حبشى يه داخل اولوب
جزيرۀ كوكه واصل اولور بعده جزيرۀ عرب وارض يمن وبريۀ مغربه
مرور ايدوب ساحل بحر مغربده نهايت بولور پس بلاد معروفه واماكن
موصوفه دن ظفار وعمان وعدن وحضرموت وصنعاء اليمن بو
اقليمده واقع اولور اقليم ثانى جانب مزبوردن معتبر اولدوغى تقديرجه بلاد
يمن وهند وسنده مرور ايدر بعده بحر اخضر وبحر بصره يه عبور
ايدوب ارض نجد وتهامه دن جزيرۀ عربى قطع ايدر پس يمامه
وهجر وبحرين وحجاز ومكه وطائف ومدينۀ سيد الكونين بو اقليمده واقع
اولور بعده ارض قلزمى قطع ايدوب ارض مغربه داخل اولور وبلاد

افريقيه

افريقيه دن كچوب بحر مغربه واصل اولور اقليم ثالث بلاد صينده بعده بلاد
هنده مار اولور كه مدينۀ قندهار اندادر بعده بلاد سندك شمالنه كذر
ايدوب كابل وكرمان جيرفت وسجستان بو اقليمده واقع اولور بعده سواحل
بحر بصره يه مرور ايدوب مدينۀ اصطخر وشابور ومهربان وسيراف وابرقو
وبونلره قريب اولان مكان بو اقليمده واقع اولور بعده كورۀ اهوازه عبور
ايدوب عراق وواسط وبغداد وكوفه وانبار وهيت وبصره بو اقليمده واقع
اولور بعده بلاد شامه مرور ايدوب حمص ودمشق وصور وعكا وساوه
وطبريه وبيت المقدس ورمله وعسقلان ومداين وقلزم وسلميه بو اقليمده
واقع اولور بعده اسافل ارض مصرى قطع ايدوب فرما وتنيس ودمياط
ورشيد وفيوم وفسطاط بو اقليمده واقع اولور بعده اسكندريه دن مرور
ايدوب بلاد برقه يه عبور ايدر وارض افريقيه دن كچوب بحر مغربده نهايت
بولور پس طرابلس وقيروان وفاس بو اقليمده داخل اولور اقليم رابع بلاد
تبت وخراسانه كذر ايدوب سمرقند وبلخ وامد وهراة واصفهان وسرخس
وطوس ونيشابور ونهاوند ودينور وحلوان وموصل ونصيبين وخجند
وفرغانه وقالى قلا ورقه واسروشنه بو اقليمده واقع اولور بعده شمال شامه
مرور ايدوب ملطيه وحلب وقنسرين وانطاكيه وطرابلس شام وادنه
وطرسوس وعموريه ولاذقيه بلا كلام بو اقليمده واقع اولور بعده بحر شامه
دخول وجزيرۀ قبرسه وصول بولور بعده ارض مغربدن بلاد طنجه يه كذر
قلوب بحر غربى ده منتهى اولور پس بلاد اندلسدن قرطبه وحواليسى بو فنك
اهاليسى قاتنده بو اقليمده واقع اولور اقليم خامس بلاد ياجوجدن كچوب بعض
بلاد خراسانه مرور ايدر بعده بلاد رومدن جرسنه يه واصل اولوب سواحل

شامه عبور ایدر بعده بلاد اندلسدن چقوب بحر غربی ده نهایت بولور پس
بلنسیه وجمیع شرقی اندلس بلادی بو اقلیمده واقع اولور اقلیم سادس
بلاد خزردن بحر طبرستانه وممالك رومدن بلاد برجانه مرور ایدوب بحر
مغربده نهایت بولور واماسیه وقسطنطنیه واواخر بلاد افرنج بو اقلیمده
واقع اولور فقیر پر تقصیر ایدر مدینهٔ قسطنطنیه که حالا محاسن
شعائر اسلامیه ایله مملو وممتاز ومقر سریر دولت عثمانیه اولمغله سربلند
وسرفراز در اقلیم سادسدن عد ایلك حکماء قدمانك قولنه مطابق
وازیاج مشهوره ده واقع اولانه موافقدر لکن وجه صواب وحق خطاب
بو درکه محروسهٔ مذکوره اواسط اقلیم خامسده واقع در وبو خصوصه
دلیل قاطع وبرهان ساطع بودر که بلدهٔ مزبوره نك عرضی فی الحقیقه قرق بر
درجه واون بش دقیقه در ساعات اطول نهاری عند الامتحان والاعتبار
تقریبا اون بش عدد اولدوغی ظاهر در مع ذلك سابقا مذکور بو اوراق
قلیله ده مثبت ومسطور در که اقلیم خامسك وسطنده عرض ٤١ درجه ١٥ دقیقه
اولوب اطول نهاره ١ ساعت در وقدوهٔ ارباب تدقیق مولانا قاضی زاده دخی
بو مسئله‌یی تحقیق ایتمیوب مدینهٔ مزبوره‌یی اقلیم سادسدن عد ایلمشدر
اقلیم سابع دخی جانب شرقدن اعتبار اولندوغی تقدیرجه شمالی یاجوجدن
بلاد اتراکه مرور ایدر وسواحل بحر طبرستاندن چقوب بلاد برجانه
وصقالبه‌یه عبور ایدر واقطار مزبوره‌دن مرور ایتدکدن صکره وابل نام
جزیره‌یه منتهی اولور مسعودی مروجده جغرافیادن نقل ایدر که عهد
بطلمیوسده مدن دنیا درت بیك بش یوز اوتوز اوچ عدد ایدی وعدد جبال ایکی
یوزدن زیاده وکرهٔ ارضی محیط اولان بحار بش وجملهٔ ارضده نابع اولان عیون

کبار

کبار ایکی یوز اوتوز و اقالیم سبعه ده علی الدوام جاریه اولان انهار ایکی یوز
یتمش در وهر اقلیمك وسعتی طقوز یوز فرسخ ده طقوز یوز فرسخ در کتاب
مزبورده موضع اخرده مذکوردر ارض حبشه وسائر سودان یدی یللق
مسافه در وارض مصر ارض سودانك التمش جزئندن بر جزئیدر وارض سودان
جملهٔ ارضدن بر جزء در وجملهٔ ارض بش یوز یللق مسافه در ثلثی میاه بحار ایله
مستور ومغمور وثلثی خراب وخالی وثلثی مسکون ومعمور در فصل سابقا
مذکورده بو وجهله محرر ومسطور اولمشدر که کرهٔ ارضدن قطر مکشوفی
محیط اولان عنصر ابك مقرندن حرکت واضطراب ایدوب مواضع هاویه
واماکن غائره‌یه نزول وحلول ایتمشدر لاجرم ربع مسکونك بعض اقطاری
ماء بحر ایله مغمور اولوب اقالیم سبعه‌نك نیجه مواضعی ایله مستور اولمشدر
پس لایق بودر که غرر جواهر احوال بحار بروجه اجمال ولاختصار بنان خامهٔ
مسکین عمامه ایله سلك بیانه نظم اولنوب حکایات سواحل وروایات
موارد ومنازل لسان کلك معجز بیان ایله شرح وعیان اولونه تا که وضع
کتابدن وترتیب فصل وبابدن مقصود اصلی اولان دنیای جدیده قطرده
بدید اولوب طرقدن قنغی طریق ایله توصل وبحاردن قنغی بحر ایله توسل
میسر در معلوم ومفهوم اوله وبو بابده شارح التذکره مولانا نظامك کلامنی
منقح ومنتظم وجمع فوائد وطرح زوائدده مسلم کوروب انك کلامنه بنا
وانك اثرینه اقتدا ایلدم واثناء کلام وبسط مرامده بعض ضمائم واقع
اولدقجه قائلنی تعیین وکتابنی تبیین ایلدم پس ایمدی مولانا نظام بو وجهله
بدء کلام وتقریر مرام ایلمش که جانب جنوبدن جهت شماله ممدود وجد
معموره داخل اولوب حدود معینه ایله محدود دورت خلیج وار در که جمله‌نك

اصلی اولان محیط اعظمه بحر شرقی دیرلر جانب غربه اتصالی وحقیقت حالی
معلوم اولمدوغی سببدن فقیر پر تقصیر ایدرکه سابقا اشارت اولمشدرکه
بحر شرقینك محیط غربی یه اتصالی بداهت طبقه سنه واصل واخبار
متواتره سبیله درجهٔ علم یقینه حاصل در لکن مولانا نظام بو خصوصده
مسؤل وملام دکلدر زیرا زبر اولین وکتب اقدمین بو تحقیقدن خالی در
بعد ذلك دیمشدرکه چون جانب غربدن ابتدا اولونه محیط شرقیدن اولا
منشعب ومنفجر اولان بحر بر خلیج مثلث درکه خلیج بربری دیمکله معروف در
وجانب جنوبدن جهت شماله طولی یوز اللمش فرسخ در وجهت غربدن
جانب شرقه عرضی یعنی مثلث مزبورك قاعده سی اوتوز بش فرسخ در
وضلع غربی سنده کفار حبشه وبعض طوایف زنج ساکنلردر وضلع
شرقی سی بلاد حبشهٔ مسلمین ومساکن ارباب دین در اما مسعودی اقصای
حبش دن نهایت چینه منتهی اولان محیط اعظمه بحر هند وبحر حبشه
دیوب مغربدن مشرقه امتدادی سکز بیك میل وجنوبدن شماله
بعدی بیك یدی یوز وعند البعض بیك طقوز یوز میلدر وبحر مزبوردن
بر خلیج منفجر اولوب ارض حبشه متصل وبربر ناحیه سنه واصل اولور
دیمشدر وبطلمیوس بو بحری حد معموره ادخال ایدوب دیمشدرکه بحر
مزبور جانب جنوبده بر ارضه منتهی اولورکه کیفیت حالی موصوف
وعمارت وخراب ایدوکی الی الآن معروف ومکشوف دکلدر ثانیا منفجر
اولان خلیجه بحر احمر وکاه اولور بعض اطرافنه بحر اخضر دیرلر طولی یعنی
جنوبدن شماله امتدادی دورت یوز اللمش فرسخ در ومنتهاسنه قریب یرده
عرضی اللمش فرسخ در وضلع غربیسنده بعض بلاد حبشه وبلاد بجه واقعدرکه

ارض بربرندر وضلع شرقیسی سواحل حجاز ویمندر وشهر عدن تا زاویهٔ
شرقیه ده واقع در وبحر مزبورك منتهای شمالیسنده ضلع غربی یه
قریب موضعده قلزم نام بر بلده واردر اول سببدن بو خلیجه بحر قلزم دخی
دیرلر ومنتهای مزبور ایله فسطاط مصرك ماببنی اوچ کونلك یردر مروجده
مذکوردرکه سابقا مذکور اولان بحر حبشیدن جانب معموره بر خلیج ممتد
اولوب اعمال مصردن مدینهٔ قلزمه منتهی اولورکه طولی بیك دورت یوز
میل در وعرضنك اقل مواضعی ایکی یوز میل واکثر مواضعی یدی یوز
میل در وخلیج مزبورك ساحل غربیسنده صعید مصردن بلاد علاقی بعده
ارض بجه بعده ارض احابش سودان واقع اولوب تا اقاصیء بلاد زنجه متصل
اولور وبلاد سفاله ده نهایت بولور ابن الوردی خریده ده دیمشدر فرعون
جبار بامر الله القهار بو بحرده غرق اولمشدر وبحر مزبورده اکرچه جزایر
چوقدر لکن اکثری خراب وخالی اولوب بحر مزبورك ظاهرنده وباطننده
خیر یوقدر جمله جزایرندن بری جزیرهٔ جساسه درکه دجال منحوس انده
محبوس در مروجده مذکوردرکه بلاد حبشه دن زیلع ودهلك وناصع
بو بحرك ساحل غربیسنده واقع در وبلاد مزبوره واماکن مسفوره ده اهل
اسلامدن نجه اقوام ساکن اولوب ملوك حبشه یه خراج التزام اتمشلردر
وساحل حبشه ایله ساحل زبیدك ماببنی عرض بحردن اوچ کونلك یولدر
وبو ایکی ساحلك ماببننده نجه جزایر واردر جمله دن بری جزایر عقل درلر
ایچنده ماء عقل دیمکله معروف بر آب روان وچشمهٔ حیوان واردرکه هر کز زلال
سلسبیل مثالندن بر قدح نوش ایده لابد صارم طبعنه حدت وجلا وکمال
قوت وضیا ویروب آینهٔ عقلنی تابناك ولوحهٔ خاطرینی غل وکدردن پاك ایدر

وینه بحر مزبورده بلاد عدنه قریب برجزیره واردرکه سقطره دیمکله
معروف وانواع خواص نبات وعقاقیر ایله موصوفدر وصبر سقطریکه
انواع علاجات واصناف یارجاتده داخل اولور جزیرۀ مزبوره یه مخصوصدر
وقچنکه ملك سکندر جانب هنده عزم وسفر ایلدی استادی ارسطو
چوق نصیحت خصوصا جزیرۀ مزبورنك ضبط وتسخیرینی وصیت ایلدی
پس سکندر دخی کمال اهتمام وسعی بلیغ وجهد تام ایله جزیرۀ مزبوره یی
تحصیل ایدوب عمارت ایلدی وحفظ وحراست ایچون طائفۀ یوناندن
برخلقی انده اقامت ایلدی فقیر پرتقصیر ایدر بحمد الله تعالی سواحل زبید
وعدن واکثر بلاد حجاز ویمن حوزۀ اسلامه داخل وقبضۀ حکومت
سلطانیه ده حاصل پس نواحئ مزبورده مقیم اولان ارباب مکنته جزئی
التفات واشارت اولونسه از زمانده جزیرۀ مزبوره مسخر ومضبوط
وممالك سلطانیه یه ملحق ومربوط اولوردی فائده زکریاء قزوینی عجائب
المخلوقاتده دیمش سابقا بحر ایله ارض یمن ماببیننده برکوه پرشکوه واریدیکه
ماء بحرك ارض یمنه امتدادینه حاجز ومانع وصدمات امواجنی نواحئ
مزبوره دن سادّ ودافع ایدی پس بعض ملوك اعداسینی غرق له قهرا تملك
طریقنه سلوك ایدوب جبل مزبوری مقدار غلوتی سهم خرق ایدوب بحر
محیطدن برخلیج اطلاق ایلدی وارض یمندن ممالك کبیره وامم کثیره یی
اغراق ایلدی وانا فانا میاه بحر هند خلیج مزبوره داخل اولوب ولجه وینبع
وحد قلزمه واصل اولدی ابن الوردی خریده ده دیمشدر بحر قلزم ایله
بحر رومك مابینی جانب فرماده دورت مرحله در وبعض مفسرین زعم
ایلدیکه قوله تعالی بینهما برزخ لا یبغیان دن مراد موضع مزبوردر مسعودی

مروجده دیمشدر ملوك ماضیه دن برامیر صاحب تدبیر قصد ایلدیکه بو
ایکی بحرك مابینی حفر ایدوب بحر قلزمی بحر رومه اطلاق وبحرینی بر بیرینه
وصل والحاق ایلیه پس بو امال ایله بی نهایه مال وبی عدد صناع وعمال جمع
ایدوب نیجه ماه وسال امر مزبور اشتغال ایله مقدورینی صرف ایلدی
لکن قصد مسفورك حصولی وامر مزبورك ساحۀ مراده وصولی
میسر اولمدی وحالا اول حفر اولنان مکان مدینۀ قلزمه برمیل قریب
یرده ظاهر ونمایاندر واول طرفك اهالیسی قاننده معلوم وموصوف
وذنب التمساح دیمکله معروفدر بعد ذلك بحر قلزمدن برخلیج پیدا ایدوب
هامه دیمکله معروف اولان موضعه دك بحر قلزمی اجرا ایلدی وبلاد
تنیس ودمیاطه قریب یرده خلیج اخر حفر ایدوب بحر رومی اول خلیجه
ادخال وحالا بعیعان دیمکله معروف اولان موضعه وارنجه بحری ایصال
ایلدی خلیج مزبور حالا زبیر وجبنه دیمکله مشهوردر بعد ذلك اول امیر
عالی همت تجدید قصد وعزیمت ایدوب خلیج رومی هامه یه دك
ایرشدی وایکی خلیج بر برینه قارشوب کرشدی پس مراکب کبار وسفن
پراشتهار ممکن اولدقجه خلیجلره کرزلردی وزوارق وقوارب امتعه واسبابی
هر جانبدن جانب اخره نقل ایدرلردی طریق مزبور برنیجه ماه وسال اسلوب
مذکور اوزره استعمال اولنوب بحرت علیه الراسیات ذیولها مفهومی اوزره
هبوب ریاح وهجوم رمال سببیله اول خلیجلر طولدی وکیتدکجه مجاری
ومسالك مضایقه بولدی تا که اول طریق مسلوك بالکلیه متروك اولدی
بعد ذلك مرحوم سعید هارون الرشید هنکام خلافت وزمانا یالتنده
قصد ایلدیکه بو ایکی بحرك مابینی اقاصئ صعید وسمت حبشده ماء نیل ایله

وصل ایده لکن ماء نیلی کما ینبغی تقسیم و توزیعه قادر اولمدیلر پس قصد
ایلدیلر که بلاد فرمایه قریب بر محلده خرق پیدا ایدوب بحر قلزمی بحر رومه
بو طریق ایله اجرا ایده وزیر ماجدی یحیی بن خالد منع ایدوب ایتدی قصد
مزبورده عظیم ضرر و کلی خطر واردر اول سببدنکه سفاین کفار نکبت
شعار بحر رومدن بحر قلزمه داخل اولورلر و روزکارله سیر ایدوب
حدود حجازه واصل اولورلر و سواحل جده و ینبع ده عسکر دوکرلر و مسجد
حرام و مدینهٔ رسول علیه السلام دن ادم قپرلر و مروی درکه حضرت عمر
سعادت رهبرک ایام خلافتنده عمرو بن عاص که مصری فتح اتدی امر
مزبوری معقول کوروب حضرت عمره عرض ایلدی و حضرت عمر هدایت
اثر محذور مذکوری بیان ایدوب قصد مزبوردن منع ایلدی فقیر پر تقصیر
ایدر محذور مذکور حالا مقرر اولمشدر و کفار خاکسار وجه مشروح اوزن اوائل
بحر قلزمه یول بولمشدر مع ذلك محذور مزبورك دفعی اسان و جزئی تدبیر
ایله وصولنه امکان واردر بلکه محذور مذکوری دفع ایچون امر مزبوره
عزیمت و سفاین و عمایر ارسال ایتمکله قطر معهودی حمایت لازمدر بحمد الله
تعالی سلطان کامیاب عالیجنابك قوت و قدرت و حشمت و شوکتی ملوك
ماضیه یه غالب اولوب اردوان مثال نجه میر صاحب تدبیر سایهٔ رکابنده دوان
وار د شیر کبی هزار شیر کیر هر وجهله خدمتنده روان قواد مغرب و اقبال یمن
بلکه جمیع ملوك زمن خدمتی جانلرینه منت و امر عالی یه امتثالی سعادت
اکارلر پس بحار عزایم سلطانیه دن بر قطره صرف اولونسه اقل ازمانده
بحرینك مابیننی وصله امکان اولوردی خصوصا موضع مزبورده که
سابقا مستعمل اولا وصو اقدوغی یره ینه اقمق مشهور مثل اوله من بعد مقر

سعادت

سعادت و محل سریر سلطنت قسطنطنیهٔ محمیه دن سفائن و عمایر ترتیب
ایدوب بحر قلزمه ارسال و سواحل حرمینی حفظ و حراسته مجال اولوردی
و زمان قلیلده حسن تدبیر ایله اکثر بنادر سند و هندی ضبط و تسخیر و کفار
بد نهادی اول قطردن طرد و ابعاد ایدوب نفایس سند و هند و نوادر حبشه
و سودان و تحف حجاز و یمن و لؤلؤ بحرین و در عدن جزء عمل ایله پای
تخته واصل اولمغه امکان اولوردی ثالثا منشعب اولان خلیجه بحر فارس
دیرلر که عند الاکثرین شکلی مثلثدر و جنوبدن شماله طولی دورت یوز التمش
فرسخ در و عرضی یعنی مثلث مزبورك قاعده سی تقریبا یوز سکسن فرسخ در
و بحر مزبورك اولنك عرضی اللی دورت فرسخ در و عباداندن بو بحرك اولنده
واقعدر و دجله و فراتك مصبی انده در و خلیج مزبورك ضلع غربی سننده
بلاد عمان واقعدر اول سببدن بعض ناس قتنده خلیج مرقوم بحر عمان دیمکله
موسومدر و جمیع ولایات عرب بحر مزبورك ضلع غربی سی و بحر قلزمك ضلع
شرقیسی مابیننده واقعدر بو سببدن مواضع مزبوره جزیرهٔ عرب دیمکله
مشهوردر و بحر مزبورك ضلع شرقیسنده بلاد فارس واقع اولوب بعده
هرمز و مکران بعده سواحل سند واقعدر و مهران رودك مصبی انده در و بحر
مزبورده جزایر کثیره واردر که جمله دن بری جزیرهٔ کیش در مروجه مذکوردر که
بحر مزبورك طولی بیك دورت یوز میلدر و اصلنك عرضی بش یوز میلدر
و کاه اولورکه عرضی طریقی خیلی مضیق اولوب یوز اللی میل اولور و بحر مزبورك
جانب شرقیسی ساحل فارسدر و مدینه مهروبان و سینیز و جنابه و بلاد
سیرافدن مدینهٔ نجیرم اول ساحلده واقعدر بعده بلاد عمان بعده بلاد ساحل
کرماندر که بلاد هرمزدر بلاد عماندن مدینهٔ صحار مقابلدر بعده مکران

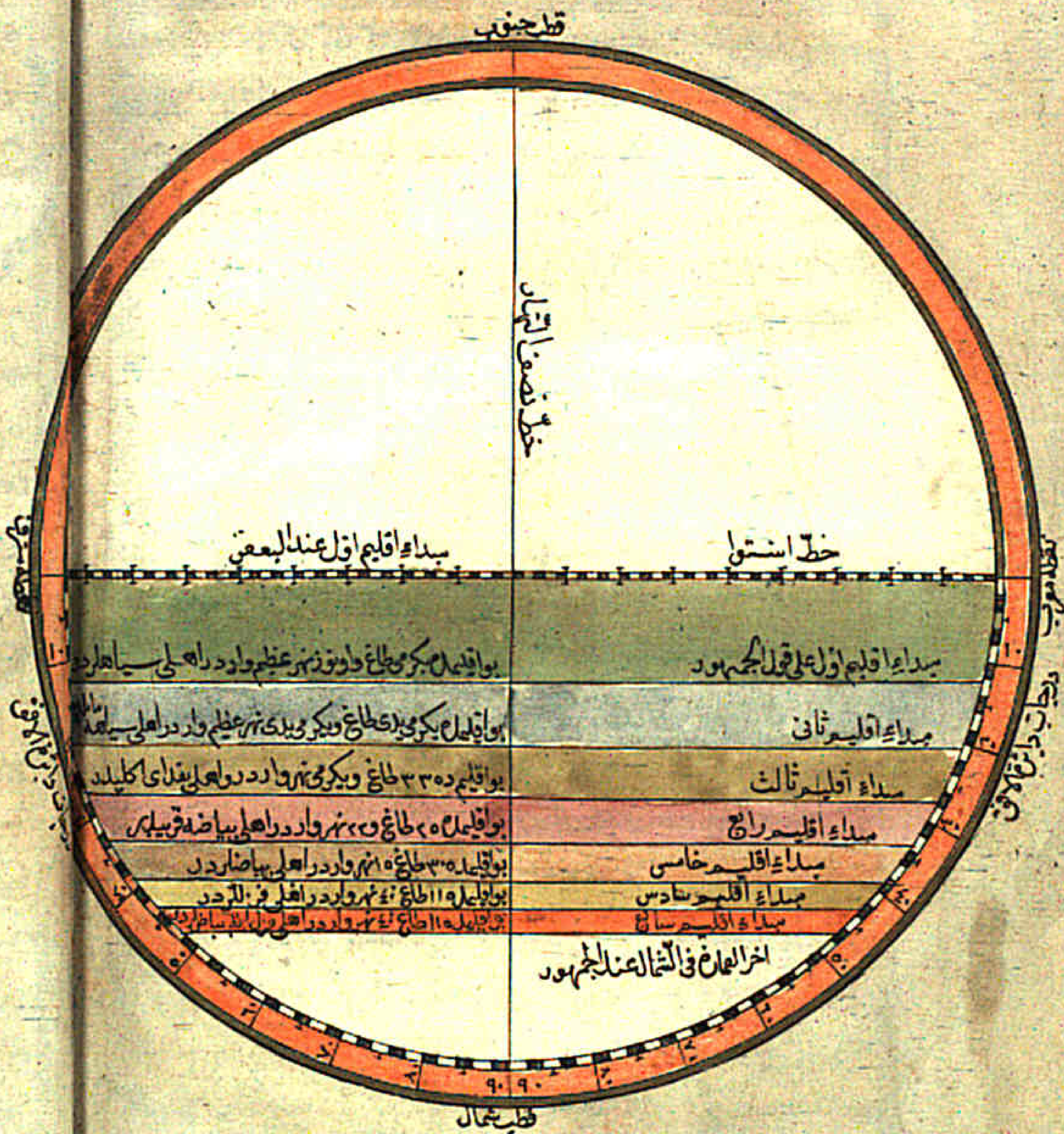
بعده ساحل سند ومصب مهراندر که مدینهٔ دیبل انده در وبحر مزبورده
جزایر کثیره واردر جمله دن بری جزیرهٔ خازکدر که لؤلؤی خازکی اکا منسوبدر
ومحمد بن الحنفیه جزیرهٔ مذکورده مدفوندر وبری جزیرهٔ لافتدر که کامرن
دخی دیرلر عمرو بن عاص فتح ایدوب بر مسجد شریف ومقام لطیف بنا ایتمشدر
وبحر مزبور ایله سابقا مذکور اولان بحر قلزمک ما بیننده مسافهٔ بربیک بش
یوز میل یردر صاحب خریده دیمشدر بحر مزبورده بر دردور واردر که انده واقع
اولان مراکب علی مر الدهور والاعصار فلک دوار وچرخ بیقرار کبی متصل
دور ایدر ومن بعد خروج میسر اولمیوب ارباب واصحابیله هلاک اولوب کیدر
وبو وجهله کرداب ومحل مهلکه واضطراب الله تعالی اعلم اوج بحرده واقعدر
بحر فارس بحر هند بحر صین ده وکتاب مزبوردن موضع اخرده دیمشدر که بحر
عمانده بر جزیره واردر انده بر نوع درخت پیدا اولور که شکل واندامده میوه سی
بادام کبیدر لکن قشری دخی نازک وترو مغزی کبی معتبر اولوب جملهٔ ما کول
اولور ومیوهٔ مزبوری یمشلردن مرویدر که طعمی عسلدن احلی وسکردن
الذ اولوب نیجه دورلو دردده دوا وانواع امراضه شفادر ورجال ونسادن
هر کیم اکل ایدرسه فی الحال حسن وجمالی وقوت وشبابی ارتر ومن بعد
قوتنه فتور وجمالنه قصور کلمز اکر بر پیر ناتوان اول میوه دن تناول ایده فی الحال
ضعف هرمی کیدر وصبح صادق کبی اغرمش ایکن شب تار کبی قراروب اسکی
حالنه عود ایدر وبحر مزبورده خریف دیرلر بر جزیره دخی واردر که اصحاب مراکبه
اراقدن کورینور وهر نه قدر که وصوله قصد اولونه بعید اولور الی هذا الآن
اول جزیره یه کیمسنه واصل اولوب حدودنه داخل اولمش دکل وسرندومه
نام بر جزیره دخی واردر که انهار واشجار وانواع لطایف ثمار ایله مملودر جزیره

مزبورده

جدول اقاليم على رأى المتأخرين

عدد اقاليم	عدد دوائر	اطول نهار اقاليم ساعت	اطول نهار اقاليم دقيقه	عرض اقاليم درجه	عرض اقاليم دقيقه	مسافات اقاليم درجه	مسافات اقاليم دقيقه	
		١٢	-	٠				خط استوا
١	١ / ٣	١٢ / ١٢	١٥ / ٤٥	٤ / ١٢	١٨ / ٤٤	٨	٣٤	مبدا وسط
٢	٤ / ٥	١٣ / ١٣	٠ / ١٥	١٦ / ٢٠	٤٣ / ٣٣	٧	٥٠	نهايت
٣	٦ / ٧	١٤ / ١٤	٣٠ / ٤٥	٢٣ / ٢٧	١٠ / ٣٦	٧	٣	
٤	٨ / ٩	١٤ / ١٤	٠ / ١٥	٣٠ / ٣٣	٤٧ / ٤٥	٦	٩	
٥	١٠ / ١١	١٥ / ١٥	٣٠ / ٤٥	٣٦ / ٣٩	٣٠ / ٢	٥	١٧	
٦	١٢ / ١٣	١٥ / ١٥	٠ / ١٥	٤١ / ٤٣	٢٤ / ٤٤	٤	٣٠	
٧	١٤ / ١٥	١٦ / ١٦	٣٠ / ٤٥	٤٥ / ٤٧	٢٩ / ٢٠	٣	٤٨	
٨	١٦ / ١٧	١٦ / ١٦	٠ / ١٥	٤٩ / ٥٠	١ / ٣٣	٣	١٣	
٩	١٨ / ١٩	١٧ / ١٧	٣٠ / ٤٥	٥٢ / ٥٣	٤٨ / ١٧	٢	٣٤	
١٠	٢٠ / ٢١	١٧ / ١٧	٠ / ١٥	٥٤ / ٥٥	٢٩ / ٣٤	٢	١٧	
١١	٢٢ / ٢٣	١٨ / ١٨	٣٠ / ٤٥	٥٦ / ٥٧	٣٧ / ٣٤	٢	٠	
١٢	٢٤ / ٢٥	١٨ / ١٨	٠ / ١٥	٥٨ / ٥٩	٢٩ / ١٤	١	٤	
١٣	٢٦ / ٢٧	١٩ / ١٩	٣٠ / ٤٥	٥٩ / ٦٠	٥٩ / ٤٠	١	٢٩	
١٤	٢٨ / ٢٩	١٩ / ١٩	٠ / ١٥	٦١ / ٦٢	١٨ / ٥٣	١	١٣	
١٥	٣٠ / ٣١	٢٠ / ٢٠	٣٠ / ٤٥	٦٢ / ٦٢	٢٥ / ٥٤	١	١	
١٦	٣٢ / ٣٣	٢٠ / ٢٠	٠ / ١٥	٦٣ / ٦٣	٢٢ / ٤٦	٠	٥٢	
١٧	٣٤ / ٣٥	٢١ / ٢١	٣٠ / ٤٥	٦٤ / ٦٤	٣٠	٠	٤٤	
١٨	٣٦ / ٣٧	٢١ / ٢١	٠ / ١٥	٦٥ / ٦٥	٤٩ / ٦	٠	٣٦	
١٩	٣٨ / ٣٩	٢٢ / ٢٢	٣٠ / ٤٥	٦٥ / ٦٥	٤١ / ٤٥	٠	٢٩	
٢٠	٤٠ / ٤١	٢٢ / ٢٢	٠ / ١٥	٦٦ / ٦٦	٤٧ / ٥٧	٠	٢٢	
٢١	٤٢ / ٤٣	٢٣ / ٢٣	٣٠ / ٤٥	٦٦ / ٦٦	٦ / ١٤	٠	١٧	
٢٢	٤٤ / ٤٥	٢٣ / ٢٣	٠ / ١٥	٦٦ / ٦٦	٢٠ / ٢٥	٠	١١	
٢٣	٤٦ / ٤٧	٢٣ / ٢٣	٣٠ / ٤٥	٦٦ / ٦٦	٢٨ / ٣٠	٠	٥	
٢٤	٤٨ / ٤٩	٢٤	٠٠	٦٦ / ٦٦	٣١	٠	٠	

عدد ماه	درجه	دقيقه
١	٦٧	١٥
٢	٢٩	٣٠
٣	٣٧	٢٠
٤	٧٨	٢٠
٥	٨٤	١٠
٦	٩٠	٠٠

مزبوره ده معادن زر حد وشماردن بيشتر اولدوغى سببدن اول جزيره نك
اصحابى جميع الات واسبابنى زردن ايدرلر مؤلف مزبور كتاب مسفورده
بحر مذكورك نيچه دورلو غرايبنى دخى نقل ايتمشدر لكن ثقه يه اسناد ايتمدوكى
جهتدن ظاهر عقل استبعاد ايدوب بو قدرله اكتفا اولندى رابعا منشعب
ومنفجر اولان خليج كه مشرق معموره جميع خليجلاندن اقرب اولمغله موصوف
وبحر اخضر ديمكله معروف درجانب جنوبدن جهت شماله ممدود ومثلث
الشكل اولمغله محدوددر و بحر مزبورك ضلع شرقيسى يوز اون فرسخ وضلع
غربيسى تقريبا بش يوز فرسخ در وبو بحرك سواحلنده ولايت قتا وصين
واقعدر بو سببدن خليج مزبوره بحر صين ديرلر و خليج مزبورك زاويهٔ غربيه
سندن بحر فارسك زاويهٔ شرقيه سى ماييننده واقع اولان بحره بحر هند
ديرلر بعض ولايات هند ساحل مزبورده واقع اولدوغى سببدن ذكرياى قزوينى
عجايب المخلوقاتنده ديمشدر بحر مزبورده اول قدر جزاير واردر كه نطاق بياندن
خارجدر جمله دن برى جزيرهٔ زانجدر كه اقصاى بلاد هند واوايل حدود
صينده واقعدر ووجزيرهٔ مزبوره ده بر طايفه واردر كه شكل وهيئته
انسانه اما اطوار واوضاعده وحوش حيوانه بكزرلر ماهيتلرى بلنمز وكلاملرى
فهم اولنماز وقوم مسفور مثال الطيور شجردن شجره جلب ثمر ايچون طيران
ايدرلر و بر قسم سنانير واردر كه خفاش مثال پروباللرى واردر و جزيرهٔ
مزبوره ده دابة الزباد وفارة المسك چوق در و قدر جاموسده بياض ميمونلر و بر
نفسده فيلى بلع ايدر مار اژدركونلر واردر و بحر مزبورك بعض جزايرنده درخت
كافور واردر كه رفعت قدله سرلرى فلكه ايرمش وفروع اغصانى خلال
سحابه كرمش هر شجرك ظلى نيچه مسافه يى ستر ايدر و يوز بيك قدر كمسنه

بونك سایه سنده خوش بجر وقچن كه درخت مزبورك اعلاسنی نقد ایدرلر
ماء كافور اقر وقچن كه اسفلنی خدش اتسه‌لر صمغ مثال كافور چقر
وبحر مزبورده بر جزیره دخی واردر كه زامینی دیرلر انده بر قوم واردر كه قامتلری
انجق درت شبردر وكلاملری صفیر مثال بی معنی ومأل اولوب عراة وحفاة
كزرلر وجزیرهٔ مزبورده كافور وخیزران وبقم كه میوه‌سی شكل خرنوب
وطعمی علقم در بی نهایه در وجزیرهٔ مزبوره‌یه متصل بر جزیره واردر كه
انده بر نوع درخت پیدا اولور واق واق دیرلر جزیرهٔ مزبوره‌ده زر بی نهایه
اولدوغی سببدن معتبر اولمیوب اول جزیره‌نك اصحابی سلاسل كلابی
زردن ایدرلر مسالك ده مذكوردر جزیرهٔ واق واق ده بشر ساكن دكلدر
احیانا شدت روزكار زوركارله بعض مراكب واصل اولوب اهل سفینه‌نك
مقدملری جزیرهٔ مزبوره‌یه داخل اولورلر وجزیرهٔ مزبورده اثمار معروفه
وفواكه مألوفه‌دن غیری میوه‌لر واردر كه هر بری الذ مأكول واطیب مشموم
وطبع وماهیتی نامعلومدر وجزیرهٔ مزبورده بر نوع اشجار عظیمه واردر كه
انلك دائما باری واغصاننده ثابت اولان ثماری حسنی جاریه‌لردر كه حسن خلق
ولطف ابدانی كورنلر حیران اولور وهر برینك سایر نسوان كبی ثدی وفرجی
محقق واغصان شجرده مثال ثمر شعورندن معلق دركاه اولورلركه جمله
واق واق صداسینی ایدرلر بو سببدن جزیرهٔ مزبوره‌یه واق واق دیرلر
وهر قچن كه اول جواری دن بری محل اصلی سندن قطع اولونه انجق ایكی كونه
قریب باقی اولور بعده هلاك اولوب حسن ترتیبی بوزیلور و مروی در كه
كاه اولور بعض ناس انلرله مجامعت ایدرلر ورایحهٔ طیبه ولذت عظیمه
بولورلر ودرخت مزبور بعض كتب ده بو وجهله مصور ومسطوردر

ویه

ویه مولانای مزبور كتاب مسفورده دیمشدر كه محیط غربی دن بر خلیج
منفجر اولوب جانب شرقه ممتد اولور ومقبرهٔ هرقلس نام موضعده
متضایق ایكن كتدكچه واسع اولوب بلاد شامده نهایت بولور وخلیج

مزبورن جانب شمالنده برشعبه متصلدر که بحر طرابزون دیرلر وجمله بلاد روم
بوایکی بحرك ماییننده واقعدر وخلیج مزبورك ساحل جنوبی سننده بلاد
افریقیه واقلیم برقه وممالك مصریه واقعدر ومصب نیل مبارك مقام مسفوردر
وجانب شمالیسنده بلاد اندلس وورومیة الکبری وبلاد صقالبه وبلاد افرنجه
واقعدر وخلیج مرقوم بحر روم دیکله موسوم در وبونه محیط غربی دن خلیج
اخر متفجر اولوب جانب شمالده حد معموره داخل اولور وبلاد اندلس
وصقالبه نك طرف شمالی سندن مرور ایدوب ارض بلغار مسلمیه واصل اولور
وخلیج مزبورك طول معلوم العدادی اعنی مغربدن مشرقه امتدادی یوز فرسخ
وعرضی اوتوز اوچ فرسخ درو خلیج مرقوم بحر ورنك دیکله موسومدر
وخلیج مزبور سابقا مذکور اولان نواحی دن مرور ایدوب جانب شرقه ممتد
اولور واراضیٔ مجهوله یه داخل اولوب تا حدود اراضیٔ صینه واصل اولور
وخلیج مرقومك محیط شرقی یه اتصالی نامعلومدر فقیر پر تقصیر ایدر مولانا
نظام بو مقامده تقصیر تام ایله تقصیر ایتمشدر زیرا بحر طرابزون که حالا بحر سود
دیکله معروفدر وسعت اکناف وبعد اطراف سببیله علی حده بر بحر اولوب
بحر رومه بر خلیج ایله موصولدر و بحر رومك طرف شمالی سندن منفجر اولان
خلیج بندقی که حالا وندیك کورفزی دیکله مشهور وکتاب خریده ده
طولی بیك یوز میل اولمق اوزره مذکوردر مولانای مرقومك بالکلیه معلومی
دکلدر لکن بو مقامده ارباب توالیف واصحاب تصانیفدن جم غفیر وقوم
کثیر وهم اتمشلردر وسبیل صوابی ترك ایدوب طریق خطایه کیتمشلردر
مسعودی که علم محاضره ده علم واصحاب تواریخ ایچنده مسلم در حقیقت حاله
واقف اولمیوب بر قاج کتابنده غلط اتمشدر وخریدة العجایب صاحبنك

اکرچه غرایب اوهامی حددن افزون وصدر کتاب ده وضع ایتدوکی شکل
دایرهٔ صحتدن بیرون درامامحل مزبورده خطاسی قتی واضح وغلطی زیاده
فاضح در کتاب مزبوردن برمحلده دیمشدر که بحر محیطدن بر خلیج دخی
منفجر اولور که ارض صقالبه نك ظهرندن مرور ایدوب مسافهٔ شهرینده امتداد
بولور وقسطنطنیه اوستنده ارض رومی قطع ایدوب بحر رومه واقع اولور
فقیر ایدر خلیج مزبور انفا مذکور اولان بحر ورنك در که بحر رومه نسبتی
وقسطنطنیه ایله قطعا مناسبتی یوقدر وکتاب مزبوردن موضع اخرده
ابو البرکاتدن نقل ایتمشدر که ساحل بلاد اندلس ده واقع اولان محیط
غربی دن بر خلیج خارج اولور که بنطش دیکله معروفدر و بحر قریم دخی دیرلر
جهت شماله ممتد اولوب سور قسطنطنیه یه مرور ایدر واول محلده تضایق
ایدوب بحر شامه منصب اولور فقیر ایدر کلام مزبور دخی وهم صریح وخبط
قبیح ایدوکی ظاهردر زیرا بحر قریم که السن ناس ده قره دکز دیکله مذکوردر
محیط غربی یه عدم اتصالی مشهوردر مسعودی مروج ده دیمشدر بر قوم
دیمشلر که بحر رومك طولی بش بیك میلدر وعرضی مختلف اولوب بعض
مواضع ده سکز یوز و بعض اخرده یدی یوز وبعض اخرده التی یوز میلدر
واضیق مواضعی بلاد مغربدن طنجه وسبته ایله ساحل اندلس ماببنی در
ومقام مزبورده بحر مذکورك عرضی اون میلدر ومحل مسفوره زقاق دیرلر
وبحر مذکورك مبدئی بحر اوقیانوس درو انك بحر رومی یه جریانی
محسوسدر وبحر مزبوردن بر خلیج منفجر اولور که لسان رومده اورس دیرلر
طولی بش یوز میلدر مدینهٔ رومه یه متصل اولور اماکندی دن منقولدر که
بحر رومك طولی التی بیك میل وعرض مواضعی دورت یوز میلدر وبونه کتاب

مسفورده دیشدرکه بحر نیطشکه بلاد لازقه دن قسطنطنیه یه ممتد در طولی
بیك یوزمیل وعرض اصلیسی اوج یوزمیلدر ونهر طناس بحر مانیطشه
منصب اولوب قطع ایدرو بعض ناس بحر مانیطشه بحیره دیرلر وطولی اوج یوز
میل وعرضی یوز میلدر دیرلر وخلیج قسطنطنیه بو بحردن منفجر اولور
ومبیه ده دیشدر بحر نیطش بحر برغوسدر طولی بیك اوج یوزمیلدر و بحر
مزبور بر بحیره یه متصل اولورکه مانیطش دیرلر طولی اوج یوزمیل وعرضی یوز
میلدر و بحیره مزبوره جانب شمالنده واقع اولان عمارك طرفنده واقع اولوب بعض
اجزاسی قطب شمالی تحتنه واصلدر و بحیره مزبوره یه قریب تولیه نام بر مدینه
واردر وخلیج قسطنطنیه بو بحیره دن منفجر اولوب بحر رومه منصب اولور
وخلیج مرقومك طولی اوج یوز الی میلدر و بعض ناس بحر نیطش ایله بحیره
مانیطشی بحر واحد عد اتمشلردر فقیر پر تقصیر ایدر اگرچه مسعودی بحر
نیطشی بحر مستقل عد ایدوب اكا متصل بر بحیره واردر دیدوکنده سوزی بوقدر
اما مواضع عدیده ده خبط ایدوب خطاسی صوابندن چوقدر اولا خلیج
قسطنطنیه نك بحر نیطشدن انفجاری ظاهر ومحسوس ایكن بحیره
مانیطشدن منفجردر دیشدر ثانیا بحر نیطشه متصل اولان بحیره نك بعض
اجزاسی قطب شمالی تحتنه واصل اولوب مدینه تولی یه قریبدر دیشدر
مع ذالك بحیره مزبوره كه بحر ازاقدر جمیع نهایاتی معلومه اولوب وراسنده
عمار كثیره نك نهایتی یوقدر پس بحیره مزبوره نك بعض اجزاسی قطب شمالی
تحتنه واصل اولمق دكل بلكه آخر اقلیم سابعه متصل اولمق احتمالی یوقدر واوایل
مروجده دیشدر كه جهت شمالده آخر عمران جزیره تولیه منتهی اولور كه عرضی
آلتمش درجه یه قریبدر و طول نهاری یكرمی ساعتدر و جزیره مزبوره
برطانیه در

برطانیه در فقیر ایدر برطانیه محیط غربینك جانب شمالی سنده واقع اولان
جزیره لردر كه حالا انكلتره اسمیله مشهوردر پس مدینه تولی ایله بحر نیطشك
ماینی بعد المشرقین در پس وجه صواب بودر كه تولی یه قریب اولان بحر سابقا
مذكور اولان بحر ورنكدر كه بعض اجزاسی قطب شمالی تحتنه واصل اولمق
محتملدر ومسعودینك منشاء غلطی بحر ورنك ایله بحر ازاقی عدم تفرقه در
ومانیطش بحر ورنكك اسمیدر تحفه كم صاحب التحفه دیشدر محیط غربی بلاد
اندلسك جانب شمالنه مرور ایتدكده بر خلیج منفجر اولوب حد معموره یه
داخل اولور وارض صقالبه نك شمالنه ممتد اولوب قوم بلغاردن برطانیه نك
ارضنه واصل اولور وخلیج مزبور كتب قدماده مانیطش دیمكله مذكوردر
وحالا بحر ورنك اسمیله مشهوردر ولفظ ورنك بحر مزبورك ساحلنده مقیم
و برطانیفه عجیبه وامت غریبه نك اسمیدر كه طول قامتلری كاه قدردر
فائده زكریاء قزوینی عجایب المخلوقاتنده دیشدر وقتاكه فراعنه هلاك
اولوب كیتدیلر نیجه مدت بلاد مصریه ده ملوك بنی دلوكه حكم ایتدیلر وانلرك
زمان ایالتنده بعض ملوك روم اول مرز وبومی نهب وغارت ایتدیلر پس
ملوك مزبورونكه اصحاب رأی وعزم وارباب فكر وحزم ایدیلر محل معهودی
شق ایدوب محیط غربی یی اطلاق وبلاد رومدن اماكن كثیره یی اغراق
ایتدیلر و روم ایله مصر ماینلرنده بحر عظیم حاجز حصین اولوب جور اعدادن
سالم اولدیلر اما صاحب الخریده نك كلامندن مفهوم اولان بودر كه وضع
مرقوم اسكندردن صادر اوله والله تعالی اعلم مسعودی مروجده دیشدر
بحر مزبورده جزایر كثیره واردر برسی جزیره قبرسدر كه شام ایله روم
اورتهسنده در و جزیره رودس كه اسكندریه یه مقابلدر و جزیره اقریطش

وجزیرهٔ صقلیه کبی فقیر پر تقصیر ایدر بحر رومده واقع اولان جزایر
معمون ومواضع مشهوره نك نهایتی یوقدر وانلرده موجود اولان خواص
غریبه واحوال عجیبه نطاق تسطیر وتحریر ودائرهٔ شرح وتقریردن
خارجدر خصوص مزبور ایچون اکر بر کتاب مستقل وضع اولنسه
هنوز ساحهٔ بیانی محیط اولماز وبلجه تفاصیلنه دخول ایدنلر ساحل عرفانی
بولماز بحمد الله تعالی جزایر مزبوره دن نیچه سنه ضیاء مهر انوار اسلام و
شعاع بدر منیر شریعت سید الانام واصل اولوب حدود معینه سنه پای
حکومت سلطانیه داخل اولمشدر وبروفق مضمون نص شریف سعادت
مقرون وان جندنا لهم الغالبون شیران اهل ایمان ودلیران آل عثمانك همم
علیه لری برله اطراف واکنافی شعائر شرایع اسلامیه ایله طولمشدر
من بعد حضرت باری عزت آلاؤه وکثرت نعماؤه نك جناب کبریاسندن
مرجودر که سائر جزایر شریفه واماکن لطیفه که فی الحال ظلام کفر وضلال ایله
مالامالدر انوار هدایت رحمانیه ایله طولا واحکام شریفه وقوانین لطیفه
ایله نضارت ورونق بوله خصوصا جزیرهٔ صقلیه که حالا مسینه اسمیله
مشهور وکثرت عمارت وکمال بهجت ولطافتله مذکوردر اوایل دولت
عباسیه ده مفتوح اولوب سنه اربع واربعین واربعمائه یه وارنجه اهل اسلامه
مقر وعلما وصلحایه ملجأ ومقر اولمشدر بعد ذلك جزیرهٔ مزبوره ده حاکم
اولان امرای اسلامك حسن وفاقی نفاق وشقاقه مبدل اولوب انلردن
بریسی جزیرهٔ مالطه حاکمی اولان کافر بی دین وکبر لعیندن استمداد
ایلدی وکفار خاکساری جزیرهٔ مزبوره یه ادخال ایدوب اساس دین
وبناسنی دست جهالت وشقاوتیله یقدی تا که سنه اربع وثمانین واربعمائه ده

جزیره

جزیرهٔ مزبوره بالکلیه قبضهٔ حکومت اسلامیه دن چقدی حیف درکه
بر مکان نیچه زمان مقر اهل ایمان اولوب اطراف واکنافی مساجد ومعابد ایله
طوله بعد ذلك ظلام کفر وجهالت مستولی اولوب کنایس ومزابله
مبدل اوله مع ذلك ساعد دین اسلام هر وجهله مساعد وقوت زور بازوی
سلطنت عثمانیه یوما فیوما متزاید اولوب ادنی التفاتله جزیرهٔ مزبوره ده واقع
اولان مواضع مبارکه‌یی ادناس کفر وجهالت وانجاس شرك وضلالتدن
تطهیر قابل اوله صاحب الخریده دیمشدر جزیرهٔ صقلیه که فریدهٔ زمان
ونادرهٔ دوران درکمال حسن وبهجت ورونق ونضارتده اتفاق واردر
وجزیرهٔ مزبوره ده قری وضیاعدن غیری یوز اوتوز مدینه واردر جمله دن بری
بلرم درکه ساحل غربیده واقع اولوب بناسی حسن واساسی متقن بر شهردر
ومدینهٔ مزبوره ایکی قسم اوزره در بر قسمی قصور رفیعه ومبانی منیعه در
وقسم مزبورده بر جامع معتبر واردر که انواع صنایع واصناف بدایع ایله محلی
ومزین وجامع قرطبه دن ماعدا جمیع جوامعدن بالاتفاق احسندر وبر
قسمی دخی ربض درکه مدینهٔ مسفوره یی ما کردار ومحیط ودواردر وخارج
ربضده نهر عباس اسمیله موسوم بر نهر معتبر واردر که اطرافی بساتین وجنان
اولمغله الطف مواضع وانزه مکاندر وبری دخی مسنانام بر شهر جدیددر که
یاننده معدن حدید واردر وشهر مزبوری متصل تمیم وتکمیل ایدرلر
ومعدن مسفوردن هر سنه ده اموال عظیمه تحصیل ایدرلر وبری دخی
طیرمین نام بر مدینه درکه ذات قصور ومنازه وبساتین وفواکه در ومدینهٔ
مزبوره یه قریب بر کوه پر شکوه واردر که هر طرفنده روز وشب معادن ذهب
اعمال اولنوب بی نهایه مال حاصل اولور وبری دخی بوطس درکه حصاری منیع

وبناسی رفیع ودیاری واسعه واقطاری شاسعه دروری دخی طرابلس نام
بر مدینه درکه هر طرفدن ماء بحر ایله محاط اولوب طریقی بر جسر ممدوده
منحصر درومدینهٔ مزبورهنك حوالیسنده معادن مرجان بروجهله فراولندرکه
انکله خزاین عظیمه تحصیلنه امکان واردر وینه مولانا نظام کتاب
مرقومده بووجهله سوق کلام ایتمش که اقالیم مشهوره وحدود معموره ده
داخل بحار متعدده واردرکه بحار مذکوره دن بر بحره متصل دکلدر
وجمله دن اعظمی واکبری واوسعی واشهری بحر طبرستاندر که بحر
جیلان وبحر الابواب وبحر خزر وابسکون دخی دیرلر ممالك مذکوره بحر
مزبورك سواحلنده واقع اولدوغی سببدن وبحر مزبورك شکلی مستطیلدر
وشرقدن غربه امتدادی ایکی یوز اللی فرسخ وجنوبدن شماله امتدادی
تقریبا ایکی یوز فرسخ در جیحون وسیحون وارس واتل بحر مزبوره منصب
اولور وبحار مزبوره دن بری بحیرهٔ خوارزم درکه دوری یوز فرسخ در
وبحیرهٔ مزبوره یه دخی جیحون وسیحوندن بر شعبه متصل اولور بری دخی
بحیرهٔ طبریه درکه ارض شامده دروبری دخی آذربایجاندر مسعودی تنبیه ده
دیمشدر بحر خزرك طولی سکز یوز میل وعرضی التی یوز میلدر وبعض
ناس بو بحره بحر خراسانی دیرلر ارض خراساندن بلاد خوارزمه متصل
اولدوغی سببدن وبحر مزبور بعض انهار سببیله بعض جهاتدن بحر نیطشه
متصل اولور بو سببدن بعض ناس غلط ایدوب بحر خزر وبحر نیطش وبحیرهٔ
مانیطش جمله سی بحر واحددر دیدی اما مروج ده دیمشدر تحقیقا بحر
اعاجم بحاردن بر بحره متصل خلیج یوقدر وبحر مزبور صغیر اولدوغی سببدن
علم ناس انك جمیع احوالنی محیطدر ابن الوردی خریده ده دیمشدر بحر جرجان
وحرز

وحرز بحاردن بر بحره متصل دکلدر وجولقی دیمشدر که بحر
مزبورك قعری مظلم وتیره در وتحت ارضدن بحر نیطشه متصلدر وبحر
مزبور جانب غربدن بلاد اذربایجانه متصلدر وجانب شمالدن ارض حزره
متصلدر وجانب شرقیسنده جرجان وطبرستان وجانب غربی وجنوبیسنده
بلاد جبل ودیلم واقعدر وبحر مزبورك طولی بیك میل وناحیهٔ جرجان ایله
مصب نهر اتل ماییننده عرضی التی یوز اللی میلدر وبحر مزبور صعب الرکوب
وشدید الاضطراب وعظیم الامواج وسریع الهلاك وعظیم الخطردر وانواع
جواهر ولئالیدن درون وبیرونی خالیدر وسمرقندی کتابنده دیمشدر که
وقتاکه ذو القرنین دست مکنتله نوبت امارتی چالدی وقوت قاهره وسلطنت
باهره ایله اقالیم سبعه یی قبضهٔ حکومتنه الدی بحر مزبورك سواحلنه
وقوف ایچون بر سفینه ترتیب ایدوب انواع ناس وجمیع اجناسدن ادم
قودی وبی حد طعام وشراب والات واسباب ویروب امر ایلدیکه بحر
مزبورده بر بیل قدر سفر ایده لر وبحر مزبورك ساحل اخرینه دك کیده لر
واول نواحیده ساکن اولان طوایف وامم واجناس بنی ادمك احوال واخبارینی
بله لر وکما ینبغی اکاه اولوب اخبار صحیحه ایله کله لر پس ارباب کشتی بو هوا ایله
چقوب کیتدیلر ونیچه روزکار سیر وسفر ایتدیلر سطح ماوزرقت سمادن غیری
نسنه کورمدیلر وساحل اخرك قاره سنه ایرمدیلر ومدت مسفوره وایام
مزبوره دن زاید بر ای دخی سیر ایدوب طرف اخره وصولدن مأیوس اولوب
صدد عود ورجوعده بر کشتی یه ملاقی اولدیلر که الات ورجال الله مشحون
وشداید بحر له انلك دخی حالی دیکر کون پس ایکی طایفه بر برینك حالندن
استخبار ومقصد ومطلبلندن استفسار ایتدیلر امانقدر که قصد ایتدیلر بر برینك

كلامنى فهم ايدوب تفصيل حالى وتفسير ما فى البالى بيلديلر پس قوم ذو القرنين اول طايفه يه برزن ويروب اندن بدل برار الديلر و مقام مزبوردن رجوع ايدوب ماجرايى خبر ويرديلر پس ذو القرنين مرد مزبورى برزنه تزويج ايدوب ايكسندن بر غلام حاصل اولوب سن تميزه واصل اولدى مع ذلك مادر و پدرلسانى فهم ايدوب تفسير ايدردى پس غلام مزبورى ترجمان ايدوب پدرندن استفسار ايتديلركه نه يرده حاصل و مكان مزبوره نه سببدن واصل اولمشدر پس مرد مزبور سواحل بحر مسفوردن بر جهته تعيين مقام و بو وجهله تقرير كلام ايلديكه قطر مزبورده حالا حاكم اولان ملك سعت ملك وكثرت جيوشده ذو القرنيندن اعظم و ملوك ارضى قهر ايدوب صاحب قرانلق اكا مسلم اولمشدى پس اياو جه ارضده تسخيره قابل دخى ديار و حلقهٔ عبودتيندن خارج بر شهريار وارميدر ديو بر سفينه ترتيب ايليوب بزى اول سفينه يه ادخال ايلدى و بو بحرك طرف اخرينى بلمك ايچون ارسال ايلدى پس بو هوا ايله نيجه مدت كشت وكذر و تمام ايكى ييل و ايكى اى بو بحرده سفر ايلدك تا كه كشتئ ذو القرنينه بولشدق و وجه مشروح اوزره ويرشوب الشدوق فقير پر تقصير ايدر خبر مزبور بحر مسفوره نسبت اولنمغك معناسى يوقدر زيرا زمان قليلده بحر مزبورك بر ساحلندن ساحل اخره كذر و بر قطرندن قطر اخره وصول ميسردر و بحر مزبورك طول و عرضى حد عرفانده داخل و جميع جوانبنه علم ناس محيط و شاملدرنته كه سابقا مروجدن منقولدر پس بحر مسفورده اول قدر سفر بعيد احتمال و طرف اخرنده ذو القرنيندن اعظم ملك مجهول فرضنه مجال يوقدر پس لايق بودركه قصهٔ مزبوره بحر اوقيانوسه نسبت اوله كه كمال سعت وانبساط ايله

موصوف

موصوف واكثر نهاياتى مجهوله اولمغله معروف دروكشتئ مزبوره دنياى جديددن ظهورا تيمكه امكان واردر زيرا قطر مزبورك اكثر اطرافنى بحار عظيمه محيط و محدق و حدود معموره يه متأخم اولان جوانبنه جبال شوامخ منطبق دربلكه بعض رواياته اوزره ربع مسكوندن بالكليه منقطع و بحر اوقيانوسك وسطنده واقعدر مع ذلك كمال سعت وكثرت و وفرتده ربع مسكونه معادل و مدانى و مماثل درنته كه باب ثالثده مفصلا معلوم وكيفيت حال مبين و مفهوم اولور امام مسعودى مروجك اون دوردنجى بابنده ديمشدر تحقيقا بحر صين و بحر هند و بحر فارس و يمن جملهنك مياهى متصلدر لكن هيجان و ركود و اضطراب و سكون زمانلرى مختلفه در و جانب بصره و ابله دن ابتدا اولندقده بحار مذكوره نك اولى خشبات بصره دركه اول بحر فارس در بعده بحر لاروى دركه بلاد صيمون و سوباره و بانه و سندان وكنبايه و ساير بلاد سند و هندانك ساحلنده واقعدر بحر مزبورك بعد قعرى و نهاياتنك اكثرى مجهوله در و بحر حبشى مشتمل اولدوغى بحارده لاروى دن اكبر و ريحى اشد بحر يوقدر بحر زنج و بلاد زنج بو بحرك عرضنده واقعدر و بحر مزبورده قليلا ما عنبره ظفر بولنور لكن اكثريا عنبر ساحل بحرده واقع اولوركه اعلاسنك لونى ازرق و قدرى بيض نعامه قدر اولور و كاه اولوركه نواحئ مزبوره ده بحر مشتد اولوب قعر دريادن جبال اساعنبر قطعهلرينى قطع ايدر و اول اثناده بر نوع ماهى واردركه طولى درت يوز ذراع اولور اول قطعهلردن بعضينى بلع ايدر و امر مزبور سمكك مسفورك موتنه كافى اولور پس فى الحال هلاك اولوب وجه بحرده طافى اولور پس نواحئ مزبوره ده حاضر و بو مقوله شكاره منتظر زنجيلر واردر قوارب بنوب ماهئ مزبوره چنكاللر

صالرلر ونجه یردن رسنلر طقوب چکرلر وساحل دریاده بطننی شق ایدوب
عنبری اخراج ایدرلر لکن عنبر مزبور بر مقدار سهك اولوب اصحاب اعتبار
وارباب قدر واقتدار قتنده معتبر دکلدر وبحر مزبورده جزایر کثیره واردر قول
صواب بودرکه بیك طقوز یوز جزیره درکه جمله سی معموندر وهر زمانده
جزایر مزبوره نك حاکمی بر زن اولمغله مشهوردر وجزایر مزبوره یه واصل وحد
مزبوره داخل اولانلردن مرویدرکه بحر مزبورك قعرنده عنبر نابت اولوب
قطن وکماه کبی بتر وبحر مزبور مشتد اولدقجه عنبری قعرندن اخراج ایدوب
مخور کبار کبی جزایر مزبوره نك سواحلنه قذف ایدر وجزایر مزبوره نك
اصحابی صنعت ثیاب وعمل الات واسباب ده ماهرلر وحسن افعال ایدده
بینظیرلردر وجزایر مزبوره نك جمله سنه زانجات درلر اکثریا زانج یعنی نارجیل
بو جزیره لردن مجلوب اولدوغی سببدن وجزایر مزبوره نك بربرندن بعدی
برمیل یا بر فرسخ یا ایکی یا اوج فرسخ در وجمله نك اخری جزیرهٔ سرندیب در
مسالکده مذکوردرکه سرندیب ده بر هیکل عظیم واردرکه انواع جواهرله
مزین ومحلی واصناف صحایف سیم وزر برله مصفی ومجلادر وجزیرهٔ
مزبوره نك طولی وعرضی سکسن فرسخدر وجزیرهٔ مزبوره ده بر جبل عظیم
واردرکه نیجه کونلك مسافه دن کورینور ابو البشر ادم علیه السلام لك اوستنه
هبوط اتمشدر وحالا موضع قدمی انده ظاهردرکه طولی اللی ذراعدر وجبل
مزبورك ذروه سنده دائما برق وش نور لمعان ایدر وحوالی سنده اکثریا یواقیت
وجواهر بولینور ابن الوردی خریده ده دیمشدر جبل سرندیبکه مهبط
حضرت ادمدر مبارك قدمنك اثری حالا بر حجر اوزره ظاهردرکه یتمش
شبهردر وهرکون جبل مزبورك اوستنه مطر نازل اولوب قدم ادمی غسل ایدر

ومرویدرکه

ومرویدرکه بعد الهبوط حضرت ادم جبل مزبوردن حرکت قصد ایدوب
خطوهٔ واحده ده ماینده واقع اولان بحری بچمشدر وساحل دریادن ایکی
مرحله یرده قدم بصمشدر وینه مسعودی کلام سابقك سیاقنده
دیمشدر جزیرهٔ سرندیبه قریب بیك جزیره دخی واردرکه جمله سنه زامینی
دیرلر مستقل ملکی واردر وجزایر مزبوره ده معادن ذهب وخشب بقم
وخیزران بی حددر وعظیم الخلقت وکریه المنظر فیللری بی نهایه‌در وبلاد
قیصوردرکه کافور قیصوری اکا منسوبدر جزایر مزبوره یه قریبدر وجزایر
مزبوره یه متصل بر جزیره واردرکه کنجالوس دیرلر انده امم عجیبه وطوائف
غریبه ساکنلردر عریان وپابرهنه کزرلر واول طرفه قریب اولان سفاین
ومراکب قوارب صغار ایله عنبر ونارجیل ایلدوب حدید وثیابه بیع ایدرلر
وجزایر مزبوره یه قریب جزایر عدیده دخی واردرکه جمله سنه ایذامان دیرلر
انلرده دخی عجیب الصور وغریب المنظر ادملر واردرکه مولری قرمشمش
وصاچلری بر برینه کرشمش یوزلری قیر کبی قاره وقدلری شاخ چناره بکزر
هربرینك طول قدمی بلا نزاع بر ذراع واردر وطائفهٔ مزبوره سفاینه مالك
اولمدقلری سببدن جزایر مسفوره دن خروجه قادر دکللردر لکن قضا ایله
بر غریب انلرك دیارینه دوشمك نصیب اولسه بلای ناکهانی کبی باشنه
اوشرلر ومجال ویرمیوب دریله یرلر بحر لاروی دنمکله بحر هرکند درکه
جزایر زانجات بو ایکی بحرك ماینده واقعدر بعد ذلك بحر کلاه باردرکه
میاهی قلیله وافاتی کثیره در وبحر مزبورده دخی جزایر غریبه وجبال عجیبه
واردر بعده بحر کردنج درکه انده دخی جبال وجزایر چوقدر لکن جزایر
مزبوره ده قطعا عیون جاریه یوقدر واماکن مسفوره ده کافور وماء

کافور بولینور وسکانی امم مختلفه درکه انلره فنحت دیرلر صورتلری عجیب
وسیرتلری غریب درزوارق وقواربه بینوب اول نواحی یه مرور ایدن سفاینه
بیترلر واصحابیله جنك ایدوب زهر امیز اوقلر اترلر وکلاه بارله طائفهٔ مزبوره
ماییننده معادن رصاص وجبال فضه واردر بعض معادن دخی واردرکه
انلردن ذهب ورصاصدن مرکب برجسد استخراج اولنورکه من بعد
امتیازه قابل دکلدر بعده بحر صیف درکه مملکت مهراج انده در ملك مزبورك
ملکنه نهایت وجنودنه حد وغایت یوقدر وبرکشتئ تیز روبرله تجه ییل سیر
اولنسه انلك جزایرنی طواف وممالکنه استیقاف ممکن دکلدر ومقر مهراج
اولان جزیره جلیله وعماراتی متصله در بعض ثقاتدن مرویدرکه هر قچنکه اول
جزیره نك خروس لری هنکام سحرده خروش ایدوب اوترلر یوز فرسنخ قدر
یردن بربریله تجاوب ایدرلر ومملکت مزبوره ده حاصل اولان انواع افاویه واصناف
طیب برقطره نصیب اولمش دکلدر واکثریا کافور وعود وقرنفل وصندل
وجوز بواو بسباسه وقاقله وکبابه جزایر مزبوره ده بولنور وعامهٔ بلاده جزایر
مزبوره دن جلب اولنور وملك مزبورك جزایری بر بحر عظیمه متصلدرکه
غایتی بلنمز وانتهاسی بولنمز مسالك ده مذکوردر عود اعلانك درختی درخت
انار قدردر وورقی ورق ریحان قدر وسنکستانده نابت اولان عود جمله دن
ارطب وسائر مواضعده حاصل اولندن اطیبدر ودرخت مزبوردن بعضنك
ورقی ورق شفتالو وبعضنك ورقی امرود کبی اولور واصناف مذکوره نك
جمله سی جبل صفده موجوددر وجبل مزبور وجه بحردن اون بش کون
مسافه اولونسه اکثریا شجری عوددر بعد ذلك بحر صین درکه بحر
صنجی دخی دیرلر هر قچنکه بحر مزبور حرکت واضطرابه بشلیه قعر دریادن

اولاد حبشان کبی قصیر القامه طویل الهامه اسود اللون اشخاص ظهور
ایدوب سفینه یه چقرلر وارباب کشتی دن حذر وکسنه یه تعدی وضرر ایتمزلر
وهر قچنکه بحر مزبورك حرکاتی سکونه مبدل اولمغه بشلر ارباب کشتی
سر سرنده برمرغ نورانی مشاهده ایدرلرکه پرتوندن دقت نظره قابل دکل
واوصافنی کما ینبغی احاطه یه قوت باصره متحمل دکلدر پس اول مرغ
نورانینك ظهوری امارت سلامت ونجات وسکون امواج وانقطاع حرکاتدر
وبحر مزبورك اضطرابی منقطع اولدوغی حینده اول مرغ طرفة علی الغفله
غائب اولوب یرنده بولنمز ونه طرفه کتدوکی بلنمز وبحر مزبوره قریب جبال
کثیره واردرکه لیل ونهار ذروه سندن شعلهٔ نار اکسك اولمز وکاه اولورکه بروق
وصواعق کبی اصوات هایله وصیاحات مزعجه ظاهر اولور ومواضع مزبوره یه
قریب برجزیره واردرکه ایچندن علی دوام الاوقات والازمان انواع ملاهیٔ
مطربه واصوات طبول وعیدان استماع اولنور اول دیاره مرور وجزیره
مزبوره یه عبور ایدنلر دجال منحوس اول جزیره ده محبوسدر دیرلر فقیر
پرتقصیر ایدر اکثر احادیث شریفه بو قولی مصدق وبو احتمالی محقق در وبحر سابع
مذکورکه بحر صین در اخبار عجیبه سنه نهایت واوصاف غریبه سنه حد
وغایت یوقدر وبلاد صینك وراسنده ممالك معروفه وبلاد موصوفه یوقدر
مکرکه بلاد سد یاجوج که جمله دن اوجدر فصل اثناء ذکر بحارده
مذکور اولان انهار کبار وعیون پر اشتهاری بیان ایدر ذیل مسعودی مروجده
دیشدر فلاسفه ذکر ایلشدرکه بحر نیل وجه ارضده طقوز یوز فرسنخ یر
سیر ایدر وبعضا قوال اوزره خراب وعمران جمله بیك فرسنخ یرده جریان
ایدوب صعید مصردن بلاد اسوانه واصل وبعض جبال وصخور ایچنه

داخل اولور پس فسطاط مصردن طرف اسوانه سائر اولان سفاینه
موضع مزبورك وراسنه تجاوز ممكن دكلدر كذلك جبال مزبورنك وراسنده
ساكن اولان قوم نوبه‌نك سفاینی موضع مزبوردن مرور ایتمكه یول بولهماز
وفسطاط مصره كلمز و بحر نیل محل مزبوری تجاوز ایتدككدن صكره
بلاد صعیدی قطع ایدوب جبل طیلون وارض فیومدن بحر لاهونه مرور
ایدوب فسطاطه واصل اولور بعده متفرق خلیجلر اولوب بلاد تنیس وه
دمیاطه مرور ایدوب جمله‌سی بحر رومه منصب اولور وزمان سابقده معظم
ماء نیل خلیج اسكندریه‌یه داخل اولوب بلاد اسكندریه وبلاد مریوطی سقی
ایدردی ومدینهٔ اسكندر خلیج مزبورك اوستنده بنا اولنوب ایچنده قوارب
وزوارق كزردی بعد ذلك خلیج معهودك فم مسدود اولوب حالا ماء نیلك
اسكندریه‌دن بعدی بر مرحله واردر ابن الوردی خریده‌ده دیمشدر وجه
ارضده نیلدن اطول نهر یوقدر زیرا ایكی ای بلاد اسلام وایكی ای ممالك كفرهٔ
لثامده سیران ایدوب وایكی ای بریه ودورت ای خرابه‌ده جریان ایدر وبحر
نیلك مخرجی جبال قمردر كه خط استوانك وراسنده در وبمقام كه هرمس اول
درنفسنی دیوارله تحمیل ایدوب جبل قمره واردی ونیلك بحر اسوددن خروج
وجبل قمرك تحتنه دخولینی كوردی وجبل مزبورك سفحنده بر قصر بنا ایدوب
اول قصرده نحاسدن سكسن بش تمثال وضع ایلدی وجبل مزبوردن
ظهور ایدن ماء نیل ایله تماثیل مزبورنی جهت جامعه ایدوب ماء نیلی تماثیل
مزبورنك حلوقندن قیاس معلوم اوزره اخراج ایلدی وحالا ماء نیل اول
تماثیلك حلوقندن جریان ایدوب ایكی بطیحه‌یه متصل وبعده ینه بر بطیحهٔ
جامعه‌یه واصل اولور كه بلاد سودان انك اوستنده در بعده بطیحهٔ مزبوره نهر

واحد اولوب چقر وارض نوبه‌ده متفرق اولوب بر فرقه‌سی اقصای مغربدكی
اقر غالب بلاد سودان اول فرقه‌نك اوستنده در وبر فرقه‌سی ارض اسواندن
دیار مصره منحدر اولوب دورت قسم اولور وجمله‌سی بحر رومده نهایت بولور
بعض ثقاتدن مرویدر كه جبل قمر خط استوادن ١١ درجه ٣٠ دقیقه بعیددر
وجبل مزبورك اولنك جانب مغربده واقع اولان مبداء عمارتدن بعدی ٤٦
درجه ٣٠ دقیقه واخرینك بعدی ٦ درجه ٥ دقیقه در و بحر نیل جبل مزبورك
تحتندن اون نهر اولوب اقربنده هر بش نهر بریره جمع اولوب بر بحیرهٔ عظیمه
اولور بحیرهٔ اولینك طول مركزی ٥٠ درجه وعرض جنوبی‌سی ٧ درجه
٣٠ دقیقه و بحیرهٔ ثانیه‌نك طول مركزی ٥٧ درجه وعرضی ٧ درجه ١٣
دقیقه‌در بعده بو بحیره‌لرك هر برندن دورد نهر چقر وجمله‌سی بر بحیره‌ده
جمع اولور كه طولی ٥٣ درجه ٣٠ دقیقه وعرض شمالی ٢ درجه‌در بعده بحیرهٔ
مزبوره‌دن بر نهر خروج ایدوب بلاد نوبه‌یه مرور ایدر واول نهره نهر اخر متصل
اولور كه خط استوا اوستنده واقع بر بحیره‌دن خارجدر طول مركزی ٧١
درجه‌در ونیل ایله جمع اولدوغی مقامده عرض شمالیسی ١١ درجه ٢٠ دقیقه‌در
ونهر مزبور مدینهٔ مصری تجاوز ایتدككدن صكره شطنوف نام بلده
قربنده ایكی فرقه اولور برنه بحر رشید دیرلر كه بحر مالحه منصب اولور وبرینه
بحر دمیاط دیرلر كه منصوره‌یه واصل اولدقدن اندن بر فرقه منفصل اولوب
بر بحیره‌یه واصل اولور كه بحر اشمون دیرلر وفرقهٔ باقیه دمیاط قربنده بحر مالحه
منصب اولور شیخ جلال سیوطی هیئت سنیه‌ده دیمشدر لیث بن سعددن
اخراج اولندیكه طریق صحیح ایله ثابت اولمشدر كه ابناء عیص بن اسحاقدن
حاید نام بر شخص ارض مصری مقام ایلدی وبحر نیلك احوال عجیبه واوصاف

قريبه صبنى مشاهده ايتديكه عزيمت ايتديكه ساحل بحر نيلده سفر وجميع
اطراف واكنافنه كذر ايدوب البتة منتهاسنه واصل ومخرج ومبدئنه نائل
اولا پس بو سودا ايله ساحل بحر نيله دوشوب كيتدى واوتوز ييل مقدارى
سير وسفر ايتدى تا كه حد عمران ومساكن انساندن چوب اراضئ خاليه يه
دوشدى واوتوز ييل مقدارى دخى تك وتنها بر ويابانده سير ايدوب بحر
اخضره ايرشدى وكورديكه بحر نيل بحر اخضرده سبيل ايدوب ايكى شق
ايتمش كاوردو اول مقامده بر شخص قائم صلاته مشغول اولوب طورر پس حايد
بروجه اكرام شخص مزبوره سلام ويروب بر بريله كورشديلر وحاللرندن
صورشديلر پس شخص مزبور ايتديكه بن عمران بن عيصم كه احوال نيله
وقوف ايچون سفر ايتمشدم وديارمدن بو هوا ايله كيتمشدم وقتا كه بو مقامه
واصل اولوب بوحده داخل اولدم جانب حقدن بر نداء كلديكه مقامكده توقف
ايده سن واولميه كه بر قدم ايلرو كيده سن پس نچه ماه وسال امر مزبوره امتثال
ايدوب بو مقامده اقامت ايلدم لكن طريق صحيح ايله بكا خبر واصل اولمشدركه
ابناء عيص دن بر شخص البتة مخرج نيله كيدر وكيفيت حاله واقف اولوب
بو عقده يى حل ايدر وظن غالبم بودر كه شخص مزبور سن اولاسن وعن قريب مخرج
نيله دست رس بولاسن پس حايد شخص مزبوردن استخبار وطريق وصولدن
استفسار ايلدى شخص مزبور ايتدى بو بحره توجه ايله سكا بر دابهٔ عظيمه
استقبال ايدركه اولنى كورر واخرنى كورمزسن ونه ماهيت ايدوكنى بلمزسن
پس بى ترس وبيم اوستنه سوار اولكه سنى بو بحر بى كراندن چكوروب ارض
حديده ايصال ايدر اندن تجاوز ايدرسك ارض نحاسه اندن تجاوز ايدرسك
ارض سيميه واندن تجاوز ايدرسك ارض ذهبه واصل اولورسن واول مقامده

علم

علم نيله نهايت بولورسن پس حايد وجه مشروح اوزره سير وسفر واراضئ
مذكوره دن كذر ايدوب تا ارض ذهبه واصل اولدى ونچه مدت ارض
ذهبده سير ايدوب بر سوره برسوره واصل اولديكه بناسى عجب وجملة
سقف وديوارى ذهب وسور مزبورك داخلنده زر صافى دن بر قبه واركه
جوانب اربعه سنده دورت بابى وار واول سورك فوقندن بر نهر عظيم منحدر
اولوب قبهٔ مزبوره ده مستقر اولور بعده دورت قسم اولوب هر قسمى بر بابه
توجه ايدوب چقر واوچ قسمى باطن ارضه غور ايدوب بر قسمى بر وجه معتاد
وجه ارض ده جريان ايدوب اقر مكر كه نيل مبارك قسم مزبور ايمش پس
حايدك دل خرابى يا پلدى وجانبه صو سپلدى وبر مقدار اب نيلدن نوش
وخاطر فاطريني خوش ايلدى وبعده قصد ايلديكه سور معهوده صعود
ايده ناكاه بر ملك ظاهر اولوب ايتديكه حدكى بلكه علم نيلك منتهاسنه
واصل اولدك ومقصودكى بولدك ومن بعد سنك ايچون طريق يوقدر
بوكوردكك جنتدر وبحر نيل جنتدن نازل اولور وعبد الله بن عمرودن اخراج
اولنديكه نيل مصر سيد انهاردر حق تعالى هر نهرى اكا مسخر قلمشدر پس
هر قچنكه بحر نيلى اجرا قصد ايدر هر نهره امر ايدركه بر وجه معتاد كندو
مياهله نيل مصره امداد ايدر بعد ذلك ينه هر اب عنصرينه عود ايدر
وماء نيل دخى چكلوب كيدر مروجده مذكوردر نيلك سبب زياده سنده
اختلاف ايتمشلردر مذهب هنديان اوزره كثرت امطار وسيول وقول روميان
اوزره استقبال ريح شمال واعتقاد قبطيان اوزره انضمام عيون دركه وقت
مسفورده جريان وحالنه كوره طغيان ايدر نهر جيحون مسعودى مروجده
ديمشدر نهر بلخ كه جيحون ايله مسمى در بلاد خراساندن ترمد واسفراينه

مجتاز اولوب بلاد خوارزمه واصل اولور واول قطرده بعض میاهی غرق
اولوب باقی سی بر بحیره یه منصب اولور که طولا وعرضا مسیرهٔ شهردر
وبعض قوم زعم ایلدیکه نهر جیحونك وجه ارضده مقدار جریانی یوز اللی
فرسخ در وبعض اخرون دورت یوز فرسخ دیمشدر قول اخیر صوابه اقربدر
صاحب الخریده اصطخری دن نقل ایدرکه جیحون حدود بدخشاندن خارج
انهار کثیره یه منضم اولور ومدن کثیره یه مرور ایدوب خوارزمه واصل اولور
بعده بحیرهٔ خوارزمه منصب اولور که خوارزم ایله انك ما بینی مسیرهٔ ستة
ایامدر ونهر جیحون نهر قتالدردکه غریقی نجات بولمز مسالكده مذکوردرکه
نهر جیحون بلاد تبت دن منبعث اولوب ربع صبا ایله مشرقدن اقبال ایدر
وحدود بلخه واصل اولدقده ناحیهٔ شماله منعطف اولور تاکه ترمده واصل
اولور بعده مدینهٔ خوارزمه مرور ایدوب منشعب اولور واسفل خوارزمدن
دورت فرسخ قدر الجام ومروج اولور بعده شاشه طوغری مرور ایدوب
اسفل جرجانیه ده بطایح اولور بعده بحیرهٔ خوارزمه منصب اولور که دوری یوز
فرسخ درو ابی شون درو جیحون کبی نیجه انهار کبار اکا داخل اولمغله هرگز طعمی
متبدل وقدری متغیر اولمز بکردکه تحت ارضدن بحر خزره متصل در اکرچه
ایکیسنك ما بینی یکرمی مرحله واردر نهر فرات مروجده مذکوردرکه نهر
فرات قالی قلایه قریب بر جبلدن نابع درو نهر مزبور ارض رومده جاری اولوب
ملطیه یه واصل اولدقدن صکره میاه کثیره منضم اولوب قلعهٔ سمیساط
التندن چرورقه ورحبه وعانه وهیت وانبار منتهی اولور واول مقامده
فراتدن بعض انهار منفصل اولوب بغداده متوجه اولور ودجله یه منصب
اولور ونفس فرات بلاد صور وکوفه ولحد ابادده منتهی اولوب بصره ایله
واسط

واسط اورته سنده بر بطیحه یه نازل اولور پس وجه ارضده مقدار جریانی
بش یوز فرسخ در وزمان سابقده نهر فراتك اکبر میاهی حیره دن عقیق نام
موضعه مرور ایدوب بحر حبشی یه منصب اولوردی وبحر مزبور عصر مسفورده
نجف نام موضعه منتهی ایدی صاحب الخریده دیمشدر جعفر صادقدن
مرویدرکه اکر ناس نهر فراتده اولان برکتی وطبعنده مرکوز اولان خاصیتی
بلسه لر ایکی جانبنه ضرب خیام وقباب ایدرلردی هرگز بر مریض نهر فراته
منغمس اولمدی الا که دردنه دوا ومرضنه شفا حاصل اولدی نهر دجله
خریده ده مسطوردرکه دجله که نهر بغداددر امده قریب بر جبلدن چقوب
وجبال دیاربکردن میاه کثیره منصب اولوب میافارقین وحصن کیفا
سمتنه ممتد اولوب جزیرهٔ ابن عمر وموصله واصل اولور واول مقامده نهر
زاب ایله مجتمع اولوب قوت بولور بعده سمت بغداده ممتد اولوب واسط وبصره یه
واصل اولور وبحر فارسده نهایت بولور ونهر مزبور مبارك اولمغله مشهوردر و
اکثریا غریقی خلاص اولور مسالكده مذکوردر نهر دجله بغداددن خروج
ایتدکده انهار متفارقه اولوب بطیحهٔ بصره یه توجه ایدر وبعض ناس
سفینه لرله انهار مزبوره اوزره بغداددن بصره یه کیدرلر ونهر مزبورك
وجه ارضده مقدار جریانی اوچ یوز فرسخ وعند البعض دورت یوز فرسخدر و
زمان اوایلده ارض بطایح بصره ارض عربه متصل مزارع وقری ایدی تا که
دجله طغیان عظیم ایدوب تا واسطه کلدی واکثر میاهی بطایح نام موضعه
صب ایلدی نهر اتل مولانا نظام شرح تذکره ده دیمشدر نهر اتل جانب شماله
حدود بلاد روسده واقع جبال عدیده دن منفجر اولور وصاحب الخریده
دیمشدر نهر اتل بلاد خزرده واقع ماننده دجله بر نهر عظیمدرکه ارض روس وبلاد

بلغاردن کاوب بحر خزره منصب اولور وحکما دیشلردرکه نهر مزبوردن
تمش بش شعبه منفصل اولورکه هر بری بر نهر عظیم درمع هذا عمودنه
نقصان وتغیر کلمز ونهر مزبور بحر مسقون واصل اولدوغی محلده ایکی کون
اثنای بحرده سیر ایدوب هنوز لون اصلیسی لون بحردن بدیددر وبرزمان
نهر مزبور طغیان ایلیوب بر شخص غریب وخلق عجیب کتوردیکه طولی
اون ایکی ذراع وانگی نصف ذراع وهر اصبعنک طولی بر شبر ایدی شخص
مزبور برقاچ کون حیات اوزره اولوب فوت اولدی وهر نه قدرکه استخبار
واصل وفرعندن استفسار اولندی سویلمدی دیرلرکه بلاد یاجوجدن
خروج ایلمشدر نهر ارس مولانا نظام شرح تذکرده ذکر ایتمشدر نهر ارس
ونهر کرک منابعی ارض ارمنیه وبلاد کرجیده در مسالکده مذکوردرکه
نهر ارس ناحیهٔ قالیقلادن چقوب ومدینهٔ دبیلدن عبور ایدر وجبال
ارمنیه دن دخی انهار منضم اولوب درثانه مزور ایدر بعده بحر طبرستانه
منصب اولور وصاحب الخریده دیمشدر نهر ارس ونهر کر مبارک نهرلردر
اکثریا غریقلری نجات بولور نهر مهران مسالکده مذکوردر نهر مهران که
نهر سنددر جبال سفیلدن خروج ایدوب اراضیٔ هند وسندی قطع ایدر
ومنصوره یه مرور ایدوب بحر شرقی یه منصب اولور نهر مزبور نیله شبیه در
امطار صیفیه ایله طغیان ایدوب وجه ارضده منتشر اولور بعده ناضب اولوب
اراضیٔ مصریه کبی نابل اولدوغی مواضع بساتین ومزارع اولور ونهر مزبورده
تماسیح نیل کبی تمساحلر واردر سیحان وجیحان مروجده مذکوردر سیحان که
نهر ادنه در ملطیه ایله انک مخرجنک ماینی اوچ مرحله در نهر مزبور بلاد رومده
جریان ایدوب بحر رومه منصب اولور ومخرج جیحان ایله مرعشک دخی ماینی

اوچ کونلک مسافه در نهر مزبور دخی بحر رومه منصب اولور شیخ جلال
سیوطی هیئت سنیه ده دیمشدر ابو هریره دن اخراج اولندیکه حضرت
رسول کریم صلی الله علیه وسلم بیورمشدر سیحان وجیحان وفرات ونیل انهار
جنتدر وکعبدن اخراج اولندیکه نهر نیل جنتده نهر عسل ودجله نهر لبن
وفرات نهر خمر وسیحان نهر ماء در نهر تاس مروجده مذکوردرکه نهر مزبورک
مبدئی جانب شمالده بر بحیرهٔ عظیمه درکه اعین وانهار جبالدن مجتمع در
ونهر مزبورک وجه ارضده جریانی اوچ یوز فرسخ در وجمیع شطوطی عمایر
متصله واصناف حشایش وعقاقیردر وقعورندن انواع احجار استخراج
اولنور رفائیده مسعودی مروجده دیمشدر ناس اختلاف ایتمشلردرکه
وجه ارضده بارز وظاهر وجاری وسایر اولان انهار وعیونک سببی نه در
پس بعض ناس دیمشدر جمله نک اصلی بحر اوقیانوس دن غیری بر بحر
عظیم درکه طعمی لذت وخلاوت وکمال عذوبت اوزره در وبعض قوم دیدیکه
انهارک ارضه نسبتی عروقک بدنه نسبتی کبیدر وبعض قوم دیدی اجزاء
ارض مختلفه اولدوغی سببدن میاه ظاهره اعماق ارضه دخول وغوریته
وصول ایلدیکی بعد ذلک تنفس طلب ایدوب بعض مواضع دن ارضی شق ایلدی
پس عیون وانهار اولوب وجه ارضده جریان ایلدی وکاه اولورکه تحت
ارضده واقع اولان اهویه وابخره مجتمع اولوب میاه کثیره متکون اولور وظاهر
ارضی شق ایدوب جریان بولور ابن الوردی خریده ده دیمشدر قچنکه امطار
وثلوج رؤس جباله نازل اولور وفروج وقعورینه داخل اولور اسافل جباله
منافذ ومجاری بولور سه چقر وجدوله صغیره پیدا اولوب برزمان نقر
وکاه اولورکه جداول مزبورنک بعضی بعضنه منضم اولوب انهار وغدران

ظاهر اولور بطلميوس جغرافياده ديمشدر ربع مسكونده يوز نهر طويل
واردر كه اقلى اللى فرسخ و اكثرى بيك فرسخدر وانهار مذكورك بعضى
شرقدن غربه وبعضى شمالدن جنوبه وبعضى عكس اوزره جاريدر وانهار
مذكوره دن عالم منتفع اولدوقدن صكره بحر مالحه منصب اولور ومهر انور
بالاى بحارده ضيا كستر اولدقده مياه عذبه يى قعور بحاردن جذب ايدر
وغيوم انديابله هواده سير ايدوب بعده امطار اولدوغى حالده ينه وجه ارضه
اينر پس امر مزبور فى المثل بر دولاب دائر در كه حكمت بديعه انك دورانى
ووجه مشروح اوزره جريانى اقتضا ايدر فتبارك الله احسن الخالقين فصل
امام رازى مباحث مشرقيه ده ديمشدر اشبه بودر كه ربع معمور سنو الف
دهورده ماء بحر ايله مغمور وعنصر ايله مستور اولا وظن مذكورى محقق
وقول مذبورى مصدق در كه اكثر احجارى كسر ايلسك اجزاء حيوانات مائيه
ظهور ايدر وقتا كه باذن الله تعالى قسم مكشوف عنصر ايلدن بروز وظهور
بولدى ومواضع مزبوره دن مياه بحار منتقل اولدى سيول جاريه ورياح
عقيمه سببيله قطر مكشوفده شهوق وجبال واوديه وتلال متعين اولدى
وتحت مادن بارز اولان طين لزج تاب افتاب ايله متحجر اولوب احجار وصخور
متكون اولدى مسعودى مروجده صاحب المنطق دن نقل ايدر كه
تحقيقا بحار مرور سنين واعصار ايله امكنه سنه دن منتقل اولوب
مواضع مختلفه يه حلول ومن بعد ربع مسكوندن بعض مداخل وفرج
بولورسه دخول ايدر وجميع بحار على مر الدهور والاعصار حركت وانتقال
وزره در لكن كثرت مياه وكمال سعتندن نقل وحركتى معلوم اولميوب
مساكن قطعيه سنده ساكن ظن اولينور ومسئله مزبوره نك مبناسى بر كلامله

تشييد

تشييد وبر خبر طويل ايله تأييد ايلدى حاصلى بودر كه حضرت عتيق
ابو بكر صديقك هنكام خلافتنده خالد بن وليد كفارك انكسار ايله رزم
ايچون جانب حيره يه عزم ايلدى وقتا كه محل مزبوره وصول ونجف نام
موضعده نزول ايلدى اهل حيره دن عبد المسيح نام بر پير سالخورده
وكارديده ايله جمع اولدى كه وقت مسفورده اوچ يوز اللى ياشنده
ايدى حضرت خالد مبرور پير مسفوردن اخبار عجيبه واثار غريبه
استماع ايلدى جمله اخباردن بريسى بودر كه بن واصل اولدم كه بحر حبشى
محل نزولكه حلول ايدوب امواج بحر تحت اقدامكى ضرب ايدردى وسفاين
بحر متاع سند وهندله موضع مزبوره كلوب كدردى وحالا تأمل
واستبصار واستفسار واستخبار ايله كه بحر له سنك ما بينكده نه قدر دور
مسعودى ايدر حالا بحر له حيره نك ما بيني نيجه مرحله در وحالا نجف نام موضعه
واصل اولان كسنه كلام مزبورك صدقنى بيلور وكتاب مزبوردن مقام
اخرده ديمشدر احمد بن طولون حاكم مصر ايكن استماع ايلدى كه اعالى صعيد
مصرده اوچ يوز ياشنده بر پير روشن ضمير واردر كه زمان حداثتندن برو كمال
علم ومعرفت ايله معروف واخبار اوائل وآراء قدماده كمال خبره ووقوف ايله
موصوف صبا مثال اقطار ربع مسكونده نيجه ييل سير وسفر وبر وبحرده كذر
ايلمش وممالك سماك وهيئات اراضى وافلاكى كما هى ادراك ايلمش پس احمد بن
طولون اول پير عبرت نمونى دعوت ونيجه ايام انكله صحبت ايدوب اخبار
واثارنى استماع ايلدى پير مزبورك جمله اخبارندن برى بودر كه اوائل زمانده
بحيره دمياطك يرى ماء بحردن برى وديار مصرده انك كبى برابى لطيف
وابى نظيف يرى يوق ايدى وقطر مسفور سراسر جنان وانهار ونخيل وكروم

واشجار ورياحين وازهار ايله مملو ايدى ومواضع مزبوره ايله بحرك مابينى
مسيرهٔ يوم ايدى وعريش بحر ايله جزيرهٔ قبرس مابيننده بر سبيل ممدود
وسنن معهود وار ايدى بكه اهل عريش احمال واثقال وخيول وجمال ايله بسيط
غبراده سير ايدوب قبرسه ايررلر واثناء طريقده انجق بر مخاضه يچرلردى وحالا
قبرسك هر طرفنى ماء بحر المشدر ونيجه كونلك ير بحر ايچنده قالمشدر واندلس
ايله بحر طنجه مابيننده اصناف احجاردن مبنى اون ايكى ميل بر جسر معتبر
وار ايدى بكه اهل اندلس جانب غربه واهل غرب جانب اندلسه يچردى وماء
بحر اول جسر معتبرك التندن خاجان اولوب اقردى ومرور ايام ايله ماء بحر
متزايد اولوب جسر مزبورى بصدى واندلس ايله غرب مابيننده مسلوك
اولان طريقى كسدى حالا بحر مزبورك صفاسى زماننده مسفور جسر تحت ماده
ظهور ايدر وملوك مصردن دقلطانسك ايام ملكتندن ايكى يوز اللى بر يل
مرور ايتديكدن نصكره دمياط سمتنده واقع اولان ماء بحر ممدود اولوب حالا بحيرهٔ
تنيس دمياط اسميله معروف اولان محله اقوب صالدى ومواضع هاويده
واقع اولان قرى ومزارعى الدى بعده يوما فيوما متزايد اولوب محل مسفورك
غايت ارتفاعنده بر ايكى قريه قالدى وملك مزبور ديار مصرده ايكى يوز اللى بر
ييل حكم ايتمشدر وفتح مصردن يوز اللى ييل اول كتمشدر كتاب مزبورك اوايلنده
ديمشدر ابتداء ممالك هندده اول ملوك هند برهمهٔ اكبردر كه ملك وحكمنى اول
اظهار ايلمش وهيئات افلاك وحركات وحاتى سوبلمش وحديدى معادن دن
استخراج ايدوب سيوف وخناجرى ابداع والات حربى اول اختراع ايتمشدر و
وهياكل ومعابد بنا ايدوب افلاك وكواكبى تحرير وبروج اثنى عشرى تصوير ايلمشدر
وصوركواكبك اصناف عوالمه تأثيرينى بيان ومبدء اولى ذكر ايدوب فائض

الجود ومعطى ذو الجود ايدوكنى عيانا بلمشدر وجملهسنى براهين قاطعه وحجج
ساطعه ايله اثبات ايلمشدر وسند وهند يعنى دهر الدهور نام كتابنده جملهسنى
جمع ايتمشدر كه كتاب ارجميد ومجسطى اندن مستنبطدر وعمل زيجات وحساب
هندى يى محيط اولان حروف تسعه اندن مستخرجدر وملك مسفور كتاب
مزبورده ديمشدر كه اوج شمس هر برجده اوچ بيك ييل سير ايدوب اوتوز التى
بيك ييلده اقطار افلاكى جمله قطع ايدر وهر قچنكه اوج شمس بروج جنوبيهيه
انتقال ايدر عمارت دخى اول طرفه انتقال ايدوب عامر غامر وغامر عامر اولور
وزعم ايلمشدر كه هر اوتوز التى بيك ييلده بركره عالمه فنا طارى اولوب بر عالم
اخر ظهور بولور نصير طوسى تذكرهده ديمشدر بعض ناس ديمشلر مادامكه
حضيض شمس بروج جنوبيهده در ناحيهٔ جنوب ناحيهٔ شمالدن احر
ايدوكى مقرردر پس تاب افتاب بر مقتضاى طبيع حرارت رطوباتى جذب
ايدوب بالضرورة عنصر اب نصف جنوبى يه انجذاب اوزره در ونصف
شمالى مكشوف ومعمور ونصف جنوبى مستور ومغموردر ودائما
عمارت ارض انتقال اوج شمس ايله فرض اولينوب بروج جنوبيهيه حلول
ايتدككده عمارت دخى اول ناحيهيه انتقال واقامت ايدر اما كلام مزبور
ايچون دليل صريح وبرهان صحيح يوقدر وشمال عمارتنده واقع اولان بحار حكم
مزبورك خلافنى اظهار ايدر وكتاب مسفورك شرحنده مولانا نظام بو كلام
بر انتظام دگلدر نصكره ديمشدر پس ظاهر اولدى بكه معظم بحارك جانب جنوبه
سيلاننه باعث شدت حرارتله حاصل اولان انجذاب دگلدر بلكه اكثر
وهاد واغوار قطر مزبورده واقع اولدوغى سببدن محل معظم بحار اولمشدر
پس على كل حال انكشاف جانب شمالى برقرار اولوب ناحيهٔ جنوبه انتقال

ایمزو من بعد مواضع بر بحر اولمز غایة ما فی الباب اوج مسفور بروج
شمالیه ده اولدقجه قطر شمالی معموردر وقچنکه امر بر عکس اولوب
حضیض شمس ناحیهٔ شماله کله ونصف شمالی تاب افتاب ایله طولا
ناحیهٔ شمال علی کل حال مسکونه اولمقدن قالور وناحیهٔ جنوبیه حالا
مکشوفه اولان مواضع مسکونه اولور فقیر پر تقصیر ایدر رسابقا اشارت
اولنمشدر که مدارات حضیضیه دن بعض اماکن حالا مواطن ومساکن
بلکه بلاد ومداین ایدوکی اخبار متواتره ایله ثابتدر پس حضیض شمس
بروج شمالیه یه حال اولدوغی تقدیرجه دخی ناحیهٔ شمال سکون وتعیشه
قابلدر وجذب حضیض ممنوع اولدوغی تقدیرجه دخی محتمل درکه مرور
ایام ایله اقطار مکشوفه سیول عواطف ورياح عواصف بعض شهوق واودیه
واغوار وانجاد احداث وایجاد ایدوب عنصر اب مقر معهودندن حرکت
واضطراب ایله ومیاه بحاردن بعض مواضع هاویه یه کیده وقطر شمالیدن نیجه
حوالی عنصر اب ایله طوله وبعض نواحی جنوب منکشف اولوب عمارات شمالیه
اکا منتقل اوله پس لاجرم مولانا نظامک قولی مسلم دکلدر ونه فقیر ایدر راخبار
عالم وهیئات ارضیه اهتمام واعتنا ایدن اقوامدن بعض بسیط غبرا وخطهٔ
خضرایی جمیع بحار وانهار ایله بروجه اوزره تصویر ایدوب بعض اخر بر کونه تحریر
ایلمش وفقیر پر تقصیر بو جمله دن بر طوری اختیار و راسلوبی مطبوع ومختار
کوروب بو جزیده اثبات ایلدم شکل مزبور اکثر وجوهنده ارای قدمایه
موافق وافکار اسلاف حکمایه مطابق در وقتا که اهل غربک الی قطر
جدیده ایردی عالم بر صورته دخی کیردی انشاء الله تعالی مقامنده
انک دخی حالی معلوم وشکل وصورتی مرقوم اولور صورت مزبور بودر

فصل

فصل شیخ جلال سیوطی هیئت سنیه ده دیمشدر وهب بن منبه دن اخراج
اولندیکه حضرت باری جلت حکمته وعظمت قدرته عرشی نورندن خلق
ایلدی وکرسی عرشه ملتصقدر وماتک جمله سی جوف عرشده در ومامتن
ربع ده درو ابو مالکدن اخراج اولندیکه کرسی تحت عرشده درو سدیدن
اخراج اولندیکه سموات وارض جوف کرسی ده درو ابن مسعوددن اخراج
اولندیکه سماء دنیا ایله ارضک ما بینی بش یوز ییللق مسافه درو هر سمانک ثخنی
بش یوز ییللق درو سماء سابع ایله کرسینک ما بینی بش یوز ییللق درو کرسی ایله
ماتک ما بینی بش یوز ییللق درو عرش ماء اوستنده در وابن عباسدن اخراج
اولندیکه بو خلقی بحر احاطه ایتمشدر و بحردن صکره هوادر وهوادن صکره
ینه بحر محیطدر ومعاویه دن اخراج اولندیکه سما ارض اوستنده قبه کبی در
حضرت علیدن اخراج اولندیکه سماده اوج یوز التمش برج واردر که هر برجی
جزیرهٔ عربدن اکبردر وشمسک هر برجده منزلی واردر ابن عباسدن اخراج
اولندیکه شمسک اوج یوز التمش کوه سی واردر هر کون بر کوه دن طلوع ایدر
تا سنهٔ ایدیوب نیجه تکرار بر کوه دن طلوع ایلمز یحیی بن ادمدن اخراج
اولندیکه شمسک هر برجده رای اکلنور وهر برج اوتوز مطلعدر عبد الرحمن بن
زیددن اخراج اولندیکه غاسق ثریانک سقوطیدر وثریانک وقوعی وقتنده
اسقام وطواعین چوق اولور وطلوعی وقتنده مرتفع اولور ابو هریره دن
اخراج اولندیکه قچن که ثریا طالع اولور جمیع افاقدن افات وعاهات مرتفعه
اولور عبدة بن ابی لبابه دن اخراج اولندیکه دنیا یدی اقلیمدر التی اقلیمده
یأجوج ومأجوج ویر اقلیمده سائر ناس ساکنلردر وحبان ابن عطیه دن
اخراج اولندیکه مسیرهٔ ارض بالطول والعرض بش یوز ییللق در اوچ یوز ییللغی

ماء بحر له مغمور ویوز بالغی خراب وخالی ویوز بالغی معموردر وصاحب الخریده
مکحولدن روایت ایدر سعت دنیا بش یوز یللق مسیره در ایکی یوزی ماء بحر له
مستور وایکی یوزی خراب وخالی وسکسن یللغی مساکن یأجوج ویکرمی
یللغی مقر سائر خلایقدر وقتاده دن روایت اولنورکه دنیا یکرمی دورت
بیك فرسخدر اون ایکی ملك سودان وسکز بیکی ملك روم واوچ بیکی ملك
عجم وبیك فرسخی ملك عربدر وعبد الله بن عمردن روایت ایدر برهنه وعریان
گزن طائفهٔ سودانك ربعی جمیع ناسدن اکثردر فقیر بو تقصیر ایدر بو فصلده
ایراد اولنان اخبار وآثاره عین تأمل واعتبارله نظر اولندقده ظاهر اولورکه
قواعد هیئتدن چوق قاعدهٔ محقق وعلماء حکمتك کلامینی مصدقدر سابقا
باب ثانیده مذکور وبو وجهله محرر ومسطور اولمشدرکه بحر روم وشامکه بین
الانام اق دکز دیمکله معروفدر بلاد شامدن سواحل مغربه ممدود وحدود
معروفه ایله محدوددر وجهت غربیه ممدود اولدقچه متضایق اولور وطنجه
وسبته قرینده کمال مرتبه قلت بولور ومضیق مزبورك خارجی بحر اوقیانوسدر
که غورینه غایت وحدودینه نهایت یوقدر وقدمای علمانك اعتقادی بودرکه
محیط غربینك لجنه دخول وساحل اخرینه وصول میسر اولمیه وافریقیه دن
بر فردانك عمرانینه داخل اولوب وراسنه یول بولمیه نته که مسعودی تنبیه ده
دیمشدر اکثر ناس قتنده معظم بحار محیط غربیدر واکا لسان یونانیده اوقیانوس
دیرلر وبعض ناس بحر اخضر دیرلر وبطلمیوس وسائر حکما قتنده بحر مزبورك
اکثر نهایاتی مجهوله در وبحر مزبور شمالده واقع اولان اقصای عمارتدن ممتد
اولوب جنوبده واقع اولان نهایت عمرانه منتهی اولور وجانب زانج وجزایر
مهراجدن بحر صینه متصل اولور وبحر مزبورك غرب وشمالی بر نهایت ایله

محدود دکلدر مروج الذهبده دیمشدر بحر روم ایله بحر اوقیانوسك حد
مشترکنده نحاس وحجاردن مبنی بر منار پر اشتهار واردرکه هرقل جبار بنا
ایلمشدر منار مزبورك ذروه سنده بعض صور وتماثیل واردرکه وراء منارده سبیل
یوقدر دیو اللریله اشارت وبحر مزبورك کمال شدتنی حکایت ایدرلر وتماثیل
مزبورهنك صدورنده مکتوب ومحرردرکه بحر مزبورده عمارت بلنمز وهر گز
حیوان ناطق بولنمز وبحر مرقومك نهایتنه وصول وسفاین واغربه ایله لجنه
دخول ممکن دکلدر وبحر مزبور بحر ظلمات ومنبع آفاتدر کتاب مزبوردن
موضع اخرده نقل ایدرکه اهل قرطبه دن خشخاش نام بر شخص پر اقدام
بر سفینه طوناتدی وبحر مزبورك غورینه واصل اولملق هواسیله نیجه روزکار
سفر ایتدی بعد ذلك غنایم عظام ایله رجوع ایدوب حکایات عجیبه وروایات
غریبه نقل ایلدیکه حالا اهل اندلس قتنده مشهوردر مسالکده مذکوردرکه
بحر مزبورده سفر وانجامنه سیر وکذر ممکن ومیسر دکلدر مکر که بین الغرب
والشمال سائر اولوب جزایر برطانیه دن اقصای بلاد سودانه سفر ایدهلر
وابرههٔ ذو المنارك بنا ایتدوکی صنملر بو بحرده الی الان باقیدر بربنك لونی اصفر
وبری اخضر وبری اسوددرکه صدرلرنده قلم سندی ایله مکتوبدر بو صنمی
ملك پر اقتدار ابرههٔ ذو المنار حمیری سیده سی شمسه تقرب ایچون بنا ایلمشدر
صاحب الخریده دیمشدر محیط غربی که بحر مظلمدر کثرت اهوال وصعوبت
متنی وکبر امواج وتسلط دوابی سببیله بر فرده میسر دکلدرکه انك لجنه
دخول ومرور وساحل اخرینه عبور ایله بحر مزبوره داخل اولانلر انجق طول
ساحل اوزره سیر ایدر وجهت شمالدن جانب جنوبه کیدرلر وبحر مرقومك
وراسی نامعلومدر وانجنده بی نهایه جزایر واردرکه بعضی معموره وبعضی

خرابه درونانسك واصل اولدوغى اون يدى جزيره دركه ايكى سنه خالددن
ديرلر انلرده ايكى صنم واردركه محكم طاشله دوزلمشدر ومن بعد راه نجات
منقطع در ديو صدرلرنده يازلمشدر هر صنمك طولى بلا نزاع يوز ذراع واردر
وبو صنملرى تبابعه دن ذو المنار حميرى بنا ايتمشدركه قرآن كريم وفرقان عظيم ده
مذكور اولان ذو القرنين در فقير پرتقصير ايدر سابقا نقل اولنديكه اسم
بانى ابرهه در مع ذلك كتب تواريخ ده مسطوردركه ابرهه ذو المنار ذو القرنين
المصعب ابن الحارث الرايشك فرزندى دركندو دكلدر وبو دعوايه موافق
دليل مصدق ايله اثباته سبيل واردر دليل اول بودركه تبابعه كه سلاطين
اوائل زمن وملوك ماضيه دن در هر برى بر ذوايله تلقيب اولنمق رسم وعادت
وعرف وطريقتلرى در پس لاجرم ذو المنار ذو القرنين اولمز وبر ملك ايكى
ذوايله شهرت بولمز دليل ثانى بودركه اكرچه علماء اسلاف ذو القرنينك
نبوتنده اختلاف ايتمشلردر اما عبد صالح ايدوكنده وفاق وشمسه تقرب ايچون
صنم بنا ايتمدوكنده اتفاق ايتمشلردر وينه فقير پرتقصير ايدر اوايل مايهٔ عاشره ده
اهل اندلسدن بر قوم بى باك اول بحر هولناكك لجه سنه كروب غمراتنه خوض ايتديلر
وبو كنجينه نك طلسمنى فتح ايدوب بو بحر بى كرانك غايتنه يتديلر نته كه باب
ثالثده مفصلا مذكور وعجايب وغرايبى جمله مسطوردر مكر كه محيط غربى
جانب غربيده بر بر عظيمه منتهى اولورمش كه جنوبا وشمالا كمال سعت ايله محدود
وطرف اخردن محيط شرقى جنوبى ايله اكثر مواضعى محصور ومحدود ايمش وبر
مزبوردن خط استوايه قريب محلده ايكى بحرك ما بينى كمال تضايق وتطابق بولوب
از قالمشدركه محيط غربى محيط شرقيه وصول وايكى دريا بربرينه دخول وحلول
ايده بعد ذلك محيط غربى جانب شماله توجه ايتديكجه جهت شرقه تراجع ايدوب

محيط شرقى دخى جانب غربيه تدافع ايتمش لاجرم ارض مزبوره ايكى قطعه شكلنده
ظهور ايدوب بر قطعه سى كه خط استوادن جانب جنوبده واقعدر جميع جوانبندن
وسط بحار عظيمه ده داخل وحالا علم ناس جميع اطرافنه محيط وشامل در
وقطر مرقوم حالا پرو اسميله موسومدر وقطعهٔ اخرى كه جانب شمالده
واقعدر كمال سعت ايله موصوف وحالا يكى اسپانيه ديمكله معروفدر
وقطر مرقومك دخى اكثر نهايتى دخى معلومدر اما منتهاى شماليسى كمال شدت
شتا واكثر زماننده هجوم سرما سببيله مسافران بر وبحره سبيل ويرميوب كمال
تحقيقه دليل بولنمامشدر وجانب غربيسى دخى كثرت ديار وبعد اقطار
وهجوم اخطار سببيله الى هذا الان كشف وعيانه ميسر اولمامشدر لكن ظن
غالب بودركه قطر مسفور جانب مزبوردن ارض چين وماچينه واصل وخطا و
ختنه متصل اوله بناء على ذلك حكماء عصر اقطار مزبوره واراضىء مسفوره نك
تصويرنده اختلاف ايدوب هر قطرك رئيسى بر وجهله تصوير وبر كونه تحرير
ايلمشدر پس فقير پرتقصير دخى بر مقتضاى ظن غالب ومؤدى فكر صائب
بو جمله دن بر صورت اختيار ايدوب چهرهٔ تحقيقى بقدر الامكان وجه صحت
اوزره عيان ايلدم بعد ذلك اقطار مزبوره نك تحريرنه واخبار واثارينك تقريرنه
شروع ايدوب مقاصد مزبوره ومطالب مسفوره يى ايكى فصلى مشتمل بر بابده
على الاجمال سويلدم باب ثالث ابتداء ظهور عالم جديد وقطر نوپيانك در
اقطار مزبوره ونواحئ مسفوره نك تحقيق وتفصيلنه اعتنا ايدن اقوام
بو وجهله سوق كلام وبسط مرام ايلمشدركه ممالك جنويزده
روى نام قريه دن بر شخص ظاهر اولمشدر كه نامنه كرشتوفل ولقبنه قولون
ديرلردى شخص مزبور اكناف بر وبحرده بى حد سير وسفر ايدوب بحر رومه

وشامك آثار واخبارنه واقف اولمشدی وتصویر خرایط وتحریر دفاترده
ظهور وشهرت بولمشدی بعد ذالك دیار سند وهنده مرور وبحر حبشینك
سواحل وجزایرینه عبور قصدیله اقصای مغربه سفر ایدوب خارج سبته ده
واقع محکوم پرتقال بد فرجام مادن نام بر جزیره ده توطن ایتدی ناکاه اول
جزیره یه بر سفینه دوشدیکه شداید بحرافتن المش وایچنده رئیس دن
ماعدا انجق ایکی شخص قالمش وسفینهٔ مزبوره جزیرهٔ مسفوره یه داخل
اولدوقده انلر دخی شراب مرکی نوش ایدوب انجق رئیس دلریش قالدی
وقولونك انك حالنه دریا مثال اجیوب خانه سنه الدی واکاکر کنجه رعایت
وبرنیجه کون ضیافت ایلدی ور رئیس مزبورك حسب حال وسرکذشتندن
سؤال ایلدی رئیس مزبور ایتدی کسب وتجارت ایچون سواحل مغربه سفر
ایتمشدك وخانه مزدن بو هوا ایله کیتمشدك ناکاه روزکار مخالف اولوب عنان
اختیاری الدن الدی وبزی بحر اوقیانوسك لجنه صالدی پس قضایه رضا
ویروب نیجه مدت روزکارك اوکنه دوشوب کیتدك اثناء سفرده بی حد جزایر
وسواحله کذر ایتدك اخر ساعد روزکار نه مساعد اولوب سفینه مزی
بو طرفلره دوندردی اماشداید بحر هولناك اکثر ارباب کشتی یی کرداب هلاکه
کوندردی حالا کورر سنکه بنم دخی حالم خراب وصدمات بحر ایله سینم
پر اضطراب درو اقعا رئیس مزبور دخی بر ایکی کون صاغ اولوب کیتدی
اما بو قصهٔ پر حصه کیتدکجه قولونك جاننه تأثیر ایتدی وظورد قچه اوهام
وخیالات باشنه اوشدی ونواحیٔ مزبوره یه وصول ایله بر نام چقرمق هواسنه
دوشدی اکرچه اول دیارك فتحنه بر وجه مذکور همت وعزیمتی چوغ ایدی
لکن من عند نفسه سفینه ترتیب ایدجك قدرتی یوغ ایدی پس ملك پرتقاله
عرض

عرض حال ایدوب عون طلب ایلدی وقصد مزبوری علی التفصیل
سویلدی وملك مزبور قطر مسفورده جای معمور یوقدر وبو کلام
سودای خام وفکر بی انجامدن کلور دیو التفات ایتمدی بعده انکلتره امیرنه
مراجعت ایدوب قصد مزبورده معاونت طلب ایلدی اول دخی کلامنه اعتماد
ایتمیوب ردله جواب ویاسله خطاب ایلدی لکن المقدر کاین مقتضاسنجه
قولونه هرکز فتور کلمیوب قصد مزبوردن دونمدی ومقام سعی وطلب دن
بر درجه انمدی اخر الامر اسپانیه حاکمنه مراجعت قصدیله ارغون نام بلده یه
ایردی وحاکم الوقت اولان کبر اکبرك دیوانه کیردی ونیجه دفعه مکتوب ایله
غرضینی عرض ایدوب مرادینی سویلدی وحاکم مزبورك قلبنی فی الجمله جلب
ایلدی واول کبری حجاب بو وجهله جواب ویردیکه سکریوز سنه یه قریب درکه
اهل اسلام ایله جنکمز متمادی اولمشدر ودیار اندلس دن حالا انلرك تحت
حکومتنده انجق مدینهٔ غرناطه قالمشدر وحالا نیتم بودرکه صغیر وکبیر وجم
غفیر ایله اوستنه واروب انی دخی المومن بعد دیار اندلس ده حاکم مستقل
قالم اکر بو خصوص ده بر مراد اولورسم وبو مقصوده دست رس بولورسم
سنك دخی مرادکی کورم وهر نه مقصود ومطلوب ایدرسك ویرم پس
بو اتفاق اوزره کبر اکبر عسکر نکبت اثرینی چکوب غرناطه یه مستولی اولدی
ومقصودینی بولدی هزار حیف ودریغ که امرای اسلامك سوء تدبیر ونفاق
وخلاف وشقاق سببیله نیجه یوز بیك اهل اسلام وعلماء عظام وصلحاء کرام
کفرهٔ لئامك النده پایمال اولدیلر وحالا نیجه یوز بیك مسلم ودیندار دست
بحره ده زبون وزار ذلت ذمتی اختیار ایتمشلردر ونیجه بیك اهل تقوی ودیانت زیر
زمینلرده اذان واقامت ایله صلات وعبادت ایدوب قلب حزین ودیدهٔ نمکین

ایله دست دعایی جناب کبریایه رفع ایدرلرکه امرای اسلامدن بر صاحب
همت لواء قصد وعزمنی چکه وتخوم مزبوره ده تخم جهاد وغزایی اکه وکفرهٔ
فجره نك بیخ اعمارینی داس محنت ایله کسه وخرمن وجودلرینی باده ویرمك
ایچون صرصر مثال خانمانلرینه اسه وتندباد قهرله تودهٔ خاك کبی مجمع لرینی
طاغیده ونار غضب برله سینهٔ پرکینه لرینی پرداغ ایده حضرت جناب عزتك
کمال قدرتندن بعید دکلدرکه تیر دعالری هدف اجابته قرین وعنایات سبحانیه
انلره ظهیر ومعین اولا که سابقا دیار اندلسك ابتداء فتحی طارق نام بر غلام
مقدام الندن واقع اولمشدرکه بر اندلسه انجق یدی یوز کسنه ایله کچمشدر
وباب یاب کفار خاکسارك اساسی ملکنی ییقوب اول دیار منفعت آثاری
اچمشدر وعن قریب مرحوم ومغفور وسعید ومبرور خیر الدین پاشا بر لوند
مجهول ایکن دیار مغربده نیجه ممالك المشدر والی الان صدای ضرب وحربی
کفارك کوشلرنی هوشلرنده قالمشدر هزار حیف که ملك مغرب سراسر
کمال لطافت ایله کامکار وحسن وبهجت ایله شهرهٔ دیار اولا وحالا جمیع اطراف
واکنافی ظلام شرك وضلال ایله طولا حتی بعض علماء حکمت ایین وحکماء
متقدمین دیمشدر فی المثل ربع مسکون بر طاوس جلوه نمادرکه دمی
دیار مغربدر مرغ مزبور اکرچه سراسر انواع الوانله ملون وبدایع نقوش ایله
مزیندر اما بالاتفاق دمی سایر مواضعندن وجوهله احسندر خصوصا
جامع شریف قرطبه که انواع بدایع صنایع ایله مزین ومکحل وکمال حسن
وبهجتده فرید اولدوغی سببدن ضرب مثلدر نقوش ورقوم وصناعات
صیاغاتندن ماعدا خشب ساج وشجر ابنوس ودرخت عود وقاقله دن مرکب
بر مصنع منبری وار ایدیکه تل وتصنیف وترکیب وتألیفنده یدی ییل نیجه

استاد

استاد کامل امك خرج ایدوب بدایع صنایع درج ایتمشلر ومنبر مزبورك
سایر خرجندن ماعدا دست مزد استادان اون بیك مثقال زر معتبر ویرلمش
وجامع مزبورك بلا نزاع طولی یوز وعرضی سکسن ذراع ایمش محرابنده چار عمود
وار ایمش که ایکیسی کنبد مینا کبی لاجوردی وایکیسی زمین خضرا کبی اخضر
اولوب قیمتلری معلوم وماهیتلری مفهوم دکل ایمش وجامع مزبورك درونده
مکنون صحایف سیم وزردن ماعدا بر مصحف شریف سعادت الیف ده دست
خط حضرت عثمان بن عفان دن دورت ورق وار ایمش لایق دکلدرکه بو مقوله
مساجد شریفه ومعابد لطیفه کنایس اولا ومزارات صلحا ومساکن علما مزابل
ایله طولا بعد ذلك کبر مرقوم بو سفر نکبت اثردن رجوع ایدوب غرناطه نام
شهره قریب واقع صندقه نام موضعده قولونله جمع اولدقده وعد سابقنه
وفا اون التی بیك التون عطا ایلدی ودست پرنکبتنه بر امر ویردیکه هرنه
یرده واررسه مخالفت ایتمیوب ممکن اولدقچه معاونت ایده لر اول شرطله که
هرنه قدر مال ومتاع تحصیل ایده عشرینی قولون الوب باقیسنی خزانهٔ
تفرقت عنوانه تسلیم ایده پس قولون امرله التونی الوب پالوس ده مغر
شهرینه کلدی واوج دانه سفینه ترتیب ایدوب هر برینه قرق نفر ادم قویوب
الات واسباب وطعام وشرابنی تحمیل ایلدی وبر مقدار متاع تجارت وتحف
فرنك مرأت ومینا وسوزن واطلس رنکارنك الوب تاریخ ولادت عیسانك
بیك دورت یوز طقسان ایکیسنده غادس لیماننده خروج ایدوب زقاق
سبته دن محیط غربی یه دخول ایلدی وبر موافق روزکارله سیر ایدوب قناریه
جزیره لرینه واصل اولدیکه هواسی خوب ومعتدل واسپانیه جانبنك
تحت حکومتنده داخلدر وبرقچ کون اول جزیره ده اقامت ایدوب مهماتنی

الدی و بر موافق روزکارله بادبان اچوب راست جانب غربه صالدی ودائما
مدار سرطاندن یکرمی درجه اوستنه کیدردی و متصل ربع واسطرلاب ایله
ارتفاع شمسی حفظ ایدوب مسقط شمسه توجه ایدردی بو اسلوب اوزره اوتوز
اوچ کون سیر ایدوب تمام اوچ بیك سکز یوز میل قناریه دن بعید اولدیلر و نیجه
دفعه کیتدکلرینه نادم اولوب رجوعه قصد ایتدیلر و کندو ایله بیله کیدن
ادملر بزی کرداب بلایه اوغرادوب جمله مز بو بحر عمیقده هلاك اولورز دیو
قولونی قتل ایتمکه هجوم ایتدکلرنده جواب ویردیکه بو بحر بی پایاندن خلاص
اولمغه ینه چاره اسطرلاب وذات الکرسی و ربع دائره علمنی بیلن کمسنه نك
علمی ایله اولور و الا بنی قتل ایدرسکز جمله کز بو دریای بی کرانده قالوب
هلاك اولورسز دیو کاه وعد کاه وعید ایله بونلری تسکین و تسلیه ایدردی
تا که بر جزیره خالیه یه طوش اولدیلرکه عیون جاریه وسایه دار درختلر
ایله مملو ایدی بر مقدار روزکارینه راحت کلوب التی کون دخی کیتدیلر و التی
جزیره دخی کوردیلرکه جمله دن ایکی سی بیوك ایدی و اول ایکی جزیره نك
کبیرینه اسپانیوله و صغیرینه جنوه دیو نام ویردیلر واندن کچوب سکز یوز میل
دخی قالن یل اوستنه کیدوب بر ساحله ایردیلر و نیجه کون اول طرفلرده سیر
ایدوب بلدیلرکه جزیره دکلدر و یلدز طرفندن مخالف روزکارلر اینه
اسپانیوله جزیره سنه کلدیلر و چقمق صددنده کشتیلرك بری طاشه اوروب
دلدیلر و اسپانیه زورقلرله باقی قلان کشتیلره نقل ایتدیلر و زورق طونادوب
قان یه ادم چقردیلر تا که کوردیلرکه بر قوم بونلری کوروب قاچرلر پایلرندن
اروب برزن طوتدیلر و قولونه کتوردیلر پس قولون اول زنه چوق رعایت
ایدوب درلو ضیافت ایلدی و بعض هدایا و تحف ویروب اطلاق ایلدی

ودلایل

ودلایل و اشارات ایله اعلام ایلدی که قومینی اول مقامه دعوت ایلیه و بونلردن
سزه ضرر یوقدر دیو سنو بلیه پس زن مزبور قومینی اکاه ایدوب تحف
و هدایاسینی عرض ایدیجك اهل جزیره دن بر قوم ارباب کشتی ایله معامله یه
قصد ایدوب سیم و زر و میوه و نان و انواع طیور و اصناف حیوان ایله سامله
ایتدیلر و مرادلری اوزره بیع و شرایه باشلدیلر قوم مزبور خرده اسبابه میل
ایدوب بللور و سوزن و منکوش مقوله سنه رغبت ایتدیلر و هر بیری
نیجه اغری التونه الوب شاد اولورلردی و بر قاچ کون بو اسلوب اوزره کلوب
کیتدیلر و مبادله و معامله ایتدیلر بعد ذلك طائفه مزبورنك حاکملری که انلرك
عرفنده مطلقا قاسیق اسمیله مدعو اولوردی قصه دن اکاه اولوب
بر طائفه ایله کلدی و قولونه بولشدی و متاع جزیره دن چوق هدیه
کتوروب طائفه اسپانیول ایله محکم الشدی اکرچه ایکی طائفه بر برینك
کلامنی فهم ایتمزلردی اما اشارت ایله هر دورلو معامله یی ایدرلر و بر برینك
دیدوکی یره کیدرلردی پس قولون قاسیقدن رجا ایلدیکه اول جزیره ده
بر قلعه بنا ایدوب قومندن بر قاچ کمسنه ترك ایده تا که انلرك لسانینی تعلم ایده لر
و من بعد معامله و مصاحبت اسان اوله قاسیق دخی رضا ویروب قومیله
معاونت ایلدی و بر قلعه بنا ایدوب قولون کندی قومندن اول قلعه ده
اوتوز سکز کمسنه قویوب اهل جزیره ایله حسن معامله ایدوك دیو سپارش
ایلدی و باقی قلان ایکی کشتی یه جزیره مزبورنك متاعندن تحمیل ایدوب
اهل جزیره دن اون نفر ادم الدی و ینه اسپانیه یه دونوب اللی کونده پالوسه
مغره کلدیکه ابتدای سفردن تمام بر سنه کچمشدی و برشالونه ده ریع
یعنی کبیرا کبیره ملاقات ایدوب پشکشلرینی چکدی و اول جزیره نك

اوصاف واخبارینی بیان ایدوب اثواب ومتاعینی عرض ایلدی اوتوز عدد
طوطیلر کتورمشدیکه بعضی سرا پا سرخ وبعضی زرد صافی وبعضی الوان
مختلفه ایله منقش وملون ایدی ونیجه عدد خرده ارنب لرکه کوش وذنبلری
فاره مثال ورنکلری سنجابی ایدی وغالینپالوش نام برمرغ کتورمشدیکه
لحمی لحم طاوس دن لذیذ ایدی واصول نباتدن براصل کتورمشدیکه
شکر کبی حلوو غایت لذیذ ایدی وبهار قسمندن برنا معلوم نسنه
کتورمشدیکه طعمی دارچینی یه قریب ایدی وری بوقصه لردن قتی
مسرور اولوب قولونه چوق رعایت ایلدی واول دیاره هند جدید دیو
نام ویروب اول ولایتك حکومتن قولونه تفویض ایلدی وامر ویردیکه
من بعد تحصیل ایتدوکی مال ومنالك ایکی عشرنی الوینه بیك بش
یوز ادم الوب اون یدی پاره کشتی ایله تکرار هند جدیده سفر ایده پس
قولون سویلیه نام موضعه کلدیکه ولایت اسپانیه ده حالا اسفاین
هندك بندری در وجمیع لوازم ومهماتنی ترتیب ایدوب تاریخ ولادت
عیسی‌نك بیك دورت یوز طقسان اوچنده غادیس نام لیماندن چقوب
قناریه جزیره لرینه کلدی وبر قوی وموافق روزکار ایله غرب
وجنوب سمتنه بش بیك ایکی یوز سکسن میل یکیدوب یکرمی اوچنجی
کونده دومنیقه جزیره سنه کلدیلرکه قنابیله جزیره لرندندر
وانلارك سکانی قارتزنام برطایفه درکه جمله سی مردم خوارلر درزورقلر
ایله اطراف دن ادم صید ایدوب ماکیان مثال برخانه ده تسمین
ایدوب یرلر اول جزیره دن چقوب برجزیره یه دخی کلدیلرکه جمله دوزیرلر
وسایه دار درختلر ولطیف اب روانلر وخوب رایحه لو شکوفه لر وجزیرهٔ

وجوزه

جزیرهٔ مزبوره ده کستنه کورمیوب ادینه غالیه جزیره سی قویوب کیتدیلر
وبر جزیره یه دخی کلدیلرکه جمله دن عظیم ایدی وبر نهر جاری اورتسنده برقریه سی
وار ایدی اول مقامده ادم چقردیلر مکرکه اول جزیره قنابیله جزیره سی
ایدی وانده مردم خوارلردن چوق طائفه وار ایدی کشتی لردن خوف
ایدوب اطرافه طغلدیلر پس ارباب کشتی بوقریه یه هجوم ایدوب اهل
جزیره دن اون شخص طوتوب اوتوز عدد محبوس عورت واوغلان الدیلرکه
تسمین ایچون بسلرلردی وبی نهایه طوطی صید ایدوب ینه اسپانیوله
جزیره سنه توجه ایتدیلر واثناء طریقده بی حد جزیره لر کوروب کچدیلر
بودفعه دخی برجزیرهٔ عظیمه کوروب قنابیله دن الدقلری محبوسلره بو
جزیره یی بیلورمسز دیو سؤال ایتدیلر جواب ویردیلرکه بوجزیره یه ماتی
مینه دیرلر اهلی سر جمله زندر قطعا ایچلرنده برمرد یوقدر انلردن برنیجه طائفه
هرسنه قنابیله جزیره سنه کلوب اوچ ای طوررلر ونه مقاملرینه کیدرلر
اکر قیز طوغررلر سه کندولر تربیت ایدوب ارکك اولورسه قنابیله یه
کوندررلر روزکار مساعده ایتمدوکی سببدن جزیرهٔ مزبوره یه دخول میسر
اولمیوب کیتدیلر ونیجه دور اوجزایردن دخی کچوب سنجوان جزیره سنه
کلدیلر اندن کچوب اسپانیوله جزیره سنه کلدیلر وسابقا بنا ایتدکلری قلعهٔ
خراب اولمش بولدیلر واصحاب قلعه دن برفرد بولمدیلر اهل جزیره دن
سؤال ایتدکده جواب ویردیلرکه بوجزیره ده برقاسیق واردرکه جمله دن
اولودر برطائفه ایله کلوب قلعه یی خراب ایدوب اصحابنی قتل ایلدی
قولون انلرله مدارات ایدوب بدسوز سویلمدی وجزیرهٔ مزبوره ده برایو لیمان
بولوب اصحابیله ساحله چقدی وبر قلعه بنا ایدوب ادینی ایزابل قودیکه ریلح

خاتونك نامى ايدى وقولونه اوائل حالنده چوق معاونت ايتمشدى واول
ناحيه‌نك قوميله حسن معامله ايدوب بى نهايه مال تحصيل ايلدى واون
يدى پاره سفينه دن اون ايكيسنى مال واثوابيله طولدوروب اسپانيه‌يه
كوندردى بيك دورت يوز طقسان دوردنده ينه غاديس ليماننه كلديلر
وقولون اسپانيوله جزيره سنده بنا ايتدوكى حصاره قريب بر صحرا بولديكه
طولى التمش ميل وعرضى يكرمى ميل ايدى ونيننده بر نهر اقردى اول صحراده
زراعت ايدوب مارول ومعدنوس وحنه اكديلر اون التى كونده تمام رسيده
اولدى وخيار وقاون وقباق اوتوز التى كونده ايرشدى وقتى لذيذ اولدى
وبغداى ايكى ايده يتشوب هر باشى بر قارش وهر دانه سى نخود كبى اولدى
وقصب سكر اون بش كونده ايكى قولاج قامت چكدى قولون اول مقامده
مقيم ايكن استماع ايتديكه جزيره‌نك اورته سنده بر مقام واردركه اوده
سپاتود يرلر اول ناحيه ده زر بى نهايه واردر پس دورتيوز نفر كسنه ايله
اول ناحيه يه توجه ايدوب كورديكه وسط جزيره ده متعدد كوهلر واردر
واول كوهلردن دورت دانه نهر عظيم جريان ايدوب جزيره يى دورت قسم ايلمش
شرقى وغربى وجنوبى وشمالى پس قولون قسم جنوبى يه دخول ايدوب
كوهلرى كچدى وجبالك اورته سنده بر دوزيره وارديكه ايچنده بى نهايه خرده
دنلر اقر اول دنلرده موجود اولان التونك نهايتى يوق ايدى وموضع مزبور
ساحل بحردن التمش ميل بعيد ايدى پس اول دنلرك منبعنه چقوب بر قله
اوستنده بر محكم قلعه بنا ايدوب ادنى صانتو توماقو دى اول نواحيده اون درم
چكر التون قطعه لرى چوق بولنوردى كاه اولورديكه ترنج قدر دخى بولنوردى
وجبال مزبوره ده خدايى اسمه لرده اوزم بولديلركه مارت موسمنده بال مومى

كبى

كبى صرره مش ايدى واول مقامده حاصل اولان نباتى قطع ايتسه‌لر دورت
بش كونده ينه بر قولاج اولوردى پس قولون قرنداشنى بر مقدار ادمله اول
قلعه ده قويوب ينه ساحله ايندى وبش پاره سفينه طونادوب اطرافى
كشف ايتمكه كيتدى واسپانيوله جزيره سنك منتهاسنه دك سير ايدوب
ينه جانب غربه صالدى وسكسن ميل يدخى كيتدكده بر جزيره عظيمه
كوروب ادينى قوباقوديلر واندن جانب جنوبه سفر ايدوب بر جزيره عظيمه
دخى كوروب ادينه شمايقه قوديلر وجزيره مزبوره يه دخول ايدوب بى
نهايه خلق كوروب جنك ايتديلر اخر الامر اول قوم ايله صلح ايدوب
يتديلر وينه جانب غربه سفر ايتديلر يتمش كونده سكز يوز سكسن
ميل يركزوب بعض نواحيده محكم اقندى يه راست كلديلركه بر كونده انجق بر ميل ير
يتديلر وبى نهايه جزيره‌لر كوروب بر ساحله ايروب بر جبل عظيمه چقديلر
واندن بر نوع درخت كورديلركه ميوه سى بعينه قباق ايدى اما طعمى مر
اولوب اكله قابل دكل ايدى واول ناحيه ده بر قوم بولديلر حسن معامله وبيع
وشرا ايتديلر وخبر ويرديلركه ساحل مزبور بر بر عظيمه متصلدركه غايتى معلوم
دكلدر اندن ينه شمايقيه كلوب اندن ينه اسپانيوله يه كلديلر پس قولون بر نيچه
مدت دخى اسپانيوله ده ساكن اولوب اهل جزيره‌نك بعضيله مدارات
وبعضنى ضرب دستله تسخير ايدوب بى نهايه التون جمع ايلدى بو دفعه ذهب
التبردن چوق قطعه لره نائل اولديكه ايكيشر يوز درهم چكردى وقرنداشنى
جزيره ده قويوب كندوسى بيك دورت يوز طقسان بشنده ينه اسپانيه يه
كلدى وريه ملاقات ايدوب هدايا سنى عرض ايلدى يوز اللىشر درهم
وايكيشر يوز درهم التون قطعه لرى وعنبر خام وبقم ولوك وزيبا توغلر وپنبه دن
اشانمش كبه لر وپچه لر كتوردى وسير ايتدوكى جزاير وسواحلدن خبر ويردى

وینه بیك دورت یوز طقسان سکزنده سکز پاره کشتی ایله سانلوقه دن
چقوب هند جدید سمتنه توجه ایتدی وقولون کیتدکدنصکره قرنداشی
سپانوده بر حصار یاپدی وجزیرهٔ مزبوره نك قطعهٔ جنوبیه سنده ساحل
بحاوزن بر عظیم حصار بنا ایدوب ادینی صانتودومنقو قودی وبر ایکی قالیته
ایله قسم غربی یه واروب قاسیقی خراجه کسدی وبر نهر اوستنده بی حد
شجر بقم بولوب کسدی وینه مقامنه کلدی قولون دخی بو دفعه ده مادره
جزیره سنه کلدی وبش پاره سفینه یی اسپانیوله جزیره سنه ارسال
ایدوب کندو اوچ پاره سفینه ایله طوغری نقطهٔ جنوب وخط استوا
اوستنه صالدی واسپریه جزیره لرینه کلدیکه انلره قپوده ورده یعنی
یشل بورن دخی دیرلر جمله سی اون اوج جزیره در انجق بریمی معموردر
ادنه بونه وسته دیرلر انك دخی هواسی قتی بددر اندن دخی قالقوب ینه خط
استوا سمتنه یوز سکسن میل دخی کیدوب خط استوایه بش درجه
قالدقده لیمانلغه دوشوب عظیم اسی چکدیلر حتی فوچیلرینك قوشاقلری
طاغلوب صولری دوکلدی وانبارده مخزون اولان بغدایلری
یانغه باشلدی دریایه دوکدیلر واز قالدیکه جمله سی اسی دن
هلاك اولالر بو وجهله طقوز کون بلا ومشقت چکوب اونجی
کون بر مقدار شرقی روزکار بولوب جانب مغربه توجه ایتدیلر وبر زمان
کیدوب تری نام بر جزیره یه واروب انی شونه بولدیلر واکلنیوب کیتدیلر
وساحل دریاده عظیم کوهلر کوروب بر لیمانه کردیلر واول لیمانده چوق بلا
چکوب ادنه اژدراغزی قودیلر وقانیه چقوب کوردیلرکه لطیف مقاملر
وموزون وسایه دار درختلر وروح بخش اب روانلر وخوشبو چچکلر

وسفید

وسفید وزرد وسرخ کللر وخوش نوا مرغلر وبالجمله بر جای لطیف ومقام
شریف ایدیکه حسن وبهاسی وصفه کلمز مقام مزبوره پاریه دیدیلر ویر
ایکی کون انده اقامت واستراحت ایتدیلر ومقام مزبورده ایکی قطبی دخی
غایب بولوب الات رصدیه ایله امتحان ایتدیلر وکرهٔ ارض ایله عنصر ابی تام
الاستدار بولمیوب امرود شکلنده تصویر ایتدیلرکه صاحب پاریه ولا وحکایت
ایتدیلرکه مقام مزبورك کیجه لری قتی روشن ایدی اندن دخی کیدوب بر نهر
عظیم کوردیلرکه یوز اون ایکی میل عرضی واوتوز قولاج عمقی وار ودریا ایله جمع
اولدوغی محل ده عظیم موجلر ومهیب صدالر پیدا اولور واول مقامده دخی
چوق الم چکوب غربیله جنوب اراسنده بر مقامه واردیلرکه دریانك یوزی جمله
چایر چمن اولمش واول چمنك ایچنده عدس مثال بعض بقول پیدا اولمش
بیك بلا ایله اندن دخی چقوب شمال طرفنه توجه ایتدیلر وبیك دورت یوز
طقسان سکزنده اسپانیوله جزیره سنه کلدیلر کوردیلرکه اسپانیه قومندن
چوق کمسنه هلاك اولمش سببی بو ایدیکه طائفهٔ اسپانیول اول دیارك خلقنی
اسیر کبی متصل استخدام ایدرلر ایدی ومعادنده قزدیررلر ایدی پس انلر دخی
قتی بحضور اولوب زراعتدن فراغت ایتمشلر ونیجه سی اول دیاری ترك ایدوب
کیتمشلر بو سببدن اول طرفلره قحط وغلا استیلا ایلیوب طائفهٔ اسپانیول
حشرات ارضیکه مشغول اولمشلر وبرنیجه دفعه اطراف واکنافدن
هندیلر جمع اولوب مقاتله ومحاربه اولمش وطرفیندن چوق کمسنه دوشمش
قولون واردقدنصکره دخی اون بش قاسیق بریره جمع اولوب اتفاقله
عسکر چکدیلر واسپانیوللرله محکم جنك ایدوب اخر الامرنده منهزم
اولدیلر اول سببدنکه طائفهٔ مزبوره نك جمله سی عریان والات حربه قادر

دکلرایدی زیرا جزایر مزبوره ده سایر معادندن چوق ایدی قطعا معدن حدید
یوغ ایدی و قوم اسپانیولك اکثری زره پوش تفنك انداز و تیغ زنلر ایدی لاجرم
اول طایفه نك اکثرینی قلیجدن کچوروب قاسیه لرینی اسیر ایتدیلر بعد ذلك
قولون قرنداشیله برخصوصده نزاع ایدوب اسپانیوللر ایکی فرقه اولدیلر
و ورتیتی ریه عرض ایتدیلر وی دخی بو سببدن رنجیده اولوب قولون ایله قرنداشنی
عزل ایلدی اوچ ییل مقداری کلوب اسپانیه ده معزول اوتوردیلر
و بعض امرانك شفاعتیله قولونك ینه جرمی عفو اولنوب تاریخ عیسی نك بیك
بشیوز ایکی سنه ده دورت پاره کشتی ایله ینه هندجدید طرفنه سفر ایتدی
اسپانیوله جزیره سنه واصل اولدقده جزیره مزبوره نك حاکمی قولونی جزیره یه
قومادی و هر نقدر که سویلدی ایشتمدیلر پس اندن کیدوب شمایقه یه کلدی
انلر دخی اهلی جزیره یه دخولدن منع ایدوب و قولونده انلر ایله مقابله
و مقاتله یه قدرت یوغ ایدی پس حیله سمتنه سالك اولوب اهل جزیره یه
ایتدی سز بیزه جفا ایتدیککز سببدن تکری سیزه غضب ایتمشدر و علامتی
بودر که یارین کونش قرارسه کرکدر مکرکه ارته سی کون کسوف مقرر ایدی
و قولون انی علم هیئت قوتیله بلمش ایدی اهل جزیره بو سببدن وهمه دوشوب
صباحه منتظر اولدیلر واقعا اول زمانده کسوف واقع اولوب عالم ظلمتله
طولدی پس اهل جزیره کلی خوفه دوشوب قولونه کلدیلر نیچه دورلو هدایا
و تحف کتوروب صلح ایتدیلر پس قولون جزیره مزبوره نك بر ناحیه سنده
بر عظیم لیمان پیدا ایدوب ادینه صانتا لوریه قودی و بر ییل اندن کلنوب ینه
اسپانیه یه کلدی و بعده سفر نصیب اولمیوب بیك بشیوز التیسنده شراب مرکی
نوش و مجلس عالمی فراموش ایلدی و سفینه وجودینی بحر عصیانده هلاك

وبادبان عمرینی دست ندامت و حسرتله چاك ایلدی خواص جزیره مزبوره
سابقا مذکور اولان اسپانیوله جزیره سنك اطرافنده صغیر و کبیر دورت یوز
مقداری جزیره واردر که جمله سنه لوقایه جزیره لری دیرلر و زمان
سابقده جزایر مزبوره نك اکثری قوم هند ایله معمور و مملو ایدی و جزیره
اسپانیوله غربدن شرقه ممدود بر طولانی جزیره در که شکلا ورق کستانه یه
شبیه در و جزیره مزبوره نك طولی التی یوز میل و عرضی ایکیوز یکرمی میل
بردر و جزیره مزبوره ده سکز بیوك دره واردر و قسم شرقیسنده دریادن التی میل
بعید بر بحیره واردر که طولی قرق بش میل و عرضی طقوز میل در بحیره
مزبوره نك بعضی میاهی حلو و بعضی شوره در و جزیره مزبوره ده بر کوه واردر که
انده معدن لاجورد و معدن املاح و سیم و زر و نحاس واردر و شجر بقم و قطن
و درخت خیارشنبه چوقدر و جزیره مزبوره نك ساحلنده کاه اولور که عنبر
بولنور و قواقوش نام بر نوع درخت واردر که اندن دهن بلسان استخراج ایدرلر
اماقی صاف دکلدر و جزیره مزبوره ده قوقویوس نام بر طایر واردر که کیجه لرده
طیران ایدر طایر مزبورك جبهه سنده و ایکی قنادی التنده کوکب اسا منور
ایکی عضو واردر که لیالی مظلمه ده انلك نوریله مصالح کورورلر زنلر انلك
نوریله سوزنلرینه رشته کچورورلر و اهل کتاب کتابلرینه مطالعه ایدرلر و قچانکه
طایر مزبوری استعمال ایچون صید ایتمك استرلرسه اللرینه بر یانغش اغاجی الوب
قوقویوس دیو ندا ایدرلر فی الحال کلوب اللرینه قونار و طایر مزبورك ساکن
اولدوغی خانه ده ذباب اولمز جمله سنی اکل ایدر و جزیره مزبوره بحرنده بر نوع
حیوان واردر که جثه سی زق منفوخ کبیدر و باشی اوکوز باشی
کبیدر و اساقیسی صره قشدر و ایکی مدور ایاغی واردر هر ایاغنده

فیل کبی دورت طرناغی واردر کوزلری قتی صغیر و تویلری قان کبی درو پشتنده
غلیظ و دراز مویلری واردر ماده سنك بقر کبی ممه لری وارد ربچه لرینی قعر
دریاده وسواحل بحرده امزوروب اکثریا طولی بکرمی ایق اولور بو شکلده در

اهل جزیره حیوان مزبورك خرده لرنی دریاده اغله ویبوکلرینی ساحلده
دوزاغله صید ایدوب اتنی ییوب یاغنی الورلر ودریسنی ادك وموزه ایدرلر
طعمی بالق کبیدر و یاغی چوقدر و دریسی قتی پك درو حیوان مزبورك
دماغندن بر طاش چیقر که حجر مثانه یی تفتیت واخراج ایدر و جزایر
مزبوره ده نان ایکی قسم در برینی مانیس نام بر تخم نباتدرکه

بغدای کبی دوکوب اون ایدرلر و طریق معهود او زره اتمك ایدرلر قامتی برایکی
ذراع اولوب کله سی بر قارش و دانه سی نخود قدر اولور غالبا بین الناس مصر
بغدایی نامیله مشهور اولان نسنه در و بر قسمی یوقا نام بر نباتك اصلی درکه
مثلثم مثال رنده لیوب یه غوررلر و تشنه اتمك کبی طبخ ایدرلر مزبور مانیسك
نانی اکل ایدنلری قتی طوق طوترو انسانی وسائر حیوانی قتی تسمین ایدر
و دقیقندن بر قبضه الوب مکدر اولان صو اره صاچرلر صافی ایدر
و جزایر مزبوره ده کبوتر چوقدر و بر قسم اشجارده توطن ایدرلر که درخت نان
شبیه درو قشرینك رایحه سی قرنفل کبیدر و لذتی دارچین کبیدر بو سببدن
کبوترلرك دخی رایحه سی قتی لطیفدر و جزیرهٔ مزبوره ده بر نوع درخت واردر که
ادینه بر ومه دیرلر که ورقی ورق تین کبیدر و میوه سی بعینه سلوك دیدکلری
حیوان کبی درو قتی لذیذ و نافع در هرنه دکلو جراحت عظیمه اولسه برایکی
ورق ایله صاروب شد ایدرلر اون بش کونه دك سالم اولور و جزایر مزبوره ده
قطعا کیجه یجره خروس اوتمز و جزایر مزبوره ده ساکن اولان اشخاصك الوانی
کستانه کبیدر و کوزلرینك نوری از درو فهم و ادراکلری قاصر درو بینیلری
دراز و صورا حلری واسع و دوریکدر و جبهه لری بیوك و قتی پك درهر براق تانیر
ایلمز صاچلری بیلا رینه ایرشمشدر و جمله عریان کزوب اکثر میانلرندن زانولرینه دك
بر خرقه ایله ستر ایدرلر و کوشلرینه و بینیلرینه خلقه لر طقرلر و هرکس
نقدر استرسه زن الور و قچن که زوجی فوت اولور استرسه زوجینی بیله دفن ایدرلر
و الات حربدن یا نسنه بر نسنه قورلر ایچلرنده سرقه دن عظیم کناه یوقدر قطعا
عفو اولنمز و قوم مزبور ثمار ایله یه زلرینی کاه سواد و کاه احمر بویارلر و الات حربلری
احجار و اشجاردندر اللرنده قطعا حدید قسمندن نسنه یوقدر و جمله سی

شيطان عليه اللعنه يه عبادت ايدوب اشكال شياطينده اصنام قبيحه پيدا
ايدرلردي كاه اولوردي كه شياطين ملاعين اول قومك زنلرينه ظاهر اولوب
بعضيله جمع اولورايدي و ايكسندن بر ولد پيدا اولوردي كم باشنده بقر مثال
ايكي قرني اولوردي و اول قومك اكثريدن مرويدر كه انلر ايله مخالطه و معامله ايدن
شياطين بطريق الاستراق بعض امور اتيه يه واقف اولوب خبر ويرمشلردي كه
يقيندر كه بو ديارده برقوم كله كه سزاكا طاقت كتوره ميوب اكثريكزي
هلاك ايتسه لر كركدر وبو دياري سزك اليكزدن النسه لر كركدر و اول قوم
بونه بري متضمن غزل و ترانه لر بغلرلر و اكثر جمعيتلرنده انلري اوقيوب اغلرلردي
واقعا سكسن ييل مقداري زمان مرور ايدجك زنبور بلا باشلرينه اوشدي
و اول قومك اكثري هلاك اولوب مال و متاعلري دست خنازيردن پنجه
كلابه دوشدي و قوم اسپانيول يكرمي ييلده اول جزايرك جمله سني ضبط
ايدوب قرق بيكدن زياده اسير و نجه يوز بيكني طعمه شمشير ايتديلر جناب
حضرت پروردكاردن اميد وارزكه من بعد اول ديار منفعت اثر دليران اسلام
عالي تبار اللرنده فتح اولوب شعائر اسلاميه ايله طوله و سائر ممالك عثمانيه يه
ملحق اوله جزيرهٔ قوبه طولي بيك ايكي يوز ميل و عرضي ايكيوز سكسن ميلدر
جزيرهٔ مزبوره اسپانيوله جزيره سنك جانب غربيسنده واقعدر و ايكيسنك
ما بيني التمش ميل يردر و انك دخي اطرافنده بي حد جزيره لر واردر جمله دن
اكبري شمائقه در و جزيرهٔ مزبوره ده التون چوقدر اما ايكن صاف دكلدر و معدن
نحاس دخي واردر و پنبه دخي بتر چيالي چوقدر انهاري ازدر اكثري طتلودر
و بر چشمه واردر كه بعينه زفت اقريا فله خلط ايدوب سفينه لره طلا ايدرلر
و بر معدن واردر كه مدور حجرلر استخراج ايدرلر كه بي عمل طوب و توفنكه

استعمال

استعمال ايدرلر و جزيرهٔ مزبوره ده كاهي بر مقدار برودت اولور و بو جزيره نك
قومي دخي اسپانيوله قومنه بكزرلر لكن لسانلري مغايردر و بر ناشايسته عادتلري
واردر كه هر قچانكه بر شخص تاهل ايده اكر سپاه قسمندن ايسه خاتون ايله اول
قاسيق جمع اولورلر اكر رعايا قسمندن ايسه اول كتخدالري جمع اولور جزيرهٔ
مزبوره يي قولونك اوغلي اخذ ايدوب بر حصار بنا ايلدي و اديته سو ايله
قودي و قومنك اكثريني هلاك ايلدي و منزللريني زير خاك ايلدي جزيرهٔ
صان ياغو صانتانام بر شخص بيك دورت يوز طقسان طقوزنده دورت پاره
كشتي دونادوب صان ياغو جزيره سنه وارديكه سابقا منذكور اولان يشل
برونه قريبدر وانده فورته يه راست كلوب صانتا غوستين برننه واروب
لشره چقديلر و چوق تتبع ايدوب كمسه بولمديلر و كيجه اولدقده بر كوهده آتش
كوروب صباح بر مقدار اسباب تجارتله اول طرفه كيتديلر ناكاه بر مهيب قوم
كورديلر كه هر برينك قدلري منار و قوللري شاخ چنار بكزر بونلري كوردكلرنده
بي محابا الات حربه الوب ديلر و قوم اسپانيول انلر ايله مقاومته قادر اولميوب
دونديلر و قاچوب كشتيلره كيرديلر روايت ايدرلر كه اول طائفه نك هر برينك
طول قدمي اوچ شبر وار ايدي اندن كيدوب مارته تيال دن سنه واروب اوتوز
هندي اسير ايتديلر اندن پاريايه واروب اندن دونوب كلوركن ايكي كمي پاره ليوب
ايكيسيله اوچ بيك قنطار بقم و يكرمي اسير و چوق سنا و خيزران و بر مقدار
دارچين كتورديلر جزيرهٔ ريقو اسپانيوله نك جانب شرقيسنده واقعدر
ايكيسنك ما بيني يوز ميلدر و جزيرهٔ مزبوره نك طولي ايكيوز و عرضي
تمش ايكي ميلدر جانب شرقيسنده التون و جانب غربيسنده نحاس و نان و ميوه
چوقدر

وجزیرهٔ مزبوره‌ده برنوع صمغ اولورکه زفت وقطران یرینه سفاینه طلا ایدرلر
نیجه مدت تجدیدینه محتاج اولمزوکال مرارتندن حشرات بحریاپشمز جزیرهٔ
مزبوره‌ده برنوع درخت اولورکه ادنه ویاقان دیرلر داء فرنکی یه قتی نافعدر طبخ
ایدوب صوینی ایچرلر جزیرهٔ مزبوره‌نک اهلی دواب ارضدن نسنه اکل ایتمیوب
طیوری و بالیسه‌یی اکل ایدرلر ونیروکان قوللنورلر اوقلرینک دمرنی یوقدر
یونسونام برشخص متعلددیک بشیوز طقوزنده جزیرهٔ مزبوره‌یه استیلا ایلدی
حصارلر بنا ایدوب بیوکینک ادنی سوتومیورقودی وجزیره‌نک ادنی سنجوان
قودی واول یرده خبردار اولدیکم بوبحرک بعض جزایرنده براب روان وادرکه
اکر بر پیرناتوان انوکله یوزنی یویه فی الحال آثار شیوختی چهره‌سندن زایل وکال شبابی
وقوت تابی ینه عودت ایده وضعف پیری کیده شخص مزبوراب مسفوری
بولمق هواسیله برقاج سفینه‌یه مال منال طولدوروب نیجه کونلر دریاده سیر
وسفروسواحل وجزایره کذرایلدی اول اب روان وچشمهٔ حیواندن نشان
بولمیوب ینه قوبه‌یه کلدی ناحیهٔ بوقطان محل مزبورک اکثر اطرافنی بحر احاطه
ایدوب جزیره شکلنه کیرمشدر بوسبیدن بعض ناس انی جزیره ظن ایتمشدر
محل مزبورک طولی وعرضی متقارب اقل مواضعی دورت یوز میلدر وناحیهٔ
مزبوره‌نک خلقی دلاورلردر حربه وتیغ ایله حربه قادرلردر وکاه اولورکه ایکی
ذیری بردفعه پرتاب ایدرلر واغاجدن جبه‌لر کیوب ایچنه پنبه‌دن قفتانلر کیرلر
وباشلرینه اوزون توغلرطاقرلر وزنلری زرمنکوشلر وسیله زکلر وصور غوجلر
طقنورلر وزحالنک بعضی کندوینی سنت ایدر وادم قربان ایدرلر اما یزلر وهر
کون اول بینه راست کلورلرسه اول کونی کاعبادت ایدرلر جزیرهٔ مزبوره‌ده عسل
وشمع عسل چوقدر وهر سنه‌ده برکره عظیم بازار طوروب اطراف اکنافدن

نی نهایه خلق جمع اولوب انواع تحف جمع ایدرلر بیک بش یوز اون یدی
سنه‌سنده فرانسسقو نام برشخص اوچ پاره سفینه ترتیب ایدوب یوز اون
ادم ایله قوبه‌دن چقوب جزیرهٔ مزبوره‌یه استیلا ایلدی وناحیهٔ مزبوره‌نک
مقابر عتیقه‌سنده حاچلر بولدیلر بلدیلرکه زمان سابقده دخی برکره دین
عیسی اول مقامه واصل اولمش بکزرکه شیران اهل اسلام ضرب تیغ خون
اشام ایله دیار مغربی فتح ایدوب ارباب کفر وضلال مسلمینک جنک
وجدالنه طاقت کتوره میوب اطرافه طاغلمشلر وبعضیلری مقام مسفوره
واصل اولمشلردر ناحیهٔ سیقوره اسپانیوله‌دن برقوم اوچ پاره سفینه ترتیب
ایدوب چقدیلر ونیجه مدت سیر ایدوب سیقوره نام برموضعه واردیلرکه
خلقی وافر وشهری عامر وقوم مزبور ایله حسن معامله ایدوب چوق مال
ومتاع تحصیل ایتدیلر محل مزبورک اهلی حبشیلر وکوسه‌لر ودراز قدلر ایدی
وصاچلری بیللرینه دک اینمشدی قوم مزبور اوقلر واصنامه طپرلر ونواحیٔ
مزبوره‌ده اهوقی بسیار وانسانله الفت کار اولوب غنم مثال قطعه قطعه
سوررلر والبانندن کرکنجه یوغورت وپینیر ایدرلر نهر مارینون
واورلیانه ایکیسنک اصلی بردر ومنبعلری بردر ایکیسی دخی بحر اوقیانوسه
منصب اولور نهر مارینونک بحره منصب اولدوغی مقامده عرضی التمش میلدر
وفم نهرده چوق جزیره‌لر واردرکه انلرده اعلا کونلکلر حاصل اولورکاه اولور
که کلهٔ انسان قدر کونلک قطعه‌سی بولینور وجزایر مزبوره‌ده بلسان چوقدر
اول ناحیه‌نک اهلی نانلرینی بلسان ایله طبخ ایدرلر بیک دورت یوز طقسان
طقوزنده برطائفه اول مقامه واروب احجار ثمینه‌دن چوق نسنه بولدیلر
برکف ایه‌سی قدر زمرد قطعه‌سی بولدیلر وخبر الدیلرکه بو نهرک منبعنده برکوه

واردركه انده زمرد معدنى واردر وجزاير مزبوره ده اول قدر خورمالر بتر واول
ناحيه نك قومى كوشلرينه منكوشلر واباسلرينه خاتملر طقرلر وايپدن
اورلمش سريرلر اوزرنده ياتورلر جزيره ٔ تورناو بال بيك بش يوزده ليثبونه دن
قورتس مرنا شخص ايكى پاره كشتى ايله جزيره ٔ مزبوره يه واصل اولدى والتمش
كمسنه اسير ايدوب بنه ليثبونه يه كلدى جزيره ٔ مزبوره ده صيف وشتاده قار
وبوز اكسيك اولمزدى وجزيره ٔ مزبوره نك حواليسى اكثريا منجمد
اولوردى جزيره ٔ مزبوره نك خلقى دراز قدلر وكوشلرينه منكوشلر
طقوب يوزلرينى الوان مختلفه ايله آرايش ايدرلر ودائما لباسلرى جلود وسمور
ايدى وخانه لرينى اشجاردن بنياد ايدوب سقفنى جلود سماك ايله ستر ايدرلر
ايدى وجزيره ٔ مزبوره ده بى حد بياض ايولر وار ايدى وشخص مزبور بر دخى
سفر ايدوب جزيره ٔ مزبوره دن تجاوز ايلدى و بقلياو نام بر موضعه واردى
مقام مزبورده كبر ماهى اول حدده در كه سير سفينه يه مانع وحايل اولور
واول موضعك ايولرى دريايه طالوب مرادلرى اوزره ماهيلرى صيد ايدرلر
وچقوب كيدرلر ناحيه ٔ قرطاجنه بيك بش يوز دورد نده قارسى نام بر شخص
دورت پاره سفينه ايله سوبليه دن قرطاجنه يه كلدى وليمان اغزنده بر حصار
الوب ادنى قوداغوه قودى والتى يوز كمسنه يى اسير ايدوب جانب غربه سفر
ايدوب بر موضعه واردىلر كه سر تاسر ارمال اولوب قطعا شجردن اثر ونباتدن
بتر يوغيدى واول محلدن بى نهايه التون استخراج ايدوب تمام بر سفينه يى
مالامال ايلديلر دونوب بنه اسپانيه يه كيتديلر بعد ذلك پترو نام بر شخص
دخى بيك بش يوز اوتوزنده اوج پاره سفينه وقرق نفر سوار وايكى يوز پياده
ايله قرطاجنه يه كلوب چوق يرلر الدى ومتعدد قلعه لر بنا ايلدى نواحى ٔ

مزبوره ده ساكن اولان قومك قدلرى دراز ويوزلرى صغير ايدى وطا ٔنفه ٔ
مزبوره مولرينى كسرلر ودست وپالرينه بلازكلر وكوشلرينه منكوشلر
طقرلر بعضى ملتحى وبعضى كوسج لردر جمله سى عريان كزوب عورتلرينى قولاك
كبى بر عريض نسنه ايله ستر ايدرلر وكيم تاو حصارينك خلقى ادمى يرلر ايدى
وجمله سى جنك واشوبى سورلر وصيد وشكارى چوق ايدرلر دينلرى
نامعلوم واوقلرى مسموم در ونواحى ٔ مزبوره ده التون از وبقر چوقدر وبر طا ٔنفه
كلوب بى نهايه التون كتوررلر ونحاسه دكيشوب كوتوررلر ناحيه ٔ صانته
مارته بيك بش يوز دوردنده اودرغو نام بر شخص مقام مزبوره كلوب اهليله
حسن معامله ومدارات ايلدى وبرنجه قلعه بنا ايلدى وبر خصمى انى قتل
ايدوب يرينه حاكم اولدى وصانته مارته ليمانينه قريب غاره نام بر حصار دوشوب
الدى واچنده بى حد زر ونحاس بولدى واوانى دن چوق نسنه بولديكه
نحاسدن مصنوع اولوب بر نوع نبات ايله التون كبى صبغ ايتمشلر اصلندن اگاه
اولمين البته التون ظن ايدر وچوق ياقوت والماس وبعض جواهر دخى
بولديلر وبى حد مايس وبوقا الديلر واول حصارك خلقى پنبه دن وريش
طيوردن اعلا منقش بزلر ايشليوب كمى جواهر ايله تحليه ايدوب ديوارلره
زار وبعضى درلرينه پرده ايدرلر ايدى قوم مزبور دخى عريانلر اولوب رجالى
قبق دن يا سيم وزردن حالنه كون بر ستر دوزوب اوكلرينه طوترلر وزنلرى
بللرندن اشغه بزلر اصرلر وباشلرينه انواع ريشدن استفانلر دوزوب قيمتى
طاشلر ايله تزيين ايدرلر واكثريا پابرهنه كزوب بعضى ليف خورمادن نعال كيرلر
واميرلرى مذهب پيرهنلر كيرلر وبو قومك زنلرى اسپانيه قومنك رجالندن
بيوك يور وقلبلرى قويدر تنها طاغلره واروب شكار ايدرلر وايو اوق اترلر

وطاٸفهٔ مزبوره مردم خوارلر ولوطی لردر ونواحیٔ مزبوره ده شکل سیب ده
برمیوه پیدا اولور عصاره سنی الورلر انوکله تیرلرینی سقی ایدرلر قنقی حیوانه
زخم ایدرسه البته هلاك اولور ومیوهٔ مزبوره نك درختی سایه سنده ایکی
ساعت اسایش ایدن شخصك بدنی شیشوب قطوز کبی اولور اکرابِ دریا
ایله غسل ایدوب یا بعض اطرافنی کی ایدرلرسه خلاص بولور والا هلاك اولور
وبر دفعه دخی برشی منورنام برشخص صانته مارته یه واروب برحصار یاپدی
ونامنی ینکی غرناطه قودی ومقام مزبورده جانب عربدن کاور برنهر عظیم وار
ایدی انلك ایچنه کیروب اوتوز میل یرده برحصار بولدی وانلك اهلندن
خبردار اولدیلرکه بونهرك اعلاسنده زمرد معدنی واردر پس دخی ایچرو
کیدوب برحصار دخی بولدیلر وانلردن دخی خبرالدیلرکه معدن مزبور دخی ایلرو
وتونجه نام موضعده در سور مزبورك قومی جنك واشوبی سومزلر والات
حربلری یوغ ایدی وامیرلرینك نامی بوغانه ایدی دورت یوززنی وار ایدی
وهرکس نقدراسترسه الوردی بربرندن زنلرینی صاقنمزلر ایدی وجمله سی
شمسه عبادت ایدرلر وطیور قربان ایدرلردی وزمرد بخور ایدرلر ایدی وطون
وکوکلك وزینه پنبه دن تقفتان کیرلر وقوشاق قوشانورلر ومنکوشلر طقنورلر
وموتالرینی التون صندوقه ایله دفن ایدرلر ومیراثلرینی میتك اولادلرینه
ویرمیوب قرنداشی اولادینه ویررلر ایدی وهرسنه ده ایکی کون صاٸم اولوب
جماعدن پرهیز ایدرلر وطعاملرینی طوزسز یرلر وصارقی ولوطیٔ سومزلر
اوچ کره ایلهنی قتل ایدرلر اندن کیدوب تنوسقه نام برموضعه کلوب انلك
حاکمی سومند ایله حسن معامله ایتدیلر بونلره ادم قوشوب زمرد معدننه
کوندردی پس یکرمی میل یر کیدوب برعظیم کوهه ایردیلرکه

قطعا

قطعا اوستنده نبات وشجر یوق پس جبل مزبورك برطرفنی حفر ایدوب
سهل زمانده بیك سکز یوز قطعه سنك زمرد کسدیلرکه جمله سنه سکز یوز بیك
التون بها تقدیر اولندی ناحیهٔ مزبوره ده عظیم قربجه لر واردرکه ناحیه نلك
قومی اکثری انی یرلردی مقام مزبوردن دخی تجاوز ایدوب یوز اللی میل یر
کزدیلر وقومیله مدارات ایدوب اکثرینی خراجه کسدیلر واوچ یوز بیك التون
جمع ایدوب بیك بشیوز قرق یدیده صانته مارته ولایتنی ضبط وتسخیر ایتدیلر
ناحیهٔ اوراپه وطاریان الونسو نام برشخص دورت باره سفینه اوچ یوز
ادم ایله بیك بشیوز سکزنده اسپانیوله جزیره سندن چیقوب قرطاجنه یه
کلدی وانده چوق جنکلر ایدوب نواحیٔ مزبوره نلك قومندن چوق اسیر الوب
بی نهایه التون جمع ایلدی لکن خالص دکل ایدی قوم مزبورك تیغلری
طاشدن واغجدن وتیرلرینك دمرنی دموردن وچقمق طاشندن ایدی والات
حربلری جمله مسموم ایدی وخانه لری خورما اغاجندن و یپراغندن ایدی
اندن کیدوب ایسلوفور تو جزیره سنه واردیلر ویدی عورت اسیر ایدوب
انلردن یدی وقیه التون الدیلر اندن کیدوب اوراپه یه کلدیلر وطشره
چقوب برقلعه بنا ایتدیلر واون ایکی میل قره یه کیدوب ترنی نام برحصاره
دوشدیلر قومنك الات حربی مسمومه ایدی بوسببدن الونسونك عسکرندن
چوق کمسنه دوشوب کندوسی مجروح اولدی وینه ساحله کلوب تمش
مقداری کمسنه قویوب کندو زخمنه تیمار ایچون قوبه یه کلدی وبرعظیم
بارچه یه زاد وزواده وات وصغر وچوق عسکر قیوب انسیر نام برشخصی انلره
رٸیس دیکوب کوندردی مکرکه اوراپه ده قالان اشخاص برنیچه کون هندیلر
ایله جنکدن عاجز اولوب وایکی قالیته یه کیروب قوبه طرفنه صالدیلر

بوله بر بیوك بالغه راست كلوب قالیته لرینك برینی غرق ایلدی وبریسی
كیدركن انسیزك پارچه سنه راست كلدی اندن نه جمله سی اوراپه یه كلدیلر
وساحله قریب برده پارچه لینی طاشه اوروب دلدیلر پس ایچنده كی حیوانات
هلاك اولوب اسبابنی نقل ایتدیلر واندە بر حصار یاپدیلر واول مقامده بشیوز
قدر هندی جمع اولوب انلره هجوم ایتدیلر وینه منهزم اولوب كیتدیلر وانسیز
دخی انلرك اردنجه واروب حصارلرینی الدی وچوق كمسنه اسیر ایتدی وریش
مرغاندن اشلنمش كبه لر وقفتانلر وایكی بیك وقیه التون الوب ینه ساحله
دوندی واندە قلان اسباب واصحابنی اول حصاره نقل ایدوب ادنی انتیوه
قودی بو قصه بیك بشیوز طقوزده واقع اولدی بوندن صكره فراسقو نام
برشخص دخی اسپانیوله دن ایكی پاره سفینه ایله چقوب اوراپه یه كلدی واندە
ساكن اولان قومله ملاقات ایدوب جمله نك اتفاقیله بالبوه نام برشخصی امیر
ایدنوب مملكت فتحنه قصد ایتدیلر پس بالبوه یوز اوتوز نفر كمسه ایله قالقوب
قوینه نام بر حصاره دوشدی وضرب دست ایله الوب مال ومتاعنی تاراج ایتدیلر
واهلنی اسیر ایدوب التمش میل دخی ایچرو كیتدیلر وبر حصار بولدیلركه اهلی
قچمش ومال ومتاعنی صاچمشلر انی دخی یغما ایدوب ینه ساحله ایندیلر بعده
قوماغره نام بر حصاره دوشوب اهلیله صلح ایتدیلر قرق وقیه التون وتمش نفر
خدمتكار الدیلر واول حصارك حاكمی كه ادینه كنیاقودیزلر ایدی خبر ویردیكه
بودیاره قریب بر شهر متعبر واردركه ادینه طوماغنه دیرلر بحر سورك ساحلنده در
شهر مزبورك ملكی مشهور وملكی معموردر پس بالبوه بو شهری استماع
ایدوب تعجب ایلدی وانی دخی كشف ایتمك ارزوسنه دوشدی و یوز نفر كمسنه
ایله بركمی یه بنوب برنجه كون ساحل بحرده سیر ایلدی وبرنهره ایریشوب ادنی

سنجوان قودی واوتوز میل ایچرو كیروب بر حصار بولدیلركه اهلی فرار ایلمش
ایچرو كیروب بعض اسباب وبندی بیك وقیه التون بولوب الوب دوندیلر وبر
نهره دخی راست كلوب ادینه قره صوقودیلر وایچرو كیروب چوق خیار شنبه
وقصب السكر بولدیلر وبغاق نام بر امیری حبس ایدوب دوندیلر وبر نهره دخی
كلدیلر كه ادینه ابیوه دیرلر ایچرو كیروب بر قریه كوردیلركه سر جمله قومی
طیور كبی بالا بلند اشجار اوستنده مسكن پیدا ایتمشلر وهر درختك اصلی سكز
كمسنه نك قوجاغنه صغمز وطول قامتنه كوز ایرمز پس اصحاب درختانه
ندا ایدوب نزول طلب ایلدیلر انلر دخی رفعت منزلتلرینه اعتماد ایدوب هركز
التفات ایتمدیلر پس اسپانیوللر فی الحال تیز تبرلر ایله اشجاری كسمكه باشلدیلر
پس ارباب درخت امید خلاصی كسوب رئیسلری برقاچ نفر ایله اینوب بالبوه یه
بولشدیلر بالبوه انلری حبس ایدوب بعده مال طمعی ایله اطلاق ایلدی
پس قوم مزبور خلاص اولدقده اطرافدن عسكر جمع ایدوب قصد ایتدیلركه
بالبوه یی عسكر ایله هلاك ایده لر بالبوه دخی برنجه كون سیر ایدوب ینه انتیوه یه
كلدی وهندیلرك قصدندن اكاه اولوب بربلوك كوندردی علی الغفله واروب
هندیلری بصدیلر واكثرینی هلاك ایدوب باقینی بصدیلر وسببدن اول دیارك
خلقی بالبوه دن قتی خوف ایدوب بلوك بلوك كلورلر صلح ایدرلر ایدی
بوندن صكره ینه بالبوه سورد ریاسنی تفحص ایچون اون پاره زورق وبر سفینه
ترتیب ایدوب یوز طقسان كمسنه ایله بیك بشیوز اون ایكی سنه سنده انتیوه دن
چقوب قارته نام بر حصاره واروب كشتیلری انده قودی وهندیلردن برقاچ
نفر كمسنه دلیل اولوب بانوقونام بر موضعه كلدیلر وانوك حاكمنه بر اهن تسبیح
وبرقاچ عدد چنقرق وایكی تبر هدیه كوندردیلر حاكم مزبور دخی یوز اون وقیه

التون ایله نیجه کمسنه کوندردیکم دلیل اولوب اسبابلرینی کتورنلر ویوللری
اچوب لازم اولان یرده کوپرولر بنا ایلهلراندن کیدوب قوریقه نام برحصان
کلدیلرکه حاکمی التی یوزادم ایله چقوب جنك ایلدی وهلاك اولوب
عسکری منهزم اولدی قوم مربور توفنك دن قتی خوف ایدوب صاعقه
ظن ایدرلرایدی پس حصان کیروب مال ومتاع دن چوق نسنه بولیوب
برقاچ نفرسیاه عرب اسیرلری بولدیلروخبرالدیلرکه اول دیاره قریب
جزیرهلرده ساکنلرایمش والی نفرغلام بولدیلرکه کندیلرینی زنلرکبی
تزیین ایدوب مخنثلك ایدرلرمش انلری اتشه یقدیلر وعسکرك ضعفاسنی
انده قونوب التمش یدی کمسنه ایله کیتدیلرو برعظیم کوهه ایروب قلعه سنه
چقوب طرف اخره نظر صالوب بحرسوری کوردیلر وقتی شاداولدیلر
وطاغدن اینوب برطایفه کوردیلرکه انلرك رئیسلرینه کابه دیرلرایدی قومنی
جمع ایدوب جنکه کلدی امااول دخی اهنك توفنك وصدای ضرب زنه
طاقت کتورمیوب صلحه راضی اولدی ودورت یوز وقیه التون پیشکش
کتوروب بالبوه یه بولشدی وبرزورقه بیله بنوب بر نهرعظیمه کیردیلر واثنای
طریقده برحصان راست کلوب اصحابنی جنك ایله زبون ایتدیلر والتیوز اللی وقیه
التونه صلح ایدوب کیتدیلر وایکی قاسیق واسطه سیله اول ناحیه نك قومندن
چوق کمسنه ایله اشنا اولدیلر وشموبل نام برلیماندن دریای سوره چقدیلر
مزبورك امواجی قتی عظیم ایدی ازقلدیکم ارباب زورقی غرق ایده ییك بلا ایله
اکریقو نام برلیمانه کلدیلر واول ناحیه نك حاکمنه طوماقو دیرلردی کلوب بالبوه یه
بولشدی والتی یوزاون دورت وقیه التون وبی نهایه خرده لؤلؤ وایکیوز قرق
شهدانه لؤلؤ کتوردیکه هربری جوزرومی قدروارایدی بالبوه اولؤدن قتی حظ
کوستروب

کوستروب توماقوغو اصابرطلب ایلدی سهل زمانده اون ایکی وقیه
لؤلؤ چقردیلر بالبوه نوك نجبی زیاده اولدی قوم توماقو ایتدی بومقامه
قریب طواریکی نام برجزیره واردرکه انك سواحلنده لؤلؤیه حساب یوقدر
وکاه اولورکه انده سینی کبی صدفلر وعین البقرکبی شهدانه کوهرلرچقر پس
بالبوه توماقویه یدی کمسنه قودی که برایکی کون صدف صید ایدهلر وینه
اردنجه کلهلر وکندوسی کابه ایله دونوب حصارینه کلدی وبرقاچ کون ارام
ایلدی تاکه اول توماقو ایله قلن یدی کمسنه کلوب التی یوك صدف کتوردیلرکه
اکثرندن نخود قدرلؤلؤ چقدی که هربری تدور وصفا وبیاض وابدارلقده
بی همتا ایدی اندن کیدوب بقره نام برحصان کلدیلرکه اهلی فراراپلمش برای
انده قرارایتدیلر واطرافندن چوق هندیلر پیشکشلر ایله کلوب صلح ایتدیلر
واندن یوقه نام برحصان اندن باقوروز نام برحصان کلوب خبرالدیلرکه
صابقامذکور اولان طوناغه شهری انده قریب دربرقاچ دلیل الوب برکیجه
ایلغار ایله اول شهری بصدیلر وچوق کمسنه ایله بکلرینی اسیرایتدیلرکه ادینه
توتومادیرلرایدی یوز وقیه التون ویروب اطلاق ایتدیلر وبراوغلنی رهن الدیلر
برقاچ کون انده طوردیلر اول سببدنکه اول دیارك خاکنی غلبار ایله الرلرایدی
بی نهایه مرجمك قدر التون قطعهلری چقردی ناحیه مزبورنك خلقی
بکلرندن وزنلرندن غیریسی عریان کررلرایدی وابلجه یه چوق کیروب
کندولرین پاك طوترلردی وهرسنه ده اوج کره مایس اکوب قالدرلر
ایدی اندن کیدوب قومارغیه اندن نیه بیك بش یوزاون دوردی ایچنده
انتیوه یه کلدی وحاصل اولان مالك خمسنی اخراج ایدوب اسپانیه یه
کوندردیکه سایرمتاعدن غیری بش یوزبیك التون ایدیکم هربری معهوده

اولان التونك بش دانه سی قدر دروایکی بیك عدد شاه دانه لؤلؤ وبی نهایه
خرده لؤلؤ ایدی وبحر سورك احوالنی وسیر ایتدوکی دیارك اوصافنی خبر
وروب ونواحیٔ مزبوره یی تمام ضبط وتسخیر ایچون یات ویراغ وعسکر طلب
ایلدی بوخبرلریه واصل اولدقده پدراریوس نام برشخصی بیك بش
یوز کمسنه ایله بالبوهیه معاونته کوندردی بش بیك بش یوز اون دورد نده
چقوب اون یدی پاره سفینه ایله طاریانه واردیکه اوراپه بورتنه قریبدر
وبالبوه انلره استقبال ایدوب ضیافتلر ایتدی وچوق زمان چکمدین
ایکیسنك ماییننه خلاف وشقاق دوشوب عسکر ایکی فرقه اولدی واکثری
بالبوهیه تابع اولدیلر پس پدراریوس حیله ایدوب بالبوه یی ضیافته دعوت
ایلدی ویدی کمسنه ایله قتل ایلدی بوسببدن جمیع عسکراندن یوز
دونددیلر کندو وخواصیله قالقوب تونبرد یوزلیمانه واردیکه سابقا قولون
اچشدرانده برحصار بنا ایدوب ادنی پیانه قودی عجایب اوراپه وطاریان
نواحیٔ مزبوره ده اسد قتی بی حد در قومی اسپانیول انلردن چوغنی دمور دزاغله
صید ایدوب یرلر ولذتی لحم بقر لذتنه بکزر دیرلر وسنانیر وحشیه قتی
بی نهایه درکه صدالرندن طورلمز سنانیر مزبوره نك جثه لری بیوکدر
وذنبلرینك مولری چوقدروا غزلرینه طاش الوب اغجاره چقرلر وصید
ایچون واران اشخاصه اترلر ونفس انتیوه نك هواسی قتی اسی ومتعفن در
خانه لرینی ایله صولارلر پس فی الحال ضفادع حاصل اولور اول دیارك
کوهرلرنده باران چوق اولدوغی سببدن قابل زراعت دکلدر ونواحیٔ
مزبوره ده صواعق چوق نازل اولور ومیوه نك حسابی یوقدر طاریانده غایس
نام برنوع شجر واردرکه قوزاغاجی کبی طویل وعریض اولور اما ورقی قتی دراز

اولوب نفس درختك ایچی مجوف اولور ودرخت مزبورك شکلی شفتالو
وطعمی ایواکبی برمدور میوه سی اولورکه سرومثال موزون ودرازاولوب
کلهٔ ادم قدر ایچنده بربرلرینه یاپشمش دورت دانه چکردکی اولورکه قتی اچیدر
وغنا ونام برنوع درخت اولورکه سرومثال موزون ودراز اولوب کلهٔ ادم
قدر بکیان ومدور میوه لر پیدا ایدرکه ایچندن فستق مثال لبی چقر
چکدکسنك مصطکی کبی اوزانوراغزیکه قوساك سکرکبی ازیلور شکردن احلا
وعسلدن الذدر ایام حارده اکل اولنسه کمال مرتبه ده تبرید ایدوب منفعت
پذیر اولوروا ودا بونام برنوع شجر واردرکه میوه سی اجاص زردکبی دراما نفس
میوه کوچك وچکردکی بیوکدور ومیوهٔ مزبوره بدن انسانه نافعدر اما
دندانه ضرردر ودرخت مزبورك سایه سی بارد ونافعدر واوراقندن لطیف
رایحه لو اب استخراج اولنوب اللرینی وبوزلرینی یورلر قتی نافعدر ومرضایی
انوکله غسل ایدرلر شفا حاصل اولور وبابونام برنوع دوخت واردرکه
کندو کوجك وهر ورقی ال قدر قالك اولور وچیچکی تورنج چیچکی کبیدر
اما رایحه سی دخی لطیفدر ودرخت مزبورك سایه سی معتبردر والواحندن
زیبا صندوقلر دوزرلر ومیوه سی برقاج نوعدر برنوعی سیب کبی مدوردر برقسمی
خیار کبی طویلدر جمله سنك ظاهری اخضر اولور بعضینك باطنی سفید
وبعضینك سرخ اولور بطیخ مثال دورت قطعه ایدرلر بی نهایه چکردکی
چقر طعمی خامض وقابض در امادندانه قتی نافعدر شد ایدر نواحیٔ مزبوره ده
خورما چوقدر اون درلو جمع اولور اما قاه وسی خامض درو چکردکی بیوکدر
درختندن خربه لر وتبرلر پیدا ایدرلر بروجهله تیز اولورکه دمرینه محتاج اولمز
ونواحیٔ مزبوره ده هرلوندن طوطیلر چوقدر واکثر قاز قدر بیوك اولور

اول دیارک خلقی انلردن چوق صید ایدوب یرلر ولحومی قتی لذیذدر دیرلر
وفی دیارناهند تاوغی دیکله معروف اولان مرغ اول نواحیده بسیاردر
ونواحیٔ مزبورده موجود اولان اینکلرک قرونی بوقدر بورنلری خورطوم
فیل کبی درازدر وشکل اندامده استر کبیدر حیوان مزبوری سابقا
مذکور اولان اشجار ایچنده بو وجهله تحریر وتصویر ایلشلر ونواحیٔ

ونواحیٔ مزبورده شب پره قتی عظیم وزهرناک اولور ادمی وسایر حیوانی مجروح
ایدرلرکی ایتمینجه یا فی الحال اب دریا ایله غسل ایتمینجه خلاص ممکن اولمز واول
دیار خلقنک الوانی اچق صاری ودر وقامتلری وسط وصاچلری وقاشلری
چوقدر رجالی عریان کزرلر اما بکلری التوندن برمجوف نسنه پیدا ایدوب
ذکرلرینه چکوررلر وزنلری بیللرندن دیزلرینه دکین تنوره طوتارلر ومورجه
شکلنده برشکل حیوان واردر انی طوتوب برنوع نبات ایله خلط ایدرلر وبدنلرینه
طلا ایدرلر مولرنی کسوب پاک ایدرلر وایکی یوز درهم مقدارنده
برالتون شبکه یی اشکال حیوانات ایله تصویر ایدوب ممه لرینه دلوب چکوررلر
وقولاقلرینه ایکیشر حلقه طقرلر بکلری نقدر استرسه عورت الور اما غیریسی
ایکیدن ارتق المز وهرکس اقاربندن اولنور وسهل بهانه ایله زنلرینی استبدال
ایدرلر وولد کتورمین زنی بیع ایدرلر وبکلرینی برکرسی اوزرینه تحمیل ایدوب
سیرشکارده باشلری اوزره کوتوررلر حصارلری کوچکدر اختلاف فصول
حسبیله قونوب کوچرلر جنکه واردقلرنده بدنلرینی الوان مختلفه ایله صبغ
ایدرلر نیزه وکمان قوللنورلر وحربه استعمال ایدرلر هربرینک طولی یکرمی قارش
واردر اکثرینی قامشدن دوزوب اوجنه بالق دشی چکوررلر واغجدن کوززلو
وکمانلرو سپرلر دوزرلر وچوق توغلرطقنورلر کله لری قتی پکدر دکمه یراق نا تیر
ایلمز سرلرینه راست کلن تیغ البته پاره لنور لعب ولهوی سورلر طوب اوینایوب
طنبور چالرلر ایچلرنده سرقه شایع دروا کثری بحریلردر یوزمکده وطالمقده
ماهرلردر پنبه دن ورنش طیوردن اعلی اینجه بزلر وزیبا پرده لر طوقورلر
طائفهٔ مزبوره شمسه عبادت ایدرلر وشیطان لعین بعض ازمانده انلره ظاهر
اولور هرنه شکلده ظهور ایدرسه انک شکلنده برصنم پیدا ایدوب اکا طپرلر

قوربانلری بخور ایتمك عادتلریدر ایچلرنده سیم وزر بی نهایه در اما انلر که
بیع وشرا ایتمزلر متاعی یریله استبدال ایدرلر ولازم کلورسه اولادلرینی
بیع ایدرلر وعلماسی اطبادر علم طبده ماهرلردر قوماغری یکی دنیا جزیره‌لرندن
برناحیه‌درانده عادت بوایدیکم بکلری فوت اولسه شیشلده چویرلر
تاکه لحومی دوکلور الوب برصندوقه یه قویوب حفظ ایدرلر وعظامنی
خرد ایدوب شرابله ایچرلر وقوم مزبور موتاسنی لباس ایله دفن ایدوب
برقاچ کون بکلرلر ممالك مزبوره‌ده زنوز نام برنهر عظیم واردرکه اول نهرك
لوسننده ساحل بحردن اوتوزمیل بعید برحصار واردرکه قومی جمله زرکرلردر
التوندن قرغانلر وکومشدن مخنلر پیدا ایدرلر ونیجه سنی برنوع نباتله
طلا ایدوب التون شکلنه قورلر وصق اغلر دوزوب نهر مزبوره اترلر وایام
مطرده نهر مزبور طغیان ایدوب ینه چکلدکده اغی چکرلر بخود ومرجمك
قدر بی نهایه زر چقر وکاه اولورکه بیضه قدر دخی بولنور برزمانده انسین
نام برشخص برمقدار عسکر ایله انده کلدیلر واهل حصاره غلبه ایدوب
حصاره کیردیلر وچوق خرما وسمك ومال ومتاع بولدیلر کومش
دن‌سی بولوردرکه ممالك پرودن جریان ایدر جوان دیوز نام برشخص بیك بش
یوز اون ایکیسنده نهر مزبورك مصبنه کلوب چوق کومش بولدی اول
سنه‌دن نهر مزبوره کومش دن‌سی دیرلر شخص مزبور اول ناحیه‌دن
چوق نقم یوکلدوب اسپانیه‌یه کلدی واول ناحیه‌نك حکومتنه امر الوب
اوچ پاره سفینه ایله بیك بشیوز اون بشنده اول ناحیه‌یه کلدی وبرزورق
ایله اللی کمسنه چقردی مکرکه اول ناحیه‌نك قومندن بیك قدر کمسنه
کمین اتمشلر ایدی دریادن طرفلرینی الوب جمله‌سنی طوتدیلر وزورقی

پاره لیوب اتش ایتدیلر ونیجه‌سنی قاورمه وچورمه ایدوب جیکرلرینی کباب
وحاللرینی خراب ایتدیلر پس بوخوفله سائری طشره چقمیوب سواحلدن
نقم کسوب سفینه‌لرینی یوکلتدیلر وقرار ایتمیوب دونوب کیتدیلر
وبیك بش یوز اوتوز سکزنده قاوریله نام برشخص نواحی مزبوره‌یه قصد ایدوب
قازلیمانه کیردی واول ناحیه‌نك قومیله حسن معامله ومدارات ایدوب قلعه‌لر
بنا ایتدی ناحیهٔ مزبوره‌نك قومی درازقدلردر وبوجثه ایله چاپکلردر اهویه
یترلر واللریله طوترلر واول قومك اکثری یوز یاش یشرلر وعریان کزرلر
وناحیهٔ مزبوره‌نك هواسی مسافره برامز خسته اولور اما اولمزسه چوق
یشرونحاکی قنی قونلودر بردفعه اللی مد بغدای اکدیلر ایده اللی بیك مد
بغدای الدیلر وناحیهٔ مزبوره‌نك بحرنده شکل انسانده ماهیلر اولور ومزبور
لیمانده بی حد سیاه قازلر واردر جزیرهٔ طواربکی بحر سورده شامیکل حصارنه
مقابل برجزیره درغالپاور نام برشخص سابقا مذکور اولان بالبوه‌دن خبر
الوب یوز اللی ادم ایله بیك بشیوز اون بشنده جزیرهٔ مزبوره‌یه توجه ایتدی
واول ناحیه‌نك قاسیقلریکه سابقا بالبوه ایله معاهده ایتمشلر ایدی شخص
مزبوره معین اولوب جزیرهٔ مذکوره‌یه واردیلر واهل جزیره ایله جنك ایدوب
غالب اولدیلر وبالاخره صلح ایدوب حاکم جزیره شخص مزبوری ضیافت ایدوب
بربیوك سله لؤلؤ باغشلدیکه یوز اون مارقو چکدیکه مزبور لؤلؤلرك
اکثری فندق قدر ونیجه‌سی جوز رومی قدر اولوب بیاض وصفا وتدویر
وبهاده دخی بی نهایه ایدی وبرداندر یتیم ویردیکم کوجك امرود قدر وار
ایدی اول مقامده اوچ بیك التونه بیع اولنوب بعده اسپانیه‌ده اون بیك
التونه بیع اولندی جزیرهٔ مزبوره‌نك خط استوادن طرف شمالده بش درجه

بعدی وارایدی وجزیرۂ مزبورده خرکوشلر و مرتبه ده بسیاردرکه هرکس
اللریله طوتارلر و بر نوع درخت واردرکه قشرینک لذتی دارچین کبیدر
وجزیرۂ مزبورنک اطرافنده اصداف هرسنه ده برکره مبالغه تخم دوکر
واهل جزیره سربسر غواصلردرکه کردنلرینه سله لر طاقوب دریایه طالرلر
ومرادلرنجه صدفلری احجاردن قلع ایدوب سله لره صالرلر جزیرۂ توباغره
مارغریته دن یکرمی یدی میل بعید برجزیره درکه دوری اون ایکی میلدر
جمله سی دولابلردر ایچنده طاتلو صویی یوقدر مارغریته دن زورقلر ایله
کتوروب صویی لؤلؤیه بیع ایدرلر جزیرۂ مزبورده ارنب و ملح ولؤلؤ
بی حد درنجه دفعه یکرمی آلتی قیراط در بی همتا چقرمشلردر هرسنه اوچ
کره صدف تخمین دوکوب کثرتندن نواحی مزبورنک دریاسی
سرخ اولور و اول بحرده بر نوع ماهی واردرکه کاهی
ظهور ایدر نصفی اعلاسی انسان کبیدر
و صاچی و صقالی واردر و قوللری دخی
انسان کبیدرلکن مشعردر
بو صورتده

واهل جزیره نک اعلا طعامی لحم صدفدر قسطلیون نام برشخص بیلک
بشیوز یکرمی اوچنده جزیرۂ مزبوره مستولی اولوب قالیس نام برحصار
بنا ایتدی جزیرۂ مزبوره دن تحصیل ایتدوکی لؤلؤلری ایکی یوز بیک

التونه تقویم ایتدیلر لاجرم جزیرهٔ مزبوره صورتا صغیر اما معناده قتی کبیر
ایدی مزبور مارغریته ده برعین جاری وارد رکه ابی لذیذ ورایحه سی لطیفدر
نیچه میل دریایه دخول ایدوب طعمی ورایحه سی متغیر اولمز برجرعه سی
هردورلو دایه دوا و برقدحی مرض موتدن غیریه شفادر و برعین جاری
دخی واردر که ابی قطران مثال بردهن صافی در لیالیده یاغ کبی یقرلر
و برنوع حیوان واردرکه اغزی قلم مثال یکپاره مدور ومجوف در مورچه لرك
سوراخنه واروب اغزنی صوقرو برنیچه دفعه صورمغله چکوب یودرو انوکله
تغذی ایدر وقازقدر سیاه وسرخ منقار برنوع طیور واردرکه اثنای طریق
وافتنیهٔ قری ده کزر طیرانی ضعیف ورایحه سی لطیفدر وناحیهٔ مزبوره ده
زنبور عسل ایکی نوع در بریسی شکل معهود اوزره درکه وضع معلوم اوزره
عسل وشمع پیدا ایدر وبریسی ذباب مثال صغیر وسیاه در زروهٔ اشجارده
اولوب بی شمع صافی عسل پیدا ایدر و برنوع درخت اولورکه دلوب صونی الورلر
برزمان طوردقده تازه پینیر کبی اولور لذیذ در وسیاه توت چوقدر اما صلابت
اوزره در اکله قابل اولمز طبخ ایدوب ابله حناقه علاج ایدرلر وسدر ونام
سرو وصنوبر مثال موزون ودراز برشجر در که رایحه سی لطیف در الواحندن
زیبا صندوقلر ایدرلر والواح مزبوره دن انشا اولنان سفاین دریاده چوریمز
وناحیهٔ مزبوره ده خیار شنبه وورد احمر بیحد در وورد مزبورك رایحه سی
قتی اعلا در مسکه ترجیح اولنور و برنوع درخت واردر که اول دیارك
قومی انوك ابنی استخراج ایدرلر بر مهل زمان طوردقده شمع کبی اولور
انوکله طیور صید ایدرلر وبدنلرینه طلا ایدوب اوستنه توی لر یاپشدیررلر
ودوکنلره اول شکلله وارورلر وجنك ایامنده کبه لر کیرلر وسایر ایامده عریان

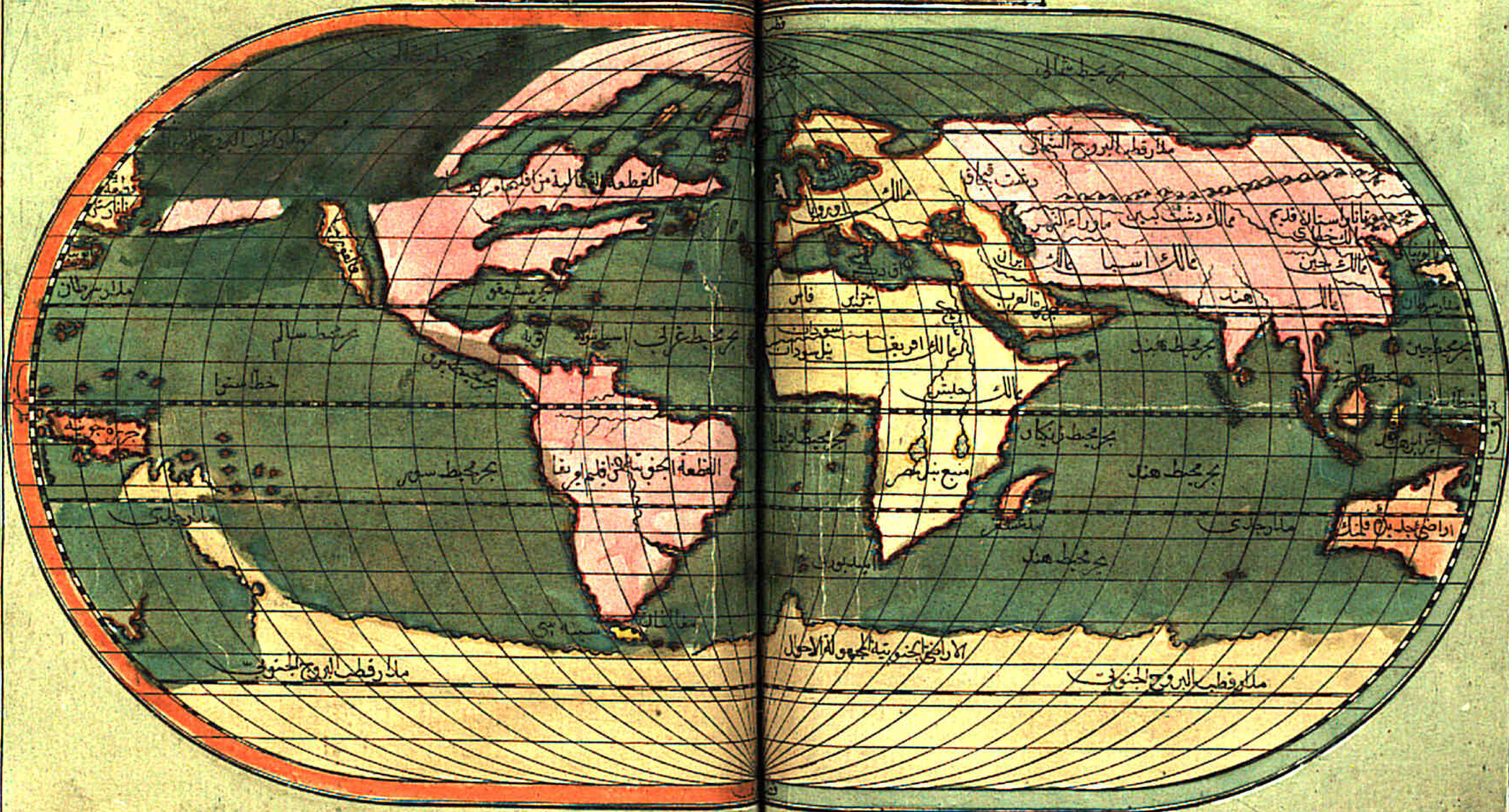
کزرلر وذکرلرینی برایپله بالرینه بغلرلر وصاچلرینی قرقوب صقاللرینی یولرلر
واون بش یاشنه وارنجه دندانلری بیاض طوروب بعده های نام بر ورق ایله
سیاهه بویرلر وطایفهٔ مزبوره نك رجالی انجق جنکه وشکاره وارورلر سایر
مصالحی نسوان کورر وقیزلری عریان کزوب عورتلری طونله کزرلر وهرکس
نقدر استرسه عورت الور وهر مسافره بر زن پیشکش چکرلر وممه لرینه
وبورونلرینه حلقه لر طقرلر و صبیانك النه واکسه سنه ایکی یصدق
بغلیوب محکم صقرلر تاکه النی کشاده وعریض اولور جمیع حیواناتی اکل
ایدرلر حتی شب پره وعنکبوتی اکل ایدرلر نواحیٔ مزبوره ده ال قدر عناکب
ودجاجه قدر شب پره لر اولور بعضی صبیانك فرصتن بولورلرسه قانی امچوب
هلاك ایدرلر طایفهٔ مزبوره نك دخی الات حربی مسمومه در وجمله سی شمسه
عبادت ایدرلر وسماده غیم اولیجق قتی غمکین اولورلر ومردم خوارلر درغنم
مثال ادمی طعام وشراب ایله تسمین ایدرلر اخر کار اتش حسرت ایله اتنی
کباب ایدوب یرلر ناحیهٔ بانوقو پایقلو نام برشخص یش پاره سفینه والتی
یوز ادم وبوزانله اسپانیه دن چقوب قوبه ایله فلوریده نك اوزنه سندن
کچدی و بانوقو نام برموضعه ایرشدی وساحله چیقوب اوج یوز ادمله
قاره ده سفر ایتدی و پالاکین نام برموضعه ایرشدیکم قومی دراز قدلر و چاپکلر
ایدیکی سکردوب اهویه یترلر ونیچه کون سکرتسلر فتور کلمزدی وسخت کمان
چکوب ایو اوق اترلر ایدی کمانلرینك طولی اون ایکی شبر ایدی وتیرلری نیدن
و پیکانلری دندان ماهیدن ایدی اول دیارك اهولری قتی جسیم وشیرلری
دیم ایدی اندن کیدوب اوتو نام برقصبه یه کلدیلر که خانه لری حصیردن
وقومنك کیاسی سراسر اهو پوستندن ایدی و بعض پوستینلری وار ایدیکه

مسلك اشا رايحهٔ لطيفه سى وار ايدى اندن كيدوب بر موضعه كلديلر كه
قومى ممه لرينه ويكاقلرينه بيلر چكوررلر ايدى وذبابى وخراطيتى وترابى اكل
ايدر ايدى ودائما عملارى ذوق وشادى ولعب ولهو ايدى وبر موضعه دخى
وارديلر كه قومى بياض وجمله سى تنك چشم لروقتى چاپكلر ايدى وبر موضعه
دخى وارديلر كه قومنك پيكانلرى ونيزه لرى لعل وپيروزه ايدى
وزنلرينك قيص لرى پنبه دن وقبالرى قدلر بچه اهو درى سندن ونواحى
مزبوره ده اهوقتى بسيار اولوب دايرهٔ حد وعددن بيرون ومرتبهٔ شماردن
افزون ايدى درياى مغاليان وعجايب ان مماللك پرتقالدن بر شخص قورصانكه
نامنه فرنان مغاليان ديرلر ايدى بعض فلاسفه دن خبردار اولمشيديكه محيط
غربى دن ما اوقه يعنى بهار جزيره لرينه وصول ممكيندر پس بو سببدن دائما
انديشه ايدرديكم بحر اوقيانوسه دخول وبر طريق ايله جزاير مزبوره يه وصوله
متيسر اولا پس بو فكرينى حاكم پرتقاله عرض ايدوب خصوص مزبور ايچون استمداد
ايلدى حاكم مزبور انك كلامنه اعتماد ايتميوب محيط غربيدن جزاير شرقيه واصل
اولمق خيال محال وسوداى خام در وبر ميوهٔ غريبدر اولور بتر دكل ديو اعتبار
والتفات ايتمدى پس شخص مزبور خصوص مسفورى اسپانيه حاكمنه عرض
وجزاير مزبورهٔ بولمغه نفسنه فرض ايلدى پس بش پاره سفينه وايكى يوز
صولتاد وساير لوازم مهمات ايله امداد ايدوب بيك بشيوز اون طقوزنده
سويليه دن چقوب صالدق انكنه كوكل زورقنى الله اوكره ديوب باشنى
اللنه الدى وسفينه لرينى بحر اوقيانوسك لجه صالدى وصاناتاغو ستن بورنينه
واصل اولوب اندن جنوب وغرب مابيننه سفر ايتدى ومحكم شتايه
طوش اولوب بر غير معروف مقامده چقديلر ويكرمى كون مقدارى

انده اقامت ايتديلر ومتصل ثلج ومطر نازل اولدى وايام مسفوره ده
اول ناحيه نك قوميله حسن معامله ايتديلر وقوم مزبور درازقدلر ايدى
هر برينك طول قامتى اون اوچ يا اون دورت شبر كلور ايدى وقوم مزبور
حلقوملرندن تكلم ايدرلر وصاچلرينى تطويل ايدوب صقاللرينى يولرلر
وصاچلرينى بياض ايله ويوزلرينى زعفران ايله وقاشلرينى حنا ايله صبغ ايدرلر
وبورونلرينه وطوطاقلرينه كوپه لر طقرلر ونيروكان قوللنوب حربه استعمال
ايدرلر وشكارى سورلر واهوى قووب بترلر قوم مزبورك الوانى سياهه
قريبدر برينى تنها بولوب بنداتمك استديلر سكز كسنه بنداتمكه قادر اولمدى
برينى حيله ايله كشتى يه دعوت ايدوب دمون اوردپلر من بعد طعام اكل ايتميوب
هلاك اولدى ناحيهٔ مزبوره ده شترمرغ ومعز دشتى قتى بى حد در مقام
مزبوردن قالقوب قرق ميل مقدارى كيتدكلرنده بر زهرهٔ عظيمه پيدا اولوب
سفاينك برينى اشخاص واسبابيله جذب ايدوب بر كوهك قله سنه براقدى
وكشتى شكسته وخرد اولوب اكثر اصحابى خلاص اولدى اندن يوزيكرمى
ميل دخى سير ايدوب عورت بورنى ديكله معروف اولان محله وارديلر انده زقاق
سبته كبى بر مضيقه ايرديلر كه حالا اكه سبتهٔ مغاليان ديرلر مزبور سبته نك
طولى دورت يوز قرق ميل وعرضنك اقل موضعى طقوز ميل در ايكى طرفندنه
دخى ساحل برابردر وايكى سى دخى قتى مرتفعدر واول محلك محكم جريانى واردر
وچوق ليمانلرى واردر ناحيهٔ مزبوره ده بشتاقى اولوب طقوزاى قاريتور اولمش
سببدن سواحل مزبوره ميوه داردكادر بر مقدار وشنيد بولنور ودرخت سرو
چوقدر وشتر مرغ بى حد در باليانه نام بر نوع ماهى اولور كه هر برينك جثه سى
ايكى خانه قدر اولور كه عظمندن زورق پيدا ايدرلر پس سبتهٔ مزبوره دن

یکوب ینه جانب غربه کیتدیلرکه براعتبار ایله شرقدر تاکه ابغنه جزیره سنه
کلوب چوق بیاض مرجانلر بولدیلر وبرقاج زورقه راست کلدیلرکه اصحابنك
مولری دراز ودندانلری سیاه وسرخ ولباسلری ورق خرمادن معمول
مکانلرندن سؤال ایتدیلر شرقدن کلورز دیو جواب ویردیلر محل مزبوردن
یکوب سبوت جزیره سنه کلدیلرکه امیرنه امان دیرلر ایدی انوکله کلی الفت
ومناسبت ایدوب نیچه دفعه بربرینه ضیافت ایتدیلر وجزیرهٔ مزبوره یه قریب
جزایر کثیره وار ایدی انلرك دخی اصحابی کلوب مغالیانله دوستلق ایتدیلر
الاکه جزیرهٔ ماغوتان حاکمی سیلاپوکه اون التی میل سبوتدن بعیددر کلوب
انقیاد والتفات ایتمدی و بو سببدن مغالیان برمقدار عسکر ایله ماغوتانه
واروب اصحابیله جنك ایدوب واثنای جنکده برقاج یولداشیله مقتول
اولدی پس باقی قلان یوز اون بش کمسنه ایکی پاره کشتی یه سبوتدن
برمقدار سکر وقرنفل ودارچینی تحمیل ایدوب وجزایر مالوقه نك خبرین
الوب ینه جانب غربه کیتدیلر جزیرهٔ سبوت هندوستان قرشولرنده برجزیره
عظیمه درکه ایچنده التون وسکر وزنجبیل بولنور وجزیرهٔ مزبوره نك قومی اعلی
بیاض چینی لر دوزرلرکه ایچنده مسموم طعام قونلسه کمال لطافتندن فی الحال
شکست اولور مزبور چینی نك ترابنی آلتی سنه دن زیاده تربیت ایدرلر قوم
مزبور عریانلردر اما حاکم جزیره که سابقا مذکور اولان اومان دربلینه تنون
طوتب باشنه منقش عرقیه کیردی قیمتی طاشلردن خاتملر طاقنور ایدی
وجمله سی زیت ایله ادهان ایدوب اریقه نام شکل امروده برمیوه ایله
دهانلرنی ودندانلرنی سرخ ایدرلر ایدی ومجلسلرنده برکاسه یه صو طولدروب
اوزون قمیشلر ایله ایچرلر ایدی وجزیرهٔ مزبوره ده التون وسکر وزنجبیل

اراضی قدیمه و اراضی جدیده دن عبارت تمام الاستداره اولان کرهٔ زمین
و مانک شکل و هیئتی و مسافه و وسعتی و ملکلر مواقع براری و بحاری بالکلیه نظرده
عیان اولمق ایچون اشبو کره صورتی رسم و تسطیح اولنمشدر

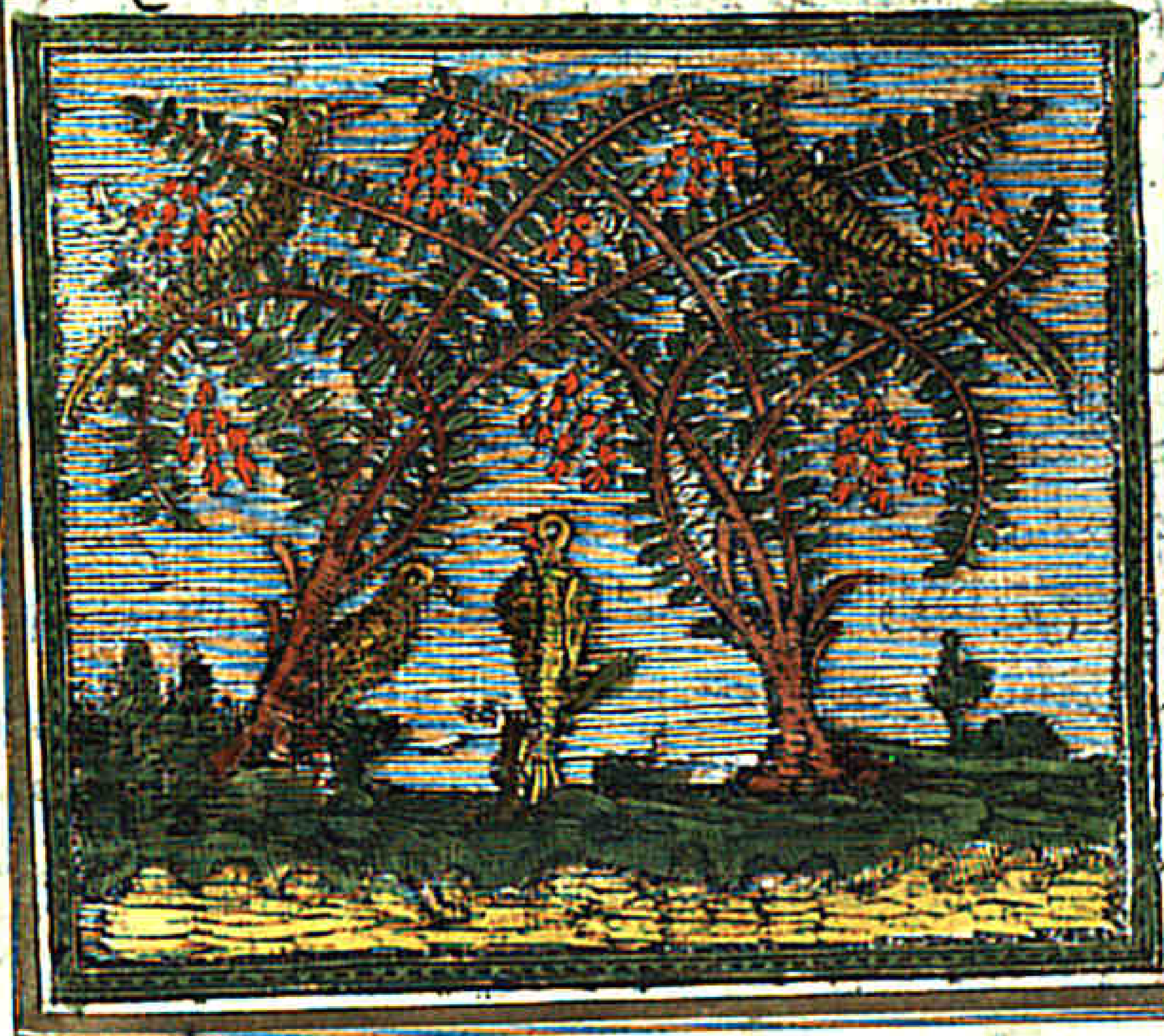

واردر وپرنج وطاری چوقدر اماانلر خرمادن اتمك دوزوب قورودرلر
وقت حاجتده انی استعمال ایدرلر وپرنجدن شراب دوزرلر ودرخت خرمایی
دلوب هر صباح انك صوینی ایچرلر وجزیرهٔ مزبورده قوقوس نام بطیخ
مثال طویل وعریض بر میوه پیدا اولورکه پیاز اساورق ورق وقات اندر قات در
میوهٔ مزبورنك قشری قبق کبیدر احراق ایدوب رمادیله بعض امراضه
علاج ایدرلر وچاق وسطنده لیف کبی بر نسنه واردر اندن لطیف رسنلر
پیدا ایدرلر ومیوهٔ مزبورنك درختی خرما کبیدر وبار مسفور عنب مثال
خوشه خوشه بتر وشجر مزبورك اصلنی خرق ایدوب شیشه‌دیه چکرلر
وانی جذب ایدرلر انواع امراضه دوادر وناحیهٔ مزبورده ماهیلر واردرکه
کاهی مرغ مثال طیران ایدوب یره دوشر وبنه بی پروا پرواز ایدوب بحره
اینر بعد ذلك کشتئ مغالیان نیجه مدت اول دریاده سیران ایدوب نیجه جزایر
عبور ایلدی تاکه بورنای نام بر جزیرهٔ عظیمه‌یه واصل اولدی که اهلی جمله
سودان ایدی ارباب کشتی دن انده بر قاچ شخص ساحله چقوب بر قاچ ذراع
چوقه وقطیفه وبر مقدار سوزن ومینا وبللور اسبابنی بله الدیلر پس اهل
جزیره دن نیجه کمسنه انلره استقبال ایدوب بر شهره ایلتدیلر واول کیجه
ضیافت ایدوب صباح هر برنی بر فیله تحمیل ایدوب بر سرایه ایلتدیلر اولا
بسیار طایفه کوروب ثانیا منقش قطیفه‌لو ومجوهر خنجرلو وقیمتی خاتملو
اشخاص کوردیلر بعده بر بیوك خانه‌یه کلدیلر درودیواری سراسر مذهب
نقشلر ایله اوزناش وبر طرفده مشبك پنجره‌لر کوردیلر مقابله سنه واروب
طورقلدیلر ودیدیلرکه ری سزه سلام ایتدی وسزکله حسن معامله طلب
ایتدی پس بر ترجمان بو خبری الوب بر دراز قرغو ایله بر شخصه اعلام ایدوب

اول دخی برشخص آخره کذلك قرغو ایله ایصال ایدوب اول دخی برقرغو ایله
وزیره سویلدی وزیر دخی برقرغو ایله پنجره دن ایچرو بکینه سویلدی
وکیملر اولوب مرادلری نه ایدوکین اعلام ایلدی پس امیر مزبور قرغو ایله
وزیره وزیر شخص مزبوره شخص مزبور دخی قرغو ایله ترجمانه خبر ویروب ایتدیکه
مسافهٔ بعیده دن کلمش سز مرادکز نه ایسه کورك وبو ولایتدن نه استرسکز
الوك واسپانیوللر هدایاسنی قبول ایدوب هربرینك کتفنه برمذهب
دستمال اصوب هربرینه برمقدار سکری نخود وقرنفل ودارچینی وردیلر
وسرایدن چقروب برراته بند ردیلر وخانهٔ کتخدایه ایلتدیلر واون ایکی
فغفوری بیوك طبقلر ایله انواع اطعمه کتوردیلر اقسام حیواناتدن چورمه‌لر
وسرکه ولیمون ایله مربا قاورمه‌لر ومسمن ایلقلردن کبابلر وخمیرله مطبوخ بورکلر
وماهیچه‌لر ونامعلوم میوه‌لر کتوردیلر وشب ایرشدکده سیم شمعدانلر ایله
بال موملری یاقوب قنادیل ایله سقف خانه‌یی زین ایتدیلر وچوق ملبس
خدمتکار ایاغ‌ر طوردیلر علی الصباح بنه فیللره بندروب شهری کزدردیلر
وایکی فیل یوکی اطعمه واشربه وزنجبیل وقرنفل ویروب ساحل دریایه
ایندردیلر ومالوقه جزیره‌لرینك تحقیق خبرین ویروب کشتیلره بندردیلر
ومطلوبکز اردکزده قلمش دیو بونیه جانب شرقه دوندردیلر جزیرهٔ بورنلی
بیوك جزیره در ومال ومتاعی چوقدر پرنج واشتر وجاموس ومغر وفیل
ودارچینی وقرنفل وزنجبیل بی حددر کندم وشراب وخرجدا یوقدر
وجزیرهٔ مزبورده دفنه مثال برشجر بیتر که هر قچن ورقی زمینه دوشه فی الحال
حی اولوب مثال حیه سعی وحرکت ایدر اهل جزیره‌نك بعضی عریان وبعضی
ملبس کزرلر وکله‌لرینه عرقیه کیرلر وجزیرهٔ مزبورده عربلردن چوق
کمسنه وارد رکه

کمسنه واردرکه سنتلنورلر وقوم مزبور حمامه چوق کیررلر وکتابتدن خبیرلردر
اما کاغدلری یوقدر قشور اشجار کتب ایدرلر مینالی وکتان بزینی قتی استحسان
ایتدیلر وحدید وتوزوه‌یی محکم طلب ایتدیلر وطایفهٔ مزبوره بربرله قتی الفت
کاردر وجنك وجدالی سومزلر امیرلری انجق شکان چقر وقطعا کمسنه‌یه
کلام ایتمزکاشانه‌لری وخانه‌لری اشجاردندر اما معبدلری وسرای امیرلری
احجاردن بنا اولنمشدر ودریا ایچنده عظیم حصارلری واردر وقوم مزبور
جنان وجحیم وعذاب ونعیم دن نسنه فهم ایتمزلر وییك کره سویلسك
ایشتمزلر بعد ذلك بورنادن کیدوب ذموبون جزیره‌سنه کلدیلر واندە
چوق لؤلؤ بولدیلرکه اکثری بیض الحمام وبعضی بیض الدجاج قدر
وار ایدی وبعض اصدافدن اون براوقه لحم وبردفعه یکرمی اوقه لحم
چقدی اما صدف مزبور لؤلؤدن خالی ایدی اندن کیدوب بیك
بشیوز یکرمی برنده جزایر مالوقه‌دن تیدوری جزیره‌سنه کلدیلر
مکرکه جزیرهٔ مزبورنك حاکمی المنصور نام عربدن برشخص ایدی
کشتیلری کوردکده برزورقه سوار اولوب کلدی اکننده برپیرهن
کیوب میاننه برکمر قوشانمش وکله‌سنه برمندیل اسکف کبی بوکوب
صارنمش پابرهنه برسفینه‌یه چقدی برقطیفه اورتلمش کرسی قوردیلر
اوزرینه اوتوردی وبرصرو قطیفه قبا کیدردیلر واوکنه برقماج ذراع
چوقه واطلس وایچه بزور قماج مینا قدح وسبحه وایینه وسکین ومقراض
قوردیلردن سلام دکروب عرض محبت ایتدیلر وتجارته اذن طلب ایتدیلر
پس المنصور دخی انلره ملایمت وملاطفت ایدوب مرادیکز اوزره حرکت
ایدیك ونه یره استرسکز کیدیك دیوب بیع وشرایه اذن وردی وبنه

ونه زورقنه بنوب خانه سنه كيتدى پس قوم اسپانيه پش اى اول جزيره ده
طوروب تجارت امرينى تمام ايتديلر بر طوربه قرنفله اوتوز ذراع كتان بزى يا اون
ذراع قرمزى چوقه ويرديلر وياخود دورت ذراع صارو چوقه نرخ وتعين
ايتمشلر ايدى واطرافده اولان جزايردن دخى چوق طائفه كلوب معامله
ومرابحه ايدرلر ايدى نواحى مزبوره ده برنوع طيور وارد ركه جثه سى قتى حقير
ولحم صغير و كردن ومنقارى قتى دراز دروكله سى كوچك واياغى برقرش واردر
وجناحلرى ير يله بوقدر امادائماهوا اوزره طورر مادامكه حى در زمينه اينمز
وكاهى قرنفل ودارچين اشجارنه قونوب انلرك اوراقنى اكل ايدرلر وروزكار
ساكن اولدقجه قونوب اوتورلر وشنه بادوزان اولدقده قالقوب كيدرلر
ويشلرى لطيف در زيبا سورغوج ايدرلر ولحومى بعض امراضه نافع در ديرلر

جزاير

جزاير مالوقه بى حد جزيره لردر واچلرنده مشهور اولان بش جزيره در
تبدوى ترنيابى مات ماتيل ماكيان جزاير مزبوره برينه قريب وجمله سنك
هواسى اسيدرو جمله سنده قرنفل وزنجبيل و طارچين وجوز واردر اما
ماتيل ده دارچينى چوقدر كه شكلى درخت انار كبيدر قشرى حرارت شمس ايله
متفرق اولوب صويلور جمع ايدوب كونشه قورلر يابس اولور ودرخت
مزبورك اوراقندن بر صو چقررلر كه لطيف رايحه وكثرت منفعتده كلابه
راجحدر وسبوت ومات وترنياتى ده قرنفل چوقدر اشجار عظيمه درورقى دفنه
ورقى كبى در وقشرى شجردن زيتون قشرى كبى در اشجار مزبوره ده قرنفل
عنب اسا خوشه بتر اولا احضر بعده بياض اولور وتمام رسيده اولنجق
سرخ اولور ويابس اولدقده سياه اولور هر شجردن ييلده ايكى كره حاصل
الورلر وجمع ايدوب اب دريا ايله صولرلر بعده چاهلرده درمخزن ايدرلر اشجار
مزبوره نك اعلاسى مرتفع يرلرده حاصل اولنلردر دوزيرلرده نابت اولنلرك
ثمره سى ظهور ايتمز واوستنده بارى تمز و جزيره يه واصل وحدود مسقوبه يه
داخل اولنلردن مرويدر كه جوز هندى تازه ورطب ايكن قشرندن اخراج
اولنسه مصطكى كبى در پس قوم مزبور جزاير مسقوبه دن بى نهايه قرنفل
وزنجبيل ودارچينى وبيغاو برنوع عسل كه لذتى شكره قريبدر سفينه لرينه
تحميل ايدوب كيتديلر واثناى طريقده بى نهايه جزاير كوروب
كچديلر وسفينه لرك برى مرمته محتاج اولوب برساحلده قالدى
وبرى پاستيان نام رئيسله بيك بشيوز ايكى سنده سانلوقه ليمانه كلدى
اوچ ييلدن اون دورت كون ناقص سفر ايتديلر وجمله اللى التى بيك
ميل رسير ايتديلر بوقصه دن اسپانيه قتى حظ ايدوب پرتقال پرملال

اولدی و مغالیانك كلامنه اعتماد ایمدوككنه نادم و بولنده قلان كشی نك
اخذینه عازم اولدی واقعا ادم كوندروب اول سفینه یی بصدردی
و رئیسنی عنب الكلبدن اونك ایدوب سر سرینه اصدردی پس
بو سببدن ایكی فرقه نك ماببنده خلاف دوشوب صلح اولنجه طرفیندن
بكی لر طوناتدیلر كاه یولده و كاه مرسالرده بر برینه چوق خسارت ایتدیلر
و بر برینك مال و متاعنی استباحت ایدوب یدیلر و اهل عرفان بو قصه یه كوش
ایتدكده ایت دشی طكوزدر یسنه دیدیلر جزیره اقوسمیل بر جزیره در كه
طولی قرق میل و عرضی اون ایكی میل در عورت بورنندن بعدی یكرمی
دورت میل یردر خانه لری سنك و تراب و سقفلری ساز و صماندر اهل
جزیره نك جمله سی عریانلردر زنلرینك تونلری واردر جمله سی بت پرستلر
و بالقجیلردر و جزیره مزبورده مایس و عسل و شمع عسل چوقدر
و كلابه شبیه بر نوع حیوان واردر كه غنم مثال تربیت ایدوب قطعه قطعه
سوررلر و ماده سی ترك ایدوب ذكرنی ییرلر قوردوزنام بر شخص بیك بشیوز اون
سكز تاریخنده قرویه لماندن چقوب زیل جزیره سنه كلوب اندن دخی ادم
الوب اللی ملاح و بشیوز صولتادو چوق متاع و زاد ایله اقوسمیله كلدی
و انك قومیله صلح ایدوب عورت بورننه واردی و اندن كیدوب طواشقو
بورننه واردی و لیمانه كیروب بر عظیم حصار كوردیلر و اهل حصار
چرنقلر ایله استقبال ایدوب ساحله چقمقدن منع ایتدیلر و قورتوز
بیچه كره صلح و حسن معامله یه قصد ایتدی راضی اولمدیلر
بالاخره جنكله حصاری الوب اوچ یوز قدر ادمی قتل ایدوب یوز
كمسنه اسیر ایتدیلر و نیچه سی جنكه یا منعه صبیان و نسوانی الوب مال
واسباب

اسبابلری ایله كوهلره نقل ایدوب پراكنده اولدیلر بعده اطرافدن دخی عسكر
جمع اولوب قرق بیك هندی بر عرصه ده قومی فرنك ایله محكم جنك ایتدیلر
اما طائفه مزبوره قطعا خیل و سوار و جبه و جوشن و طوب و توفنك و
ضرب زن كورمشلر ایدی هر سواری ساز و سلاح ایله بكپاره حیوان مهلك ظن
ایدوب طوب و توفنك صداسنی صورت صواعق و نزول عذاب تصور ایدرلر
ایدی پس بالاخره خلق عریان جماعت عربان كبی سنك صبا انله طاغلره
طاغلدیلر و ضرب توفنك و جنك فرنكه طاقت كتورمیوب قاچدیلر و مال
و متاعی اعدا اوكنده صچدیلر و بقیة السیوف اولان قوم هندیان نالان
و حیران بر یره جمع اولوب صالحه قصد ایتدیلر و بعض هدایا ایله حاكم حصار
سابق طواشقو یی اوكلرینه الوب قورتوزه كیتدیلر قورتوز دخی انلرك صلحنی
قبول ایدوب بارشدیلر و بر بر ایله حسن معامله ایدوب الشدیلر سور مزبور
یوتاقان دیرلر ایدی یكرمی بش بیك خانه ایدی اكثر بیوتی جص و حجر ایله
بنا اولنمش ایدی اما جمله سنك صقفی ساز و صمان ایدی و حصارك یاننده
بر نهر جاری وار ایدی و خارج سورده اعلا باغچه لر و زیبا كاشانه لر و بی نظیر
خانه لر وار ایدی قوم مزبورك لباسی لباس قبطیانه شبیه ایدی و حربه لری
و سپرلرینك اكثری خشب و بعضی ذهبدن ایدی و ایام رزمده پنبه لو قبالر
كیرلر ایدی و حربه و تیر استعمال ایدرلر ایدی و جمله سی بت پرستلر ایدی
اندن كیدوب بر نهره كلدیلر كه ادینه پاپولیان دیرلر ایدی نهر مزبورده بر نوع
حیه واردر كه ماكیان مثال بیضه لر وضع ایدردی كه ایچنده تخم مرغ كبی
بعینه زرد و سفیدی واردر اول ناحیه نك قومی انی اكل ایدرلر و بر نوع قازلر
واردر كه بدنی سیاه و قنادلری سپیدر صدرندن زیبا سورغوجلر ایدرلر

ایدی و بر قازی براسیره استبدال ایدرلر ایدی و عظیم مرغ سقالر واردرکه
بر دمده اوج بشر اوغلانی بلع ایدرلر و نواحی مزبورده سنانیر وحشیه و قرد
واسد بی حد در و ایونکلی نام بر نوع حیوان واردرکه جثه‌ده سنور قدردر
وکله‌سی ومنقاری اوردك کبیدر و پارئ غنم مثال ایکی چتالدر و مولری کرپی
مولری کبی تیزدر وکله سنده کمکدن بر طاقیه‌سی واردرکه کوشلری طاقیه‌دن
خارجدر و ظهرنده ینه کمکدن برجبه‌سی واردرکه کاه جمع ایدوب کاه فتح ایدر
و ذنبی هره مثالدر ازدرحیوان مزبوری بو شکل اوزرینه تصویر ایتمشلردر

اول

اول مقامدن دخی کذر ایدوب جانب غربه عزم ایلدیلر که سنجوان دله
ایمانته یتدیلر وانده ساحله چقوب اول ناحیه‌نك قومی ایله حسن معامله
ایتدیلر تا که قتوسطه حصارینك حاکمی تودبله دورت بیك ادم ایله کلوب
چوق هدیه کتوردی سور مزبور ساحل بحردن سکز میل بعید ایدی
وقومنك اکثری پنبه‌دن لباسلر کیرلر ایدی وبعضی عریان کزردی قورتوز
انلره زیادن عرض محبت ایتدی و سزکله حسن معامله طلب ایدر دیدی
تودبله ایتدی بزم بر عظیم ملکمز واردر ادینه موته‌سومه دیرلر وجه ارضده
انك کبی عظیم پادشاه یوقدر حالا مشیقوده ساکندر سزك خبریکزا کا ایصال
اولندی ظنم بودرکه سزدن قنی حظ ایدر ومتاعکزه رغبت ایلر پس قوم
اسپانیه‌نك اشکال واوضاعنی والات و اسبابنی بر دستان تصویر ایدوب
بر پیك ایله موته‌سومه‌یه کوندردی سکز کوندن صکره هدیه‌لر کتوردی منقش
لباسلر وبی نظیر پرده‌لر وسپید وسرخ توغلر وسیم صحنلر و زر خالصدن
مدور صحیفه که وزنی ایکیوز اوقه و اوستنده شکل خورشیدی بدایع وصنایع
ایله تصویر ایتمشلر وسیم خامدن بر صحیفه دخی که وزنی یوز دورت اوقه اوستنده
شکل قمری احسن وجوه ایله کوسترمشلر و بو صحیفه‌لر له شمس وقمره عبادت
ایتدکلرینی تعریض ایتمشلر و پیك مزبور بو وجهله دخی خبر کتوردیکه الی هذا الان
سزدن بو دیاره کلمش یوقدر سزکله معامله‌دن حظ ایدرز اما اجتماع ممکن
دکلدر اول سببدن که بنم مزاجمده ضعف واردر حرکته قادر دکلم و یوللرده
ضرب یرلر و مخوف بیلر واردر سز دخی بونده کلمز سز هرنه مراد ایدرسکز
تودبله سزه تحصیل ایتسون قورتوز دخی بر مقدار هدیه ترتیب ایدوب
موته‌سومه‌یه سلام ایله خبر کوندردیکم بزم امیرمزك امری بودرکه البته سزکله

ملاقات ایدوب انلك احبارینی سنزه یا لذات ایصال ایدرز بو مقامه واصل
اولنجه سکز بیك میل یر سفر اتدك وشدائد چکوب بی حد مرارتنی چکدك
هنوز بزمله انلرما بیننده ایکی یوز سکسن میل یر قلمشدر انلك دخی شدائدندن
دونرز زیرا بیلورزکه بزم امیر بزك امرنه امتثال ایتمز سك جمله مزی هلاك
ایدر پس بیك ینه موته صومه یه کیتدی بو اثناده یکرمی قدر اشخاص
کلوب قورتوزه بولشدیلرکه سابقا کوردکاری هندیلردن قدلری دراز
وشکللری بد و بدنلری قوی و بورنلرینك طولی حددن بیرون اولوب
اغزلرینی ستر ایتمش وطوداقلرینه ثقیل حجرلر ایله خاتملر طاقوب اغزلری
اچلمش ودندانلری کورنمش وکوشلرینه حیدری مثال سنکین حلقه لر طاقمشلر
و بالجمله هر بری بر تحفه شکل اوزره کلوب بکلرندن سلام کتوروب ایتدیلر
بره رحله یرده صانپولان نام بر شهر واردرکه موته صومه نك حکمندن خارج در
انلك حاکمی سزك نامکزی اشیدوب قدومکزدن قتی حظ ایتمشدر و سزکله
اجتماع کلی مقصودیدر اما بو مقامه کلوب موته صومه نوك ملکنه دخولدن
خوف ایدر قورتوزدخی اکا اشتیاق عرض ایدوب بر مقدار هدیه کوندردی
و بزانی زیارت ایدرز دیدی بعد ذلك ینه موته صومه دن چوق هدیه لر ایله
خبر کلدیکه نه استرسکز سزه ارسال ایدهلم سز همان مقامکزده قرار ایدوب
مملکت ایچنه کرمك قورتوز ایتدی وارمغه چاره یوقدر باشیمزدن خوف ایدرز
پس تودیله یوسوزدن رنجیده اولوب قورتوزدن منقطع اولدی قورتوز دخی
اول مقامده بر قلعه بنیاد ایتمك دیلیوب ریکستان اولمغین ممکن اولمادی
واونایکی میل یرده طاشلو بوزون دیکله معروف اولان مقامده امکان
استماع ایدوب کشتی لرینی دریادن اول طرفه کوندردی وکندوسی بر مقدار
ادم ایله

ادم ایله صانپولانه کیتدی پس اول طرفدن دخی یوز مقدار کمسنه
هدیه لر ایله استقبال ایدوب شهره دعوت ایتدیلر پس بزدخی ایلرو کیدوب
بر شهر معتبر کوردیلرکه مفرح باغچه لر وسایه دار درختلر اوزره مرغان
خوش الحان کوشه کوشه نغمه لر ایدرلر و نفیس اب روانلر چاغلیوب
عمر کران مایه کبی کچوب کیدرلر واصحاب شهر بی حد میوه لر وشکوفه لر برله
استقبال ایدوب حصان کتوردیلر پس ایچرو کروب بر عظیم میدانه کلدیلر
و میان میدانده کوردیلرکه قلعه مثال برج و بدنلو طاش وکرج دن
بر سرای بنا اولنوب جمله ارکانی بر نوع تراب ایله تطیین اتمشلرکه شعاع شمس ایله
صحایف سیم کبی شعله دار اولوب کوزلری خیره ایدر البته غافل اولان سیم
خام ظن ایتمك مقرردر و ساحه مزبورنك فرشنی دخی سراسر اول تراب ایله تطیین
ایتمشلر و شهر مزبورك حاکمی که بر پیر ایمش استقبال ایچون سرای دن چقوب
قورتوزه بولشدی و محفلنه دعوت ایدوب ضیافت ایلدی و اثنای صحبتده
موته صومه دن چوق شکایت ایدوب دیدیکه بن پیرلك عالمنه واروب بدنده
تاب و طاقت وجنك وحربه استطاعت ظن ایتمیوب نیچه دفعه عسکر یله
ملکمه کردی و خلقمدن نیچه سنی هلاك و نیچه سنی قربان و حوزه یه کچوردی
صبیان و نسوانمزی اسیر ایدوب استخدام ایدرلر اکر سیزك امیریکز انلردن بزم
دادیمزی الورسه جمله مز اکا بنده وغلام اولوب واریمز یولنده بذل ایدرز و نواحی ده
اولان احبابمزی دخی جمع ایدوب مشیقو یی المغه کیدرز قورتوز دخی انلره تسلیت
ایدوب دیدیکه کرا اسان امردر همین سز یراغ اوزره اولك بز سفینه لریمزه واروب
اصحابمزله جمع اولالم و بر قلعه بنا ایدهلم بعده مشیقو قصبه سنه کیدهلم پیر مزبور
قورتوزه قرنداشی قزینی ویروب چوق هدایا هبه ایتدی و ادملر قوشوب

کوندردی قورتوز یولده کلورکن تونتاق حصارینه کلدیکه بکنه کابتلانی
دیرلردی موته سومه‌نك اعداسندن ایدی اما جبرا خراج ویرر ایدی
قورتوز ایله جمع اولوب چوق اعزاز واکرام ایلدی وموته سومه‌دن شکایت
ایدوب عون طلب ایلدی قورتوز انلره دخی حاضر اولك مشیقویه قصدیمز
واردر دیو ساحل بحره کلدی واول ناحیه‌نك قومندن چوق کمسنه جمع
ایدوب بحره قریب برمحکم قلعه بنا ایلدی وبرمرتفع یرده برعظیم قله یاپدی
وسور مزبورك ادنی ورقوس قودی خبر آلوغه صانپولان مقابله سنده واقع
برحصار ایدی که قومی موته صومه‌یه تابع اولوب دائما صانپولان قومنی
رنجیده ایدرلر ایدی قورتوزه شکایت ایتدیلر برمقدار عسکر ایله صانپولان
حلقنه منضم اولوب اوستنه واردیلر جنکله غالب اولوب سور مزبوری ضبط
ایتدیلر وقورتوزه هدایا واسرا ایله مکتوب کوندروب یاردیم طلب
ایتدی وغرضم مشیقویی الموق دردیدی وکندوسی دراقراسنه برمقدار
عسکر قویوب صانپولانه کیتدیکه اول مقامدن اون الی میل بعید در
واندن طوب چکرهندیلر ویوك کوتورر حماللر الدیکه هر بری ایکی قنطار
باری برکون کتورر واسندوکی محله یتوررو بیك اوجیوز حربی هندیلر
ایله بیك بشیوز اون طقوزنده دورت یوز صولتاد التی طوب اون بش اتله
صانپولاندن چقوب مشیقویه متوجه اولدی واوج کونده صانپولان
سرحدندن تجاوز ایدوب برعظیم کوهه کلدیلرکه ارتفاعی اون ایکی میل ایدی
وسفح جبلده برمحکم حصار وار ایدیکم ادینه سکوکال دیرلر ایدی موته
سومه‌نك بلادندن ایدی سور مزبورك صاحبی استقبال ایدوب قورتوزی
ضیافت ایتدی اندن کیدوب قلعه کوهه چقدیلر وطرف اخرنده

برمحکم

برمحکم حصاره کلدیلرکه موته سومه‌نك حکمنده داخل ایدی اندن دخی
اوج کون کیدوب کمسنه کورمدیلر اول ناحیه‌نك ابی شون ایدی ونیچه یرده
املاح منعقد اولمشیدی واول مقامده برکیچه باران ایله محکم برودت واقع اولوب
چوق کمسنه هلاك اولدی بشنجی کون برشهره کلدیلرکه جمله خانه‌لری
بیاض سنك مرمرلر ایله یاپلمش انوك دخی صاحبی قورتوزی ضیافت ایدوب
کمال تعظیم ایچون اوتوز ادم قربان ایلدی واثنای صحبتده خبر ویردیکه
موته سومه‌نك زیردستنده اوتوزبیك واردرکه هربری وقت حاجتده یوز
بیك نفره قادردر وهرسنه‌ده یکرمی بیك ادم قربان ایدر وکاه
اولورکه اللی بیك دخی ایدر عسکرینك نهایتی ومال خزینه سنك غایتی
یوقدر وقورتوز اول شهرده خبردار اولدیکه اول مقامه قریب برمملکت
واردرکه تراش قلن دیرلر شهرلری چوق وخلقی وافر وجمله سی موته
سومه‌نك اعداسیدر پس قصد ایتدیکه انلر ایله دخی اشنالق ایدوب
مشیقونك اخذنده عون اولالر پس بو فکر ایله کیدوب برمحکم حصاره
کلدیلرکه سورینك عرضی یکرمی قدم ایدی وبرمرتفع یرده بنا اولنوب
انجق برباجی وار ایدی که اون ذراع ایدی مکرکه سور مزبور تراش قلان سرحدنده
بنا اولنمش ایدی پس قورتوز اول مقامدن تراش قلن سمتنه کیتدی
وتراش قلن قومی سرکشلك ایدوب یوزقرق بیك عسکر ایله قرشولیوب
نیچه دفعه قتال ایتدیلر بالاخره منهزم اولدیلر وقورتوز ایلرو کیدوب
سبپاسنقو شهرینه کلدیکه اول مملکتك پای تختی ایدی ویکرمی بیك
خانه سی وار ایدی پس حاکم شهره دورت بیك ادم ایله استقبال ایدوب
اعتذار ایتدیلر ودیدیلرکه بزسزی موته سومه خاطری ایچون ملکمزی

خراب ایتمکه کلدی ظن ایتدک من بعد سیزه مطیع ومنقاد دیرزه
احسان ایدوب موته سومه ممالکندن پنبه وملح المغه سبب اولک زیرا
نیچه مدتدرکه پنبه وملحی اسیر ایله استبدال ایدرزو بزم دیاریزده
ایکی سنلک دخی قطعا وجودی یوقدر بو سببدن لباسمز اوراق شجر وطعاممز
بی نمکدر پس قورتوز انلره ملایمت ایدوب صلحلرینی قبول ایدوب یکرمی
کون انلر ایله طوردی سور مزبور بر نهر عظیم قربنده بنا اولنمشدرکه بحر سون
اقر وحاکم مزبوره مقوسه دیرلر ایدی تحت حکومتنده یکرمی پاره شهری
وار ایدی وقت حاجتنده یوز اللی بیک عسکره قادر ایدی ونواحی مزبورهنک
خلقی بهادرلردر اما اکثری فقرادرو انلری سنتل نام یرنباتندرکه علف
دوابه شبیه در چوق دورلو صنعتده ماهرلردر ترابدن اعلا منقش طبقلر
پید ایدرلر وناحیهٔ مزبورهنک هواسی صحیح وهموار ومیوهسی بسیار نباتی
فراوان وحیواناتی سمانددر قومی پت پرستلردر اما سارق فنی سومزلر
هر هفته بر عظیم میدانده اوتوز بیک ادم جمع اولوب بیع وشرا ایدرلر اما اقچه
والتون یوقدر اسبابی بر برینه استبدال ایدرلر بعد ذلک قورتوز تراش قلندن
دخی بش بیک ادم الوب ینه مشیقویه متوجه اولدی وقولوله نام بر شهره
کلدیکه موته سومهنک محکومی ایدی قومی استقبال ایدوب
شهره کتوردیلر واول مقامده موته سومهدن قولوله حاکمنه
خبر کلدیکم علی الغفله قورتوزی بصوب قومیله هلاک ایده سین
قورتوز بو خبردن اگاه اولوب مهیا اولدی وقولوله قومی جنک ایتمکه
مباشرت ایدیجک طوب وتوفنک ایله بی نهایه خلق هلاک ایدوب
التی بیک کمسنه ایله قولوله حاکمنی قتل ایتدیلر سایری امان استیوب

صلح

صلح ایتدیلر مزبور قولوله حصارینک داخلنده یکرمی بیک خانه وخارجنده
دخی اوتوز بیک خانه واردر وسوری قتی خوب وموزون بنا اولنمشدر وخانهلری
یکسر سنکله بنا اولنمشدر وداخل سورده اوچیوز التمش کنیسهسی واردر
وبلدهٔ مزبورهده استاد نقاشلر وحاذق زرکرلر واردر وقومی ایو لباسلر کیرلر
وزیبا بردهلر اورتورلر وجملهسی اغنیادر ایچلرنده هر کز سائل کورلمشدر
وهر طرفنده نان ومیوه بی نهایهدر وسور مزبورک یاننده بر نهر عظیم واردرکه
جمله باغلرینی سقی ایدوب بی نهایه بقول ومیوه پیدا ایدرلر قوم مزبور دخی
بت پرستلردرو ادم قربان ایدرلر وسور مزبوره قریب اوتوز ایکی میل یرده
بر کوه واردرکه لیل ونهار ذروهسنده دخان ونار اکسک اولمز وقومی مزبورک
اعتقادلری بوایدیکم کوه مزبور جهنم اولوب بد خلق اولنلرک ارواح
خبیثهسی اکا واصل اولا پس قولوله ده واقع اولان قصه موته سومهیه
واصل اولیجق قتی مضطرب اولوب ضلال قدیمی اوزره اصنامه مراجعت
ایلدی وشیطان لعین عادت قدیمهسی اوزره صنملرک ایچندن جواب
ویردیکم سکا لازم درکه اول قومیله مدارات ایدهسین ونه اسه ترسه ویروب
مملکتکدن اخراج وابعاد ایدهسن پس بو سببدن ینه موته سومه بعض
هدایا ایله قورتوزه بیک ارسال ایلدی ومشیقویه دعوت ایلدی پس
قولولهدن چقوب کیتدیلر تا که بر عظیم کوهه ایروب اطرافه نظر صالدیلر
وبی نهایه بلاد وقری وضیاع کوردیلر مشیقویی دخی کوردیلرکه عظمتنه غایت
یوق جبل مزبورک ذروهسنده موته سومهنک بر عظیم سرایی وبر واسع چفتلکی
وار ایدی انده نزول ایدوب سانپولان و تراش قلن خلقندن التی بیک کمسنه
قودی اندن کیدوب عماق مقان حصارنه کلوب اندن استایایلان حصارنه

واردیلرکه مشیقویه طقوزمیل قریب ذروا اول مقامدن مشیقویه وارنجه تمام
قالدرم دوشنمش ایدی شهر مزبورك قومی دخی استقبال ایدوب برسرایه
کتوردیلرکه بی نظیر حوضلر وزیبا شادروانلر وخوب چیچکلر ومنتهادرختلر
واریدی وبرعظیم برکه سی واریدی که هرضلعی دورت یوز زراع ایدی وسور
مزبورك نصفی بر بحیره مالحه ایچنده بنا اولنمشدی وداخل سورده اون بیك
قدر ادم واریدی وخارج سورده بی نهایه مملحه لر واریدیکه دائما ایاض وصافی
تملك منعقد اولوردی وسور مزبوردن چیقوب مشیقویه متوجه اولوب
کوردیلرکه مقام مزبوردن مشیقویه کلنجه بر عریض قالدرم بنیاد ایتمشلردرکه
عسکر سواری یانشوب کچرلر وبروجهله مستقیم بنا ایتمشلرکه مقام مزبوردن
مشیقونك بابی محسوس اولور وایکی طرفدن جابجا عظیم قله لر بنا ایتمشلر
برمقدار کیتدکلرندن صکره مشیقودن بی نهایه خلق چیقوب استقبال
ایتدیلرتاکه مشیقونك یاننه کلوب کوردیلرکه برعظیم دیوار بنا اولنوب ایکی طرفنده
ایکی عالی قبه لر واورتاسنده برواسع دروازه بنیاد ایتمشلر وصافی پرنجدن
دوکلمش مصراعلر اصلمش داخل بابده برجسر عظیم وضع ایتمشلرکه وقت
حاجتده رفع ایتمکه قابل ایدی برمقدار دخی کیدوب دورت دانه التون عمودلر
اوستنده بریشیل سایبان کوردیلرکه التون ایله نسج اولمش اطرافنده بی نهایه
التون طوپلر اصلمش وسایه بانك التنده موته سومه یوررو برزرکش لباچه
کیوب التوندن باشمق کیمش ایاغی التنده منقش بیزلر دوشنمشلر وایکی یوز قدر
کسنه لر سراسر التونلر کیوب سروپا برهنه لردنجه کاورلر قورتوز اندن اینوب
قصد ایتدیکم واروب موته سومه نك الین اوپه اداب دکلدر دیوب منع
ایتدیلر پس سلاملشوب یاننه دوشدی وبرمقدار ایلرو کیدوب برعظیم سرایه

کردیلر و برواسع دیوانخانه کوردیلرکه پاك سوپرلمش والتون ایله منسوج
حصیرلر دوشنمش وزیبا منقش یصدقلر یصلنمش موته سومه قورتوزه
یرکوستروب کندوسی کیتدی وسهل زماندن صکره بی نهایه
طعام چکلوب موته سومه دخی طشره چقدی وبرتخت اوزرینه چقوب
یاننه برکرسی قودیلر قورتوزی دعوت ایتدی ومصاحبت ایدوب ایتدی
معذور طوتك بز سزی بلمیوب بو مقامه کلمدن منع ایتدیك حالا
سزیك ایلوکلری بلدك وسزدن قنی حظ ایتدك بزم دفاتر عتیقه مزده
مسطوردر که اجدادمز اسپانیه ولایتندن کلمشدر اکر سیز بزمله
استقامت اوزره معامله ایدرسکوز بز دخی سیزه بودیارك حاصلندن
حصه ویرورز و بنم خزینمه قنی چوقدر وبغده سیم وزرك قطعا اعتباری یوقدر
وبنم برسرایم واردرکه دیوارلری سیم خامدر وسقفی صافی التوندر مال
ومتاعدن نقدر دیلرسکوز ویرمك جایزدر قورتوز دخی ریدن سلام ذکروب
محبتلر عرض ایلدی وغرضی محضا سزکله حسن معامله دردیدی
وایکیسی بربرینه خیانت ایتمکه عهد ایتدیلر وموته سومه ینه سرای خاصنه
کیتدی وتاریخ عیسی زمانی مسذورده بیك بشیوز اون طقوزنه یتدی
اوصاف موته سومه مزبور موته سومه وسط القامه لاغر وعربی صورت
برشخص ایدی سرنده مولری چوق اماسقاللری التی دانه سیاه ریش وارایدی که
برر سره مقداری طولی وارایدی وسایر خلقك قطعا سقاللرنده برقیل
یوغیدی بو سببدن اسپانیه قومنه سقاللولر دیرلر مزبور موته سومه کونده
دورت کره لباس تبدیل ایدوب برکره کیدوکنی بردخی کیمزایدی خزینه یه قویوب
امراو رعایایه وقت عطاده بذل ایدردی وکونده ایکی کره حمامه کیرر ایدی

ودیوان خانه سنه انجق بیك زمانده جقرایدی مجلسنده کمسنه اوتورمزایدی
جمله خلق قیام اوزره اولورلرایدی وطعامی تنها یرایدی دورت یوز قدر بك
زاده لر اوکنده خدمت ایدرلردی انواع نفایسی دیوانخانه سنه صحنلر ایله
کتوررلرایدی وهر صحنك التنه برکومش تبسی ایله اتش وضع
ایدرلرایدی وموته سومه جمله سنی کوروب استدوکنی آلدروب
ومشیلك کاشانه ایچنده تناول ایدرایدی . وباقیسنی اهل دیوان تقسیم
ایدرلرایدی وحین اکلده سازنده لر غنایه مشغول اولوب بعد الطعام
جاریه لر صو کتوروب اللرین یورلرایدی بعده مصالح دیوانیه یه مشغول
اولورلرایدی بعده اویونجیلر ومضحکلر کلوب سیر ایدرلرایدی ومطبخنده هر زمان
طعامی حاضر طورردی وکاه قز وکاه غلام قربان ایدوب طعامده بیله
اخضار ایدرلرایدی واوج بیك قدر کمسنه هر کون دیوانخانه سنه حاضر
اولورلردی وموته سومه نك سرای خاصنده چوق اشجیلر خدمت ایدردی
وشهرده وخارجنده چوق سرایلر ومتعدد باغچه لری وارایدی وتباق نام
برسرای وارایدیکم یکرمی قپوسی وارایدیکم جمله سی برمیدانه اچیلورایدی
وایچنده اوج صحن وهر صحنده عظیم شادروانلری ومعتبر حوضلری وارایدی
ویوز اوطه سی وارایدیکه هربرینك اوتوز قدم طولی ویکرمی قدم عرضی
وارایدی ویکرمی بش دیوانخانه سی ویوز حمامی وارایدی وسرایلرینك صوری
سنك مرمر ایله بنا اولنمشدی اما جمله سی اونلوق ایله اورتلمش ایدی تربیت
طیور ایچون مستقل برسرایی وارایدیکه ایچنده اون عدد عظیم حوضلری
وارایدی وهر برنده برنوع طیور خدمت ایدرلرایدی اوج یوز نفر کمسه انلره
خدمت ایدوب زمانده ریشلرینی جمع ایدرلرایدی وقفتانلر وکبه لر وپرده لر
ایدرلردی

ایدرلردی وبرسرایده دخی اوج یوز نفر کمسنه بازلر ومرغ شکاریلر تربیتنه مشغول
اولوب هر کون بش یوز عدد طاوق صرف ایدرلردی وبرسرایتك برطرفنده
عظیم عمودلردن قفسلر دوزوب ایچنده ببر وشیر وپلنك وسائر سباعدن چوق
نسنه لر بسلرلرایدی وبرطرفنده اژدر صفت مارلر وبرطرفنده آل قفسلر ایچنده
خوش آواز مرغلر تربیت ایدرلرایدی وممالك مزبورنك سلاح خانه سی وارایدیکه
ایچنده بی نهایه تیروکمان وحربه وکورز وتیغلر که اغجدن دوزوب یوزینی چقمق
طاشندن ایتمشلردی اما بر وجهله حدید ایدیکه اهنی کسردی واثنای حربده
چوق کره واقع اولمشدرکه بیك ضربده کردن رخشی کسوب باشنی یره
صالمشدر وحربه لرینك سنانی عظم سمکدر اماقنی تیزدر وبی حد خوده لر
وجبه لر وارایدیکه بعضی اغجدن وبعضی سیم وزردن وبعضی جلوددن ایدی
اماهرکز اهن قسمندن نسنه یوق وقطعا سرایلرنده مسمار حدید بولنمزایدی
اول سببدنکه مطلقا هندجدیدده اهن بولنمزایدی ومزبور موته سومه نك
متعدد باغچه لری وارایدی بعضنده صافی میوه وبعضنده صافی شکوفه
وبعضنده انجق عقاقیر نافعه ونباتات لازمه یتردی وبیك عورتی وارایدیکه
هربری بك زاده لر ایدی وانلرك مستقل سرایی وارایدی وملك مزبورك زیر
دستنده وتحت حکومتنده اوتوز عدد امیر وارایدیکم هر بری یوز بیك نفره قادر
ایدی واول اوتوز امیرك جمله سی مشیقوده ساکنلرایدی هربرینك عالی سرایلری
وارایدی اجازتسز وهنسز شهردن طشره چقمزلرایدی وفرزندلرینی
موته سومه نك سرایته ویررلرایدی والتی یوز عدد بلوك باشی اوج بیك
نفر کمسنه ایله هر کون سرایه حاضر اولوب بکلرلرایدی اخشامه دك
طوروب اولرینه کیدرلرایدی ورعایانك تخمی میریدن ویرلدوکی تقدیرجه

رعیته قدر کفایت ویروب باقیسنی میریدن ضبط ایدرلر ایدی والا تکلفی
اخذ ایدرلر ایدی ورعایادن برینك اوج اوغلی اولسه برینی خدمت ایچون
پادشاهلرینه ویررلر ایدی وهر مهم ایچون معین قریه لر وار ایدی و بنایه وسائر
هوایجه خزینه دن مال چقمز ایدی ایام شتاده هر کون مطبخه بیك یوك
حطب کتوروب وایام صیفده بشیوز یوك کتوررلر ایدی وموته سومه نك
کند وخانه سنك سروکبی رایحه سی لطیف اغجار یقرلر ایدی وموته سومه نك
ملکی بر طرفدن بحر مغربه و بر جانبدن بحر سون متصل ایدی رعایاسی
فقرا ایدیکاه اولوردی که فقردن اولادلرینی بیع ایدرلر ایدی وقوم مزبور لحوم
انسانی اکل ایتمزلر ایدی مکر که قربان اولمش اوله و مزبور موته سومه نك بر بیت
خانه سی وار ایدیکم یوز اللی قدم طولی واللی قدم عرضی وار ایدی دیوارلرینی
جمله کومش تخته لر ایله طوتوب هر ایکی تخته نك ما بیننی جواهر ایله مزین
قلمشلر ایدی واچنده سیم وزردن مصنوع ومتعدد صنملری وار ایدیکه
شیاطین ملاعین اول صنملردن موته سومه یه کلام ایدرلر ایدی اخبار مشیقو
جمله سی بر بحیره عظیمه ایچنده واقع درکه دوری تقریبا طقسان میلدر و بحیرهٔ
مزبوره نك نصفی بر وجهله مالح درکه ایچنده حیوانات بحریه تعیش ایده مز و نصفی
حلاوتا وزن درکه ایچنده بی نهایه سمك وار درو نصف عذب محل مرتفعده
واقع اولوب نصف مالحه یه جریان ایدر و شهر مزبور ایکی محله در بریسی نصف
مالحه ده درو موته سومه اول محله ده ساکندر ادنه تلاتلودیرلر و بر محله سی نصف
عذب ایچره درکه ادینه مشیقودیرلر و ایکی محله نك ما بیننده عظیم جسرلر
ومعتبر بنالر وار درو بحیرهٔ مزبوره نك حوالیسنده اللی پاره قصبه وار درکه بعضی
اون بیك خانه و بعضی بش بیك خانه در و قوسقونام بر بلدهٔ عظیمه وار درکه

مشیقویه

مشیقویه معادلدر وقورتوزوار دوغی زماننده مشیقوده تقریبا التمش بیك
خانه وار ایدی اکرچه اکثر بیوتی صغار ایدی اما اجابجا عظیم سرایلر و واسع میدانلر
وار ایدی وهر خانه نك ایکی بابی وار ایدیکه بریسی سوقاغه و بریسی دریایه
مفتوح ایدی وخارج شهرده بر عین جاری وار ایدیکه اصحاب شهر جمله اندن
ایچرلر ایدی وعین مزبور میری طرفندن محفوظ اولوب سنه بسنه بر وجه
مقطوع مال عظیمه بیع ایدرلر ایدی وعین مزبوری التزام ایدن کمسنه لر زورقلر
ایله انی نقل ایدوب شهرده بیع ایدرلر ایدی و بلدهٔ مزبوره ده ایکی یوز بیك
معین زورقلر وار ایدیکه اکثر مهماتلرینی انلرکله حرکت ایدرلر ایدی و بلدهٔ مزبوره ده
اهل صنایع بی حد اولوب هر حرفتك مستقل بر محله سی و بر سوقی وار ایدی
اعلا ملون ومنقش چینیلر اشلرلر و پنبه و ریش طیوردن زیبا کبه لر و پرده لر
پیدا ایدرلر ایدی واستاد زرکرلر وار که سیم و زردن و ریش طیوردن اشکال مرغان
وصور حیوان صیاغت وصناعت ایدوب بر وجهله تشبیه ایدرلر ایدیکه کورنلر
حیران اولورلر ایدی وزیبا کللر ورنکین شکوفه لر پیدا ایدرلر ایدیکه بادی نظرده
حقیقت ظن اولنوردی و بعض استادان معادن مختلفه دن میمون شکللرینی
پیدا ایدرلر ایدیکه ادم کبی اییلك اشلر ایدی وطائفهٔ مزبوره نك ایچنده صیاغتدن
معتبر صناعت یوق ایدی قوم مزبورك بعضی ریش خرکوشدن اییلك پیدا
ایدرلر ایدی که کتاندن ایو اولوردی و بلدهٔ مزبوره ده بر میدان وار ایدیکه یوز
بیك کمسنه جمع اولسه قابل ایدی ومیدان مزبورده هر بش کونده بر کره
بازار طوروب اطراف واکنافدن بی نهایه تحف وامتعه کلوردی وانواع
میوه وسمن وعسل ودهن زیت و بر نوع ربس که بعض اشجاردن استخراج
ایدرلر ایدی وچوق در لو ادهان و بی نهایه اعشاب نافعه کلوردی وهر

متاعك برنرخ معيني وار ايدي ومعادن قسمندن اهندن غيريسي كلوردي
وقلعي واسرب قليل الجود اولمغين قيمتلري سائرندن زياده ايدي وسوق
مزبورده مغربادامي اقچه والتون يرينه بيع وشراده استعمال ايدرلردي وبلدهٔ
مزبوره ده متعدد كنيسه‌لر وار ايدي وشمسه عبادت ايدركلري سببندن
جمله‌سنك بابي جانب شرقه مفتوح ايدي وجمله‌دن اعظم بركنيسه‌لري وار
ايديكه ايچنده سيم وزردن مصنوع بر بت وار ايديكه وزنه اون بش قنطاردن
زياده ايدي واندن ماعدا ايكي بيك بت دخي وار ايديكه جمله‌سي سيم وزردن
دوزلوب جواهر ايله بزنمش وكردنلرينه مفتوللر اصلمش ايدي وكنيسهٔ
مزبوره ده برقوم خونخوار نكبت شعار وار ايديكه ادم قربان ايتمك ايچون مهيا
طوررلر ايدي وقوربانسز كنيسايه كلنلري قومايوب اوررلردي وكنيسهٔ
مزبوره ده بش بيك عدد خدمتكار وبي نهايه اواني سيم وزر وار ايدي وبلدهٔ
مزبوره ده برنوع درخت وار دركه ادينه نوبان ديرلر سراپا ورقدر وهر ورقي
مدور ودرنيو كلكي برقدم وقالكلغي بر برمق وار در ودرخت مزبورك بي حد
خارلري وار در شجر مزبورك اوراقندن برنوع اب استخراج ايدوب ايچرلر ونفس
شجردن برنوع رنك سرخ پيدا ايدرلركه لون ذهبيدن راجح در ودرخت مزبورك
ميوه سنه نونلي ديرلر ظاهر وباطني شكل انجيركبيدر ونهايت برمقدار طولاني در
وميوهٔ مزبوره الوان مختلفه اوزره نابت اولور برقسمي زرد اولوب قتي لذيذ
اولوب طعمي امروده شبيه در وبرقسمي بياض اولوب طعمي عنب كبي اولور
وبرقسمي سرخ صافي اولوب جمله‌دن اول يريشور اما ايكي لذيذ اولمز واسباب
وجسدي محكم صبغ ايدر ميوهٔ مزبوره نك طبعي بارد واياملرده استعمالي
قتي نافع اولور ودرخت مزبوري بوشكلده تصوير ايتمشلردر وقتاكه

وقاكه قوم اسپانيول مشيقه ونك عظمتنه وقومنك كثرتنه وملكلرنك مهابتنه
كورديلر قتي خوف ايدوب كلدوكلرينه نادم اولديلر ونيچه كره فرار قصد
ايتديلر قورتوز استاننه منع ايلدي والبته خلاصه بر تدبير ايدرز فرار
ايدرسك جمله‌مزي هلاك ايدوب دل چقرمزلر ديدي پس بوفكر اوزرينه
بركون حيله ايله موته سومه يي كندو ساكن اولدوغي سرايه كتوروب ايتدي
بزسزدن قتي خوف ايتدك لازمدركه بزكيد نجه سن بزمله اولاسن اكرسن
مخالفت ايدوب عسكرك حركت ايدرسه في الحال سني هلاك ايدرز بعده
اولنجه سعي ايدرز موته سومه نفسندن خوف ايدوب انلروكله ساكن اولمغه
راضي اولدي وعسكر حركت قصد ايتدكلرين كندو اختيار ملي بونلرك ايچنده

ساكنين اولورم و بونلرله مصاحبتدن حظ ایلەرم دیو منع و تسكین ایلدی
وهر قچن كه كنیسه سنه وارمق دلردی قورتوز برایكی یوز صولتادا ایله سلاح
كیوب اورتایه الورلردی وموته سومه ایكی شخصك اوستنه بنوب اوكنجه
التوندن دوزلمش عصاسنی كوترلردی نواحی مزبوره دهات بولنمدوغی اجلدن
ولایت مزبورەنك امرا وكبراسی ادم اوستنه بنرلردی وكنیسهٔ مزبورەیه داخل
اولدقچه قورتوز اصنامی ذم ایدوب بونلره عبادت ضلال در دیو طعن
ایدردی و بردفعه اقدام ایدوب صنملری یره دوشردی وارباب كنیسه هجوم
ایدوب قورتوزی هلاك ایتمك استدیلر موته سومه نفسندن خوف ایدوب
قومنی منع ایلدی وقورتوزه دیدیكه بردخی بو مقوله وضع ایتمكه خلق بنم
امرمدن خروج ایدوب سنی وبنی هلاك ایدرلر بواثناده قورتوز یوز اللی ادم
ایله بلاش قرنام برشخصی قواسقال مملكتنه ارسال ایلدیكه اندە برلیمان
اچنده برقلعه بنا ایلیه مزبور قواسقال مستقل مملكت ایدی صاحبنه قوسنكلی
دیرلردی پس شخص مسفور ملك مزبور ایله مصالحه ایدوب لیمانه ایردی وبرنهر
عظیم كوروب قرق اللی میل اچرو كیتدی وچوق شهر وقریه لر سیر ایدوب
مصب نهرده برقلعه بنا ایتمكه مشغول اولدی وحالا اول لیمانه سنتاندون
دیرلر مشبقویه اندن اقرب لیمان یوقدر و بو اثناده قوبه جزیرەسنك حاكمی
طقوز یوز صولتادا ایله بر طونانغه بنیاد ایدوب مشبقویه عزم ایتدی اول
قصد ایله كه قورتوزی قتل ایدوب فتح ایتدوكی ممالیكی ضبط ایلیه ورا قروس
لیماننه كلوب عسكرینی اخراج ایلدی و برشخصی انلره سردار ایدوب مشبقویه
كوندردی قورتوز بو خبری استماع ایدوب یوز اللی اسپانیوللرله اسبانی
مشبقوده قویوب موته سومه یی انلره تسلیم ایلدی وموته سومه یه دیدیكه

بن كانجه

بن كانجه سن ینه بو سرایده ساكن اول بن دخی تیز كلوب كوچرز موته سومه
دخی راضی اولوب قورتوز كیتدی وصانپولانده قوبه عسكرینك خبرنی الوب
بركیجه علی الغفله باصوب سردارلرینی قتل ایلدی وقومی قورتوزه تابع
اولوب ینه مشبقویه دوندیلر مكر كه قورتوز كیتدكدن صكره شهر خلقی
سرایه هجوم ایدوب بعض اطرافنی یقدیلر و پادشاهمزی ویرك دیوب هر
طرفدن جنك ایتدیلر واسپانیه قومی دخی هر طرفدن طوپلر وضربزنلر
قوروب جانلری ایچون جنك ایدرلر ایدی وموته سومه منع ایتدكجه كلامنه
اعتبار اتمزلر ایدی وقورتوز دخی بو اثناده كلوب شهرك بر طرفندن كردی
وچقوب سرایه كلدی وموته سومه ایله بولشوب لوم ایلدی موته سومه
اعتذار ایدوب بنم سوزم اشتمزلر ایش حددن چقوب صو باشدن اشمشدر
من بعد سز بلورسیز نیجه ایدرسكز ایدیك قورتوزك كلدكن اشدوب شهر
خلقی اتفاقله خبر كوندردیلر كه پادشاهمزی ویرك اولمزسه جمله كوزی طوتوب
پادشاهك شیرلرینه یدورز بوندن مقدم سزدن ایكی شخص طوتوب یدك
انكوزلندیدكلش حظ ایتمدیك من بعد اسیر اولانكوزی مأكل سباع ایدەرز
قورتوز دخی موته سومه یی اطلاق ایتمكه خوف ایدوب جواب ویردیكه
بز شهردن چقوب كیدەرز اول زمانده اطلاق ایدەرز قوم شهر مجاب اولمیوب
سرایه هجوم ایتدیلر و نیچه یردن دیوارلرین خراب ایدوب احجار و اشجار ایله
هر طرفدن هجوم ایدرلر ایدی اسپانیوللر اگرچه كاه اولوردیكه بر طوپله بیك
هندی هلاك ایدرلر ایدی اما بر وجهله كثرتلری وار ایدیكه كویا كه برفرد اكسیلك
اولمامشدر واسپانیه طائفه سندن نیچه سی مقتول اولوب نیچه سی مجروح
اولدی بو وجهله نیچه ایام جنك ونبرد متمادی اولوب اسپانیه قومنه ضعف

غلبه ایدوب قورتز موته صومه یه دیدیکه بر مرتفع یردن ندا ایله که جنکدن
فراغت ایتسونلر بز چقوب کیده لم وسن دخی قومکه واصل اول موته صومه
چیقوب ندا ایتدکده کلامنی استماع ایتمدیلر ومنادی کم ایدوکین بلمدیلر
ور طاشله اوروب قتل ایتدیلر انک هلاکنی بلدکلرندن صکره هجوملری
زیاده اولدی پس قورتوز بر کیجه سفره قابل اولنلری الوب وموته صومه نک
ایکی قزینی و بر اوغلنی وبعض مجبوس بکلرینی الوب ومال واسبابنی ومریض
ومجروحی انده قیوب بر عظیم صندله کیردیلر وتاریخ عیسی نک بیک بشیوز
یکرمی سنه سی سرایدن چیقوب کچدیلر یوللری اوزره ایکی جسر عظیم واردیکم
صندلک سیرینه مانع ایدی اصحاب شهر اکاه اولمدین برینی قطع ایدوب
کچدیلر ایکنجی سنی قطع ایدرکن اکاه اولدیلر عدو فرار ایتمش دیو هر طرفدن
ندالر ایتدیلر پس اسپانیه قومنک اوستنه بی نهایه خلق اوشوب جنک
واشوب ایتدیلر واول قدر طاش واغج اوردیلر که بالضرورن زورقی غرق ایتدیلر
پس ارباب زورقلک کمی یوزوب وکمی ات قویروغنه یاپشوب چقدیلر وهندیلر
قوم اسپانیولدن دورت یوز اللی نفر کسنه ودورت بیک دخی انلره تابع
اولان هندیلردن طوتدیلر وقرق ات دخی هلاک ایدوب موته سومه نک
اولادنی ومحبوس اولان امراسنی جمله قتل ایتدیلر هر قچنکه بر اسپانیول
دوشردیلر اوستنه بی نهایه هندی اوشردی و پان پان ایدوب اولشورلر ایدی
اندن کیدوب برینه دخی دولاشورلر ایدی بو اوسلوب اوزره قورتوزی سائر
بقیه قومیله صباحه دک قودیلر وصباح اولدقده موته سومه نک اولادنی
مقتول کوروب ایتدوکلری فعله نادم اولدیلر وچوق یاس ایدوب موتارینی
کتوروب کیتدیلر بو سببدن قورتوز خلاص اولوب تراش قلی سمتنه متوجه
اولدی

اولدی وبر ایکی دفعه یولده جنکلر ایدوب تراش قلنه کلدی تراش
قلی قومندن بر مقدار عسکر الوب مشیقو توابعندن تپدقاب نام بر شهره
دوشوب یغما ایتدیلر وخلقنی اسیر ایتدیلر واطرافنده واقع اولان قرالی دخی
غارت ایدوب یکرمی کونده جمله سنه استیلا ایدوب تسخیر ایتدیلر وبیک
بشیوز یکرمی برنده اول مقامده بر حصار بنا ایتدیلر وادنه سغون قودیلر اندن
کیدوب قولوغه نام بر حصاره واردیلر که محکم طاشله یاپلمش
وداخل سورده بش بیک خانه وخارج سورده دخی بش بیک خانه سنی
وار ایدی انی دخی ضبط ایدوب قولوغه شهرینک خلقندن اون بش بیک
ادم اولدروب باقیسی مشیقویه فرار ایتدیلر وشهری تاراج ایتدیلر واتشه
اوردیلر بعد ذلک پو پو قاتنک حصارینک مفتاحی کلوب اسفوسان حصارنی
ضربله الدیلر که اهلنک اکثری تاجرلر ایدی پنبه ومیوه بیع ایدرلردی بعده
قلاوش وتومقان حصارلرینک مفتاحلری کلدی وسقاطه وایساله
ومسنقو نام قلعه لرینی جبریله الدیلر اندن صکره ینه تراش قلنده جمع اولوب
مشیقویه کتمکه قصد ایتدیلر پس اطرافدن بی نهایه هندیلر جمع و جمله سندن
قرق بیک هندی انتخاب ایتدیلر واسپانیه قومندن دخی قرق سواری وبش
یوز پیاده که بعضی توفنک انداز و بعضی زنبرک انداز ایدی بریره جمع اولوب
لوازم ومهماتی کوردیلر ومشیقویی اخذ قصدیله یوله کردیلر مکر که مشیقوده
موته صومه نک عم زاده سی قوتوموسین حاکم اولمشیدی واطرافه خبرلر
صالوب عسکر جمع ایدردی پس قورتوز قاوتیلک وقاوتقان حصارلرینی الوب
تسقوقو شهرینه واردیلر که بر جانبی بر بحیره عظیمه ایچره واقع اولوب
داخل وخارجده مستقل یکرمی بیک قدر زورقی وار ایدی پس حاکم بلد

اكثر خلقيله مشيقويه فرار ايتديلر وقورتوز شهري ضبط ايدوب بر مقدار عسكر
سچوب باسنه ايلپيان حصارني الديلر واول ناحيه ده اولان قرى ومزارعي تاراج
ايدوب اتشه اورديلر بو وجهله كيدوب مشيقويه قريب واردقده بي نهايه
عسكر چيقوب جنك ايتديلر وقورتوز بر كيجه شبخون ايدوب يكرمي قدر
نفسي هلاك ايتديلر باقيسي شهره قاچوب من بعد طشره چقمديلر پس
قورتوز تسقوقويه دونوب اسپانيه دن جديد عسكر كلوب واطرافدن
چوق هندي جمع اولمشيدي پس دورت يوز بيك نفر ادمه امر ايتديكه تسقوقو
بحيره سندن مشيقو بحيره سنه بر خندق كسديلركه عرضي ايكي قامت وعمقي
بر قامت وار ايدي مكركه زمان سابقده دخي محل مزبورده طريق وار ايمش مرور
ايام ايله بوزلمش وبرقاچ عدد قاليته لر دوزوب صويه اندرديلر وعسكري
بو قليوب طقوز يوز اسپانيول واتمش بيك جنكي هنديلر واوچ بيوك طوب
واون بش عدد كوچك طوپلر بولوب جمله سني اوچ قسم ايلدي ايكي قسمن
قرادن مشيقونك ايكي طرفني دوكمكه كوندردي وكندوسي بر طايفه ايله
زورقلره بنوب مشيقو بحيره سنه ايردي وپنيول نام بر حصاري جبر ايله الوب
مشيقويه هجوم ايتدي ومشيقودن دخي بي نهايه عسكر زورقله چقوب جنك
ايتديلر اخر طوب وتوفنكه طاقت كتورميوب فرار ايتديلر وبي نهايه هندي
هلاك اولوب عالم كشته لر ايله طولدي واب دريا جمله خون مردم اولدي پس
قورتوز دريادن وسابقا ارسال اولنان ايكي طايفه قرادن يوريوب نيجه ايام جنكلر
اولوب شهرك اكثريني خراب ايتديلر وقورتوز برقاچ دفعه مشيقو حاكمنه خبر
كوندروب صلح وتسليم طلب ايلدي راضي اولمديلر وبر كون قرق نفر اسپانيول
طوتوب قله لره چقرديلر وخونلرين اطرافه صاچوب صيحه لر ايتديلر قورتوزك

اتباعندن

اتباعندن ايكي بيك هندي اسير ايدوب قورتوزي مجروح ايتديلر وبر كون قورتوز
مشيقو قومنه غالب اولوب بش يوز نفر هندي اسير ايتديلر وتراش قلن خلقي
اتشلر پيدا ايدوب اسيرلري چورمه وقاورمه ايدوب حوزه چكورديلر بو وجهله
شهرك اوچ بلوكني اخذ ايدوب ربعي قلدي پس باقي قلان طايفه مال و
اسبابلرين بحره دوكوب واتجه جنك ايتمكه معاهده ايتديلر ونيجه ايام جنكلر
ايدوب بر دفعه دخي تراش قلن قومي مشيقو اهلندن بش بيك ادم قربان
ايدوب يديلر ومشيقو قومندن باقي قلانلر جنك وستيز وقلت زاددن قتي
زبون اولوب فرار قصد ايتديلر واكابر شهر بر يره جمع اولوب بر بيوك زورقه بنديلر
وبر طرفه طتوب قاچديلر قورتوز قصه يه واقف اولوب بر زورق دونانديه رشوب
جمله سني اسير ايدوب كتورديلر قورتوز حاكم شهره تعظيم ايدوب ينه سني بوديان
حاكم نصب ايده رز قومكه تنبيه ايله جنكدن فراغت ايتسونلر امن وامان اولسونلر
ديدي بوندن غرض مال واسباب ضايع اولماسون وشهر خراب اولماسون
ديلك ايدي پس قاوتوموسين چيقوب عسكرينه ندا ايدوب جنكدن منع
ايلدي پس يتمش بيك ادم يراقلريني دوكوب كلديلر بيك بشيوز يكرمي بر سنه
سنك اخرنده تمام مشيقويه استيلا ايتديلر اوچ اي جنك وزن اكلنديلر قورتوز
طرفندن ايكي يوز اللي اسپانيول سكز بيك هندي دوشدي ومشيقو خلقندن
جنك يوزنده يوز يكرمي بيك نفس هلاك اولوب بعض امراض واعراضدن
دخي بي حساب ادم فنا بولدي وقورتوز ربه مكتوب يازوب احوالي على التفصيل
بيان ايلدي ويكرمي اللي بيك اوقه سيم وزر وقرق بيك عدد اسير وبي نهايه
مجوهر ومجلى توغلر ومنقش مروحه لر وبي حد برده لر وكبه لر والتون كوبكلو
سيرلر ومصور سايه بانلر وبي حساب لؤلؤلركه اكثري فندق قدر ايدي اما

جمله سی سیاهه مابل ایدی اول سببدن که طایفهٔ مزبوره لولولرنك کیفیت
اخراجنه واقف اولمیوب صدفی تشه دوکرلر ایدی برمقدار ایاقدن صکره
فتح ایدوب استخراج ایدرلر ایدی وچوق قیمتلی طاشلر جمله دن بری برقطعه
زمرد ایدیکم رنك وصفاده بی نظیر اولوب مقداری ایه قدر وار ایدی وسیم
وزردن مصنوع اشکال حیوانات که هربری احسن وجوه اوزره تصویر اولنوب
بدایع صنایع درج اولمشیدی وجمله سنك قیمتی سکز یوز بیك التون تخمین
اولنمشدی وبی نهایه سوارلر ومنکوشلر واغر توفنکلر بکه جمله سنك قیمتی التی
یوز بیك التون اولوردی بو جملهٔ احضار ایدوب اوچ پاره سفینه ایله اسپانیه یه
کوندردی وبحا ایلدیکه فتح ایتدوکی ممالکك ادنی یکی اسپانیه قویه لر وممالك
مزبوره نك تعمیریله مقید اولوب لوازم ومهمات ارسال ایدهلر حضرت جناب
عزتدن مرجودر که من بعد اهل اسلامك تیغ خونبارلری اول دیار منفعت
آثاره واصل اولا واطراف واکنافی انوار شعائر اسلامیه ایله طولا ومذکور اولان
اموال واسباب باذن رب الارباب سائر خزاین کفر نکبت شعار ایله ارباب جهاد
وقوم پر اجتهاد مابیننده مقسوم اولا پس طوایف هند جدید مشیقونك
اخذنی استماع ایدوب جمله سنه خوف وهراس مستولی اولدی ونیچه سی
قلعه لرینك مفتاحلرین هدیه لرله ارسال ایتدیلر ومشیقودن یوز التمش میل بعید
برمملکت وار ایدیکم ادینه مقوقان وصاحبنه قاسوسین دیرلر ایدی کسین سیله
نام برشهرده متمکن ایدی اولدخی قورتوزه پیشکشلر کوندروب صلح طلب
ایلدی قورتوز دخی قبول ایدوب برطائفه ارسال ایلدی تا که واروب اول ناحیه ده
برقلعه بنا ایدهلر مزبور قاسوسین خرج بنا ایچون بش بیك اوقه التون وبش
بیك اوقه کومش ویردی اما ایکن صاف اولمیوب نحاس ایله مخلوط ایدی مزبور

کسین

کسین سیله برعظیم شهردرکه بربحیرهٔ عظیمه نك ایچنده بنا اولنمشدر بحیرهٔ
مزبوره بحیرهٔ مشیقودن اعظم درو ایچنده بی نهایه سمك وار دریونده ماعدا
ممالك مزبوره ده بحیره لر چوقدر وعیون حاره بسیار و طیور وحیوانات
بی حددر وپنبه وعسل بی نهایه در ومعادن سیم وزر فراوان در وبرنوع سنك
سیاهدن تیز خنجرلر پیدا ایدرلر وبروجهله حدید اولورکه کله لرنی انوکله
تراش ایدرلر وبعض مواضعنده یسر معدنی وار در ونواحیٔ مزبوره نك هواسی
صحیح ومیوه سی بی کران ونانی فراوان ونساسی حسنا ورجالی اقوی
سخت کمان چکوب اوزاق اوق اترلر ومحکم نشان قوارلر قوتوت برحصاردرکه
مشیقودن یوز سکسن میل بربعیددر قورتوز اول طرفه دخی برطائفه
کوندروب اخذ ایتدیلر واکا قریب مدلین نام محلده برقلعه بنا ایدوب ادینی
اسپرسانتوقودی واواقوسقو نام حصارك صاحبی مفتاحی تسلیم ایلدی
وتقوان تپك وساقوتو لیان واواشقاق حصارلرینك اصحابی کلدی صلح
ایتدیلر وقولیمان وسوتلان وتولیمان ممالکنه دخی عسکر کوندروب بر
ایکی دفعه بونلر جنکله جمله سنی تسخیر ایتدیلر وبرعظیم حصار بنا ایدوب
کیتدیلر وتوتوتپك حاکمینی براوغلی ایله حبس ایدوب یکرمی اوچ
بیك اوقه التونه بیع ایتدیلر وناحیهٔ مزبوره ده ناغور نام برقلعه بنا ایتدیلر
ناحیهٔ مزبوره ده معادن زر حددن افزون وانواع جواهر چوق وغنا
وکثرت مال جهتندن نظیری یوقدر خبرنا یوق بردفعه فرانسسقو
غرای نام برشخص برمقدار عسکر ایله اول مملکته کلمش ایدی اول مملکتك قومی
اکثرینی اسیر ایدوب اتلرینی یدیلر ودریلرینه صمان طولدوروب کلهٔ بی دولتلرین
کنیسه لرینده اصدیلر قورتوز دخی عسکر جمع ایدوب توتوش تلان حصاری

قرینده محکم جنك ایتدیلر و یانوقو خلقی منهزم اولوب محکم قرلدیلر اخر الامر
محوب صلح ایتدیلر و یکرمی بش کونده اول مملکتی تمام ضبط و تسخیر ایتدیلر
سانقو نام بر حصار بنا ایدوب یانوقو و کیله حصارلرینك قومنی انده سوروب
انلری اتشه اوردیلر ممالك مزبورده حدیدك قتی کمیاب اولدوغی اجلدن بر نعلی
ایکی وزنی قدر سیمه و بر وزنی قدر زره ویررلر ایدی اند نصکره ینه مشیقویه کلوب
الوارادو نام بر شخص ایله قاو تیملان مملکتنه عسکر کوندردی واروب نیجه دفعه
جنکله بیك بشیوز یکرمی ذورده جمله سنی ضبط ایتدیلر و ممالك مزبورده
محکم حصارلر و عظیم شهرلر واردر و میوه سنی وناتی بیکراندر و معظم کوهلری
واردر و بر عین جاری واردر که صوری تابی دهن زیت کبیدر اما کونشه دوکسه لر
کبریت اولور باروت ایدرلر قتی بی نظیر اولور و ممالك مزبورده بر اته یوز
طقسان التونه نعل اوررلر بوندن نصکره اسقون تیك حصارنی و قانی یانی
مملکتنی و تسپسقو و صندلان حصارلرنی و پاسوقوری اخذ ایدوب مزبور
الوارادو بو وجهله بیك التی یوز میل یره استیلا ایلدی قولیه حصارنه دخی
بر مقدار عسکر کوندروب اوج کون جنك ایله الوب قومنی اسیر ایتدیلر
و سابو دقر و مستقر مملکتی دخی برقاج دفعه جنکله اخذ ایدوب بی نهایه مال
جمع ایتدیلر ممالك مزبوره قتی واسع و قومی اغنیا و عسکری اقویادر بعد ذلك
قورتوزینه مشیقویی تعمیر قصد ایلیوب بحیره نك بر طرفنی سنك و تراب ایله
طولدردیلر و شهری انك اوستنه بنا ایدوب سورینی واسع و محکم ایتدیلر
و داخل سورده یوز بیك قدر خانه بنیاد ایتدیلر و قورتوزه بر عالی سرای بنا
ایتدیلر که درخت سرودن منحوت یدی بیك ستونی وار ایدیکه هر برینك
طولی یوز یکرمی قدم و دوری اون ایکی قدم ایدی و بحیره نك بر جانبنده

یوزلرینه کون ترس خانه لر بنا ایدوب سفینه لر وضع ایتدیلر و هر حرفته
مستقل محله لر و چارشولر بنا ایتدیلر بو اثناده طاقو نام بلده ده که مشیقودن
التمش بش میل بعیددر حدید معدنی بولدیلر و معادن ایله خلط ایدوب
طوپلر دوزدیلر و مشیقوده وضع ایتدیلر و مشیقودن دراقرسه وارنجه
قالدرم یاپدیلر و دراقرسدن سکز میل یرده بر عظیم لیمان دوزوب دنی
نجوان دلوغه قودیلر و مدلین حصارینك قومنی انده سوردیلر و انده بر عظیم
ترسخانه و بر ضرب خانه بنا ایتدیلر و ریه تمش بیك اوقه التون و بی نهایه
اوانی سیم و زر و بر کومش طوپکه یکرمی دورت بیك التونه تقویم اولنمشدی
ارسال ایدوب تراش قلن خلفندن مشیقو جنکنده حاضر اولان عسکرك
معاف اولماسنی استدعا ایلدی بقیه اخبار مشیقو مشیقونك حکماسنك
اکثرندن نقل ایدرلرکه ممالك مزبورده دورت کره قیامت اولمشدر بریسی طوفان
اب ایله که جمله حیوانات هلاك اولمشدر ایکنجیسی کوکدن اتشلر یاغوب جمله
حیوانات بلکه احجار و اشجاری احراق ایلمشدر و اوچنجی کره ده محکم یللر
اسوب خانمانلرینی بر باد ایلمش واکثر خلق قرده و خنازیره مسخ اولوب باقیسی
هلاك اولمشدر و دوردنجی دفعه ده یکرمی بش ییل عالمی ظلمات احاطه ایدوب
لیل و نهار بکرنك اولوب ضیاء خورشیددن اثر کورمشلردر و اون بش
ییل قدر ظلمت مزبوره قتی کثیف و شدید اولوب اول زمانك خلقی
جمله هلاك اولمش انجق بر مرد و بر زن قالمشدر و اون ییلده دخی ظلمت
مزبوره یاب یاب خفت بولوب اون ییل تمام اولدقده بر وجه معتاد ینه
لیل و نهار و شب تار ظهور بولدی و روایت ایدرلرکه زمان اوائلده مخلوق اولان
طائفه قتی جسیملر و دراز قامتلر ایدیلر هر برینك قامتی یکرمی شبردن اطول ایدی

واقعا معادن حفر ایدرکن قوم مزبورك عظامنی بولوب کلام مزبوری تصدیق
ایدیلر و ظلمت مزبورنك تمام ارتفاعندن تاریخ عیسی نك بیك بشیوز اللی
ایکی سنهسنه سکز یوز اللی سکز سنه مرور ایتمشدی وروایت ایدرلرکه دوردنجی
قیامتده اول دیارك اصنامنه حاکم اولان شیاطین دخی هلاك اولوب پتلر
جمله باطل اولدیلر وروایت ایدرلرکه یکی دنیاده جملهدن اول بر طائفه پیدا
اولمش تاریخ عیسی نك یدی یوز یکرمی سنهسنده اول طائفه یه ککی مکز دیرلر ایدی
شمالدن چیقوب افولقان خلقی انلردندر طائفهٔ مزبوره نیجه مدت بهائم کبی کزوب
دین وملت وحکم وامارت وعمارت وزراعت بلمدیلر ایدی یوز تمش سنه سنهده
لغونه جزیره سندن بر طائفه کلدیلرکه سوز قوللانی بیلورلر واسباب حربه
قادرلر ایدی مایس وعدس وسائر بقول زراعت ایدوب شهرلر وحصارلر بنا
ایتمکه ابتدا ایتدیلر طائفهٔ مزبوره یه اقولوغه دیرلر ایدی اول بر بحیره ایچنده
تولاسنقو حصارینی بنا ایتدیلر بعده تولبانی بعده تسقوقه حصارینی بعده
قوانلقان بعده اقونیان حصارنی بر بحیره نك دائره سنده بنا ایتدیلر و بحیرهٔ
مزبوره نك اورته سنده بر جزیره وار ایدیکم اندن بعض عیون جریان ایدردی انده
دخی بر قاچ خانه بنا ایتدیلر وادینی مشیقو قودیلر وایکی یوز یلدن نصکره ککی
مکز طائفه سیله اختلاط ایتدیلر و یوز اون یل قدر حاکم نصب ایتمیوب هر کشی
باشنه سلطان اولوب کزردی بعده قاونیز نام بر امیر نصب ایدوب موتسومه یه
کلنجه بکرمی اوج کمسنه حکم ایلمشیدی طائفهٔ مزبوره نك اعتقادلری بو وجهله
ایدیکه روح انسان بدندن مفارقت ایدیجك بعضی منعم و بعض معذب
اولور وجنت یر یوزنده دروطقوز محل ده در بریسی جانب شرق ده در قربان
اولنلرك وجنك ایچنده هلاك اولنلرك واخلاق حسنه اصحابنك ارواحی انده
اولور

اولور وارواح صبیان بر جنتده و پیرلرك ومرضانك بر جنتده اسلوب اوزره
هر جنتنك اهل معینی وار دردیرلردی وسلطانلری فوت اولدقده اغزینه بر قطعه
زمرد وضع ایدوب اون یدی قات بیزه صرارلر ایدی وکنیسهلرینه کتوروب
جمله اسبابیله اتشه یقرلر ایدی و بر کلب دخی احراق ایدوب کلبك روحی انوك
روحنه دلیل اولور دیرلر واحراق ایدرکن ایکی یوز غلام قربان ایدرلر ایرتهسی
رمادنی واسنانی جمع ایدوب بر منقش صندوقه یه قویوب کلید اورورلر
ومیتك صورتنی صندوقه اوستنه تصویر ایدرلر و دوردنجی کون ینه
اتشخانهده جمع اولوب اون بش اسیر قربان ایدرلر و یکرمنجی کونده بش
اسیر والتمشنجی کونده اوج اسیر قوربان ایدرلر وطائفهٔ مزبوره اورته
بویلولردر بورونلر بیاز دلوکاری عریض وموی غلیظ وطویل ایچلرنده
بر قاچ نفر بیاض کمسنهلر وار در انلره فنی تعظیم ایدرلر بردهلر اورتنورلر وجنك
ایچنده اسیر اولان خلقی قربان ایتمکیچون بسلرلر وهر کس ولدینی دورت
شاهد یاننده بیع ایتمك جائزدر دیرلر وسارقی صاحب ماله اسیر ایدرلر و هر کس
استرسه اوزینی بیع ایدر و پدر ومادر رق اولسه ولد ازاددر دیرلر بو مقوله
اوضاع فاسده وارای کاسدهلری چوقدر و انوار شریعتدن هرگز بهرهلری
یوقدر تاریخ عیسی نك بیك بشیوز یکرمی اوچنده جل ده ونسالوس نوبردر
یوش لیماندن بحر سون بر طریق اقرب فتح ایلدی و پانامه طرفندن بر قلعه
بنا ایدوب ادنی سانجیل قودی و بیك بشیوز یکرمی بشنده ناقو حصارینه
قریب بر قلعه بنا ایدوب ادینی تورجیل قودی وقورتوز سواحل بحر سوری
کشف وتحقیق ایچون بر مقدار عسکر ایله سور طرفنه کیدوب اثناء
طریقده عظیم نهرلره طوش اولدی بر محل ده طقوز یوز ادم و بر محل ده اوج یوز

و برمقامده بشیوز ادیم جسرلر یاپدیلر و یوز یکرمی میل مسافه ده اللی عدد
نهر کچدیلر و چوق حصارلر و شهرلر کوردیلر و کمی جنکله کمی صلح ایله الوب
بیك بشیوز یکرمی بشنده تباق نام بر عظیم شهره کلدیلر که اوج محله سی
وار وهر محله سنك بر مستقل سوری وار ایدی اندن کچوب شوتقادنلی
حصارینه واردیلر که بناسی رفیع و سوری محکم ایدی و جمله احجاری
رخام سفید ایدی اندن کچوب بر بحیره یه کلدیلر که ایچنده بر حصن
حصین واطرافنده بی حد خانه لری وار ایدی تایقه ولاینده انلك کبی
حصار یوق ایدی سور مزبورك حاکمی قناق قورتوزی ضیافت ایدوب چوق
رعایت ایلدی اندن کیدوب تلمستان حصارینه واروب اندن بر کوهه
چقدیلر که اوتوز ایکی میل ارتفاعی وار ایدی اندن کچوب اشوسلین
حصارنه کلوب خبر الدیلر که ایکی مرحله یرده نیق نام بر حصار واردر
وانده بکمش سکمش عدد اسپانیول واردر پس انده واروب جمله سنی اتفاق
ایدوب نواحی مزبوره ده چوق حصارلر و قریه لر تاراج ایتدیلر اندن ینه بر مقامده
جمع اولوب ناقوریه قریب سانتاندرز لیمانه کردیلر وانده بر عظیم معدن
بولوب یانده بر قلعه بنا ایتدیلر و ادینی ناتی قودیلر اندن کیدوب سانتاندرز
لیمانه قریب تورجیل حصارینه واردیلر و قورتوز انده اقامت ایدوب بر مقدار
عسکر کوندردی نیاشته و ایپایقه شهرلرینی جنك ایله ضبط ایتدیلر بو اثناده
مشیقوده باقی قلان عسکر مابیننده خلاف دوشوب فتنه ظهور ایتدی
قورتوزی دعوت ایتدیلر بیك بشیوز یکرمی التی سنه تورجیل دن مشیقویه
کلدی و اسپانیه یه خبر کوندردیکم بحر سوری تمام کشف ایچون سفینه لر
والات حرب و عسکر ارسال ایله لر پس ری دخی امر ایلدیکم اوج پاره کشتی

ایله

ایله ساردین نام بر شخص بیك بشیوز یکرمی یدی سنه سنده سواحل دریای سوری
کشف ایچون چقدی و بیك دورت یوز میل ایلروب نیچه جزیره لر کوردیلر
جمله دن ایکیسی بیوك جزیره لر ایدی بری نینه منده نا و برینه بسایه دیرلر ایدی جزیره
مزبوره نك قومی سیه چرده لر و ملتحی لر و یوزلری و صاچلری اوزون و برق خرمادن
زیبا حصیرلر نسج ایدرلر که ایراقدن کورلسه التون ظن اولنور و اول حصیرلردن
عورتلر ستره ایدوب عریان و پابرهنه کزرلر نسالری حسناتلردر و طائفه
مزبوره نك بیوك کشتی لری و تیغ اهنلری و طوپلری و بارونلری واردر و اغز
تفنکله مسموم تبدقه لر آتارلر که هر بینه طوقنسه هلاك ایدر بینه دن جبه لر
کیوب امیرلری باشنه التوندن مجوهر اسنیفان طقنور و جزایر مزبوره ده
معادن ذهب چوقدر و نان وزری نهایه درانده کیدوب تته ناتی جزیره سنه
کلدیلر که پرتقالك انده بر محکم قلعه سی واردر اندن کیدوب جلولی جزیره سنه
واردیلر و انده اسپانیه دن بر طائفه بولدیلر که مقدما کلوب جزیره مزبوره ده
بر محکم قلعه بنا اتمشلر پس ارباب جزیره اصحاب سفاینه لازم اولان اسبابدن
ماعدا یکرمی قنطار قرنفل ویردیلر اندن کیدوب بر جزیره یه واردیلر که
اهلی سربسر سودان ایدی اندن کیدوب ینه بر جزیره یه کلدیلر که اهل بیاض لر
ایدی و بالجمله ازیرده چوق دورلو عجایب کوروب سیر ایدوب دوندیلر
و یندوری یه کلدیلر اندن دخی کیدوب بیك بشیوز یکرمی طقوزنده یکی
اسپانیه یه کلدیلر و اندن صکره قورتوز اسپانیه یه کتمکه قصد ایدوب
وراقروسدن ایکی کشتی دوناندی و سائر اسباب و تحف بن ماعدا یکرمی بیك
قنطار زر خالص و بیك بشیوز قنطار سیم صافی و اون بیك قنطار زر مخلوط
کتوردی و مونته سومه نك براوغلنی و ترانش قلن و صاحبولان فاسقیلندن چوق

کسنه‌لر بیله الوب بیك بشیوز یکرمی سکزنده اسپانیه‌ده تولیده حصارینه
کلدی وانده محکم خسته اولوب ریه وارمغه قادر اولمادی واوروبری
انك خاطرین صوردی و بعد الصحة چوق تعظیم ایدوب مارقس ایلدی و هند
جدیدك سردارلغنی ویروب واشقاق مملکتی مستقلا اکا ویردیکه مزبور مملکتده
خرده حصارلردن ماعدا مثال کوه یکرمی بیوك حصار وار در وامر ویردیکه
من بعد بحر سور طرفنده نقدر ممالك فتح ایدرسه اون قسم ده بریسی انك
ملکی اولالدن دونوب ینه مشیقویه کلدی وایکی کمی دونادوب سندوسه نام
برشخصله سواحل کشفنه کوندردی بیك بشیوز اوتوزنده آقاپولقولیمادن
چیقوب علی الساحل جانب غربه سفر ایتدی و شمال سمتنده شالیشقولیمانه
واردی جمله سکز یوز میل قدر مسافه سیر ایلدی وقوتوزدخی تقوان تبك
حصارنه واردیکه مشیقودن دورت یوز سکز میل بعیدر وانده سفینه تعمیر
ایدوب سابقا سفر ایدن سندوسه‌نك اردنجه کیتدی واوج پاره سفینه
دخی ترتیب ایدوب بیك بشیوز اوتوز التی سنده ساتقلیب جزیره سنه واردیکم
تقوان تبکدن بعدی اون ایکی میلدر اندن کیدوب سانته قوره‌اندن اقلبو
لقویه واردی واوج پاره سفینه یلدز سمتنه ارسال ایلدی قالوقالان طرفنه
طولاشوب بونه سبرنسه جزیره سنه واردیلر وانده بر بحر کوردیلرکه طولی ایکی
یوز میل وار در و بحر مزبورك جمله ایی سرخ صاقی در وانده بر حصار الوب ادنی
ساتتان درز قودیلر نواحی مزبوره‌ده کوردکلری جزایرده قطعا بیراق یوقدر
وقوم عریانلر در و سزلرینك بعضی مواضعنی تراش ایدرلر اندن قالیغوریه کلدیلر
اندن قابوده لنقانیه‌یه واردیلر و بالجمله بو سفرده ایکی یوز بیكدن زیاده
التون خرج ایدوب نسنه تحصیل ایتمدیلر خیر قورونقه بیك اوج یوز یکرمی

میل

میل مشیقودن بعیدر مشیقونك اهلندن چوق کسنه فرار ایدوب انده
وارمیشدی جل غونسالو نام برشخص بیك بشیوز یکرمی ایکی سنده اق
یوردن چیقوب غرب و شمال اورته سنه عزم ایلدی اول فکر ایله که بحر
سوره طریق اقرب بولا پس تیقویان شهرینه واروب اهلیله حسن معامله
ایتدی وانلردن خبردار اولدیکه ایکی یوز میل یرده قوریقه نام بر مملکت وار در
حاکمنه نیقورغوه درلر پس اکا خبر کوندروب عرض محبت ایلدی اول دخی
بونلری مملکتنه دعوت ایلدی پس غونسالو انده وارد قده نیقورغوه
بشیوز ادم ایله استقبال ایلدیکه هر برینك النده بر التون مرغ وار ایدی
و یکرمی عدد جاریه که هر برینك النده ایکی عظیم بال مومی یناردی
پس غونسالو وارد قده برمدت انده اقامت ایدوب بر قلعه بنا ایتدی وادینی
قونسقه قودی واندن کیدوب دریانقین نام برقاسیقه راست کلوب
جنك ایتدیلر اکرچه اسپانیوللر غالب اولوب هندیلری طاغتدیلر اما انلره
دخی ضعف غالب اولوب رجوع ایتدیلر و بالجمله طقوز یوز میل یر سیر
ایدوب بشان بشنته لیمانه واردیلر اندن کیدوب دیانقین و صاند ومنقویه
واردیلر و بوندن صکره فراتی نام برشخص دخی نیقورغوه‌یه واروب ایکی
حصار بنا ایدوب برینه یکی غرناطه و برینه لوندیدی و پوش یون نام برلیمان
بنا ایدی ممالك مزبوره‌ده بر بحر وار در که جانب شمالدن منفجر اولوب دورت یوز
میل یر ممتد اولوب اون الی میل بحر سوردن بعید واقع اولور و بحر مزبورده
دخی مد و جزر وار در سابقا مذکور اولان غرناطه‌یه قریب بر مدور جبل
وار در که ایچنده سرخ و سفید علولر ظاهر اولوب یوز میل قدر مسافه‌دن
کورینور جبل مزبورك اوستنده قطعا نبات یوقدر وامه مجاری ایچره برنوع طبر

ساكنلردر وممالك مزبورنك باغلری چوقدر وعظیم درختلری واردركه هر برینك
اصلی اون بش كشینك قوچاغنه صغمز وقومنك اوضاعی واطواری مشیقو
قومی كبی در ولسانلری دخی انلرك لسانلری كبیدر وانلردخی مكتوب برینه تصاویر
استعمال ایدرلر وادم قربان ایدوب اصنامه عبادت ایتمده انلرك طریقنه كیدرلر
بقیه اخبار قاویلان الوارادو نام برشخص ایكی یوز نفر صولتاد ایله مملكت مزبوره یی
استیلا ایلدی شنكه سابقا مذكوردر ناحیه مزبوره ده برنهر واردركه دهن
زیت مثالنده جریان ایدر هر نه قدر استرلرسه الوب كنشه وضع ایدرلر بعینه
شاب اولور وممالك مزبوره ده بلسم چوقدر ومایس قنی ایوبتركاه اولوركه بركیله دن
یوز كیله كاه ایكی یوز كیله مایس اولور وممالك مزبوره ده معادن بسیار ومتاع
واسباب فراوان در وقومی تیرانداز لر وحربیلردر وخوب ایپلك اشلرلر ومردم
خورلردر ادم اللرینه كیرسه دیشلرلر خبر شالیشقوغر تان نام برشخص بیك
بشیوز اوتوز سنه سنده بش یوز ادم ایله مشیقودن چیقوب مقواقانه واردی واندن
چكوب شالیشقو یه واروب چوق جنكلر ایتدی وستنكلی نام برحصاری
الوب ادینه بیوك اسپانیه قودی بعده برمملكت دخی فتح ایدوب ادینی یكی
غالیسیه قودی وانده اوچ حصار بنا ایدوب اول قطعه تمام استیلا ایلدی ممالك
مزبوره نك قومی تمام حربی لردر ایواوق اترلر وسخت كانلر چكرلر زنلری حسنادر
وقامتلری تنی مستغنادر اوزون لباسلر كیرلر اما رجالی انجق دیزلرینه قدرجه كیرلر
وارقه لرینه برده لر اورترلر وسختیاندن موزه لر كیرلر ممالك مزبوره نك منافعی
چوقدر ومیوه و عسل وسیم جهتندن نظیری یوقدر اما سر جمله قومی
بت نشان وضلالت شعار ومردم خورلردر ولایت سنپولادن بر قسیس ظلمت
نهاد كشف بلاد قصدی ایله قالقوب جانب مشرقه على الساحل

بیك

بیك ایكی یوز میل مسافه سیر ایدوب سیپولا نام بر ولایته واردی اوشنه
دونوب كلدوكده ولایت مزبوره ده جواهره نهایت ومال واسبابه حد وغایت
یوقدر دیو خبر ویردی بو سببدن فرانسیسقو قرونی نام برشخص طقوز یوز
نفر صولتاد خریاد كفر نهاد ایله وچوق هندی یگیداد ایله مشیقودن چیقوب
قاولقانه واردیكه مشیقودن طقوز یوز میل یر بعیددر اندن سیپولیه
متوجه اولدی و بیك ایكی یوز میل یر سیر ایدوب نیجه كره قارله ومحكم
صوو قارله راست كلوب شدت سرمادن چوق كمسنه هلاك اولدی مع ذلك
اثناء طریقده نیجه زنلر كوردیلركه عریان كزرلر ایدی وتولجی مزبوره ده
كتان چوق بتردی اما كمسنه اشلمزدی اخر الامر سیپولیه واروب جنكله
الدیلر وادینی غرناطه قودیلر وبالجمله مملكت مزبوره ده یدی حصار بولدیلركه
انجق جمله سندن دورت بیك ادم چیقاردی جمله سی عریانلر وفقیرلر ایدی
پس پاپاس لعینك كذبی ظاهر اولوب واردوقلرینه نادم اولدیلر مزبور سیپوله
ترابله عظیم اسطوانه لردن بنا اولنمش برمحكم حصاردر وخانه لری طبقات
اوزره اولوب هرخانه نك بابی صغیر ونیجه ذراع ارضدن مرتفعدر ایچدن
نردبانله اینوب چیقارلر وهرخانه نك قپوسی قربنده یرایچنده برایزبه سی
واردر اندن قیشلرلر مملكت مزبوره ده قشی محكم اولور عظیم كوهلری واردر
خط استوادن اوتوزیدی درجه اوزره در وناحیه مزبوره ده ارنب واهو
ومالكیان چوقدر و پنبه ازدر ومتله نام بر نبات واردر اندن لباس وكمر دوزرلر
وایام شتاده زنلر انلری كیرلر ورجالی ارنب واهو پوستلرین كیرلر
وناحیه مزبوره ده میرتبسر رماللدر اول سببدن طعام قسمی ازدر اسپانیوله
قومی واردقلرده مایس وقبق زوع ایتدیلر حاصل اولدی لندن كیدوب

آقوقوولایتنه واردیلر واننده یلك یان برصخرهٔ عظیمه نك اوستنده برمحكم قلعه
كوردیلراندن چكوب یتوش حصارینه واردیلركه برنهرعظیمك ساحلنده واقع
اولمشیدی واننده خبرالدیلركه براشال دیرلر برمملكت واردركه حاكمینه تتراش
دیرلر مالینك وخزینه سنك حسابی یوقدر اكا قصد ایتدیلر و برقاج حصار
الوب تیغرنام برحصاری اتشه اوردیلر سور مزبوراوتوزیدی درجه اوزنده در
وقتی صووقدر اكا قریب برنهر واردركه محكم منجمد اولوب ات واسباب ایله
اوستندن یچرلر و اول ناحیه ده التی ای قاروبوز ثابت او لور وممالك مزبوره ده
سفید وسرخ پنبه پیدا اولور اول دیارك اهلی اندن درازكبه لر وعریض پرده لر
ایدرلر و تیغره دن كیدوب یولده چوق صغرلر كوردیلركه قتی وحشی وخونی
ایدی وسی قویق حصارینه واردیلراندن كیدوب كیویره كالدیلر وتتراشی
انده بولدیلركه سفید صقال بر پیر ایدی كه محاسدن برلوحی وار ایدی صدرنده
اصمش ایدی و بالجمله بیك ایكیوز میل سیر ایتدیلركه سرتسر ر امال ایدی وقطعا
جبال واحجار یوغیدی سابقا مذكور اولان ابقارك ز بلنی جمع ایدوب یوللره
نشان ایدرلر دی واول صحرالرده مزبور بقرقتی كثرت اوزره ایدی ممالك مزبوره ده
دخی مرادلرینه واصل اولمیوب مال ومتاعه نایل اولمادیلر و بیك بشیوز قرق ایكی
سنه سنه مشیقو یه كالدیلر مزبور كیویره قرق درجه اوزنده دركه هواسی معتدل
ونباتی وافر درو انهاری بسیار در اریك وطوت وعظیم عنب وبطیخ واردرسی
وقویدن كیویره یه كلنجه دوزیرلر عالی مقاملر در قطعا بردانه شجر وحجر یوقدر
وجا مجاقریه لر چوقدر اما اهلی ازدر اكثر قرق یا او توزخانه در اكثرینك لباسی
سختیان دروزنلرینك صاچی قتی چوق در بدنلرنی انوكاله سترایدرلر و اكثر طعاملری

وتحریر مقام میسر اولدی پس بعد هذا قطعهٔ جنوبیه نك اوصاف واخبار
واحوال واثارینه شروع اولندی پس ولا معلوم اوله كه سقراط وافلاطوندن
منقولدركه قبالهٔ سبته دن طقوز میل بعید برجزیرهٔ عظیمه وار ایدیكم قدری
ثلث دنیاجه وار ایدی وجزیرهٔ مزبوره ده اون عدد پادشاه حكم ایدردیكم
هربری ملكنده مستقل واخرك امرونهیندن غافل ایدی وفصل سابقده
مذكور اولان جزایر قوبه وشمایقه واسپانیوله جمله سی اراضیٔ متصله ایدی
وارض مزبوره ده سیم وزرك كمال كثرتی وقلت رغبتی اولقدر ایدیكم برمقام
معلومده برمعبد عظیم بنا اولنمشدیكه سربسر دیوارلری صحایف سیم وزر ایله
طلی وسقفی الواح ذهب وفضه ایله مجلی ایدی بعد ذلك مرور ایام وكرور شهور
واعوام ایله ماء بحر مترید اولوب اراضیٔ مزبوره یی بصدی وممالك مسفوره ده
نیچه بلدن برومسلوك اولان طرقی كسدی پس نواحیٔ مزبوره نك اشخاصی
متفرق اولوب هرطائفه تعیشه قابل یرلر بولدیلر وخالا مكشوف اولان مواضع
رفیعه ده ساكن اولدیلر وهرطائفه رسم قدیمی ایله عامل وروزكارك كیننندن
غافل ایدی تاكه سایق تقدیر باذن الملك القدیر طائفهٔ اسپانیولی اول قطره
صالدی قوم مسفور ممالك مزبوره یی یاب یاب قبضهٔ حكومتنه الدی
و بالاخره ممالك پرویه دخی غالب اولدیلر وغایت منالرینی بولدیلر واجمال
مزبورك تفصیلی بووجهله دركه سواحل بحرسورده پرلیمان واردركه نامی پنامه در
ولیمان مزبورك قربنده دلورنام برحصار استوار واردر پس محل مزبورك
اصحابندن فرانسیسقو پسارلو ودوندیو الماغرو نام ایكی شخص ماللرینی
درمیان ایدوب اتفاق ایتدیلركه سفاین ترتیب ایدوب وعسكر تزییب ایله لر
وممالك فتح ایتمك ایچون برناحیه یه كیده لر پس اولا پسارلو بیك بشیوز

یکرمی بشنده بر سفینهٔ عظیمه ترتیب ایدوب یوز اون دورت نفر صولتاد ایله
پنامه دن چقوب جانب شرقه سفر ایتدی و فتح ممالك سوداسیله ایکی یوز
میل مسافه کیتدی تا که بر سواده ایروب نام و نشانندن سؤال ایتدی
پرودیو جواب وردیلر بو واسطه ایله اول نواحی ده مفتوح اولان ممالکك
جمله سنه پرودید بلر جمله سی دورت بیك سکز یوز میل یردر محل مزبور خط
استوادن ایکی درجه بعید در قوم یهودی مثال جبین اوزن مخلوق در بورنلری
قنی طوبلدر رجالی سره سنه دك بر قمیص کیوب سائره واضع مکشوفدر
ونسوانی عریان کزرلر انجق بر ستره ایله سوءتلرینی ستر ایدرلر و جمیع مصالحی
کوروب زراعت ایدرلر ودکرمن چکرلر نسوان جمله صاچنی تراش ایدرلر
ورجال دپه سنی وقفاسنی تراش ایدرلر و بورونلرینه وقولقلرینه زر حلقه لر
وزمرد ایله مصنع کوپه لر واللرینه وایاقلرینه وقولقلرینه سیم وزردن مصنع
حلقه لر طقرلر ولؤلؤ و پیروزه ایله تحلی ایدرلر جمله سی زندن حظ ایتمیوب
غلامپاره لردر و مملکت مزبوره قنی حاره در وهواسی بد در و اول ناحیه ده بر نوع
درخت واردرکه انی استخراج ایدوب انکله موتاینی طلا ایدرلر قطعا متغیر
ومتعفن اولمز و سیمای حیوة اوزره ثابت اولور و مملکت مزبوره ده نهر جاری
یوقدر لکن مطرا کسك اولمز اما قنی یغمز اکثریا شب بلری باردندر و قنی دراز
وغلیظ نیلر پیدا اولور خانه لرین انوکله بنیاد ایدرلر ودریالرنده سمك بی حد در
زورقلر ایله چوق صید ایدرلر اراضی مزبوره ده سیم وزر دخی بولنور اما ایکن
مصاف دکلدر بعد ذلك یسارلو ممالك مزبوره دن بر حصاره دوشوب چوق
جنك ایلدی و مجروح اولدی وقومندن چوق کمسنه دوشوب ینه دوندی
وکنکامه یه کلدیکم پنامه یه قریبدر مکر که شریکی الماغرو دخی بر سفینه ترتیب
ایدوب یتمش کمسنه ایله یسارلونك اردنجه

چقمش

چقمش ایدی اول دخی سابقا مذکور اولان حصاره دوشوب جنك ایلدی
و بر کوزی چقوب خواه و ناخواه کورلنکه دونوب اول دخی کنکامیه کلدی
وانده یسارلو ایله جمع اولوب پنامیه ادم کوندردیلر ایکی یوز صولتاد و بش
سفینه تحصیل ایدوب ینه سفر ایتدیلر و اول مقاملرده چوق نهرلر کوردیلر
که ایچنده یکرمی بش قدم تمساحلر وار ایدیکه عظیم جناحلری وار ایدی ادمی
وسائر حیوانی برو بحردن قاپوب دریایه طالرلر ایدی و حیوان مزبور بیضه لرینی
ساحل بحرده رمل ایچره دفن ایدوب حرارت هواسبیله طوردوغی یرده
بچه لر پیدا اولوردی و سیر ایتدوکلری یرلرده سواحل قنی صغلر ایدی اکثر
مواضعنده سفاین قریب اولمغه امکان یوغ ایدی و طعام قسمی بولنمز ایدی
وسواحل مزبورنك اکثر اشجاری مانقیس نام بر شجردرکه سرو مثال قامتی
درازدر ومیوه سی تلخ وشونده بیچ دریا ایچنده بتر اهل سفینه اکثریا انلردن
تناول ایدرلر وکاهی ماهی صید ایدرلر ایدی و داغ غرضلری سور طرفنه
کیتمك ایدی اما هر زمان افندی مانع اولوب طرف شماله سوق ایدردی
بو سببدن دخی چوق زحمت چکرلردی و هرنه قطره قصد ایتسه لر اهلی
استقبال ایدرلر و شتم ایدوب دیرلر ایدیکم ای یوزی صاچلولر نیچه بر سر سری
کزرسز دکرکو یکی مینسز نیچون بر یره کان مشغول اولمزسز بو دیاردن
سبزه حصه یوقدر پس بو اوسلوب اوزره نیچه مدت سیر ایدوب قانه منز
ولایتنه واردیلرکه میوه سی بسیار و حصونی واسعه و اصحابی اغنیا ایدی
اندن لونیز لیمانسه کیروب خبردار اولدیلرکه ولایت هند جدیده کثرت مال
ووفرت منال جهتندن بی نظیر در اندن رجوع ایدوب ینه پنامیه کلدیلر
و بالجمله اوچ سنه سیر و کذار ایدوب نسنه تحصیل ایتمدیلر جمیع ماللری
کیدوب قوتلرینه فتور و همتلرینه قصور کلدی مزبور لونیزك قومی صپان ارلر

وسيم وزردن دوزلمش بچقلر استعمال ايدرلر وحربه لرينك سنانني ونيزه لرينك
پيكانني سيم وزردن ايدرلر ورجال ونساسي زر سوارلر وسيم خلقه لر طاقنورلر
واواني سيم وزر استعمال ايدرلر تا بدن دوزمك بلمزلر وزنلريني فني حفظ ايدرلر
وخادملرينك ذكريني وانفي قطع ايدرلر بعد ذلك پسارلو استعانت
قصديله اسپانيه يه كلدي وسير ايتدوكي ممالكي وصف ايدوب ترغيب
ايلدي پس ري دخي ممالك مزبورنك فتحنه راغب اولوب پرونك بكلر
بكلكني پسارلويه ويردي وامر ايتديكه مرادي قدر عسكر والات جمع ايدوب
ممالك مزبورنك اخذينه متصدي اولا پس پسارلو دخي لوازم ومهماتي
كوروب پناميه كلدي وانده سفينه لر ترتيب ايدوب دورت نفر فرنك اشيله
بيك بشيوز اوتوز برنده سفر ايدوب وكيتويه دورت يوز ميل قريب اولوب
ساحله چقدي وانده قواق نام برحصان دوشوب ضربي الديلر ونهايه
مال واسباب غارت ايتديلر وانده چوق زمرد بولديلر لكن قيمتني بلميوب اكثريني
ضايع ايتديلر واندن كيدوب تونبز ليمانه وارديلر وانوك مقابله سنده
واقع بونه جزيره سنه هجوم ايتديلر وخلقينك اكثريني هلاك ايدوب بعضيني
اسير ايتديلر واندن دخي چوق مال ومتاع تالان ايدوب ينه تونبزه كلديلر
وانده دخي نيچه حصارلر الوب چوق هندي هلاك ايتديلر تا كه اول ناحيه نك
حاكمي كلوب صلح اختيار ايتدي پس اول مقامده بر بولك عسكر قويوب
كندوسي يوز يكرمي ميل قره دن سفر ايدوب پويه قز دن سنه واردي
واندن كيدوب سيره دن سنه واردي واندن قالقوب دريايه قريب يرده
برحصار بنا ايدوب اديني شاميكل قودي اندن قالقوب قشامالقه ولايتنه
متوجه اولوب موتوبت مملكتنه واردي وانده طريقي جباله منتهي اولوب
عروجه متوجه اولدي اول اثناده اتابايله دن پسارلويه خبر كلدي كه نه
طائفه

طائفه سز بو ديارى خاليمى صانورسيز نيچون بى ادبلك ايدرسيز مكركه
ولايت پروده قوسقو نام برشهر عظيم وار ايدي وانك دينه قاده نام برملكي
ظهور ايدوب اطرافنده ساكن اولان طوايفي حسن تدبير ايله ضبط
وتسخير ايتمشيدي وبر دفعه قوسقودن چيقوب كيتو ولايتني فتح
ايتمكه قصد ايتدي وايكي بيك ميل برسفر ايدوب جبالده زحمت چكدي
پس كيتويي فتح وضبط ايدنجك امر ايلدي تاكه كيتودن قوسقويه وارنجه
عرابه يچر دوز يوللر ومحكم قلدرملر دوزديلر ودفعه ثانيه ده كيتويه متوجه
اولوب امر ايلدي كه ايكي شهرك ما بيننده عرضي قرق قدم برطريق
پيدا ايده لركه ايكي طرفدن بش ذراع مرتفع جدار اولا وجدار ايتمك
ممكن اولمين مواضعده ستونلر نصب ايدوب رسنلر چكه لر وپرده لر
اصه لر وهر منزلده انواع اطعمه واشربه احضار ايده لر وقوميله نزول
ايتمكه قابل سرايلر بنا ايده لر پس امر مزبور امتثال ايدوب وجه
مشروح اوزره التمش كونلك مسافه يي بو وجهله تعمير ايتديلر وكندوسي
برتخت اوزره چيقوب امرا واكابردن بيك بشيوز قدر ادم بيله سنجه كيدوب
نوبتيله تختني كوتورديلر وقتا كه ملك مزبور فوت اولدي كيتو حاكمنك
قزندن اتابايله نام بر ولدي قالدي وبرقاج ولدي دخي قوسقوده قالدي كه
بيوكلرينه واشقاره ديرلردي پس مزبور واشقاره اتابايله يه خبر كوندرديكه
كيتو اخر ممالكده واقع در معقول بودر كه اندهبن ساكن اولام سن كلوب
بوديارده ساكن اولاسين واتابايله جواب ويرديكم بو مملكت بنم مادرمك
اتاسي ملكي در وپدرم دخي بو ملكي بكا وصيت ايتمشدر هركز بن اختيارمله
بوديار دن چقمازم پس واشقاره اوتوز بيك قدر عسكر كوندرديكه
واروب اتابايله يي طوتوب كتوره لر اولدخي عسكريني جمع ايدوب استقبال

ایلدی وبر محله اوچ کون جنك اولوب تابابیله اسیر اولدی وعسکری
طاغلدی ناگاه اول کیجه فرصت بولوب بنه قچدی وکیتو یه دوشدیکه
اول محلدن طقسان میل ییراق ایدی وتکرار عسکر جمع ایدوب واشقان نك
عسکرینی صیدی وبر دفعه دخی التمش بیك عسکر کوندردی انی دخی صیوب
حرکت ایلدی وبی نهایه خلق قروب نیجه شهرلر وقریه لر خراب ایلدی
وکمال مرتبه ده قوت بولوب مغرور اولدی تاکه تونیزه کلوب بر مقدار عسکر
سچوب قوسقوده واشقان اوستنه کوندردی وکندوسی باقی عسکری
ایله قشام القه ده اوتوردی پس طایفهٔ مزبوره قوسقویه وارزوب بر طریق ایله
واشقاره یی اله کتوروب تابابیله یه خبر صالدیلر بو اثناده پسارلو کیتو
طرفندن ظهور ایدوب الله پرویه اقین صالمش ایدی تاکه تابابیله یه ایرمکه
یقین قالمشدی وتابابیله انلردن آگاه اولوب وجه مشروح اوزره خبر
کوندرمشیدی پس پسارلو انك ایلچیلرینه ادملر قوشوب خبر کوندردیکه
بز کسنه یه ضرر قصدینه کلمدك بزم غرضمز بو طرفلرك اصحابیله حسن معامله
واختلاطدر لکن نیجه طایفه بزم هلاکمزه قصد ایتمشلر انلرك حقندن کلدك
پس تابابیله انلری قتل ایدوب پسارلو یه خبر کوندردیکه نیز اولوب مملکتدن
چیقوب کتسونلر والا جمله سنی هلاك ایدرم پسارلو اندن خوف ایتمیوب
الم چکمدی تابابیله ساکن اولدوغی مقامه متوجه اولدی تابابیله اندن
غضبناك اولوب عسکر ایله استقبال ایلدی وبش بیك قدر ادم سچوب سفارش
ایتدیکه جنگ زماننده پسارلونك اردندن کلوب کیمسنه قچرمیه لر وکندوسی
عقبنه چیقوب باقی عسکری ایله یورودی پسیارلو دخی طوب وتوفنك وحربه
وکبیر کارنی احضار ایدوب سوار بلرینی کمین ایلدی وقتا که تابابیله
پسارلو یه هجوم ایتدی بردفعه طوب وتوفنکه اتش ویرلوب بی مهیبه
صدلر

صدا وغریب طراقه لر پیدا اولوب اتشلر ظهور ایتدی پس هندیلرك
عقللری باشلرندن کیدوب شاشدیلر ونیجه لری یوزلری اوزره دوشدیلر
بو اثناده سوارلر دخی کمیندن چیقوب هجوم ایتدیلر وفی الحال عسکری
یاروب تابابیله نك تختنه ایردیلر وپسارلو تابابیله یی صاچندن طوتوب یره
چالدی وفی الحال بند ایلدی وعسکری انی کوروب منهزم اولدیلر واکثری
تا کیتو یه دك قچدیلر که اول محلدن بیك میله قریب ایدی پس تابابیله نك
یاروبنکاهنی یغما وتاراج ایتدیلر ومال ومتاعنی جمع ایتدیلر وری ایچون بش
قنطار زر صافی خمس اخراج ایتدیلر واوانی سیم وزر وپنبه وریش طیوردن
مصنوع ومحلی ومصور خیمه لر وسایه بانلره حساب یوق ایدی وبش بیك
قدر زن وغلام اسیر ایتدیلر پس تابابیله پسارلو یه ایتدی بکا عذاب ایتمك
سزه ساکن اولدوغیکز خانه طلوسی سیم وزر فدا ایدهیم واول قدر تحف
وهدایا ویره یم که سفینه لر بکرانك یارینه تحمل ایتمیه پسارلو دخی ایتدی اگر
سن بو عهده وفا ایدرسك سنی بنه ازاد وقومکی ازاد ودلشاد ایدهلم پس
بو اسلوب اوزره طرفیندن معاهده جاری اولوب تابابیله اطراف ممالکه
ادملر کوندروب مال طلب ایلدی وسرا برکسنه کوندروب قرنداشی
واشقاری قتل ایتدردی پس اطرافدن متصل مال جمع اولوب خانهٔ
مزبوره یه قونیلوردی تاکه واشقارك قتل خبری شایع اولدی اول بهانه ایله
اتابابیله یی دخی قتل ایدوب نقض عهد ایتدیلر وجمع اولنان سیم وزر کاچه لر
ایدهلر ایکن صاف اولدوغی سببدن هر اوچ قنطاری بر عد ایتدیلر اول حساب
اوزره التی یوز بیك قنطار التون ویوز اللی بیك قنطار خاص کمش که ثلثی التون
ایدی وبونلردن ماعدا بی نهایه التون منقاللر وکومش کوپلر وانواع اوانی
واصناف حیوانات که جمله سی سیم وزردن مصنوع ایدی قبض ایتدیلر بعد
ذلك الماغرو بر مقدار عسکر ایله شاوشه طرفنه واردی واتابابیله نك

برقرنداشیله جنك ایدوب اسیر ایلدی ولدن قوسقویه متوجه اولدیکه
واشقارك تختکاهی ایدی و بر فتح دفعه جنك ایله اهلنه غالب اولوب شهره
کردیلر و سابقا مذکور اولان مالك اضعافی قدر مال و اسباب پیدا ایتدیلر و قبض
ایلدیلر واندن کیدوب کیتویه وارد یلر وانوك اهلیله دخی بر فتح دفعه جنك
واشوب ایلیوب غالب اولدیلر پس بنالقسره نام بر شخصی کیتویه حاکم نصب
ایدوب الماغرو ینه قوسقویه کلدی و پسارلو شاوشه یه واروب انوك
یاننده بر عظیم حصار بنا ایلدی وادینی ربس قودی وشاوشه نك خلقنی اکا نقل
ایتدی واندن قالقوب تورجبلویه کیتدی والماغرو قوسقویه وارد قده
استقلال هواسنه دوشوب پسارلو ایله اشتراکدن رجوع ایتدی پسارلو انی
اشیدوب قوسقویه واردی والماغرویه عتاب ایدوب بالاخره ینه تجدید
صلح ایتدیلر اول شرط اوزن که الماغرو عسکریله بحر سور طرفنه سفر ایدوب
نقدر مملکت فتح ایدرسه انده حاکم مستقل اوله پس الماغرو بشیوز مقداری
ادم ایله چیقوب کیتدی و پسارلو ینه ربس حصارینه واردی والونسو نام
بر شخصی قفا یوزولایتنی اخذ ایتمکه کوندردی که ایکیوز قرق میل تورجیلدن
بعید در و جبال ایچنده در پس شخص مزبور چوق جد و جهد ایله مملکت مزبوره
تحصیل ایدوب ساکن اولدی الماغرو دخی کیله طرفلرنده بیك دورت یوز
میل یر سیر ایدوب چوق دورلو اما کنه استیلا ایلدی بو اثناده واشقارك بر
قرنداشی قوسقوده خروج ایدوب چوق فساد ایلدی بو سببدن الماغرو ینه
قوسقویه متوجه اولوب اثناء سفرده محکم شتایه طوش اولوب شدت
بردن چوق کسنه هلاك اولدی و ایلرینی انجماددن خوف وحفظ ایچون
اغنامه تحمیل ایتدیلر مکر که نواحی مزبورنك اغنامی جثه ده شتر مثال اولوب
بارکشلکه تحمل ایدرلردی و کاه اولوردی که اوستنه سوار اولوب نیجه میل

مسافه سیر ایدردی وقتا که یك سورسه لر انی دوکردی و چکردی
و محکم بدرایحه پیدا ایدردی و زبون اولوب دوشدکدن صکره هرکز
طورمزدی و بالجمله اوصافی و اوضاعی شتره قریب اولوب هیمن سنامی یوق
و کردنی اعوجاجدن سالم ایدی پس قچن الماغرو قوسقویه کلدی واشقارك
قرنداشی جباله فرار ایدوب الماغرو ینه استقلال هواسنه دوشدی
و شریکی پسارلونك متعلقاتنی حبس ایتدی و پسارلو خبردار اولوب
عسکر چکوب کلدی و برقاچ کره جنك ایدوب بیك بشیوز اوتوز عسکرنده
الماغرو یی طوتوب قتل ایتدی و حکومت پروده مستقل اولدی و بالدیبه
نام بر شخصی کیله یه کوندردی که کاه صلح و کاه جنك اوزره ولایت کیله ده حاکم
اولدی و غونسالو نام قرنداشی بر مقدار عسکر ایله کیتویه کوندردی مزبور
غونسالو کیتویه واردقدن صکره ایکی یوز پیاده و یوز سوار و دورت بیك
هندیلر ایله قالقوب اوچ بیك عدد اغنامه زاد و زواد تحمیل ایدوب و کیتودن
چیقوب کیتدیلر و انیقه ولایتنه وارد یلر که ساحل دریاده و کیتودن جهت
جنوبیه واقع در واندن تجاوز ایدوب جباله دخول ایتدیلر و شدت سرمادن
قتی زحمت چکوب سماقو ولایتنه یردیلر و قوقو حصارنده ایکی ای ساکن اولدیلر
که روز و شب متصل باران ایدی مزبور سماقو ولایتنده ایکی یوز میل هر قنغی جانبه
سفر اولسنه طارچینی بی نهایه در عنب اسا خوشه خوشه میوه سی بترکه بر
مقدار اوزومدن خرده در و طعمی لذیذ در و اشجارقنی بالا و عریض اولورو
جبالده خدای نابت اولان اشجارك میوه سی و قشری ایکن خوب اولمز اما
باغچه لرده مربا اولنلرقنی اعلا اولور اول مملکتك قومی انلروك قشور و ثمارینه محکم
اعتبار ایدوب متاعله استبدال ایدرلر و اول مقامدن دخی کذر ایدوب غامیه
وارد یلر واندن چکوب

برمملكته كردیلركه قومی پنبه دن لباس كیرلر اول حینده كلنجه هركز ملابس
طائفه كورممشلر ایدی اندن برنهر عظیمه طوش اولوب برسفینه پیدا ایتدیلر و
التی یوز میل برسفر ایدوب غونسالو فرار ایتدی و برشخصی اللی عدد اشخاص ایله
كوندردی انلر دخی بیك ایكیوز میل برسیر ایدوب محكم اقندیلر ایله جانب شماله
اقدیلر تا كه بحر مغربه منتهی اولدیلر مكر نهر مزبور سابقا مذكور اولان ماریئون
دن سیدركه كیتویه قریب برمحلدن پیدا اولوب علی الاستقامة محسوب
اولدوغی تقدیر اوزره ایكی بیك عسكری یوز میل برسیر ایدوب بحر اوقیانوسه منصب
اولور و اول مقامده عرضی التمش میل اولور و اثناء طریقده كاه اون كاه اون
بش میل اولوب مختلف در پس مزبور غونسالو بو اوسلوب اوزره كیتودن
بیك التی یوز میل بر بعید اولوب چوق املك چكدی و بالاخره بی فائده رجوع
ایدوب ینه كیتویه كلدی از نجانب مكر كه سابقا مقتول اولان الماغرونك
دیه در نام بر فرزندی قالوب ریس حصارنده تربیت بولمشیدی و تمام مرتبه
جراءت و اقدامده متعین اولمشیدی پس اتاسینك احبابی یاننه كلوب بونی
اضلال ایتدیلر و پدرینك قاتل المغه تحریك ایتدیلر پس بر كون علی الغفله
پسارلونك خانه سین باصوب بیك بشیوز قرق برنده پسارلویی برقرنداشیله
قتل ایتدیلر و مال و متاعنی غارت ایدوب متعلقاتنی حبس ایتدیلر پس شخص
مزبور ممالك پروده استقلال دعواسین ایدوب اكثر امرایی كندویه تابع قلدی
مكر كه الماغرو قصه سی اسپانیه یه واصل اولوب تفتیش ایچون بر راهب
كوندرمشلر ایدی بو اثناده كیتویه كلدی پس پسارلونك احبابی انوك یاننه
جمع اولوب دیه درك اوستنه واروب بر قاچ دفعه جنك ایتدیلر و بالاخره
دیه دری اسیر ایتدیلر و تفتیش ایتدیلر و یتمش قدر كسنه ایله قتل ایتدیلر و مالی
خزینه سن ضبط ایدوب اسپانیه دن حاكم طلب ایتدیلر و حاكم كلنجه راهب

مزبور

مزبور حكومت اوزره اولوب كودرز نام برشخصی اوچیوز ادم ایله كومش
دن سنه كوندردی و جوان پربس نام برشخصی دخی مولو باشه مملكتنی فتح
ایتمكه كوندردی مملكت مزبوره جبالدر كه ایكی نهری جریان ایدر بریسی ماریئون
و بریسی كشدن صیدر ایكیسی دخی جانب شماله جاریدر و قومی عریانلر و مردم
خورلردر و هواسی محكم حاردر و شتر و ماكیانی چوقدر و اغنامی پر و اغنامندن
سهل كوچكدر و حصارلری چوقدر بعد ذلك اسپانیه دن بلاشقر نام
برشخص پرویه حكم ایچون كلدی و برامر ابراز ایتدیكه ممالك پروده ساكن
اولان قوم اسپانیول هندیلره ظلم ایدوب زور ایله معادن استخراج اتمیه لر مكر كه
برطائفه اسپانیه ده حكایت ایدوب دیمشلر كه اسپانیه خلقی پرو قومنه قتی
حیف و ظلم ایدرلر و معادن حفرنده و لؤلؤ استخراجنده قتی زور ایدوب چوق
نفس تلف ایدرلر اكر ایكی سال حال بو منوال اوزره جاری اولورسه پروده هندی
قلمیوب قوبه و صانتویه دونرلكن بو حكم سكان پرویه قتی ثقیل كلوب
بلاشقردن نفرت ایتدیلر و بو اثناده پسارلونك قرنداشی غونسالو
كیتودن قوسقویه كلدی و اكثر حكام پرونك اوستنه جمع اولوب بو دیارده
حكومته سن جمله دن احق سن دیو دماغنی افساد و مال و منالری ایله امداد
ایتدیلر و برعسكر جمع ایدوب بلاشقره مخالفته مقرر قلدیلر پس بلاشقر
دخی ریس حصارینه كلوب برطائفه دخی انك یاننه دوشدیلر و ایكی عسكر
نیچه دفعه جنك و اشوب ایدوب اخر الامر بیك بشیوز قرق التیسنده كیتو یاننده
بلاشقری قتل ایتدیلر و غونسالو ممالك پروده مستقل اولدی مكر كه سنتون
نام برشخص قاقرو لا یننده عصیان ایلدی پس غونسالو قاربجال نام برشخصی
بش یوز كسنه ایله انك اوستنه كوندردی پس سنتون فرار ایدوب قاربجال
انك اردینه دوشدی و نیچه دفعه ایریشوب اصحابنی قتل و اسیر ایتدی تا كه
مزبور سنتون اوچ شخص ایله بر كوهده مختفی اولوب بولنمدی و مزبور قاربجال

اثناء سفرده بر جبل عظیمك سفحنده پوتزنام بر شهر معمور كوردیكه یانندن
بر نهر جریان ایدر و هر طرفنده حفر ایدوب ترابنی آتشه اتسه لر بر قنطاردن اون
بش اوقه سیم صافی چیقر مكر كه نهر مزبور سابقا مذكور اولان كشیدن سنك
منبعی ایدی پس قاربحال محل مزبورده بدی بیك هندی جمع ایدوب شرط
ایتدیلر كه هر كس هفتده دورت التونلق كش تسلیم ایدوب باقیسنی كندوسی
اخذ ایده شهر مزبور جبل مسفور و نهر مذكوری بو وجهله تصویر اتمشلردر
طایفه

طایفه مزبوره معادن مسفوره نك كیفیت استخراجن بو طریق اوزره ایدرلر كه
اولا فرن عظیم بنا ایدوب بعده خاك معدنی بر مقدار فحم و زبل ایله خلط ایدوب
مزبور فرنك ایچنه وضع ایدرلر و روزكاردن طرفنی ثقب ایدوب بر روزن
پیدا ایدرلر بعده فحم و زبله آتش ویررلر پس یاب یاب تاب آتش ایله سیم و زر
ذوبان ایدوب بر طریق ایله اقر و فرنك بر كوشه سندن طشره چقر مزبور قاربحال
بو اسلوب اوزره یدی یوز بیك بروكش جمع ایتدی و غونسالو دخی كیتوده بر حاكم
نصب ایدوب كندوسی ربس حصارنه كلدی و بلاشقرك قتلی خبری اسپانیه یه
واصل اولوب دلاغاشقه نام بر راهبی تفتیش ایچون كوندردیلر پنامیه كلوب
غونسالو یه خبر كوندردیكه تفتیشه حاضر اوله غونسالو تكبر ایدوب اظهار
عصیان ایلدی و عسكر جمع اتمكه مشغول اولوب علوفه لر و تیمارلر تعیین
ایدوب بشیوز بیك یوك سیم و زر تفریق ایلدی و راهب مزبور غونسالونك
خلافنی كوردكده صورت حكمنی امراسنه ارسال ایدوب دعوت ایتدی پس
چوق كسنه قاچوب انك حكمنه داخل اولدیلر و سابقا مذكور اولان سنتون
دخی قصه دن آكاه اولوب كیندن چقدی و عسكر جمع ایدوب قوسقویه
واردی و بر حیله ایله الوب غونسالو طرفندن منصوب اولان حاكمی قتل
ایتدی و قوسقویی ضبط ایتدی بو خبردن غونسالو قتی پریشان اولوب طقوز
یوز آدمله ربسدن چقدی و دریایه قریب بر محلده قوندی و اول مقامده چوق
كمسنه راهب طرفنه فرار ایتدیلر كیتوده دخی بر شخص خروج ایدوب حاكمی قتل
ایلدی پس غونسالو یه خوف كلی مستولی اولوب دورتیوز قدر آدم ایله اریپه
ولایتنه كیتدی و راهب مزبور دخی پنامه دن چقوب تونبزه كلدی و اطرافه
نامه لر صالدی بر یك حكمنه تابع اولان شاوشه یه كلسون دیدی و غونسالو

دخی بر مقدار آدم جمع ایدوب سابقا منکور اولان قاربجال دخی اکا منضم اولدی
وسننون ایله جنك ایدوب اوچیوز قدر آدمینی قتل ایدوب سننونی قاچردیلر
و نه قوت بولوب قوسقویه کیتدیلر و راهب مزبور دخی شاوشه‌یه کلوب بیك
بشیوز قدر آدم جمع ایتدی و لوازمی کوروب شاکی شوانه حصارینه واردقده بیك
طقوز یوز آدم اولوب غوریاس حصارینه واردقده شدة شتا سفره مانع
اولوب ربیعه دك انده قرار ایتدیلر ربیعده قوسقویه متوجه اولدیلر پس غونسالو
دخی طقوز یوز آدم ایله استقبال ایدوب برایکی دفعه نبرد اولدی و غونسالونك
عسکرندن چوق کمسنه راهب طرفنه چیقوب غونسالو زبون اولدی و کندوسی
تسلیم ایلدی و قاربجال فرار ایدوب ینه اسیر اولدی پس راهب مزبورك
امریله غونسالونك باشنی کسوب قاربجالی دورت پاره ایتدیلر و غونسالونك
جمیع مال و متاعنی غارت ایدوب سراینی خراب و منزلنی بیاب ایتدیلر و عادت
قدیمه‌لری مقتضاسنجه یرینه تخم دوکدیلر و جمیع متعلقاتنی هلاك ایتدیلر
و خزینه سنده سائر امتعه و اسباب و تحف و هدایادن ماعدا ایوزکره یوز بیك
وایکی یوز بیك صافی التون بولدیلر قصهٔ مزبوره تاریخ ولادت عیسی نك بیك
بشیوز قرق سکزنده واقع اولدی بعد ذلك راهب مزبور ربس حصارینه کلوب
هر مصلحتی کوردی و هر ولایته بر امیر نصب ایدوب بی نهایه مال و متاع ایله
اسپانیه‌یه کلدی و جمله خرجندن ماعدا یوزکره یوز بیك و اوچیوز بیك
قسطلیانوس تسلیم ایلدیلر دخی اکا اوتوز بیك التون تیمار یازوب و بشیوز
بیك التون باغشلدی و ینکی اسپانیه ده حاکم الوقت اولان مندوسه‌یی ممالك
پرویه حاکم نصب ایدوب بلاشقو نام بر شخصی ینکی اسپانیه‌یه حاکم نصب ایتدی
خواص ولایت پرو ولایت پرو اوج قسمدر اول سیبدنکه پاسته‌ودن کلی‌یه

وارنجه بر کوه پرشکوه واردر که طولی التی بیك یدی یوز یکرمی میلدر که
اولورکه کوه مزبور بحر سوره داخل اولور و که اولورکه اون بش میل و که یکرمی
بش میل بحر سوردن بعید اولور لاجرم بر قسم سواحل بحر سور و بر قسم جبال
و بر قسم جانب شرقدر که سواحل بحر محیطه و بحر مغربه منتهی اولور و قسم اول
جمله‌سی دوزیرلردر و ر ملستانلر و عیون نابعه‌دن خالیدر لکن جبال مزبورنك
بارانی و برفی اکسك اولمز و بی نهایه انهار جاریه پیدا اولمشدر که بر برندن
بعدی اون بش یا یکرمی میلدر پس اول ناحیه‌نك اهلی انهار مزبوره‌دن جدا ول
پیدا ایدوب اطرافنده اشجار مثمره ترتیب ایدوب ما یبس زرع ایدرلر و بولی
مزبورده بر نوع شجرلر پیدا ایدرلر که ورقنی اغزده طوتسه‌لر اوج دورت کونه
قدر زمانده طعام و شرابدن غنا ویرر و طائفهٔ مزبوره اکا قتی اعتنا ایدرلر و انهار
مزبورده سمك بی نهایه‌در و بحره منصب اولدوغی مواضع بر نوع بحری کرکدنلی
واردر که سواحله چیقوب هر مینك سختی حلوا کبی یرلر و نواحی مزبوره‌ده
سقاقوشلری واردر که بر جناحنك طرفندن جناح اخرینك طرفنه وارنجه
اون سکز یا یکرمی شبر اولور کاهی منکور اولان کرکدنلره هجوم ایدوب کوزلرینی
اخراج ایدوب یرلر و نواحی مزبوره‌ده بر نوع درخت پیدا اولورکه هر قنغی محلنه
مس ایتسك فی الحال یابس اولوب لونی اخضر ایکن بیاض اولور و قسم مزبورده
تونبزدن جانب جنوبه ایکی بیك میل بر مسافه‌ده و جانب بحردن سمت جباله
اوتوز میل یرده هر کز باران کورلمش و سحاب و رعد و برق اشد لمشدر و قطعا
اختلاف هوا و صیف و شتا یوقدر هر زمان حال بر منوال اوزره‌در و جمیع
ازمنه‌ده اسر غیری روزکار کورلمشدر و اتوز میلدن متجاوز اولان مواضعده
کلی سرمالری و قوی اسریلر اولوب صیف و شتا معلوم اولور و قسم

مزبورک سکانی طیور واساذ زوه اشجارده توطن ایتمشلردر وفهم لری قلیل در
وجنک وحربه قدرتلری یوقدر ولحیه لری یوق وصاچلری چوقدر ورجالی
دیزلرینه دک پیرهنلر کیوب پردهلر اورتورلر ونسوان قامتلری قدر
پنبه دن مصنوع لباسلر کیرلر وطائفهٔ اسپانیول نواحی مزبوره ده بش قطعه
حصار بنا ایتدیلر اولا اسکی لیمان حصارینی بنا ایتدیلر هواسی بد در واراضینک
منافعی ازدر اما جزر ومد بسیاردر بعده التمش میل قانده بر حصار بنا ایدوب
ادینی شامینکل قودیلر هواسی صحیح در وطعامی چوقدر اما معدنی یوقدر و
حصار مزبوردن جانب ساحلده ایکیوز قرق میل بعید بر حصار دخی بنا ایدوب
ادینی نورجیلو قودیلر طقوز میل بحردن بعید در ناحیهٔ مزبوره ده صولر
چوقدر ومایس بسیاردر وحصار مزبوردن اوچیوز یکرمی میل بعید ساحل
طرفنده لیمان نام بر لیمانده بر حصار دخی بنا ایتدیلر که دریادن طقوز میل بعید در
ادینی اوریس قودیلر یاننده بر نهر عظیم جریان ایدر اغنام وابقار ونان ومیوه
فراواندر وقتی معمور حصاردر وهواسی دائما معتدلدر لیمون وترنج چوقدر
وبطیخ وانجیر وعنب بسیاردر وقتی خوب ولذیذدر ونهر مزبور اوزره معتبر
اسیابلر وخوب باغچه لر وزیبا حوضلر پیدا ایتمشلردر وبالجمله ممالک پروده لیدن
معتبر شهر یوقدر واطرافنده معادن سیم وزر چوقدر اسپانیه طرفندن
پروده حاکم اولنلر انده ساکن اولورلر بلدهٔ مزبوره ده بر چارطاق یوقدر اول
سببدنکه نواحی مزبورهنک اشجاری اوچ سنه دن زاید مقاومت ایتموب البته
فنا بولور پس خانه لرینی کرپچدن بنا ایدوب سقفنی حصیر ایله ستر ایدرلر اول
سببدنکه قطعا باران اولمز وسور مزبورک داخلنده بشیوز عدد بیوک خانه لر
واردرکه هر بری برسرایدر وخارجنده دخی بیک بشیوز عدد خانه سی واردر
سبلی

٨١ سبلی واسع ومیدانلری عظیمدر واندن بشیوز یکرمی میل بعید بله هرموز نام
بر حصار استوار واردرکه دریادن قرق سکز میل بعید در هواسی خوب
وزاد وزواده سی وافردر واوچیوز عدد خانه سی واردر محل مسفورده سیم
فراواندر پوتزو پورتوز معادنندن استخراج ایدوب انده کتورورلر واندن سفینه لر
برله پنامیه کتورورلر ومادقووقوسقو ممالکنه زواده یی اندن جلب ایدرلر ومحل
مزبوردن کیلی یه وارنجه بیک التی یوز میلدر ومزبور کلیده محکم برد وشتا اولور
والی هذا الان مذکور اولان سواحلک دریاسنده هرکز شدت اولمز وهلاک
احتمالی یوقدر سفر ایتمک اساندر دائما بر دمور ایله قرار ایدرلر قسم ثانی سر
جمله جبال ووهاددر اکثریا باران وبرف نازل اولوب محکم صووقلر اولور وسکانی
اکثریا یوزیشرلر وفهم لری قوید روحرارتلری زیاده در وسواحل سوره قریب
اولان جانبده ساکن اولنلرک اکثری اعمی در وقفالرنده ذنب مثال بر لحم زائد واردر
وسکان جبالک رجالی مطلقا پیراهن کیوب یوکدن قفتانلر کیرلر واوستنه کبه لی
اورتوب اوکارنده دوکمه لرله شد ایدرلر ونسوانی سرلرینه چنبر وارقه لرینه
فراجه لر کیوب التون دوکمه طاقنورلر چهره لری بیاض در وحسنلری
غالبدر وجمیع اعمالده رجال ایله مشارکت ایدرلر وقوم مزبورک خانه لری جمله تراب ایله
مسقفدر وجبال مزبوره ده لذیذ صولر واعلا میوه لر وزیبا کللر واردرکه رایحه
سی بی مثلدر وبر نوع ورد اصفر پیدا اولورکه ورقی کرفس ورقنه شبیه در
دوکوب اسکی جراحتلره وضع ایتسه لر پاک ایدر وصاغ یره وضع ایتسه لر
تا عظامه وارنجه اکل ایدر وتوت والماقی چوقدر وادویهٔ نافعه یه غایت یوقدر
وطویل وعریض قوز اغجلری واردرکه هر برینک سایه سنده التمش بیک سوار
دکلنور وانواع حیوانات واغنام وحشیه واهولر واصناف طیوری حددر

قسم ثالث جبال مذكورنك جانب شرقيسی دركه دوزيرلر درزه واری معتدل
ومعادنی دليم درو جانب مزبورده اخر جبالده برشهر واردركه ادينه كيتودير لر
انده سابقا چوق مال ومنال وارايدی حالا اكثر مواضعی جنك وجدال ايله خراب
اولوب مال ومتاعی تالان اولمشدر وبعض ناس ديرلر كه مطلقا پرونك هواسی
فتنه انكيزدر وممالك مزبورده قتال اكسك اولمز وكيتودن بشيوز ميل بعيد
قپوبر ولايتنده لوانتونام برحصار بنا ايلديلر كه زادوزواده سی چوق ومعادن
سيم وزر فراوان واندن ايكی يوز قرق ميل يرده اوڤن نام برحصار واردر كه معادنی
بسياردر وحالا برحصار بنا ايدوب اندن ايكيوز ميل بعيد فتح اولنمامشدر واندن
ايكيوز قرق ميل بعيد يرده برحصار واردر كه سنجوان ناميله مشهوردر معادنی
چوقدر وقوقه بی نهايه در سور مزبوردن قوسقويه اوچ يوز يكرمی ميل يردر
سابقا پروده حاكم اولان تقاسيقلر قوسقوده ساكن اولورلردی ممالك مزبورده انك
كبی معمور شهر يوغيدی وبر محكم حصاری واردر كه هر سنكی بربيت عظيمه
قدردر وشهر مزبورك اطرافنده معادن سيم وزر چوقدر اما استخراج سيم ده
سهولت يلمن ايدوب اكثريا التی استخراج ايدرلر قوسقودن قاقرولايتنده واقع كش
حصارينه وارنجه التی يوز ميل يردر وبوايكی حد دك ماييننده وارقولا نام برمملكت
واردركه وسعتی ايكی يوز ميلدر مزبور كش حصارينك هواسی باردر وكش
حصارندن كشی دن سنه وارنجه برمملكت واردر نامنه ديوزجس ديرلر هواسی
خوب زادوزواده سی فراوان اما معدنی ازدر انده متعدد حصارلر بنا ايتمشلردر

بقيهٔ اخبار پرو ممالك پروده اسب وبغل وبقر وكلب وفار قطعا يوغيدی وقومی
روز نبرده صبيان وحرير وفضه ونحاس دن مصنوع تبرلر استعمال ايدرلردی
وزن مقامنه پنبه دن غليظ لباسلر كيرلردی وطائفهٔ مزبورنك جمله سی

شمسه

شمسه وقمره عبادت ايدرلردی وديرلردی كه سابقا بردفعه طوفان ماء ايله
قيامت واقع اولوب خلقك اكثری هلاك اولمش وبعض طوايف زيرزمينلرده
كيزلن ايمشلر ومن بعد ينه برنوع قيامت ظهور ايدوب شمس وقمرك انواری
مضمحل اولوب ظلمت نهاد اولالر وكنيسه لرنده بی نهايه صنملری واردر بعض
طائفه انلره تقرب ايچون اختيارلری ايله كوزلرينی اخراج ايدوب انلره
خدمت ايدرلر وشياطين ملاعين عادت قديملری اوزره صنملره حلول ايدوب
طائفهٔ مزبوره ايله مكالمه ايدرلر واصنام مزبوره يه تقرب قصد ايدنلر غنم
وخركوش قربان ايدرلر وطائفهٔ مزبورنك قطعا علم كتابتدن بهره لری يوقدر
اخبار ماضيه يی تذكر ايچون متعدد رسنلر ويشته لر پيدا ايدوب هر قصه
ايچون نيچه عدد عقده لر بند ايدرلر وكنيسه لرده وضع ايدرلر واصحاب كنيسه
انلرك مدلولاتنی ضبط ايدوب يوز بالق قصه خبرين ويررلر وهر قچن اميرلری
فوت اولسه ايكی زن واوچ صغير خادم ايله برزيرزمينه قويوب دنيايه بردخی
كلورسه زنلری وخادملری بيله اولسون ديرلر قوسقويی اخذ ايتدكلری
زمانده بركنيسه وار ايدی كه جميع درو ديواری صحايف سيم وزر ايله محلی ومزين ايدی
وسلطانلری ايچون برالتون كرسی نصب اولنمشيدی كه اون التی قنطار وزنی
وارايدی سابقا مذكور اولان يسارلونك ضبطنه داخل اولمشدر وسابقا مذكور
اولان ديئه قاوه برفرزندينك تاريخی معلوم اولمق ايچون كنيسهٔ مزبورده
زرصافی دن بردستن وضع ايلمشديكه ايكی يوز عدد قوی اشخاص يرندن
قلدير مز ايدی وطوايف مزبورنك جميع اوانيسی ونعلينلرينك طبانلری
سيم وزردن ايدی وتونيزه قريب برجزيره وارايدی كه باغچه لرينك حدودنی سر
جمله سيم وزردن مصنوع قازقلر ايله تعيين ايتمشلردی ممالك پرونك راحی قنی

قونلودر بردانه کندم ایکی یوز سروو برحبه شعیر اوچیوز کله ویرملک چوق
واقع اولمشدر انلرغویه حصارنده .برطاس بغدای اکوب طقوز یوز طاس
بغدای تحصیل ایتدیلر ونیچه کره برکیله بغدایدن ایکی یوزکیله المشاردر اما
ممالک مزبوره نک اهلی هرگز چفت وصبان بلمزلر ایدی اغاجدن قازقلرله
برمقدار یرقازوب اکرلردی وممالک مزبوره ده بر بترکه هر بردینی برادم بلنی
قدر اولوب اوراقینک سایه سنده ادم کولکه لنورمار ول وکلم دخی بو قیاس
اوزره بتر توره جیلو یه قریب بربحیره واردرکه ابی لذیذ وصاف در اما طپراغی
فی الجمله حفر اتسک سنک مرمر کبی بیاض وصاف املاح چیقر وشاوشه ده
برنهر واردرکه ابی لذیذ در اما اجاری صافی تمک در وکنیقه حصارنده برعین
جاری واردرکه ایچنده طاش دوشسه بالجق اولور طپراق دوشسه حجر اولور
وشامیکل قربنده برکوه واردرکه هر نه طرفدن حفر اولنسه تمک صافی چیقر
ونفس پروده دیسته لنه دیرلر ساحل دریاده برمحل واردرکه دائما عین ماکبی
زفت وقطران جریان ایدر ومحل مزبورک سکانندن خبرالدیلرکه زمان اوایلده
اول مقامه برطایفه کلوب برشهر بنیاد ایدوب وانلرک هر برینک قامتی بش
ادمدن معهود اولان قامتک دوردی قدر وار ایدی وهر بری اوتوز ادم طعامنی
اکل ایدردی وسهل جرم ایچون اوتوز قرق عدد هندی قتل ایدردی وبرمدتدن
صکره طایفهٔ مزبوره طغیان ایدوب حددن تجاوز ایتدیلر اول ناحیه نک
قومنی قتی رنجیده ایتدیلر پس ناگاه اون بش یاشنده غلام شکلنده برشخص
نورانی جهت سمادن نازل اولوب اول قومه هجوم ایتدی وطایفهٔ مزبوره دن
هرکیم اکا قریب اولوردی فی الحال یانوب هلاک اولوردی وشخص مزبورک النده
نیروکانی وار ایدی وبرنیر ایله اشخاص مزبوره نک نیچه سنی هلاک ایدردی ونیچه

نیری خاکه دوشوب ایردوکی محلی احراق ایدردی پس شخص مزبور طایفهٔ
مزبوره نک اکثرینی بو وجهله هلاک ایدوب باقیسی جبال وکهوفه فرار ایتدیلر
وشخص مزبور انلرک اردنجه واروب جمله سنی هلاک ایتدی وطایفهٔ اسپانیه نچه
دفعه عظامنی بولدیلر واول سببدن خبر مزبوری تصدیق ایتدیلر بردفعه بردانه
اینجک بولدیلرکه برقامت قدر وار ایدی ودندانلر بولدیلرکه دورت پارمق قدر
عرضی واوچ پارمق قدر طولی وار ایدی وممالک پروده برنوع میوه واردرکه
عسل کبی ایچنی استخراج ایدرلر وجراحاته قتی نافعدر واوراق وقشورینک ایله
پیرایوزینی غسل ایدرلر کیره لرینی رفع ایدوب اینه کبی مجلا ایدر وبرنوع
قصب پیدا اولورکه ادم فخذی قدر غلیظ در وایچی مملو ایکی صافی ولذیذ در
هرقصبدن ایکی اوقه صو چیقر وکار غریب درکه قصب مزبور بر محلده نابت اولورکه
هرگزانده باران اولمیوب ایچ زلزله دوشر وممالک مزبوره نک جبالنده سرخ صافی
وزرد وسیاه ولاجوردی حجرلر واردرکه سحق ایدوب ایله خلط اتسه لر لطیف
رنکلر پیدا اولور هر نه نقشده استعمال ایتسه لر وکتابت دخی اتسه لر بی نظیر اولور
ودرلو درلو اهول ومهیب شیرلر چوقدر اغنامی ایکی نوعدر برقسمنک صوفی
قتی اعلادر زیبا بزلر نسج ایدوب لباسلر پیدا ایدرلر وبرقسمنک الجقدر اندن
یموک ایپلر بوکرلر وبرقسمی اهلیدرکه کله سوررلر وبرقسمی قتی وحشیدر
وممالکده پروده برنوع طیور واردرکه لحمی قدر صالحدن اقل واحقر اما یشلری
امل مردم حریصدن اکثردر وهر نظرده بوقلمون کبی برلونده
مشاهده اولنورکه حیرته وار بلور وبرنوع طیوردخی واردرکه
فی الجمله ماکیاندن اکبردر اما بوغازنده هکبه مثال برظرفی
واردرکه نصف کیله کندم دولدورر طیر مزبور جانب سورده چوقدر

بالغله ومزرعلره ضرر ایدرلر قنی سمین اولور اما رایحه سی قنی بد دروكیلی
ولانیمله دوزیرلر چوقدر و اول نواحی ده شترمرغ قنی بسیاردر وجثه ده
سوار قدر واردر و بروجهله نچرکه یوکرک آت کوجله یترمانسیون دن سمله
بر نوع کلابه شبیه ماهیلر واردرکه ساحله قریب اولان حیواناتی قپار
وکوتورر ونهر مزبورك شرق جنوبی سمنده شجر بقم چوقدر واول طرفله
برازیل نام برحصار واردرکه محکوم پرتقالدر وکمش دره سنه قریب بر ولایت
واردرکه اصل ادیشه قاپوی میله یعنی آلتون قلاك دیرلر سرتسر قومی زنلردر
قطعا اجحارنده برمردیوقدر و نواحی مزبوره ده معادن سیم وزر دایره حد وعددن
بیشتردر الی هذا الآن انلرك ملکنه یاد ایق کثیرمشدر و ذکر اولنان طایفه
زنان لیقونورمه نام بر پادشاهه خراج ویررلرکه پرونك جانب شرقی سمنده
ساکندر یوز بیك قدر عسکره مالك در بیان مسافات خط استوادن
طرف شماله اوراپه وطاریانك بعدی طقسان میل دروانده پنامه یه
ایکی یوز میل در و پنامه دن قاپوغز بورنته ایکی یوز سکسان میل یردر
وقاپوغزدن پوریقه یه وارنجه دورت یوز میل در ومزبور پوریقه بورنی خط
استوادن سکز درجه بعید در و پوریقه دن قاپو بلانقویه دورت یوز میللیز
و پنامه دن قطب شمالی کوزینور وانده سکز یوز میل بعید اولیجق قطب
شمالی غایب اولوب قطب جنوبی ظاهر اولور نفس پرونك خط استوادن
جهت جنوبده بعدی ایکی درجه در وشامیکالك بعدی التی درجه در
وایکیوز قرق میل در و پرونك بعض ممالکنده دائما لیل ونهار برابر در وبرس
حصاری قربنده لیل ونهار قنی جزء متفاوتدر وکیلی حوالی سمنده اطول
نهار اون التی ساعت اولور و اسپانیه ده واقع صانلوقه ایمانی که سویلیه یه

قریب در خط استوادن بعدی اوتوزیدی درجه در مزبور لیماندن چیقوب
سکز یا اون کونده قناریوز جزیره لرینه واررلر مزبور جزیره لرك خط استوادن
بعدی یکرمی درجه در و سانلوقه دن بعدی بیك میل در و قناریوزدن
صانتود ومنقویه وارنجه دورت بیك میلدر قنی نیز وارلسه اوتوز کونده
واریلور و صانتودن یکی اسپانیه یه ایکی بیك دورت یوز میل در و یوقطان
جزیره سنه بیك دورت یوز میل در وهونه رزه طقوز یوز التمش میل در نونبردیوز
لیمانه التی یوز میل در صانته ماریته دخی اولقدر در صانتویه متوجه اولان
سفاین دسیاده جزیره سنه واررلر و اندن صالرلر وقوباغومیه قصد ایدنلر
صانتویه وارمق لازم دکلدر و دسیاده یه واروب اندن جانب شماله صالرلر
و ماریسونه دن سنه وکومش دن سنه ومغالیان سبته سنه کیدنلر دخی جزیره
مزبوره دن صالرلر اسپانیه دن سبته مغالیانه وارنجه اون التی بیك میلدر
یشل بورونکه یکی دنیادن اول ظاهر اولان بوروندر قناریه دن صالوب کاه
آکاو کاه صانتاغوستین بورنینه دوشرلر ایکیسنك ماینی ایکی بیك میلدر
وسبته دن یشل بورونك بعدی دخی ایکی بیك میلدر و خط استوادن بعدی
اون بش درجه در و پرویه سفر قصد ایدنلر نونبردیوز لیمانینه واروب
اندن قره یه چیقوب پنامه یه واررلر ماینی التمش سکز میل یردر و پنامه دن
نه دریایه کیررلر هاونه وقوبه مدار سرطان التنده در هاونه دن یار بوطه
جزیره لرینه واررلر انلرده بهایم مثال بر طایفه ساکنلردر که سازوزدیرلر
صاچلری چوقدر اما عقللری یوقدر بیع وشرا وتدبیر وتصرف بلمزلر وهرکز
جناب عزته لایق ایش قلمزلر جزایر مزبوره نك طرف شماله خط استوادن بعدی
اوتوز اوج درجه در جزایر مزبوره دن چیقوب بازلر جزیره سنه واررلر واندن

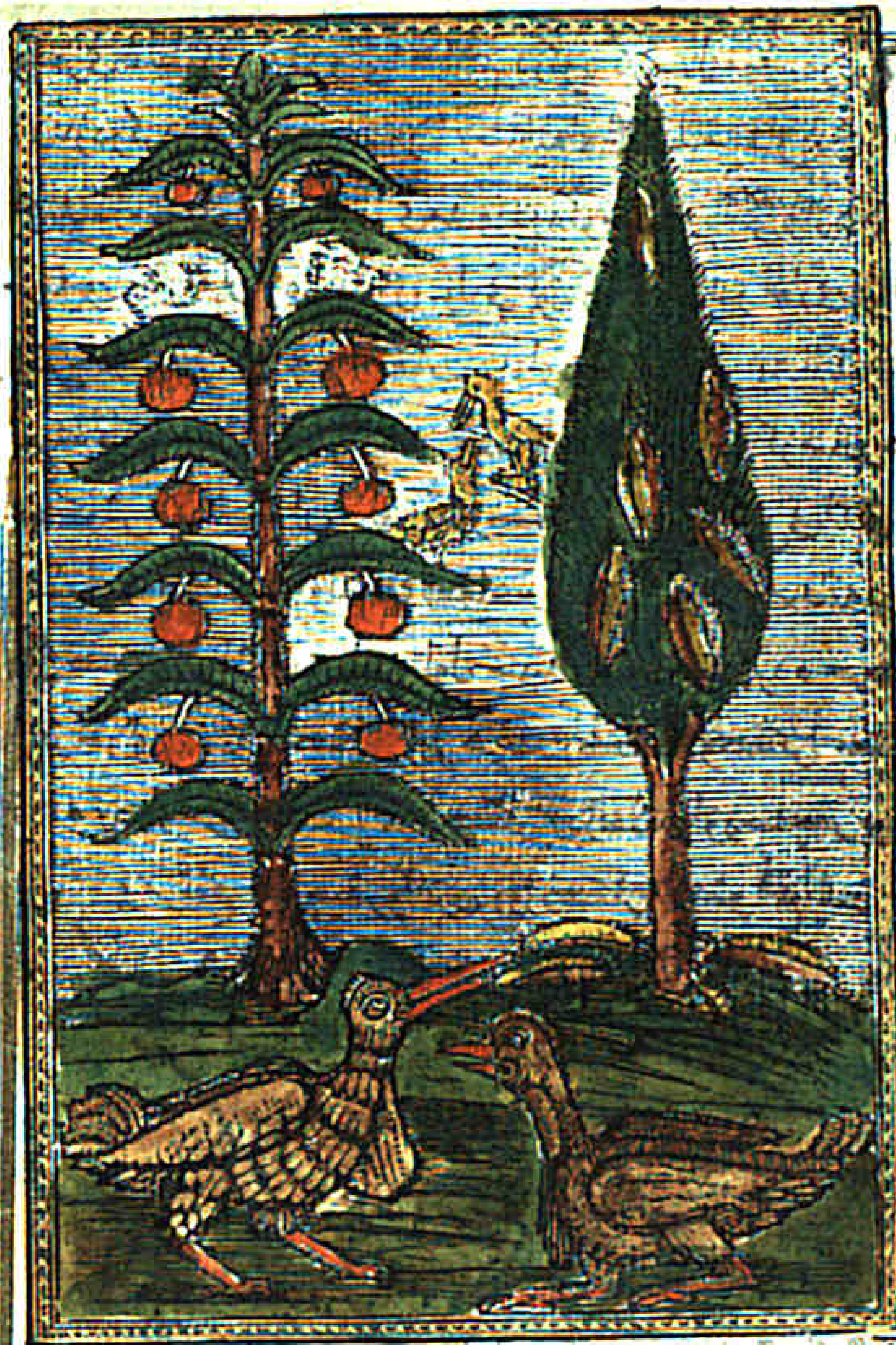
نه اسپانیه‌یه رجوع ایدرلر وروزگار مساعد اولمدوغی سببدن کلدوکلری
یولدن کیتمزلر ایکی طریقك ما بینی دورت یوز میل واردر قناریه ایله اسپانیه
ما بیننده سفر قلنی عسیردر اول قطعه‌یه یوند دکزی دیرلر بیك میل یردر خواص
دنیای جدیدی متکفل بر کتاب مستقل دن بطریق الاختصار برقاج ورق
اختیار اولنوب بو مقامده ثبت اولندی اخبار دواب تکری نام بر سبع مقدام
واردر که کله‌سی شیر کله‌سی کبی در ودندانلری دراز ونیز درولونی
قپلانه شبیه‌در بش شبر طولی واوچ شبر عرضی واردر وقتی خشمناك
وتند رودر اما هر کز تعرض ایتمینلره ضرر ایتمز هندیلری چوق هلاك
ایدرلر انلرده فرصت بولدقده قتل ایدوب یرلر بیوری نام بر حیوان واردر که
جثه‌ده استر ماده قدر درلونی کستانه کبی در ادمی وکلبی
هلاك ایدر سرعتی وپایچه‌سی قتی لذیذدر اما بکرمی دورت ساعت
طبخ اولنمجه پشمز بلاد مزبورده بر نوع ایوز واردر که جثه‌لری حقیردر
وقطعا دنبلری یوقدر وبورونلری قتی دراز در وکوزلری بی نور درکوندز
ایکن کورمزلر قولاقلری ازدر کلاب ایله صید ایدرلر کوندزین
اشجار ایچنده تستر ایدرلر کیجه ایچره چیقرلر وتحصیل زواده ایچون
اطرافی کزرلر واکثر طعاملری مورچه‌لردر وارطانی نام بر حیوان دخی
واردر که شکلا برسمز لوانه بکزر چار پا در ذنبی مار مثال لحم صافی در
ویهنینك لونی بوزدر وپشتنده خلقی برسمری واردر که پالری وذنبی
آتوك التندن چقمشدر جثه‌ده کلب قدر درقوتی ازدر برکسنه‌یه
ضرری یوقدر ایاغیله خندقلر قازوب ایچنده یاتور حیوان مزبورك لحمی
اوغلاق اتندن لذیذدر حیوانات مزبوره‌یی بو وجهله تصویر اتمشلردر
وبلاد

وبلاد مزبورده بر نوع وحشی هره‌لر واردر که اونلری کوکدر وجثه‌لری کلبه
قریبدر وقتی تند رو وخشمناکدر بلاد مزبوره‌نك قوردسی انواع مختلفه اوزره‌در

بعضیسی سیاه وبعضیسی سفید در وبعضی کبار وبعضی صغار در مشت قدر
میمون اولور اما ادراکده قتی قوی اولور ادم نه ایدرسه عینینی ایدر وهر قچن انلرک
مقاتلنه قصد اینسه‌لر بی نهایه حجر جمع ایدوب ذروهٔ اشجاردن محکم جنک
ایدرلر وبلاد مزبورنک اهولرینک لحومی قتی لذیذدر اما ایکن تیز رودکلردر
کذلک ارنبلری دخی ایکن جست وچالاکدکلردر وقتی کوچکدر ایاقلری کستانه
کبیدر وبلاد مزبورنک پلنکلری قتی جبان اولور ادمدن واکثر حیواناتدن
قچر جوانه نام چارپاید شکل بر حیوان واردر که مان شبیه در اکل ایدرلر وقتی
لذیذدر دیرلر وزنبور قدر بر نوع مورلر واردر که ادمی لدغ ایلسه فی الحال هلاک
ایدر وکاه اولور که انلاردن بر مقدار جمع ایدوب کوفته ایدرلر وتیرلرینک پیکانه
طلا ایدرلر هر قنقی حیوانی جرح ایدرسه هلاک ایدر مار بیر جزیره‌لرنده قتی
خورده مو الاجه وتویلو براقلر واردر که هر کز اورمزا کردوکه دوکه هلاک اینسه‌لر
قطعاسی چقمز بکزرکه هر کز بالی یوقدر وکوزکه نام بر حیوان دخی واردر که
جثه ده ارنب قدردر وکستانه تویلودر مواری قتی ملایم وخوبدر میمون بکزر
حیوان مزبورک بورنی قتی انجه واوزوندر کوشلری فان قدردر کیجه‌لرده بیوته
کلوب تاوق بولورسه طوتوب قانن ایچرانی بیز حیوان مزبورک ایکی قولتوغی
التنده هکبه مثال ایکی مخزنی واردر بچه‌لرینی ایچنه قویوب بیله کوتورر
وبر وجهله حفظ وصیانت ایدر که شق اتمینجه چیقرمغه قابل دکلدر
قبالوپلچه‌رو نام بر حیوان دخی واردر که طولی ایکی شبردر وعرضی دخی
اولقدردر وقتی ماتم وسمزدر چارپادر ایاقلری قتی انجه دربدنی کوجله تحمل
ایدر اول سبیدن حرکتده قتی زحمت چکر بر کونده تخمینا یوز قدم یر انجق یورر
وهر ایاغنده بازکبی پنجه‌لری واردر وحیوان مزبورک کردنی درازدر واولی
واخری

واخری غلطتده برابردر وقتی مستقیم درکویا که بر بال مومی در وکله‌سی
مدوردر کردنیله کله‌سی صورتا بر طاقیه لوبجه طاشیدر یوزی باشنک
ایچنده قازلمش کبی در وکوزلری مدوردر وکوچکدر باشنی وکردنینی برقرار
طوتمیوب هر زمان رعشه اوزره درلونی بوزدر دنبی یوقدر اوازی قتی لطیف
وغریبدر کیچه‌لرده اشجاردن چیقوب دورلودورلو صدالر پیدا ایدر که بلمینلر
بعینه قانون صداسی ظن ایدر وکاه نرم وکاه تیز اوازه‌لر کوسترر که
کوش ایدنلر حیران اولور بکزرکه اصول موسیقی‌یی اندن اخذ
ایتمشلردر وکوندز اولدقده قطعا خبر ورمز وصوت وصدا نه در اصلا
یاتز کوزلرینک نوری ازدر اول سبیدن کوندزلرده حرکت
ایتمز طوتوب خانه‌یه کتورلر هر نقدر که دوکرلر معتاداندن
زیاده بردرلو حرکت ایتمز اکر بر درخت بولورسه چقر بولمزسه
بر مرتفع محله چیقر واغزنی روزکاره قارشو فتح ایدر
قنقی یل اسدوکنی اندن بلورلر طعام
اکل ایتدوکی کورلمش دکلدر
بکزرکه انجق هوا ایله تعیش
ایدر وحیوان مزبورک
صورتی بودر

اخبار طیور بلاد مزبوره ده طوشانجیل چوقدر و اکثر سیاه در صارودخی
اولور جری قالقی دیرلر برنوع مرغ واردر که جثه ده طوشانجیل قدر واردر
اما پنجه سی قتی واسع وقوی در صمیانی قپر کوزلری اتش کبی در وریشی انواع
الوان ایله ملون در مثلا منقش برحصیر در وقوده ابن قورقاته دیرلر

دیرلر برمرغ واردر که قتی چابکدر وطیرانی قتی تیزدر وپنجه لری واسعدر
ولونی سیاه در وجناحلری طویل در وقتی حدیددر وگاه اولور که بعض
حیواناتی جناحیله اورروا بیکی کسوب هلاک ایدر نواحی طاریانده طاوس
قتی چوقدر ماکیان مثال خانه لرده اقتنا ایدوب لحمی وبیضه سی برلری
وقتی لذیذدر الوان مختلفه در بعضی صارو وبعضی سیاه در اما صدری
بیاضدر وکله لرنده خروس مثال تاج لری وقفاسنده زیبا توغلری واردر
اما ذنب لرنده عالم یوقدر و برنوع ماکیان واردر که بوغازنده ریشی اولمیوب
شکلا لحم احمر کبی در اما ادمی کوردکده کونه کونه تلوین ایدر وصدرینه قریب
یرده برشبر قدر سیاه قوطاس کبی نسنه معلقدر ومنقاری اوستنده بر لحم
زایدواردر که گاه اوزادوب گاه قصه ایدر لحمی قتی لذیذدر القطرلسی دیرلر
برمرغ واردر که قازدن بیوکدر لونی رمادی در ومنقاری ایکی شبردر اصلی
غلیظ واوجی غایت انجه در وتیزدر و بوغازنده بر بیوک توربا سی واردر
مرغ مزبور نامه ده قتی چوقدر وبحر سورک اول مقامده مد وجزری واردر
هر کون التی ساعت قدر جزر اولوب سکز میل قدر یرچکلیور والتی
ساعتدن صکره ینه یاب یاب مده باشلر وتارول نام برنوع ماهی واردر که
بحر مزبور ایله بی نهایه کلور ومرغ مزبور دخی دریانک اوکنه دوشوب بیله کلور
واول اثناده نوع مزبوردن بی نهایه سمک صید ایدرلر وبنامه یه قریب بر جزیره
واردر که طایر مزبوردن بی نهایه خلق انده موجودلردر زورقلر ایله واروب
بی حد کتوررلر قتی سمزدر یاغی الوب شمع مثال یقررلر قتی منور وضیا کسترر
اما لحمی بی لذتدر بنامه ده برنوع سیاه مرغلر واردر که یکرمی یا اوتوز میل
دریا یوزینی اوررلر تا که روی دریا بر سیاه قطیفه کبی اولور لحمی لذیذ دکلدر

قازدن بیوك وحشی طاوقلر واردر ریشی ازلحمی چوقدر حال حیوتنده
رایحه سی قنی خوب در اولدکده فی الحال منقلب اولوب بروجهله بد اولورکه
یانه وارلمز ریشلرینی تیرلره بال ایدرلر بلاد مزبورده ککلك اکثریا قنی بیوك اولور
ولحمی قنی لذیذ اولوب بیضه لری بیضهٔ دجاجه قدر واردر اما مدور دورنکی
لاجوردی صافی پیروزه یه بکزر ومرغ مزبورك برقسمی قنی خرده اولور
لحمی مرضایه قنی نافعدر پیقوقی نام برمرغ واردرکه جثه ده بلبل قدردر
اما بال و پری دخی درازدر وریشی بسیاردر وقنی خوبدر ومنقاری اوج شبر
واردر وزبانی دخی ریشدر لحم پان دکلدر مرغ مزبورك اوازه سی بش الی
میل مسافه یه ایریشور اشجار عظیمهٔ منقاریله دلوب ایچنده توطن ایدر
مرغ مجنون دیرلر برنوع مرغ سیاه وصغیر واردرکه قفاسنده برقاج اق تللی
واردر هرقنده بریکتاو برخار درخت بولورسه اند توطن ایدوب اوزون توربه
مثالنده اشیانه پیدا ایدر تاکه میمونك الی بچه لرینه ایرشمیه معهود اولان
لقلقلردن خرده وسیاه لقلقلر واردرکه قطعا طیرانه قادر دکلدر ومنقارلری
طوطی منقاری کبیدر اما سیاه در وقویرقلری اوزوندر بلاد مزبورنك
بلبللری اکثریا یاقوت مثال سرخ صافیدر بعضی ملون ومنقش دخی اولوبده
صدای خوش نوالری برمرتبه ده روح افزا وطرب انکیزدرکه وصف اولنمز باش
برمق قدر خورده عصفورجقلر واردرکه هواده طیران ایدرکن مکس ظن
اولنور بردفعه بردانه سنی تمام ریشیله وزن ایتمشلر ایکی مثقال کلمش الوان
مختلفه در ومنقارلری سوزن کبیدر بوجثهٔ حقیره ایله قنی مقدمدر
مرارا وکرارا واقع اولمشدرکه اشیانه سنه قصد ایدنلری اوروب
منقاریله چشمنی هلاك ایتمشدر مرغ مزبور اشیانه سین صافی پنبه دن

دوروب بروجهله مستحکم ایدرکه بشر حیران اولور بلاد مزبورده بی نهایت زنبورلر
واردرکه شکلا زنبوره شبیه در ذروهٔ اشجارده بی نظیر بیاض عسللر پیدا ایدرلر
بلاد مزبورده ذباب قلیلدر وبعض محلده زهرناك سکلکلر واردرکه ادمی اوروب
اولنجه قانی اقر مکرکه اوستنه رماد دخان وضع ایده لر اخبار اشجار ماهی نام برنوع
درخت واردرکه قنی درازقامت اولور وایکی مشت قدر میوه سی پیدا اولورکه
شکلا امروده شبیه در اما لونی احمره مایلدر ورایحه سی لطیف در وشکر کبی
لذیذدر وبطیخ مثال اوج دلملدر وایچنده برچکردکی واردرکه ایچندن برکستانه
کبی نسنه چیقر وانك دخی ایچندن برچکردك کبی نسنه چیقرکه لبی قنی مردر
ومیوه مزبورنك لحمی ایکی برمق قدر قالکدر اناوانو نام بردرخت واردرکه
قنی مستقیم ودرازقامتدر واوراقی قنی اخضردر ومیوه سی بطیخ قدر اولور
اقل مرتبه سی براوقه در وقشری دخی بطیخ قشری کبیدر اما منقش در
وچکردکی قاربوز چکردکی کبیدر ولذتی عسل کبیدر ایچی بیاضدر وقنی
لطیف وخفیفدر میوه مزبوردن برکسنه دورت اوقه قدر اکل ایلسه قطعا
ضرر ایتمز وهرکز ثقلت ویرمز قشرنی تفاح کبی صویوب اکل ایدرلر صاقلمغه
قابل دکلدر اوچ کون طورسه اب روان اولوب قراجق قشری ایله چکردکی
قالور قوقرنام بردرخت واردرکه صورتا درخت خرما کبیدر اما قنی درازقامت
اولور واوراقی تا بیخندن ظاهر اولور کلهٔ ادم قدر میوه لر پیدا ایدرکه پیاز
مثال تقاتقدر وایچنده برمشت قدر یا ایکی مشت قدر جوز مثال لبی
واردرکه ظاهری صلابت اوزره در وانك داخلنده قشرینه ملاصق لحمی
واردر وانك دخی درونده مغز بادم کبی بیاض وبارماق قدر لبی واردر بادمدن
الذدر تازه سندن سود چقر قنی لذیذ اولور وصندن نافع در لب مزبورك
وجی داخلنده براب صافی واردرکه جوهردن مرزدر ملوك ایچون جمع ایدرلر

بدن انسانه انك كبی نافع وجمیع امراض واعراضی دافع نسنه یوقدر بر اوج
قدرینی نوش ایتسه لر فی الحال جمیع اطرافه بدنه سرایت ایدوب باشدن تا قدم
منبسط اولوب روح روان كبی هر عضوه تازه قوت ویرر ظاهرندن افراز اولنان
قشورندن اینجه ایپلكلر پیدا ایدوب زیبا منذیللر و قوشاقلر نسج ایدرلر
وانك داخلنده واقع اولان قشرینی ایكی شق ایدوب قدحلر ایدرلر هر كیم
اول قدحلردن ماء قراح نوش ایله كلاده ومثانه ده اولان احجارینی
تفتیت ایدوب سهولت اوزره اخراج ایدر ومیوه مزبورك محلندن جدا
ایدیلدیكی مقامنده بر میمون شكلنده نسنه باقی قالور درخت مزبور
دریای سور طرفلرنده چوقدر مزبور درختلری بو وجهله تصویر اتمشلردر

وقوبا به نام بر درخت واردر كه ورقی ورق توت كبیدر لكن بر مقدار خورده اولور
و بر نوع سیبی پیدا اولور كه قتی سنكین در و محكم صلابت اوزره در چخماق ایله كسرلر
ایچنده بی نهایه چكردكی واردر بو سببدن اكلنده عالم یوقدر اما فی الجمله لذتی
واردر و قتی هاضم در درخت مزبور اطرافنده و نواحی سورده اعلاسی موجوددر
بلاد مزبوره ده درخت خرما چوقدر و انواعی بولنور و بر نوع خرما واردر كه
درختی سیاه و سنكین اولور صویه دوشسه قعرینه باتر درخت مزبوردن حربه لر
و نیزه لر پیدا ایدرلر كه قطعا پیكان حدیده احتیاجی یوقدر سپردن و زرهدن
كذر قیلق باتردر و درخت مزبوردن اعلا سیاه صندقلر پیدا ایدرلر كه ابنوسه
غالب در سواحل بحر سورده خدایی اسمه لر چوقدر زیبا سیاه انكورلری
اولور كه قتی لذیذدر نونبردیوز ایامنده فیقه و نسطور سور نام بر میوه پیدا اولور كه
قشری قتی رقیق در اما صلابت اوزره در و لحمی غایت لذیذدر شرحه شرحه
ایدوب اكل ایدرلر داخلنده قاوون كبی چكردكی واردر سیاه و خورده اولوب بر یرینه
یاپشمشدر جمله سی بیضه دجاج قدر واردر ادمی تندرست ایدر بلاد مزبوره ده
امرود قتی زیبا اولور و اشجار كبار اولور اوراقی درازو قتی اخضر اولور هر امرود
یوز درهم چكر لونی امرود كبیدر اما قشری بر مقدار غلیظ در داخلنده سیاه
كستانه كبی چكردكی واردر قتی مرارت اوزره در قشرینی صویوب اكل ایدرلر
و لذتی تره یاغنه و قیماغه بكزر دیرلر كوه و صحرالرده خدایی بترا و بی نام بر درخت
واردر كه دراز قامت در و سایه سی قتی لطیف و نافع در و میوه سی لذیذ در شكلا
اینكه یه بكزر درخت مزبورك قشرنی الوب بر مقدار ایله طبخ ایدرلر صرلرینی
و پارنی انو كاه غسل ایدرلر قتی منفعت پذیر اولور بر شخص هر نقدر تعبان اولسه
اول ایله بدنی غسل ایلسه فی الحال تعبی كیدر و اسكی حالنه عودت ایدر لكو

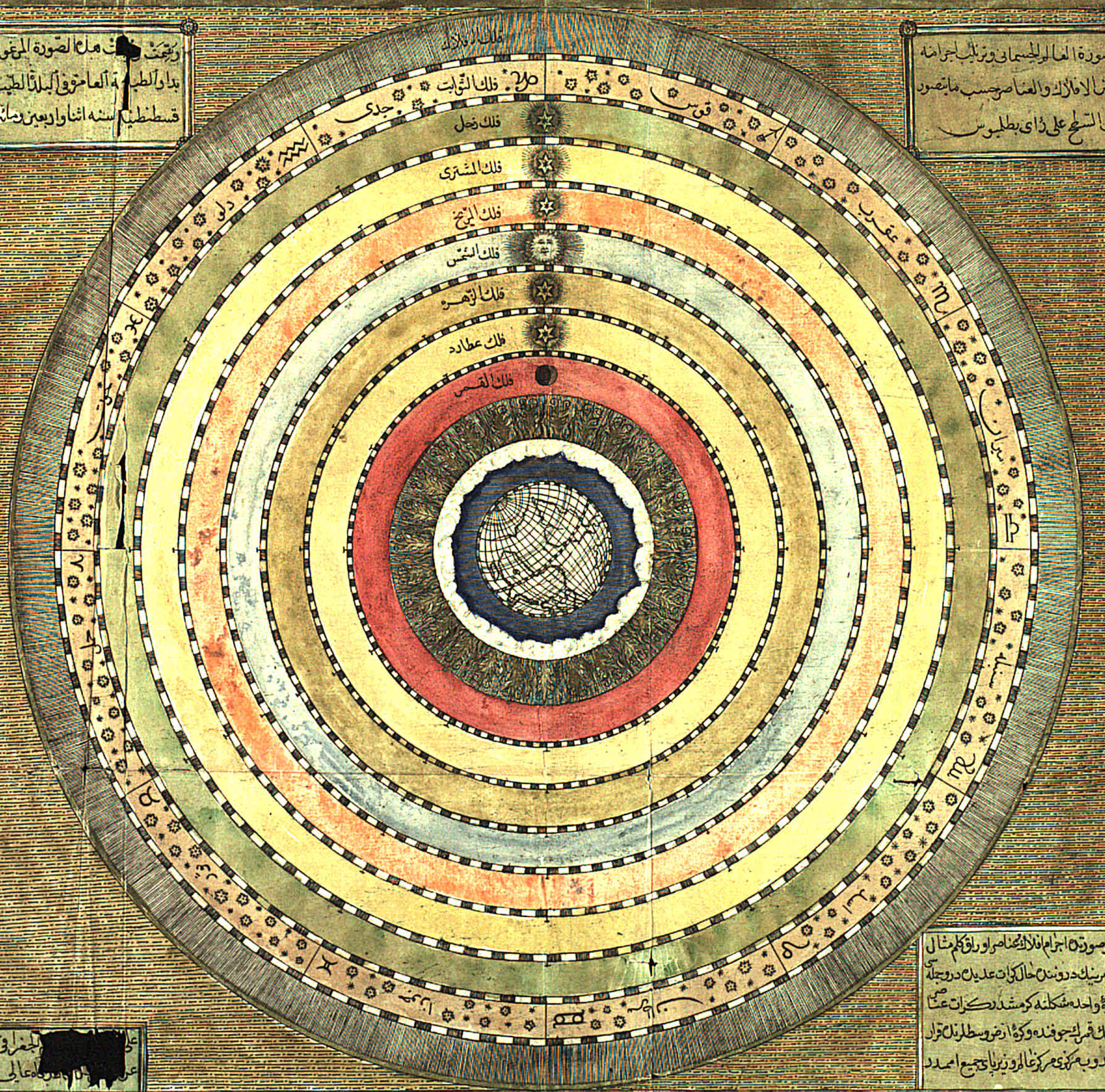
صانق دیکر بر قسم درخت وادرکه قوزاغاجی کبیدرلکن برمقدار کوچکدر
ودرختی صر جمله اخضردر واوستنده دانه دانه بکاری وار درابکی بقله قدر یشل
میوه سی اولور درخت مزبورك هر قطعه سی کویاکه برسنك پان درجزایر هند
جدیده یعنی ینکی دنیاده چوق بولنور خصوصا اسپانیوله جزیره سنده قتی
بسیاردر وجزایره مخصوصدر غایت اعلاسی یماته جزیره سنده بولنور درخت
مزبورك تازه سنی برطنجره یه قویوب ایله طبخ ایدرلر وعلی الریق استعمال ایدوب
اورتوب یاتورلر بدنلرنده نقدر لحوم فاسده وار ایسه اصلاح ایدر بلاد مزبوره ده
بووجهله استعمال ایدوب پرهیز ایله مقید اولمزلر اماسائر بلادده وجه
معروف اوزره پرهیزه محتاجدر درخت مزبور رطب ایکن منفعتی قتی زیاده در
وخواصنه حد یوقدر خصوصا داء فرنکی یه اکسیر در بلاد مزبوره ده
برنوع نبات اولور که قامتی اوج ادم قامتی قدر اولور وشکلا
ورق واحد کبیدر نبات مزبوری دوکوب عظامی
خرد ومنکسر اولانلره ضماد ایدرلر اون بش
کونده تمام صحت واستقامت بولور درخت
مذکور ایله نبات مزبوری
بوشکل اوزره تصویر
ایمشلردر

مشاغوه نام بر درخت وار درکه قتی مستقیم ودرازدر اوزون حربه لری اندن
دوزرلر الوانی خوبدر ومیوه سنی عصر ایدوب عصاره سیله مرضای غسل
ایدرلر کلی قوت ویرر تکرار غسل ایتسه لر بدنی سیاه قطیفه کبی ایدر تمام بر
سنه ده انجق زایل اولور طاریانه قریب قوتی تام برزهر عظیمك حوالیسنده
دراز قامت درختلر وار درکه اکثریا اثره سی التمش شبر وار در یوز اللی شبردخی
اولور وطولی اوقاتی قدر اولور بردانه سندن بکپان کشتی پیدا ایدرلر کدیوز
اللی عدد کسنه ایله هر طرفه سفر ایدرو برنوع درخت وار درکه یابس وارده
اتش کبی شعله ویرر کیجه ایچره برطرفه سفر اتسه لر هرکمی برقطعه کتوروب

تنکله بربرندن جدا دوشمزلر مزبور درختك ایکیسنی بر بره عقد ایدوب برینی
دخی اورته سنده صوقوب تحریك ایدرلر سه اتش پیدا اولور و بالجمله شجر مزبوری
اول دیارده چقمق محلنه استعمال ایدرلر بلاد مزبورده برنوع غلیظ و دراز ییلر
پیدا اولورکه بر طرفنی دلو مثال ایدوب دریك قیولردن صو چیقاررلر حال دریا
کسنتونه نام بر چارپا حیوان واردر دریادن چیقوب ساحلنده بیضه دوکی
قنی قویدرنش بالنی کمسنه انجق ضبط ایدر کاهی علی الغفله صید ایدرلر
چوق یاغی چیقر و اتی لذیذدر و برنوع ماهیلر واردرکه مرغ مثال جناحلری
واردر اما طولی و عرضی برابردر دریادن چقوب جناحلری یابس اولنجه
طیران ایدر وینه دریایه دوشر و کاه اولورکه انلردن بر طائفه دریادن چیقوب
بعض طیور ایله جنك ایدرلر مغلوب اولدقلرینه دریایه دوکلورلر حال معادن
انهار جاریه نك مجراسنده خندقلر حفر ایدوب هر برینه برجدول اجرا
ایدرلر تاکه ایله مملو اولوب اوستندن جریان ایدر و بو اثناده ترابله تبری خندقه
طولدررلر پس مملو اولمغه قریب اولدقده صوینی صاوررلر و خندقلره جمع
اولان ترابی غسل ایدرلر زر خالص باقی قالور و بعض نواحیده ترابی حفر ایدوب
کاسه لره قورلر و برصو یاننه واروب برقاچ دفعه ایله غسل ایدرلر زر خالص
پیدا اولور و بعض نواحیده ترابی جمع ایدوب زبل اغنام ایله فرنلره طولدروب
اتش ایدرلر و فرنك بر طرفندن بر مسلك پیدا ایدوب زر و سیمی مثال ما جاری
اندن قیدرلر والله تعالی اعلم و احکم

تم الكتاب بعون الملك الوهاب في اواسط شهر رمضان المبارك لسنة اثني
واربعين ومائة والف على يد الحقير والفقير ابرهيم من متفرقكان دركاه عالى
المأمور بعمل الطبع بدار الطباعة المعمورة في البلدة الطيبة قسطنطنيه
صانها الله عن الآفات والبليه

رتمت [redacted] ت مثل الصورة المرغوبة
بدار الطبا [redacted] ة العامرة في البلدة الطيبة
قسطنطينية سنه اثنا واربعين ومائة والف
صورة العالم الجسماني وترتيب اجرامه
من الافلاك والعناصر حسب ما تصور
في السطح على رأي بطليموس
فلك الافلاك
فلك الثوابت
فلك زحل
فلك المشتري
فلك المريخ
فلك الشمس
فلك الزهرة
فلك عطارد
فلك القمر
قوس
جدي
دلو
عقرب
ميزان
سنبله
بو صورتده اجرام افلاك وعناصر اولاقلم مثال
بربرینك درونندن حالی کرات عدیده درو جملهسی
کره واحده شکلنده کورمشدر کرات عناصر
فلك قمرك جوفنده وکره ارض وسطنده قرار
ایدوب مرکزی مرکز عالمدر وزیرا جمیع احمد
عل [redacted] الجغرافي
عل [redacted] عالي